ACADEMIA REPUBLICII POPULARE ROMANE
Institutul de Istorie şi Filosofie

STUDII

Revistă de istorie şi filosofie

Număr închinat celei de a 70-a aniversări
a naşterii genialului clasic al marxism-leninismului

I. V. STALIN

I

ANUL 3

IANUARIE—MARTIE

1950

www.dacoromanica.ro

„STUDII" REVISTĂ DE ISTORIE ŞI FILOSOFIE
APARE TRIMESTRIAL

COMITET DE REDACŢIE:
ACAD. CONSTANTIN BALMUŞ, ACAD. PETRE CONSTANTINESCU-IAŞI,
PROFESOR UNIVERSITAR MIHAIL FRUNZĂ, ACAD MIHAIL RALEA
ACAD. MIHAIL ROLLER I REDACTOR RESPONSABIL

SECRETARIATUL DE REDACŢIE: { CONF. UNIV. PAVEL DAN
CONF. UNIV. LETIŢIA LĂZĂRESCU
CONF. UNIV. MIHAIL ARONOVICI

BUCUREŞTI B-DUL GENERALISSIMUL STALIN NR. 1 TEL. 2.87.43

www.dacoromanica.ro

ACADEMIA REPUBLICII POPULARE ROMÂNE
INSTITUTUL DE ISTORIE ŞI FILOSOFIE

STUDII

Revistă de istorie şi filosofie

I

ANUL 3

IANUARIE—MARTIE

1950

www.dacoromanica.ro

„STUDII" REVISTA DE ISTORIE ȘI FILOSOFIE
APARE TRIMESTRIAL

COMITET DE REDACȚIE:
ACAD. CONSTANTIN BALMUȘ, ACAD. PETRE CONSTANTINESCU-IAȘI,
PROFESOR UNIVERSITAR MIHAIL FRUNZĂ, ACAD MIHAIL RALEA
ACAD. MIHAIL ROLLER | REDACTOR RESPONSABIL

SECRETARIATUL DE REDACȚIE: CONF. UNIV. PAVEL DAN
CONF. UNIV. LETIȚIA LĂZĂRESCU
CONF. UNIV. MIHAIL ARONOVICI

BUCUREȘTI B-DUL GENERALISSIMUL STALIN NR. 1 TEL. 2.87.43

www.dacoromanica.ro

CUPRINSUL

Pag.

I. STALIN, A. JDANOV, S. CHIROV: Observaţii privind proectul manualului de istorie a U.R.S.S. 5
I. STALIN, S. CHIROV, A. JDANOV: Observaţii privind proectul manualului de istorie modernă 8

★

Telegrama trimisă tovarăşului I. V. Stalin de către C.C. *al P.M.R.* . 11
GH. GHEORGHIU-DEJ: Eliberatorul popoarelor 14
ANA PAUKER: La a 70-a aniversare a naşterii tovarăşului Stalin . 19

★

Acad. TR. SĂVULESCU: I. V. Stalin, teoreticianul şi iniţiatorul transformării naturii 27
Prof. Dr P. F. IUDIN: Desvoltarea teoriei comunismului ştiinţific de către I. V. Stalin 45
Acad. E. PETROVICI: I. V. Stalin, teoreticianul şi conducătorul luptei pentru pace şi frăţie între popoare 61
G-ral Maior VALTER ROMAN: I. V. Stalin, organizatorul genial al victoriilor Armatei Sovietice în cel de al doilea război mondial . 72
Acad. B. GRECOV: I. V. Stalin şi ştiinţa istoriei 86
Prof. N. POPESCU-DOREANU: Cursul scurt de Istorie a P.C. (b) al U.S., călăuză strălucită pentru tânăra noastră ştiinţă a istoriei . 93
Prof. GH. C. STERE: Introducerea studierii operelor lui I. V. Stalin a ridicat nivelul ştiinţific al Universităţilor noastre 103
Prof. V. MALINSCHI: Lenin şi Stalin, corifei ai gândirii economice ruse şi mondiale 107
Prof. ŞT. VOICU: I. V. Stalin, teoreticianul genial al construirii economiei socialiste şi comuniste 126
I. GLADCOV: Problemele construirii socialismului în operele lui I. V. Stalin din anii 1924—1926 144
Prof. M. FRUNZĂ: Despre previziunea ştiinţifică în opera lui I. V. Stalin 167
Prof. C. I. GULIAN: Opera lui I. V. Stalin, îndreptar de nepreţuit pentru studierea istoriei gândirii filosofice din R.P.R. . . . 183

★

Prof. S. ANGHEL: Doi ani dela proclamarea Republicii Populare Române 194

★

Conf. Univ. ILCA MELINESCU: Operele lui I. V. Stalin editate în R. P. R. 203
Prof. Dr. C. DIMITRIU: Al doilea volum al Operelor lui I. V. Stalin . 213
Prof. Gr. COTOVSCHI şi Conf. Univ. P. DAN: Al treilea volum al Operelor lui I. V. Stalin 224
Conf. Univ. V. A. VARGA: Al patrulea volum al Operelor lui I. V. Stalin 236

www.dacoromanica.ro

Stalin — Lenin al zilelor noastre

www.dacoromanica.ro

I. STALIN, A. JDANOV, S. CHIROV

OBSERVAŢII PRIVIND PROECTUL MANUALULUI DE ISTORIE A U.R.S.S.

Grupul lui Vanag nu şi-a îndeplinit sarcina şi nici măcar n'a înţeles-o. El a alcătuit un proect de istorie *rusă,* şi nu de *istorie* a U.R.S.S., adică de istorie a Rusiei, dar fara istoria popoarelor care fac parte din U.R.S.S. (nu s'a ţinut seamă de datele în legătură cu istoria Ucrainei, a Bielorusiei, a Finlandei şi a altor popoare baltice, a popoarelor din Nordul Caucazului şi din Transcaucazia, a popoarelor din Asia mijlocie şi din Extremul Orient, precum şi a popoarelor din Nord şi din regiunea Volgei: tătari, başchiri, mordvini, ciuvaşi etc.).

Proectul de manual nu subliniază rolul colonizator-anexionist al ţarismului rus în tovărăşie cu moşierii şi cu burghezia rusă („ţarismul era o închisoare a popoarelor").

In proect nu se subliniază rolul contrarevoluţionar al ţarismului rus în politica externă începând cu Ecaterina II-a şi până în anii 1850—1860 şi mai târziu („ţarismul ca jandarm internaţional").

In proect s'au îngrămădit laolalta feudalismul şi perioada prefeudală, când ţăranii nu erau încă iobăgiţi; orânduirea de stat autocrată şi orânduirea feudală, când Rusia era fărămiţată într'o mulţime de semi-state independente.

In proect s'au îngrămădit laolaltă noţiunile reacţiune şi contrarevoluţie, revoluţia „în general", revoluţia burgheză şi revoluţia burghezo-democratică.

In proect nu sunt arătate condiţiile şi izvoarele mişcării de eliberare naţională a popoarelor din Rusia, subjugate de ţarism, astfel încât Revoluţia din Octombrie, ca revoluţie care a eliberat aceste popoare de asuprirea naţională, rămâne nemotivată, după cum rămâne nemotivată şi creerea Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice.

Proectul abundă în tot felul de definiţii forţate folosite ca şablon, ca de pildă „teroarea poliţienească a lui Nicolae I", „Razsnicina" şi „Pugaciovscina", „începerea contrarevoluţiei moşiereşti în

www.dacoromanica.ro

1870—1880", „primii paşi ai revoluţiei industriale", „primii paşi ai ţarismului şi ai burgheziei în luptă cu revoluţia din 1905—1907", etc. Autorii proectului copiază orbeşte definiţiile forţate şi cu totul neştiinţifice formulate de tot felul de istorici burghezi uitând ca sunt datori sa dea tineretului nostru definiţii marxiste, fundamentate în mod ştiinţific.

Proectul nu oglindeşte rolul şi influenţa mişcărilor burghezo-revoluţionare şi socialiste din Europa apuseană asupra formării mişcarii revoluţionare burgheze şi a mişcării socialiste proletare din Rusia. Autorii proectului au uitat se vede, că revoluţionarii ruşi se considerau discipoli şi adepţi ai unor anumiţi corifei ai gândirii burghezo-revoluţionare şi marxiste din Apus.

In proect nu se ţine seamă de rădăcinile primului război imperialist şi de rolul ţarismului în acest război ca rezervă a puterilor imperialiste occidentale, după cum nu se ţine seamă nici de dependenţa ţarismului rus şi a capitalismului rus faţă de capitalul din Europa apuseana, din care cauză rămâne nemotivată importanţa Revoluţiei din Octombrie ca eliberatoare a Rusiei din starea ei semicolonială.

Proectul n'a ţinut seamă de existenţa crizei politice în întreaga Europă înaintea războiului mondial, criză care s'a manifestat între altele prin decăderea democraţiei şi a parlamentarismului burghez, din care cauză rămâne nemotivată importanţa sovietelor din punctul de vedere al istoriei mondiale, ca purtătoare ale democraţiei proletare şi ca organe de eliberare a muncitorilor şi ţăranilor de sub capitalism.

Proectul n'a ţinut seamă de lupta curentelor în sânul Partidului Comunist după ce a ajuns la conducere în U.R.S.S. şi de lupta cu trotchismul ca manifestare a contrarevoluţiei mic-burgheze.

Şi aşa mai departe.

In genere trebue să spunem că proectul a fost elaborat într'un mod extrem de neglijent şi cam analfabet din punctul de vedere al marxismului.

Nu mai vorbim de stilul lipsit de precizie al proectului şi de jocul de-a „cuvintele", ca de pildă când Falsul Dimitrie este numit Dimitrie „Numitul", sau când se vorbeşte de „triumful vechilor feudali din sec. XVIII" (nu se ştie însă cum s'au purtat şi ce s'a întâmplat cu „noii" feudali, dacă în genere aceştia au existat în acest timp), etc.

Socotim necesară o prelucrare radicală a proectului în spiritul tezelor expuse mai sus; trebue să avem în vedere că este vorba de elaborarea unui *manual,* unde fiecare cuvânt şi fiecare definiţie trebuesc cântărite, şi nu de articole de revistă lipsite de răspundere, unde se poate pălăvrăgi de toate şi în orice fel, fără a ţine seama de simţul răspunderii.

www.dacoromanica.ro

Avem nevoie de un manual de istorie a U.R.S.S., în care în primul rând istoria Rusiei Mari să nu fie ruptă de istoria celorlalte popoare din U.R.S.S. și în al doilea rând istoria popoarelor din U.R.S.S să nu fie ruptă de istoria întregii Europe și în general de istoria mondiala.

8 August 1934.

www.dacoromanica.ro

I. STALIN, S. CHIROV, A. JDANOV

OBSERVAŢII PRIVIND PROECTUL MANUALULUI DE ISTORIE MODERNĂ

Intrucât istoria modernă este cea mai bogata prin conţinutul ei şi plină de evenimente şi dat fiind că evenimentul principal în istoria modernă a ţărilor burgheze dacă avem în vedere perioada până la Revoluţia din Octombrie din Rusia, este victoria revoluţiei franceze şi instaurarea capitalismului în Europa şi America, credem că ar fi mai bine ca manualul de istorie modernă să înceapă cu capitolul consacrat revoluţiei franceze. Pentru a face legătura cu evenimentele anterioare s'ar putea alcătui o mică introducere, cuprinzând o scurtă expunere a evenimentelor principale ale revoluţiei din Ţările de Jos şi revoluţiei engleze; expunerea amănunţită a evenimentelor revoluţiei din Ţările de Jos şi revoluţiei engleze ar urma să se faca la sfârşitul manualului de istorie a evului mediu.

Prin urmare, noi propunem să se elimine din proect prima parte (6 capitole), adică partea I-a în întregime, înlocuind-o cu o scurtă introducere.

Considerăm ca principal neajuns al proectului faptul, ca el nu subliniază îndeajuns întreaga profunzime a deosebirii şi a opoziţiei dintre revoluţia franceză (revoluţie burgheză) şi Revoluţia din Octombrie din Rusia (revoluţie socialistă). Axa principală a manualului de istorie modernă trebue s'o constitue tocmai această idee a opoziţiei dintre revoluţia burgheză şi cea socialistă. Trebue arătat, că revoluţia burgheză franceză (ca şi oricare altă revoluţie burgheză), eliberând poporul de lanţurile feudalismului şi ale absolutismului, i-a impus alte lanţuri, lanţurile capitalismului şi ale democraţiei burgheze, în timp ce revoluţia socialistă din Rusia a sfărâmat toate lanţurile de orice fel şi a eliberat poporul de toate formele de exploatare; această idee trebue să constitue firul roşu al manualului de istorie modernă.

Deaceea nu se poate admite ca revoluţia franceză să fie numită pur şi simplu „marea revoluţie", ea trebue numită şi tratată ca o revoluţie *burgheză*.

www.dacoromanica.ro

Tot astfel nu se poate numi revoluția noastră socialistă din Rusia pur și simplu revoluția din Octombrie, ea trebue numită și tratată ca revoluție *socialistă,* ca revoluție *sovietică.*

In conformitate cu aceasta, proectul manualului de istorie modernă trebue refăcut, alegându-se definițiile și termenii corespunzatori.

Socotim că împărțirea istoriei moderne în două părți, așa cum o face proectul, este insuficient motivată și întâmplătoare, bazata pe un criteriu de neînțeles. Credem că ar fi nimerit să se împarta istoria modernă în trei părți:

Partea I-a: Dela revoluția burgheză franceză până la războiul franco-german și până la Comuna din Paris (exclusiv). Aceasta va fi perioada victoriei și consolidării capitalismului în țările înaintate.

Partea II-a: dela războiul franco-german și Comuna din Paris până la victoria Revoluției din Octombrie în Rusia și sfârșitul războiului imperialist (inclusiv). Aceasta va fi perioada începutului decăderii capitalismului, a primei lovituri dată capitalismului de către Comuna din Paris, a transformării vechiului capitalism „liber" în imperialism și a răsturnării capitalismului în U.R.S.S. prin forța Revoluției din Octombrie care a deschis o eră nouă în istoria omenirii.

Partea III-a: dela sfârșitul anului 1918 (ultimul an al războiului) până la sfârșitul anului 1934. Aceasta va fi pe deoparte perioada imperialismului postbelic în țările capitaliste, a crizei economice și politice în aceste țări, perioada fascismului și a intensificării luptei pentru colonii și pentru sfere de influență, iar pe de alta parte perioada războiului civil și a intervenției în U.R.S.S., perioada primului plan cincinal și a începutului celui de al doilea plan cincinal în U.R.S.S., perioada construirii victorioase a socialismului în țara noastră, perioada lichidării ultimelor rămășițe ale capitalismului, perioada victoriei și a avântului industriei socialiste în U.R.S.S., a victoriei socialismului la sate, a victoriei colhozurilor și sovhozurilor. Credem ca este o mare greșală că autorii proectului întrerup expunerea istoriei la anul 1923. Această greșală trebue îndreptată, ducând expunerea istoriei până la sfârșitul anului 1934. In conformitate cu cele de mai sus, vor trebui refăcute și reîmpărțite materialul, părțile și capitolele.

Ar fi bine să se elibereze proectul de vechile expresii rasuflate, ca de pildă „vechea orânduire", „noua orânduire", etc. Ar fi mai bine ca ele să fie înlocuite cu cuvintele „orânduirea precapitalistă", sau și mai bine „orânduirea absolutistă feudală", iar în loc de „noua orânduire" să se spună „orânduirea capitalismului și a democrației burgheze". Prin această schimbare, așa numita „noua orânduire", adică orânduirea capitalistă, va apare ca o orânduire *veche* în comparație cu orânduirea sovietică din U.R.S.S., care reprezintă tipul cel mai înalt de organizare a societății umane.

Deasemenea ar fi bine să se elibereze proectul de abundența exagerată de „epoci". „Epoca consulatului", „epoca lui Napoleon", „epoca Directoratului", nu sunt oare prea multe epoci?

www.dacoromanica.ro

Ni se pare deasemeni greșit faptul că în proect se acordă problemei coloniale proporțional mult prea puțin loc. In timp ce se acorda destul de multă atenție unor George Sand, Spengler, Kipling, etc., nu se acordă suficienta atenție problemei coloniale sau, de pilda, situației dintr'un asemenea stat ca China.

Deasemeni, ar fi bine sa se înlocuiască formula „unirea Germaniei și a Italiei" prin formula „unirea Germaniei și a Italiei în state independente". Altfel se poate crea impresia că nu este vorba de lupta pentru unificarea unor state fărămițate în trecut ca Germania și Italia, ci de unirea acestor state într'un singur stat.

In general proectul de istorie modernă a fost alcătuit după părerea noastră, mai rațional decât proectul de istorie a U.R.R.S., dar și acesta cuprinde încă destule confuzii.

9 August 1934.

www.dacoromanica.ro

Telegrama trimisă tovarăşului Iosif Vissarionovici Stalin de către Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român

TOVARĂŞULUI
IOSIF VISSARIONOVICI STALIN

Moscova-Cremlin

SCUMPE TOVARĂŞE STALIN,

Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român în numele Partidului, în numele clasei muncitoare şi a tuturor oamenilor muncii din Republica Populară Română, Vă transmite cu prilejul împlinirii a 70 de ani un fierbinte salut comunist şi Vă urează din toată inima viaţă lungă şi sănătate.

Clasa muncitoare internaţională vede o mare chezăşie a biruinţei în faptul că, în această epocă a sfârşitului dominaţiei capitaliste şi a triumfului inevitabil al socialismului, în fruntea forţelor păcii şi a progresului. Vă aflaţi D-voastră, genialul călăuzitor şi inspirator al luptei pentru pace, democraţie şi socialism, pentru un viitor fericit al omenirii.

Împreună cu toţi cei ce muncesc în lumea întreagă, oamenii muncii din ţara noastră văd în D-voastră pe marele continuator al operei lui Marx, Engels şi Lenin, pe genialul teoretician, pe incomparabilul strateg şi tactician al luptei de clasă, pe acela care alături de Lenin a creat gloriosul Partid Bolşevic şi primul Stat socialist al lumii, pe marele organizator al construirii socialismului şi comunismului.

Insufleţiţi de numele D-voastră, de nemuritoarele D-voastră învăţături, oamenii muncii din ţara noastră sub conducerea Partidului Comunist, au luptat în anii grei de ilegalitate împotriva jugului capitalisto-moşieresc.

Numele D-voastră, măreaţa pildă a vieţii D-voastră de revoluţionar neşovăitor şi neînfricat, pusă în întregime în slujba cauzei

www.dacoromanica.ro

celor ce muncesc, a luminat bezna carcerilor, închisorilor și a camerelor de tortură, în care regimul terorist al burgheziei și moșierimii arunca pe cei mai buni luptători ai clasei muncitoare.

Cu numele lui Stalin poporul muncitor din țara noastră eliberat de către glorioasa Armată Sovietică, creată, educată și condusa de geniul lui Stalin, și-a luat soarta în propriile mâini, a clădit Republica sa Populară, a trecut la construirea socialismului. Datorită Armatei Sovietice condusa de D-voastră, țara noastră a căpătat, pentru prima dată în istoria ei, o adevărată independență națională.

Pe un drum încă niciodată străbătut în istorie, D-voastră, tovarașe Stalin, ați dus spre nemaivăzute biruințe poporul sovietic; pe acest drum croit de D-voastră, oamenii muncii din țara noastra conduși de Partidul Muncitoresc Român pășesc astăzi cu siguranța și entuziasm, învățând necontenit din operele D-voastră geniale si din nesecata bogăție de experiență a giganticei opere staliniste de construire a socialismului și comunismului în U.R.S.S.

Fiecare succes obținut de oamenii muncii din țara noastră în lupta pentru construirea vieții noi socialiste fără exploatatori și exploatați, face să ardă și mai vie în sufletele lor dragostea fierbinte pentru D-voastră și pentru poporul sovietic, caci ei știu că toate aceste succese nu ar fi fost posibile fără ajutorul D-voastră părintesc, fără ajutorul frățesc al Guvernului și poporului sovietic.

Din operele D-voastră, din minunata D-voastră pildă de slujire plină de abnegație a Patriei Socialiste, din mărețele fapte de eroism săvârșite de oamenii sovietici educați și însuflețiți de D-voastră, clasa noastră muncitoare, poporul nostru, învață să-și iubească cu înflăcărare patria pe care și-a cucerit-o mulțumită ajutorului D-voastră, învață adevăratul patriotism care se împletește cu internaționalismul proletar și îndeosebi cu dragostea fără margini pentru Uniunea Sovietică și pentru marele ei conducător.

Geniala D-voastră învățătură asupra statului ajută popoarele eliberate de Armata Sovietică să construiască Statele lor de democrație populară care îndeplinesc cu succes funcțiunile dictaturii proletariatului.

Geniala D-voastră învățătură asupra muncii ca o chestiune de onoare și de eroism, asupra întrecerii socialiste ca metodă comunistă de construire a socialismului, învățături pe baza cărora poporul sovietic a înfăptuit adevărate minuni, însuflețește clasa noastră muncitoare și pe toți oamenii muncii manuale și intelectuale din țara noastră la noi și noi succese în lupta pentru desvoltarea economiei socialiste planificate a țării noastre.

Dela D-voastră tovarășe Stalin, comuniștii și clasa muncitoare din R. P. R. învață cum trebue luptat fără șovăire pentru deplina lichidare a claselor exploatatoare și a influenței lor ideologice, și cum trebuesc demascați și zdrobiți oportuniștii, naționaliștii și toți a-

www.dacoromanica.ro

genții dușmani pe care imperialismul caută să-i strecoare în rândurile noastre.

Înțeleapta și nesovăitoarea D-voastră politică de apărare a păcii și a securității popoarelor mari și mici împotriva atâțătorilor la război, imperialiștii americani și englezi, a strâns în jurul și sub conducerea Uniunii Sovietice un uriaș și nebiruit front al păcii și democrației, la a cărui nobilă lupta Republica noastră Populară și poporul nostru sunt mândri și fericiți să ia parte activa. Această politică de pace dă poporului nostru muncitor putința sa construiască socialismul. Ea a făcut ca massele populare cele mai largi din țara noastră să lege de numele D-voastră nădejdile lor cele mai scumpe, voința lor de a apăra cu toată hotărîrea cuceririle lor și de a asigura viitorul fericit al copiilor lor.

Dela un capăt la altul al țării noastre, din orașe și sate, din fabrici, uzine și mine, din laboratoare și școli, se îndreaptă astăzi spre D-voastră urările pline de dragoste ale muncitorilor, țăranilor muncitori, intelectualilor legați de popor, ale tuturor iubitorilor de pace și progres.

Să trăești ani mulți, iubite învățător și părinte, spre fericirea oamenilor muncii din toată lumea!

COMITETUL CENTRAL AL PARTIDULUI MUNCITORESC ROMÂN

www.dacoromanica.ro

ELIBERATORUL POPOARELOR *)

de GH. GHEORGHIU-DEJ
Secretar general al C. C. al Partidului Muncitoresc Român

Pentru popoarele sovietice, numele lui Lenin și Stalin sunt nume de eliberatori glorioși, care le-au salvat din cumplita beznă a robiei capitaliste. In cântece populare și legende, în povestiri și poeme eroice, cele peste o sută naționalități din U.R.S.S. își exprimă marea dragoste și recunoștință pentru omul genial care le-a ridicat la o viața demnă și fericită, la o cultură înaintată, care le-a condus la victoria socialismului și la victoria asupra cotropitorilor fasciști germani.

Nu numai popoarele sovietice, ci și popoarele din lumea întreagă văd în Stalin pe organizatorul victoriei asupra fascismului, pe salvatorul civilizației de sub amenințarea barbariei hitleriste, pe marele eliberator al popoarelor. Tot mai bine, popoarele lumii își dau seama că statul care luptă cel mai mult pentru pacea și libertatea lor este Uniunea Sovietică, că omul care luptă cel mai mult pentru pace, libertatea și fericirea lor este Stalin.

Analizând problema eliberării națiunilor, tovarășul Stalin a arătat că ea nu trebue ptivita ca o chestiune particulară și internă a fiecărui stat, ci ca problema mondială a eliberării popoarelor asuprite de sub jugul imperialismului, ca o parte inseparabilă a probemei generale a revoluției proletare. Marea Revoluție Socialistă din Octombrie a rupt frontul imperialismului, a deschis epoca revoluțiilor de eliberare în colonii și în țările dependente, creând Uniunea Sovietică, centrul în jurul căruia s'a putut organiza frontul unic revoluționar al proletarilor și al popoarelor asuprite din toate țările împotriva imperialismului.

De-a-lungul întregii sale existențe, Uniunea Sovietică s'a dovedit a fi un factor activ și hotărîtor în grandioasa mișcare de eliberare a popoarelor, care se desfășoară sub ochii noștri. Prin însăși victoria revoluției și a socialismului într'o singură țară, în U.R.S.S., partidul lui Lenin și Stalin a adus un aport uriaș la desvoltarea și stimularea revoluției și a mișcării naționale de eliberare în toate țările.

---

*) Articol publicat în „Pentru pace trainică, pentru democrație populară!„ Nr. 32 (59).

www.dacoromanica.ro

Astăzi, când imperialismul mondial a primit noui lovituri de maciucă cum este desprinderea dela sistemul imperialist a țărilor din Europa centrala și de sud-est, crearea Republicii Populare Chineze, a Republicii Populare Coreene și a Republicii Democrate Germane, putem să apreciem în toată adâncimea ei geniala teză stalinistă potrivit careia: „însăși desvoltarea revoluției mondiale, însași procesul de desprindere a unui șir de noi țari dela imperialism se va desfășura cu atât mai repede și mai temeinic, cu cât socialismul se va întări mai temeinic în prima țară biruitoare, cu cât această țară se va preface mai repede într'o bază a desfășurării mai departe a revoluției mondiale, într'o pârghie a descompunerii mai departe a imperialismului".

Existența Uniunii Sovietice, forța sa crescândă și mersul său invincibil spre comunism constitue chezașia succesului în lupta popoarelor pentru pace și libertate. Aceasta a devenit o lege istorică a vremii noastre, o lege a cărei mareție o simt toate popoarele lumii, și în primul rând țările eliberate de sub jugul fascist de forțele armate ale Statului Socialist.

Cum oare s'ar fi putut salva popoarele din Europa centrală și de sud-est din ghiarele imperialismului german fără ajutorul marii Uniuni Sovietice? Este clar că așa ceva n'ar fi fost posibil.

Pe drept cuvânt, poporul român îl numește pe marele Stalin prietenul și eliberatorul său. Incă în toiul războiului, în ordinul de zi dela 1 Mai 1944, tovarășul Stalin a dat poporului nostru un sfat înțelept: să rupa cu imperialiștii fasciști germani și să iasă din razboi, luând în mâinile proprii cauza eliberării. Poporul nostru a urmat acest sfat prietenesc. Ofensiva victorioasă a Armatei Sovietice pe frontul Iași-Chișinău a creat condițiile favorabile care au permis forțelor patriotice din țară conduse de Partidul Comunist să doboare regimul fascist antonescian și să întoarcă armele împotriva ocupanților hitleriști.

In tot timpul războiului, cuvântul lui Stalin a fost pentru forțele muncitorești și patriotice din țara noastră o înflăcărata chemare la luptă împotriva ocupanților. Glasul său ferm și plin de încredere la radio Moscova era o îmbărbătare și un izvor de nădejde pentru zile mai bune. Partidul Comunist Român a tipărit ilegal cuvântarile și ordinele de zi ale tovarășului Stalin. Ele erau larg difuzate de comuniști, care-și riscau viața pentru a raspândi în masse cuvântul stalinist. In temnițele burghezo-moșierești, sosirea unui document stalinist era pentru noi, comuniștii, ca o adevărată rază de soare. Ele ajutau la justa orientare politică a partidului nostru, la călirea ideologica și politică a cadrelor de comuniști.

Armata Sovietică a îndeplinit o misiune înaltă în cursul marelui război patriotic. Ea a eliberat popoarele nu numai de sub jugul fascist, dar și din punct de vedere național și social. Tovarășul Stalin a prevazut cu o extraordinară clarviziune încă din 1934 că războiul va avea un asemenea rezultat:

„Nu poate fi nici o îndoială că un al doilea război împotriva U.R.S.S. va duce la completa înfrângere a agresorilor, la revoluție

www.dacoromanica.ro

într'un şir de ţări din Europa şi Asia şi la doborîrea guvernelor burghezo-moşiereşti ale acestor ţări".

Poporul român, care a îndurat asuprirea seculară a jugului otoman şi apoi a capitalului internaţional, a cunoscut acum pentru prima dată adevarata libertate naţională. Cosmopoliţii occidentali şi agentura lor burgheză din ţara noastră, care vânduseră ţara imperialiştilor străini, se străduiseră timp de decenii să nimicească conştiinţa naţională a poporului nostru, să-i pustiască cultura sa, să-i sape încrederea în forţele proprii — cu scopul de a-l exploata mai crunt. Pentru poporul nostru eliberarea a însemnat nu numai salvarea dela un pas de prăpastie, nu numai descotorosirea de jugul imperialist, ci şi renaşterea naţională, culturala, pe baza desvoltarii economice a ţării, pe baza reorganizarii socialiste a economiei. Deaceea, în preajma celei de a 70-a aniversari a tovarăşului Stalin, muncitorii şi ţăranii muncitori din ţara noastră, care au câştigat dreptul la o viaţă omenească, demnă şi libera, gasesc forme de manifestare din cele mai mişcătoare pentru a-şi arăta din adâncul inimii lor cinstite recunoştinţa şi dragostea pentru eliberatorul lor — tovarăşul Stalin. In această mişcare ce s'a creat în ţara ies la iveală nenumărate iniţiative din massă valori şi resurse neîntâlnite — rezultat al eliberarii poporului de sub jugul capitalului.

Trebue privită ca una din cele mai nobile idei ale epocii noastre aceea pe care a rostit-o tovarăşul Stalin la 7 Aprilie 1948 şi care proclama că „orice naţiune — indiferent dacă este mare sau mică — are particularităţile sale calitative, specificul său, care îi aparţine numai ei şi care nu se găseşte la alte naţiuni. Aceste particularităţi constitue acea contribuţie pe care fiecare naţiune o aduce la tezaurul comun al culturii mondiale, îl complectează şi îl îmbogăţeşte. In acest sens, toate naţiunile — şi mici şi mari — se află în situaţie egală şi fiecare naţiune este egală oricărei alte naţiuni".

Aceste cuvinte au însemnat o palmă răsunătoare pe obrajii guvernanţilor imperialişti, care urmăresc să îngenuncheze popoarele prin forţă, care-şi trimit trupele de mercenari pentru a îneca în sânge lupta pentru libertate a bărbaţilor şi femeilor, a bătrânilor şi copiilor din Viet-Nam şi Malaya, din Indonezia şi Birmania, din India şi Madagascar. Asasinii imperialişti anglo-americani, în cor cu agenţii lor — social-democraţii de dreapta — au nerusinarea să propovăduiască fatiş „teorii" reacţionare, ca: desfiinţarea suveranităţii naţionale şi crearea unui guvern „mondial" (bine înţeles american), lichidarea statelor naţionale, disolvarea naţionalităţilor şi înghiţirea lor de către rasa „superioară" anglo-saxonă, desfiinţarea culturilor naţionale şi impunerea cu forţa a „modului de viaţă american".

Popoarele care au luptat de dragul libertăţii şi independenţei lor nu şi-au vărsat însă sângele pentru a înlocui dominaţia hitlerilor cu cea a churchillilor. Ele se unesc într'un uriaş front unic mondial al păcii, în frunte cu U.R.S.S., şi se organizează pentru a da riposta cuvenită incendiatorilor unui nou război. Niciodată în istorie nu s'au

www.dacoromanica.ro

ridicat asemenea masse uriașe în apărarea activă a păcii. Stindardul lor de luptă este marele Stalin — simbolul luptei popoarelor pentru pace și libertate.

Ca și hitleriștii, imperialiștii anglo-americani au început pregătirile de război desființând treptat ultimele rămășițe ale libertăților burghezo-democratice, instaurând în țările lor un regim de teroare antipopulară și de turbată asuprire rasială și amenințând cu jugul colonial popoarele doritoare de libertate.

La timpul său, aceasta a făcut ca cel de al doilea război mondial, care a apărut cu un rezultat inevitabil al desvoltării forțelor economice și politice mondiale pe baza capitalismului monopolist contemporan, să ia — așa cum a arătat tovarășul Stalin — chiar dela început caracterul unui război antifascist de eliberare. Intrarea Uniunii Sovietice în război a întărit caracterul antifascist și eliberator al celui de al doilea război mondial. El s'a soldat cu înfrângerea celor mai agresivi imperialiști și eliberarea unor țări cu o populație de 600 milioane oameni.

Pregătirile febrile de război, din ce în ce mai intense, ale lagărului imperialist sunt o mărturie a slăbiciunii sale. Posibilitățile de exploatare și de ieșire din criză sunt tot mai restrânse, contradicțiile interne și externe ale imperialismului se ascut tot mai mult, cresc rapid forțele păcii ridicând o barieră puternică, de netrecut împotriva uneltirilor atâțătorilor la război.

Cine se poate îndoi că dacă aventurierii imperialiști anglo-americani, pierzându-și capul și uitând de lecția pe care au primit-o hitleriștii, ar încerca să deslănțue un al treilea război mondial, acesta ar lua chiar dela început caracterul unui război de eliberare antiimperialist al întregii omeniri, al tuturor popoarelor, în frunte cu Uniunea Sovietică, ceeace ar aduce inevitabil prăbușirea totală a imperialismului și eliberarea popoarelor?

Prin cea mai mare vigilență a popoarelor și prin hotărîrea lor nestrămutată de a lupta activ cu toate forțele și mijloacele pentru pace, planurile atâțătorilor la război vor suferi un eșec total. Arme de neprețuit a dăruit tovarășul Stalin mișcării revoluționare și uriașelor forțe sociale ale păcii în lupta pentru victoria asupra forțelor tenebroase ale războiului. Cu o mare putere de previziune, el a dat în acelaș timp omenirii o genială teorie asupra legilor și perspectivelor desvoltării viitoare a națiunilor și a culturii naționale în perioada socialismului. Tovarășul Stalin a elaborat teoria asupra națiunilor burgheze și națiunilor socialiste, teorie care scrutează viitorul cu îndrăsneală revoluționară și desvălue minunata perspectivă a desvoltării națiunilor socialiste în condițiile victoriei comunismului. După ce definește națiunile burgheze, caracterizate prin dominația politică, economică și ideologică a claselor exploatatoare, dominație susținută prin atâțarea vrăjmășiei naționale și a șovinismului, tovarășul Stalin arată că ele sunt un produs al epocii burgheze și deci menite să părăsească scena odată cu capitalismul. Tovarășul Stalin arată mai departe că

www.dacoromanica.ro

prin revoluția socialistă se pune temelia creării noilor națiuni, națiuni socialiste care se deosebesc radical de națiunile burgheze atât prin caracterul lor de clasă și înfățișarea lor spirituală, cât și prin interesele și tendințele lor politice și sociale.

Eliberate de orice antagonism de clasă, națiunile socialiste sovietice sunt formate din clasa muncitoare, țărănimea și intelectualitatea sovietică, care, colaborând în mod prietenesc, construiesc societatea comunistă, fără clase. Superioritatea acestor națiuni asupra națiunilor burgheze constă în faptul că sunt cimentate printr'o unitate morală și politică, au un scop comun, o voință unitară și un țel comun: comunismul. Națiuni socialiste devin și națiunile din țările de democrație populară din Europa și Asia, care lichidează clasele exploatatoare și contradicțiile de clasă. Aceste națiuni se strâng în jurul U.R.S.S. — bastionul libertății și independenței popoarelor.

Mărețele idei leninist-staliniste și Statul Sovietic, care realizează în practică aceste idei, exercită o uriașă influență asupra popoarelor din lumea întreagă. Popoarele oprimate din întreaga lume văd în Statul Socialist multinațional — U.R.S.S. — un exemplu strălucit de soluționare a problemei naționale și de lichidare a oprimării naționale pe baza internaționalismului proletar.

Niciodată în istorie n'a răsunat atât de puternic o voce pentru cauza eliberării popoarelor cum răsună azi vocea Uniunii Sovietice, vocea lui Stalin. Această voce are un ecou puternic în inima și conștiința tuturor popoarelor, a celor libere ca și a celor subjugate. Pentru toate popoarele, numele lui Stalin este simbolul eroismului și al gloriei popoarelor U.R.S.S., este o chemare la noi fapte eroice.

Având mereu în față figura luminoasă a lui Stalin eliberatorul și călăuzindu-se de învățăturile sale, înaintează popoarele din țările de democrație populară spre socialism. Cu gândul și inima la Uniunea Sovietică, la Stalin, luptă revoluționarii comuniști și patrioții iugoslavi pentru a doborî banda de asasini și spioni a clicii lui Tito, pentru a elibera Iugoslavia din ghiarele imperialiștilor.

Sub steagul lui Lenin și Stalin s'au înrolat milioane și milioane de chinezi în victoriosul război de eliberare împotriva imperialismului și feudalismului. Pe muntele Marambun, pe cel mai înalt punct care domină orașul Phenian din Coreea, se înalță un obelisc din piatră albă pe care sunt săpate cuvintele: „Mulțumiri naționale Generalissimului Stalin". In Franța și Italia, ca și în Malaya și Birmania, în Spania și Indonezia, în Argentina și în Africa, revoluționarii proletari, patrioții-partizani luptă pentru libertatea și independența lor cu numele lui Stalin pe buze.

Numele lui Stalin-eliberatorul răsună ca o chemare la luptă pentru pacea, libertatea și fericirea popoarelor.

www.dacoromanica.ro

LA A 70-A ANIVERSARE A NAŞTERII TOVARĂŞULUI STALIN[1)]

de ANA PAUKER
Secretar al C. C. al P. M. R.

Sute de milioane de oameni din toate ţările sunt în sărbătoare. Prăznuesc 70 de ani dela naşterea înţeleptului conducător şi învăţător, a iubitului prieten şi părinte al celor ce muncesc din întreaga lume.

Din toate colţurile Republicii noastre, muncitori şi muncitoare din fabrici, de pe tractoare şi ogoare, din universităţi şi laboratoare, din şcoli şi birouri, mame şi copiii lor, ucenici şi elevi au trimis cuvânt de fierbinte dragoste, au meşteşugărit cu iubire daruri şi îşi întrec întrecutele de ei norme de lucru, pentru cinstirea şi slăvirea scumpului nostru călăuz, părinte şi tovarăş, Stalin.

Proletariatul internaţional poartă adâncă recunoştinţă lui Iosif Vissarionovici Stalin pentru forţa uriaşă pe care o capătă clasa muncitoare urmând învăţătura marxist-leninistă, pe care genialul gânditor, conducător şi învăţător a desvoltat-o, a ridicat-o pe noi culmi şi mai înalte, în necontenită îmbinare cu lupta şi activitatea practică de zi de zi a clasei muncitoare.

Lenin şi Stalin au învăţat şi învaţă muncitorimea că, pentru ca ea să ducă cu succes lupta împotriva exploatării şi robirii, pentru ca ea să conducă popoarele la sdrobirea imperialismului, la luarea şi păstrarea puterii, la măreaţa operă de construire a socialismului şi a comunismului, ea trebue să-şi construiască partidul ei, partidul revoluţionar de tip nou, partidul leninist-stalinist.

Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie a dat putinţa întregului proletariat internaţional să verifice acest adevăr şi să-şi dea seama de însemnătatea lui hotărîtoare pentru victoria luptei sale revoluţionare. Numai sub conducerea Partidului Comunist (bolşevic) al lui Lenin şi Stalin a putut muncitorimea, aliată cu ţărănimea, să înfăptuiască Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie, să instaureze dictatura proletariatului şi să deschidă astfel cea mai măreaţă eră a istoriei omenirii, era revoluţiilor proletare victorioase.

---

1) Din „Lupta de clasă", nr. 6, Decembrie. 1949

www.dacoromanica.ro

Numai un partid cu adevărat bolșevic ca partidul lui Lenin și Stalin, numai geniul și munca neobosită a unui mare conducător revoluționar, șef de stat, comandant de oști și constructor ca Stalin a putut crea și desvolta Armata Roșie, care nu numai că a înfrânt pe interven-ționiștii apuseni ce atacaseră încă la începutul existenței sale tânăra Republică Sovietică, dar a și prefăcut în praf și pulbere cea mai puternică mașină militară a burgheziei și a tuturor vremurilor, armata fascistă germană; numai sub conducerea Partidului Bolșevic și a tovarășului Stalin a putut fi refăcută din ruina de după perioada primului război mondial și a războiului civil economia Țării Sovietelor, au putut fi realizate mărețele planuri staliniste, care au transformat o țară atât de înapoiată economicește, cum a fost Rusia țaristă, în marea putere industrială, în țara cu cea mai înaintată agricultură, care este U.R.S.S.

Numai sub conducerea Partidului Bolșevic, călăuzit de tovarășul Stalin, a putut fi înfăptuită unitatea de nesdruncinat a popoarelor din Uniunea Sovietică, a putut înflori până la culmi nemaiajunse cultura sovietică, s'au putut ridica din rândurile oamenilor muncii, odinioară ținuți în întuneric și obidiți, mulțime de savanți, profesori, ingineri, scriitori, poeți, pictori, sculptori, artiști, milioane de oameni culți.

Tovarășul Stalin ne învață că cel mai de preț bun al omenirii este omul. Pentru ca traiul omului să fie cât mai bun, pentru ca omul să-și desvolte toate facultățile lui, mintea, simțirea, hărnicia, inițiativa, talentul, pentru ca omul să ajungă pe cea mai înaltă treaptă de desvoltare a societății omenești: societatea comunistă — iată pentruce luptă și muncește fără preget genialul Stalin.

Numai oamenii, numai popoarele care au sdrobit jugul exploatării și al robiei naționale, numai popoarele libere, suverane în țara lor independentă, se pot desvolta astfel.

Oamenii sovietici, crescuți de partidul lui Lenin și Stalin, știu că cel mai de preț bun al lor este libertatea, independența scumpei lor Patrii.

Stalin a crescut patrioți înflăcărați, internaționaliști consecvenți, bine înarmați și pregătiți, luptători sovietici care au sdrobit fiara hitleristă, eroi eliberatori ai poporului nostru și ai multor altor popoare. Alături de fiii Uniunii Sovietice și ai acestor popoare eliberate, clasa noastră muncitoare și poporul nostru îi poartă nețărmurită dragoste și recunoștință marelui Stalin. Muncitorimea din Republica Populară Română îi este recunoscătoare tovarășului Stalin nu numai pentru eliberarea țării noastre, nu numai pentru ajutorul pe care îl primim pentru apărarea independenței și intereselor noastre naționale; ea este adânc recunoscătoare tovarășului Stalin și pentru faptul de cea mai mare însemnătate că învățătura lui ne călăuzește în activitatea, în bolșevizarea partidului nostru.

Urmând învățătura lui Lenin și Stalin, Partidul nostru Comunist a știut să înfrunte crunta teroare a stăpânirilor burghezo-moșierești din România și a condus — din ilegalitate — proletariatul și țărănimea muncitoare la lupta împotriva acestor stăpâniri. Inspirându-se din lupta neșovăitoare a lui Stalin împotriva tuturor dușmanilor clasei munci-

www.dacoromanica.ro

toare, Partidul nostru Comunist a luptat atât împotriva oportunismului, cât și împotriva șovinismului, a urei de rasă, a naționalismului și a fascismului. El a luptat împotriva calomniatorilor Uniunii Sovietice, împotriva ațâțătorilor la ură și război contra Țării Socialismului. El a arătat proletariatului și maselor muncitoare că drumul salvator pentru poporul român este drumul pe care au mers popoarele din U.R.S.S., drumul răsturnării stăpânirii claselor exploatatoare și asupritoare.

Cadrele partidului nostru au crescut și s'au călit în lupta cu dușmanul de clasă, călăuzite — în grelele condiții de conspirativitate și închisoare — de învățătura sorbită cu nesaț din operele dascălilor noștri Marx, Engels, Lenin și Stalin.

Frățescul ajutor dat de glorioasa Armată Sovietică poporului român pentru eliberarea lui a făcut ca, după 23 August 1944, Partidul Comunist să-și poată desfășura deschis mai departe activitatea sa. Partidul Comunist a fost acela care — în luptă cu trădătorii și spionii lui Maniu, Brătianu, Rădescu și ceilalți de teapa lor — a susținut organizat și insuflețit trupele române, care au avut cinstea să lupte alături de oștile sovietice împotriva armatei hitleriste.

Sub conducerea Partidului Comunist, credincios învățăturilor lui Lenin și Stalin, proletariatul și-a întărit alianța cu țărănimea muncitoare, călăuzind-o la înfăptuirea reformei agrare democratice, împotriva voinței lui Maniu, Brătianu, Titel Petrescu, Mihai de Hohenzollern și alții.

Pe calea deschisă de Lenin, de Stalin, de Partidul Bolșevic, clasa muncitoare — sub conducerea Partidului Comunist — a pus capăt spargerii rândurilor sale; Partidul Muncitoresc Român, partidul unic al clasei muncitoare din țara noastră, este și luptă să fie din ce în ce mai mult un partid de tip leninist-stalinist. Mergând înainte pe aceeași cale luminată de experiența marelui partid frate, proletariatul, condus de partid și aliat cu țărănimea muncitoare, a înlăturat monarhia, creând Republica Populară, a izgonit dela putere reprezentanții capitaliștilor, a naționalizat întreprinderile industriale și bancare, a tăiat ultimele fire ale dependenței economice a țării noastre față de capitalul străin.

Omenirea, alcătuită încă și astăzi în cea mai mare parte din popoare robite, coloniale sau dependente, îi datorează lui Stalin lumina pe care el a aruncat-o asupra drumului eliberării revoluționare a popoarelor asuprite de sub călcâiul imperialismului. Călăuzit de partid pe această cale luminată de Stalin, poporul nostru și-a cucerit deplina independență națională și economică. Măreața forță la care a ajuns, sub conducerea tovarășului Stalin, dictatura clasei muncitoare sub forma sa cea mai înaintată, forma sovietică, permite și tânărului nostru regim de democrație populară să se dovedească o formă plină de putere de viață și de creație a dictaturii proletariatului. Vigilența, intransigența și tăria stalinistă în lovirea dușmanilor, puterea creatoare stalinistă în construirea socialismului sunt pilde călăuzitoare partidului nostru în activitatea sa ca forță conducătoare a statului de dictatură proletară. Condus de partid, poporul român, unit în muncă, în luptă, în viața fră-

www.dacoromanica.ro

țească cu naționalitățile conlocuitoare, păşeşte cu îndrăsneală pe drumul încercat al socialismului.

Sarcini mari stau în faţa noastră. Eforturi mari a făcut clasa muncitoare pentru a îndeplini şi suprаîndeplini programele de producţie ale anului 1948 şi Planul de Stat al anului 1949. Va trebui ca eforturile nu numai să nu slăbească, dar să se înteţească, să devină şi mai continue, şi mai chibzuite, şi mai organizate în lupta pentru îndeplinirea planului anual viitor, pregătindu-ne astfel pentru grandiosul plan cincinal, primul plan cincinal al ţării noastre.

Acest plan cincinal va trebui să ridice industria noastră la un nivel mult mai înalt decât a atins vreodată sub stăpânirea claselor exploatatoare. Păşim astfel, după exemplul stalinist al Uniunii Sovietice, spre lichidarea înapoierii economice a ţării noastre. În cursul anului ce vine şi al planului cincinal va trebui să facem sforţări serioase pentru a ajuta ţărănimea săracă şi mijlocaşă să meargă pe singurul drum care o poate scoate din mizerie, pe drumul stalinist al gospodăriei colective, al transformării socialiste a agriculturii. Şi, ca rod al sforţărilor unite ale celor ce muncesc, nivelul de trai, politic şi cultural al oamenilor muncii va trebui să crească simţitor.

Aceste sarcini mari ni le vom putea îndeplini cu succes numai întărind zi cu zi partidul nostru.

Tovarăşul Stalin ne învaţă că una dintre principalele caracteristici ale partidului revoluţionar de tip nou este că el cuprinde avantgarda bine organizată a clasei muncitoare. Datoria noastră este de a îmbunătăţi necontenit compoziţia partidului nostru, pentru ca el să devină, aşa cum ne învaţă tovarăşul Stalin, acea fortăreaţă a clasei muncitoare a cărei poartă se deschide numai pentru cei vrednici. La aceasta a contribuit în măsură însemnată verificarea membrilor de partid. Verificarea fiind aproape încheiată, în curând vor începe să fie primiţi în rândurile partidului muncitorii şi muncitoarele care s'au dovedit prin munca şi lupta lor cei mai activi, mai combativi şi mai conştienţi fii şi fiice ale clasei muncitoare şi alţi oameni ai muncii dela oraşe şi sate, cinstiţi, activi şi devotaţi poporului muncitor, dar aflaţi încă în afara partidului, ai cărui membri consideră o cinste să fie.

Tovarăşul Stalin ne învaţă că partidul, cuprinzând avantgarda clasei muncitoare, îşi organizează rândurile sale, disciplinate, strâns unite printr'o unică voinţă, rânduri în care nu e loc, pentru spărturi formate de fracţiuni şi grupe. Ca ochii din cap trebue să păzim curăţenia partidului nostru, excluzând şi după verificare elementele duşmane sau străine de lupta clasei muncitoare şi de ideologia ei şi care vor mai fi rămas în partidul nostru.

Istoria Partidului Comunist (bolşevic) al Uniunii Sovietice, condus de tovarăşul Stalin, ne învaţă că partidul se întăreşte în lupta necruţătoare împotriva oricăror abateri de dreapta sau „de stânga", împotriva troţchiştilor, a naţionaliştilor burghezi. Aceştia — aşa cum au dovedit-o şi acum în urmă procesele lui Rajk şi Traicio Costov, aşa cum au desvăluit-o nelegiuirile mârşave ale bandei titoiste de ucigaşi

www.dacoromanica.ro

și spioni dela Belgrad — sunt simbriașii criminali ai imperialiștilor anglo-americani, vrăjmași de moarte ai celor ce muncesc.

Cu ajutorul unor astfel de bandiți, imperialiștii americani și englezi încearcă să descompună partidele comuniste, să și le aservească, să-și aservească țările de democrație populară, nu demult scăpate de sub jugul lor. A rupe țările de democrație populară de marea lor eliberatoare, prietenă și aliată, Uniunea Sovietică — acesta este planul, pe cât de mârșav pe atât de absurd al imperialiștilor. Sdrobirea de către partidele comuniste și muncitorești din țările de democrație populară a complotului internațional urzit de spionajul american cu ajutorul lui Tito și al diferitelor bande naționaliste-titoiste de spioni și asasini este cea mai bună dovadă că nicio uneltire imperialistă și niciun serviciu de spionaj din lume nu poate îndepărta mișcarea comunistă internațională de mărețele învățături ale lui Lenin și Stalin, nu poate îndepărta țările de democrație populară de ceeace constitue chezășia independenței lor naționale, securității și propășirii lor pe calea socialismului: credința față de lagărul internațional al păcii, democrației și socialismului, credința față de Uniunea Sovietică, credința și dragostea față de tovarășul Stalin.

Partidul nostru, studiind cu luare-aminte atât rezoluția Biroului Informativ al partidelor comuniste asupra acțiunii criminale a bandei titoiste, cât și materialele proceselor dela Budapesta și Sofia, trebue să combată și mai departe, cu vigilență și energie sporită, orice manifestare naționalistă, să descopere buruiana otrăvitoare a titoismului, sub orice formă s'ar ascunde, și s'o sdrobească fără cruțare.

Măiastra știință vie a marxism-leninismului înarmează oamenii muncii pentru toate bătăliile pe care ei le au de dus, pentru cele de fiecare zi, ca și pentru cele hotărîtoare, cele împotriva dușmanilor și cele de întărire a forțelor revoluționare.

Tovarășul Stalin, genialul conducător al popoarelor sovietice — popoare-ostași, popoare-constructori — ne învață și pe noi cum să luptăm și cum să construim, cum să ne făurim armele și uneltele și cum să le întrebuințăm.

Comuniștii trebue să știe să strângă, să organizeze și să conducă la muncă și la luptă pe toți cei ce pot fi uniți în jurul acelorași interese de luptă împotriva exploatării, pentru pace, pentru socialism. Tovarășul Stalin ne învață să ne ascuțim auzul pentru a prinde părerile celor ce muncesc, să ne ascuțim mintea pentru a înțelege preocupările și interesele acestora. Comuniștii trebue să învețe — pentru a lucra și a conduce din ce în ce mai bine — din critica masselor. Tovarășul Stalin ne învață cum să ne ascuțim vederea pentru a recunoaște fără greș prietenii și dușmanii. Rămânând fermi în principiile noastre, vom fi mlădioși și plini de răbdare față de astfel de prieteni, de aliați, cum este țărănimea muncitoare: așa ne învață tovarășul Stalin. Dimpotrivă, față de dușmanii celor ce muncesc vom fi necruțători și nu vom avea odihnă înainte de a-i fi sdrobit.

www.dacoromanica.ro

Tovarășul Stalin ne învață că avantgarda clasei muncitoare nu are voie niciodată, nicio clipa să se rupă de grosul armatei celor ce muncesc. Comuniștii trebue să fie legați prin toate firele muncii și luptei lor de massele cele mai largi. Ei nu pot permite izolarea avantgardei revoluționare de grosul clasei muncitoare, a clasei lor de massele largi populare, a poporului lor de restul muncitorimii din lume, de restul popoarelor eliberate și al celor ce luptă încă pentru a-și cuceri libertatea.

Comuniștii trebue să fie modești: bucuria lor cea mai mare trebue să fie succesele obținute în slujirea cu credință a poporului muncitor. Ei nu trebue să fie mulțumiți de sine, să se îngâmfeze de succese, ci mereu să tindă spre mai bună activitate, spre mai multa învățătură, spre a corespunde cât mai mult înaltei calități de luptător, de comunist, de bolșevic.

Un trai cu adevărat demn de făptura omenească, acela al societății socialiste-comuniste, poate fi cucerit, clădit și așezat numai sub conducerea cea mai înalt-științifică, fermă, înțeleaptă, vrednica — sub conducerea partidului de tipul gloriosului Partid Bolșevic.

Insușindu-ne zi de zi, atât teoretic cât și practic, învățătura stalinistă despre partidul de tip nou, vom ști să clădim și să întărim puterea celor ce muncesc, astfel încât să putem sdrobi orice dușman și să ne clădim cu tarie și pricepere viața noastră nouă, liberă, fericita, viața socialistă.

Tocmai împotriva acestei noi societăți, clădită în U.R.S.S. si în început de clădire în țările democrației populare, atâță la război imperialismul, ros de criză, sdruncinat de victoriile popoarelor care se eliberează de sub jugul lui economic și național, înspăimântat de lupta masselor muncitoare în frunte cu proletariatul și conduse de partidele comuniste.

Imperialiștilor și agenților lor nu le dă pace independența și libertatea popoarelor, care, luându-și soarta în propriile mâini, sunt hotarîte să nu mai permită silnicia exploatării și a subjugării în țarile lor. Imperialiștilor și tuturor reacționarilor dinăuntru și dinafara țării nu le dă pace consolidarea regimurilor noastre, desvoltarea economiei noastre fără „ajutorul" perfid dat sub forma diferitelor planuri înrobitoare și războinice; nu le dă pace creșterea și întărirea neîntreruptă a lagărului democrației și al păcii, lagărului progresului și al socialismului.

Imperialiștilor **nu le dă pace însăși pacea.** Deaceea ei pregătesc cu înfrigurare războiul, un război cu mult mai sângeros și mai sălbatic decât toate cele de până acum.

Toți oamenii din lume care trăiesc din munca și priceperea lor, care nu se îmbuibează din sudoarea, suferințele și sângele altora vor pace.

Omenirea toată îi aduce tovarășului Stalin prinos de dragoste și recunoștință pentru lupta neîncetată pe care o duce Uniunea Sovietică în fruntea lagărului păcii, pentru hotărîrea cu care tovarășul Stalin

www.dacoromanica.ro

și Statul Sovietic unesc în jurul lor într'un singur mănunchiu toate forțele iubitoare de pace din întreaga lume.

Nimeni pe lume nu-și poate spune cu mai multă autoritate cuvântul pentru pace decât Uniunea Sovietică și Stalin. Glasul Uniunii Sovietice, în cuvintele lui Stalin, sorbite cu nesaț de întreaga omenire iubitoare de pace, are o autoritate fără seamăn, la temelia căreia se află puterea materială și morală uriașă, voința de oțel, cultura cea mai înaltă, forță și avânt de creație, pasiune patriotică, solidaritate internațională, dragoste fără margini și sprijin neprecupețit pentru prieteni, ură neîmpăcată față de dușmanii omenirii.

Cu cât a cunoscut mai bine Uniunea Sovietică și pe Stalin, cu atât poporul muncitor din R.P.R. a învățat să-i iubească mai fierbinte, să le prețuiască mai mult grija și prietenia și să le poarte o mai adâncă și mai devotată recunoștință. El înțelege azi și dece stăpânitorii de ieri ai României au mințit și au calomniat Țara Socialismului, dece au căutat să aprindă ura împotriva ei, dece au pornit războiul de jaf pe pământul ei. El înțelege dece imperialiștii și agenții lor continuă astazi cu și mai multă furie să mintă și s'o calomnieze, dece încearcă ei să aprindă ura și războiul împotriva Uniunii Sovietice, care a deschis măreața epocă a desrobirii omenirii.

Poporul muncitor din Republica Populară Română înțelege tot mai limpede că nu poate exista om progresist, patriot, gata la orice jertfă pentru binele și libertatea poporului său, care să nu fie pătruns în acelaș timp de respect, admirație, dragoste și credință față de Uniunea Sovietelor și de genialul conducător și învățător al omenirii progresiste, Stalin.

Putem să recunoaștem astfel fără greș cine este prieten și cine este vrăjmaș celor ce muncesc, poporului.

Prietenie pentru Uniunea Sovietică — iată centrul în jurul căruia se unesc massele cele mai largi, care nu vor exploatare, care vor îmbunătățirea traiului lor prin muncă, care vor libertatea și independența țării lor, care vor pace.

Cei ce-și iubesc poporul și patria sunt neapărat prietenii Uniunii Sovietice, o iubesc, îl iubesc pe Stalin.

Cei ce dușmănesc Uniunea Sovietică, o calomniază, ațință la război împotriva ei, fac lucrul acesta pentrucă își urăsc propriul lor popor, propria lor patrie, pentrucă — dacă cercetăm mai adânc — ei duc neapărat acțiuni dușmănoase, de sabotaj, de trădare și crimă împotriva propriului popor și propriei lor patrii. Ei trebue loviți fără cruțare, căci ei atentează la pacea și la viața oamenilor muncii și a copiilor lor.

De ziua de naștere a tovarășului Stalin vin spre Cremlin, inima și mintea lumii, valuri, valuri de cânt sărbătoresc și de iubire fierbinte din toate colțurile lumii. Pregătirile înfrigurate pentru marea horă a bucuriei au început de săptămâni, de luni, și ele cuprind milioane și milioane de oameni, în Albania și China, în Bulgaria și Franța, în Ungaria și Italia, în Germania democrată și Polonia, în Cehoslovacia și Coreea, în România și Mongolia. Oamenii muncii eli-

www.dacoromanica.ro

berați, oamenii muncii care luptă pentru eliberarea lor, toți își îndreaptă mulțumirile și nădejdea spre Stalin. Toți îi simțim privirea dreaptă, caldă, mintea și inima darnică, și încrederea noastră în puterea de neînvins a revoluției crește; se întețește voința noastră de a învinge și se consolidează credința noastră în înfrângerea lagărului imperialist războinic, în izbânda lagărului democrației și al păcii.

Și odată cu aceasta se întărește hotărîrea noastră de a lupta pentru a fi demni ucenici ai lui Stalin, de a nu cruța forțele noastre pentru a sui tot mai sus — pe drumul lui Stalin!

www.dacoromanica.ro

I. V. STALIN, TEORETICIANUL ŞI INIŢIATORUL TRANSFORMĂRII NATURII

de Acad. TRAIAN SĂVULESCU
Preşedintele Academiei R. P. R.

In fundamentala sa operă „Despre materialismul dialectic şi materialismul istoric" Stalin adânceşte principiile filosofiei marxiste; sintetizează procesul general al cunoaşterii naturii; sistematizează trăsăturile fundamentale ale dialecticei marxiste; desvoltă concepţiile lui Marx, Engels şi Lenin şi ridică dialectica materialistă la o treaptă superioară, îmbogăţind-o printr'o serie de date şi aspecte cu totul noi.

O particularitate caracteristică a operelor teoretice ale lui I. V. Stalin este aceea, că ele au fost create în legătură cu diferitele probleme ale practicei revoluţionare şi urmăresc să dea răspuns acestor probleme.

Astfel, chiar din primele lucrări, tipărite în volumul I din Opere, desvoltate în diferite prilejuri, găsim tratate teme asupra cunoaşterii, care urmau să fie sintetizate şi coordonate în lucrarea amintită.

Dela început, Stalin a formulat principiul invincibilităţii a ceea ce este nou, progresist. Pe temeiul experienţei luptei revoluţionare a clasei muncitoare şi a considerării fenomenelor din natură, Stalin dovedeşte că tot ce în viaţă îmbătrâneşte va fi inevitabil înfrânt, iar ceea ce naşte şi creşte nu poate fi doborît. Experienţa istoriei naturii şi omenirii arată, că este imposibil de a opri mersul înainte a ceea ce se naşte şi creşte zi de zi. In acest adevăr proletariatul sovietic şi proletariatul de pe tot globul pământesc au găsit permanent izvor de înviorare şi de avânt pentru eliberarea lor, pentru noi şi măreţe cuceriri.

Dispariţia faunelor şi florelor din trecut — în afară de cauzele cataştrofale — a fost provocată de fenomenul de îmbătrânire. Astfel au dispărut Stegocefalii şi Reptilele gigantice, astfel au dispărut

www.dacoromanica.ro

atâtea grupuri de animale şi plante unele fără să mai lase urme în descendenţele ulterioare.

Acelaş fenomen se întâlneşte şi în istoria claselor sociale. Burghezia fiind o clasă îmbătrânită, pe cale de descompunere, devine — în mersul ei spre mormânt — o piedică socială pentru clasa muncitoare, care creşte şi se desvoltă din zi în zi, o piedică pentru desvoltarea societăţii.

„Aci îşi are origina renumita teză dialectică — spune Stalin — tot ce există cu adevărat, adică tot ce creşte zi de zi este raţional, iar tot ce se descompune zi de zi este iraţional şi deci nu va putea evita înfrângerea".[1])

Cercetând caracterul invincibil a ceea ce este nou şi progresist, I. V. Stalin descoperă legile acestui proces. Orice desvoltare provoacă necesar o schimbare, o înnoire; deci tot ce este nou este şi necesar, deoarece corespunde nevoilor naturale, ajunse la maturitate, fie că este vorba de desvoltarea societăţii, fie că este vorba de desvoltarea unui grup, de vieţuitoare. Ceea ce este nou înlătură în mod necesar ceea ce este vechi, în virtutea faptului că fiind o treaptă mai înaltă a desvoltării, depăşeşte prin posibilităţi ceea ce este vechi şi care reprezintă o treaptă inferioară.

Fiind un rezultat necesar al desvoltării precedente, noul îşi însuşeşte tot ce a fost realizat mai preţios, mai valoros şi mai viabil din trecut, desvoltă şi duce mai departe comoara trecutului.

Acesta este un principiu fundamental în biologie, pe care îl ilustrează Morfologia, Anatomia şi Fiziologia comparată a vieţuitoarelor, animale sau plante; un principiu fundamental şi în istorie, pe care-l ilustrează desvoltarea societăţii.

Însemnătatea revoluţionară a principiului invincibilităţii a ceea ce este nou în viaţa socială, constă în faptul că el duce pe om şi societatea mereu înainte, mereu mai sus.

Învăţătura lui I. V. Stalin despre invincibilitatea a ceea ce este nou şi progresist a avut un rol deosebit de important în fundamentarea filosofică şi teoretică a caracterului invincibil al revoluţiei socialiste şi al socialismului. Ea şi-a găsit o aplicaţie practică încununată de cel mai desăvârşit succes în iniţierea şi executarea marilor lucrări de stăpânire şi transformare a naturii, la reuşita deplină şi la timp a planurilor economice staliniste.

Învăţătura lui Stalin a dat tărie de nesdruncinat şi avânt revoluţionar clasei proletare: *„Singura clasă* — spune Stalin — *care se desvoltă neîncetat, care merge întotdeauna înainte şi luptă pentru viitor este proletariatul orăşenesc şi sătesc. Prin urmare noi trebue să slujim proletariatul şi să ne punem toate speranţele în el".*

In lucrarea „Anarhism sau Socialism?", apărută în anii 1906 — 1907, publicată de curând în Editura Partidului Muncitoresc Român în limba română, precum şi anul trecut în volumul I de Opere, I. V.

1) Opere vol. I. pag. 304

www.dacoromanica.ro

Stalin abordează tezele fundamentale ale dialecticei marxiste, pe care le-a desvoltat ulterior şi mai ales în opera sa clasică amintită „Despre materialismul dialectic şi materialismul istoric".

Elaborarea sistematică a dialecticei materialiste a preocupat dela început pe clasicii marxismului, începând cu Karl Marx, care însă nu a putut duce la îndeplinire intenţiunile, cum reiese dintr'o scrisoare adresată lui Engels în 1858.

In „Dialectica Naturii", Engels scoate în evidenţă trăsăturile caracteristice ale Dialecticei şi defineşte în acelaş timp caracterul ei general. Engels cercetează minuţios legile generale ale desvoltării istorice a naturii, societăţii şi gândirii şi le formulează în cunoscutele principii: Transformarea cantităţii în calitate şi invers, interdependenţa contrariilor şi negaţia negaţiei. Afară de aceasta, Engels a pus la baza ştiinţei dialectice ideea de mişcare şi defineşte dialectica: *„Ştiinţa celor mai generale legi ale oricărui fel de mişcare"*

Lenin, în „Caietele filosofice", desvoltă mai departe dialectica marxistă şi aprofundează caracterizarea ei. El stabileşte 16 elemente diferite ale dialecticei şi subliniază unitatea trăsăturilor ei caracteristice, ca ştiinţă a desvoltării. După Lenin desvoltarea este numai aparent o repetare a treptelor şi fazelor anterioare, deoarece repetarea se face pe o treaptă mai înaltă. Desvoltarea se produce în chip de salturi, şi are caracter revoluţionar. Schimbarea cantităţii în calitate, provocată de lupta dintre contrarii imprimă desvoltării caracterul creator. Interdependenţa şi conexiunea tuturor fenomenelor dau mişcării caracterul universal, unitar şi necesar.

Acestea sunt trăsăturile cele mai importante ale dialecticei. Ea reprezintă teoria cea mai cuprinzătoare a cunoaşterii şi a desvoltării. Ceea ce este cu totul nou în caracterizarea leninistă a dialecticei, este desvăluirea „sâmburelui" dialecticei, a punctului central, concretizat sub forma teoriei unităţii şi luptei contrariilor ca izvor şi impuls al desvoltării.

La baza desvoltării stă lupta contrariilor care este cheia automişcării a salturilor, a întreruperii continuităţii, a trecerii cantităţii în calitate, a nimicirii a ceea ce este vechi şi a naşterii a ceea ce este nou, etc.

„Pe scurt, — scrie Lenin — *dialectica poate fi definită ca teorie a unităţii contrariilor. Prin aceasta vom sesiza sâmburele dialecticei, dar aceasta mai cere lămuriri şi desvoltări".*

Interesant este de subliniat faptul, că Lenin consideră dialectica nu numai ca o ştiinţă a desvoltării, ci şi a unităţii universului.

Teoria leninistă a reflectării ne învaţă deasemenea că procesul gândirii, mai bine zis dialectica gândirii, este oglindirea dialecticei naturii şi societăţii, sau folosind cuvintele lui Lenin, *„dialectica subiectivă este oglindirea dialecticei obiective".* Coincidenţa acestor două dialectice nu este un act simplu şi invariabil, ci un proces complicat, istoric, care se desfăşoară în timp, este însăşi procesul cunoaşterii.

www.dacoromanica.ro

„Reflectarea Naturii în mintea omului — scrie Lenin — „trebue înţeleasă nu „mort", nu „abstract", nu fără mişcare, nu fără contradicţii, ci ca un veşnic proces de mişcare, de apariţie a contradicţiilor şi de rezolvarea acestora".

Aşa dar, după Lenin, metoda cunoaşterii fenomenelor naturii trebue construită, ţinând seama de legile naturii şi de legile procesului de oglindire a acestora de către subiect. Dialectica materialistă ţinând seama de aceste legi, devine o metodă de studiu, de cunoaştere a fenomenelor naturii, de descoperirea adevărului, care şi el, cum spune Lenin, *„este un proces".*

Logica dialectică nu se mulţumeşte însă să enumere trăsăturile caracteristice ale naturii, gândirii, societăţii. Ea cere ca aceste trăsături să se lege între ele, să se subordoneze una alteia în ordinea lor firească. In cunoscuta discuţiune filosofică ce a avut loc la Moscova în anul 1947, A. A. Jdanov a subliniat, referindu-se la concluziile lui Lenin, că fiecare categorie a logicei dialectice trebue socotită ca un punct nodal în istoria gândirii, că trăsăturile fundamentale ale dialecticei trebuesc în aşa fel considerate încât „esenţa dialectică", „sâmburele" ei să apară ca cea mai înaltă treaptă în desvoltarea caracterului dialectic al fenomenelor naturii. Engels nu şi-a pus această sarcină pentrucă, aşa cum spune el: *„Nu aveam de gând să scriu un manual de dialectică... Deaceea nu puteam ataca într'o analiză amănunţită problema legăturilor intime dintre acestea".*

Lenin a aprofundat şi desvoltat trăsăturile fundamentale ale materialismului dialectic. El a definit sâmburele dialecticei şi a arătat cum trebue să fie metoda de expunere a dialecticei. Lenin nu a izbutit să-şi termine opera, moartea prematură l-a împiedecat.

Cartea lui Lenin „Materialism şi Empiriocriticism", scrisă în 1908 a marcat însă o epocă în desvoltarea materialismului dialectic. Lenin a dat generalizarea filosofică a tuturor datelor noui ale ştiinţei, le-a sistematizat şi le-a pus în concordanţă cu materialismul dialectic.

Soluţia definitivă a problemei a fost dată pentru întâia oară în istoria filosofiei marxist-leniniste de către I. V. STALIN. Soluţia dată de Stalin echivalează cu o adevărată descoperire ştiinţifică, de o uriaşă importanţă teoretică. Ea ne ajută să ne însuşim dialectica marxistă şi să o aplicăm în activitatea practică. Caracterizarea metodei dialectice marxiste dată de Stalin este cea mai complectă, cea mai clară generalizare şi sintetizare a istoriei gândirii. Stalin caracterizează metoda dialectică marxistă prin următoarele patru trăsături fundamentale:

1. Considerarea naturii ca un întreg unitar şi închegat, în care obiectele şi fenomenele sunt legate organic unele de altele, depind unele de altele şi se determină reciproc.

2. Considerarea naturii în stare de continuă mişcare şi transformare, înnoire şi desvoltare, unde întotdeauna ceva apare şi se desvoltă, ceva se descompune şi piere.

www.dacoromanica.ro

3. Considerarea proceselor de desvoltare a naturii, drept o desvoltare în care transformările mici, cantitative, duc la transformări calitative, iar acestea din urmă se produc sub forma unui salt, dela o stare la alta.

4. Considerarea obiectelor şi fenomenelor naturii drept obiecte şi fenomene cărora le sunt inerente contradicţiile interne, care constituesc baza „luptei" tendinţelor contradictorii ale desvoltării; lupta dintre ceea ce este vechi şi ceea ce este nou, între ceea ce moare şi ceea ce se naşte.

Să analizăm mai deaproape aceste patru trăsături fundamentale ale metodei dialectice marxiste, în ordinea enunţată de I. V. Stalin, să le confruntăm cu datele istoriei naturii şi să încercăm a lămuri cum ele, ajutând la cunoaşterea fenomenelor, ne pun în mână cea mai puternică şi mai sigură armă pentru stăpânirea şi transformarea naturii.

Natura ca întreg unitar şi închegat

Cunoaşterea naturii începe cu constatarea faptelor, apoi păşeşte mai departe la desvăluirea legăturilor dintre faptele constatate. Punerea în evidenţă a acestor legături este necesară pentru cunoaşterea legii care guvernează cercul de fenomene studiate şi ne ajută să învăţăm a transforma în chip dirijat obiectele şi procesele din natură în conformitate cu interesele practice ale omului şi societăţii. Interdependenţa, interacţiunea, legătura organică a fenomenelor naturii este primul lucru de care se loveşte gândirea noastră, când cercetează materia în mişcare şi în întregul ei. Căutând să lămurim cum sunt legate obiectele şi fenomenele naturii, cum se împletesc reciproc, care este structura lor interioară, care este structura universului în întregul său, vom reuşi să pătrundem în esenţa obiectelor şi fenomenelor, vom lămuri conexiunea lor, iar aceasta ne va ajuta nu numai a le explica, ci şi pentru a le dirija conform intereselor practice.

Iată cum din această teză fundamentală a dialecticei marxiste izvorăşte îndemnul permanent pentru marile cuceriri ştiinţifice, pentru descoperirea de noui bogăţii, de explorarea de noui teritorii ale atmosferei, oceanelor şi continentelor, pentru uriaşe lucrări tehnice, într'un cuvânt să păşim cu curaj la transformarea naturii, care, de îndată ce este cunoscută, devine docilă şi poate fi stăpânită, devine plastică şi poate fi modelată după voia şi nevoia noastră.

In toate ramurile Ştiinţelor Naturii — Fizică, Chimie, Geologie, Biologie — procesul de cunoaştere logică începe dela descoperirea conexiunii necesare a obiectelor şi fenomenelor naturii, dela desvăluirea unităţii lor, a structurii lor intime, comune.

www.dacoromanica.ro

Aceasta este trăsătura fundamentală a dialecticii, pe care I. V. Stalin o așează la începutul caracterizării metodei dialecticei marxiste.

Natura, stare de continuă transformare și desvoltare

De îndată ce conexiunea universală a obiectelor și fenomenelor a fost stabilită, iar natura ne-o reprezintă ca un întreg unitar și închegat, ideea desvoltării și transformării se impune în studiul naturii.

Stabilind corelația dintre lucruri, cunoașterea trece la determinarea variabilității și mișcării lor. De îndată ce lucrurile au fost aflate într'o legătură reciprocă, urmează că ele acționează unele asupra altora, iar această acțiune reciprocă este însăși mișcarea. Așa cum spune Engels: *„Acest fapt, singur, este suficient pentru a dovedi că materia nu poate fi concepută fără mișcare"*, iar mai departe tot Engels, urmărind ideea mișcării eterne, adaogă: *„această concluzie a devenit inevitabilă de îndată ce oamenii au cunoscut universul ca sistem, ca o conexiune reciprocă de lucruri"*. Metoda dialectică marxistă ne învață să cunoaștem cum sunt alcătuite lucrurile și apoi ne învață să ne explicăm dece sunt alcătuite așa și nu altfel. Cu alte cuvinte, metoda dialectică marxistă ne învață să trecem la cunoașterea legăturilor lucrurilor și fenomenelor, la cunoașterea transformării și desvoltării lor.

Considerarea naturii în stare de mișcare și transformare și considerarea ei ca întreg unitar și închegat, nu pot fi separate. După Stalin dialectica cunoașterii nu se sprijină numai pe principiul unității, ci și pe principiul desvoltării. Cel dintâi ne învață să lămurim cum este alcătuită lumea, cel de al doilea ne învață să lămurim dece lumea este alcătuită astfel.

K. Marx în „Mizeria Filosofiei" a spus: *„In lume totul se mișcă... Viața se schimbă, forțele de producție cresc, vechile raporturi se năruie... Perpetuă mișcare și perpetuă distrugere — creare, aceasta este esența vieții"*.

Fr. Engels, răspunzând filosofilor metafizici și celor care raționează metafizic, arată că fenomenele vieții nu sunt *„imuabile, încremenite, date odată pentru totdeauna"*.

I. V. Stalin în „Anarhism sau Socialism?" spune: *„Istoria științei arată că metoda dialectică este o metodă cu adevărat științifică: începând cu astronomia și terminând cu sociologia, se confirmă pretutindeni ideea că în lume nu este nimic veșnic, că totul se schimbă, totul se desvoltă. In consecință, în natură trebue să privim totul din punct de vedere al mișcării, al desvoltării. Și aceasta înseamnă că întreaga știință contemporană este pătrunsă de spiritul dialecticei"* [1]).

1) Opere vol. I pag. 306

www.dacoromanica.ro

Caracterul de salt al desvoltării naturii

De îndată ce gândirea a trecut dela cunoaşterea conexiunii fenomenelor la cunoaşterea transformării şi desvoltării lor, cele două întrebări, cum şi dece, revin din nou şi mai stăruitor, pe măsură ce vrem să pătrundem mai adânc. Aceste întrebări nu se mai pun acum ca în cazul tezelor anterioare, pentru cunoaşterea structurii universului, ci ele se referă la însăşi procesul desvoltării, la mecanismul lui. De îndată ce s'a dovedit că desvoltarea există, trebue să lămurim în ce mod se face (cum?) şi în virtutea căror legi se săvârşeşte (dece?). La aceste întrebări răspund cea de a treia şi a patra trăsătură fundamentală a metodei dialectice marxiste, prin care Stalin caracterizează această metodă.

Cunoaşterea procesului de desvoltare, ne impune să admitem că desvoltarea nu este o mişcare în cerc, ci ea este orientată dela simplu la compus, dela inferior la superior, dela vechi la nou, cu alte cuvinte are un sens ascendent. In biologie, îl dovedeşte evoluţia fiinţelor vieţuitoare, îl dovedesc numeroasele probe din domeniul paleontologiei, al morfologiei şi embriologiei comparate. In ce mod însă se face trecerea dela simplu la compus, dela inferior la superior, dela vechi la nou?

Rezolvarea acestei probleme ne obligă să recunoaştem că procesul de desvoltare al naturii se săvârşeşte prin trecerea schimbărilor cantitative încete, lente, imperceptibile şi treptate spre schimbări calitative, rapide, evidente, radicale şi brusce, ceea ce determină trecerea dela starea calitativă veche la noua stare calitativă. Această se săvârşeşte printr'o întrerupere a continuităţii în desfăşurarea procesului de desvoltare al naturii, printr'un salt.

Cea de a treia trăsătură fundamentală a dialecticei marxiste arată că trecerea dela schimbările cantitative la cele calitative ocupă un loc important în istoria naturii, ca şi în acea a societăţii. Ea urmează logic celei de a doua trăsături.

In chimie, cum arată sistemul periodic Mendeleev, naşterea schimbărilor calitative după cele cantitative este evidentă.

In biologie, cunoaşterea formelor şi desvoltării lor, aşa cum le prezintă morfologia comparată şi embriologia comparată, în filogenie cum ni se înfăţişează desvoltarea grupurilor, familiilor, genurilor, speciilor, legea schimbărilor cantitative în schimbări calitative acţionează hotărîtor şi este un factor activ al transformărilor. Aplicaţiunile practice ale acestei legi sunt grandioase prin crearea tipurilor noi din cele vechi, prin metodele miciuriniene de încrucişări, de hibridizări vegetative, de aplicarea mentorului. Până la rezultatul definitiv se fac acumulări treptate, care trebuesc urmărite ani îndelungaţi. Dacă ne referim la date din paleontologie, găsim o verificare a acestei legi în foarte numeroase cazuri. Citez, spre pildă, evoluţia perisodactilelor şi artiodactilelor, în special evoluţia calului dela for-

www.dacoromanica.ro

mele vechi din Eocenul inferior și până la specia actuală. La plante, dacă urmărim de pildă reducerea numerică, deci cantitativă, a staminelor în familia Scrophulariacee și Papaveracee, a carpelelor în familia Ranunculacee, urmărim de fapt evoluția genurilor și transformarea lor calitativă.

In concepția dialectică a desvoltării se reflectează unitar, aspectele contradictorii ale mișcării; mișcările revoluționare și cele evolutive. Metoda dialectică susține că mișcarea are o formă cu caracter dublu: evolutiv și revoluționar. Aceasta nu este valabil numai în studiul naturii ci și acela al societății.

„Mișcarea este evolutivă — scrie Stalin — *când elementele progresiste își duc în mod spontan activitatea zilnică, făcând schimbări neînsemnate, cantitative, în vechile rânduieli. Mișcarea este revoluționară atunci când aceleași elemente se unesc, se pătrund de o idee unică și se avântă asupra lagărului vrăjmaș cu scopul de a distruge din rădăcini vechile rânduieli, și de a introduce în viață schimbări* calitative, *de a stabili rânduieli noi.*

Evoluția pregătește revoluția, creindu-i terenul, iar revoluția încununează evoluția, contribuind la activitatea ei mai departe". (Anarhism sau Socialism?")[1]).

I s'a obiectat lui Stalin, că această concepție reunește în ea afirmațiuni contradictorii, antagoniste, diametral opuse; pe deoparte susține teza catastrofelor în istoria naturii introdusă de Cuvier, iar pe de altă parte susține teza transformistă, lentă a lui Darwin. Teoriile acestor doi mari naturaliști, conform logicei formale, apar că sunt de neconciliat. Dialectica marxistă nici nu încearcă să împace aceste două teorii, care, izolat, nu explică transformările din natură. Ea construește o teorie nouă, în care salturile și desvoltarea lentă cantitativă, revoluțiile și mișcările evolutive, schimbările cantitative și calitative, sunt privite ca aspecte ale aceluiaș proces unic, legate între ele și neseparate una de alta.

Evoluția este interpretată în sensul că pregătește saltul revoluționar, iar revoluția este privită ca un rezultat al desvoltării evolutive, precedente, care la rândul ei crează condițiuni și mai favorabile pentru o nouă desvoltare evolutivă.

Teoria marxistă asupra revoluțiilor este cu totul deosebită de teoria catastrofelor a lui Cuvier, pentrucă revoluțiile, salturile în concepția dialecticei marxiste, sunt provocate de cauze bine determinate, iar catastrofele în concepția teoriei lui Cuvier se datoresc cauzelor necunoscute sau întâmplătoare.

„Este limpede — scrie Stalin — *că între catastrofele lui Cuvier și metoda dialectică a lui Marx nu este nimic comun"*[2]). Stalin apreciază în mod deosebit conținutul pozitiv al teoriei lui Darwin. In lucrarea sa „Despre materialismul dialectic și materialismul istoric"

1) Opere vol. I. pag. 305—306.
2) Opere vol I, pag. 313

www.dacoromanica.ro

reproduce aprecierile elogioase ale lui Engels asupra operei lui Darwin, dar condus de firul metodei dialectice nu primește darwinismul în bloc, fără a supune criticei diferitele lui teze. In U.R.S.S., Darwin și-a găsit adevărata sa patrie, pentrucă aci el a fost folosit ca nicăeri pe glob, după ce o serie de biologi ca Timiriazev, Miciurin, Lîssenco, i-au adus completările necesare impuse de realități și verificate prin experiență. Așa dar concepția dialectică a procesului desvoltării este o concepție cu totul nouă, unică, cu aplicație universală în studiul desvoltării naturii și a societății.

Lupta contrariilor ca izvor al desvoltării naturii

După ce dialectica a lămurit unitatea naturii, desvoltarea și transformarea ei, precum și mecanismul transformării, ea pășește mai departe la desvăluirea forțelor motrice ale desvoltării, la descoperirea și cunoașterea contradicțiilor aflate la baza manifestării oricărui lucru și fenomen din natură.

„Proprio zis — scrie Lenin — *dialectica este studiul contradicțiilor în însăși esența obiectelor".*

După cum am văzut, Lenin consideră contradicțiile interne ca trăsătură fundamentală a dialecticei, sâmburele ei. Stalin așează contradicțiile interne ca izvor al desvoltării în locul al patrulea, dar nu pentrucă îi dă o importanță mai mică decât aceea dată de Lenin, ci pentrucă toate celelalte trăsături fundamentale (natura, ca întreg unitar și închegat, continua desvoltare și transformare, a lucrurilor, caracterul de salt al desvoltării) duc în mod inevitabil până la sâmburele dialecticei, până la esența ei, până la cea mai profundă treaptă a gândirii în cunoașterea fenomenelor naturii.

Scormonind și mai adânc conținutul proceselor de mișcare, de desvoltare, ajungem, conduși de dialectica marxistă, la concluzia că aceste procese se săvârșesc prin contradicții. După Stalin, lupta contrariilor, lupta dintre vechi și nou, dintre ceea ce moare și ceea ce se naște, dintre conținut și formă, constitue conținutul intern al procesului de desvoltare, conținutul intern al schimbului cantității în calitate.

Toate lucrurile și fenomenele conțin în interiorul lor elemente contrarii. Dedublarea unicului în laturi contrarii se constată în orice fenomen al naturii, al societății, al gândirii. Deaceea, spune Lenin, *„Dedublarea unicului și cunoașterea părților lui contradictorii — este esența — dialecticei",* (Marx, Engels, Marxism)

Cunoașterea părților contradictorii este, cum remarcă Enge's, (Anti-Dühring) *„pârghia principală a întregului progres intelectual și se rezolvă în desvoltarea progresivă infinită a cunoașterii umane".*

Această teză fundamentală a dialecticei — unitatea contrariilor — este strălucit confirmată de concepția pe care fizica modernă ne-o dă cu privire la structura atomului. Fără îndoială că stabilitatea ato-

www.dacoromanica.ro

mului este rezultatul forțelor contradictorii și al mișcărilor din interiorul lui.

In Biologie, teza unității contrariilor stă la baza fenomenelor de viață, care, cum știm, se desfășoară, prin asimilație — desasimilație, anabolism-catabolism, condiția existenței organismelor. In lucrarea sa „Prelungirea vieții" academicianul A. A. Bogomoletz a urmărit interacțiunea proceselor de creație și distrugere din organismul omului. El a arătat că în decursul numai a două luni, în organismul omului se reînoesc toate globulele roșii. In fiecare zi sunt supuse distrugerii 350-400 miliarde de globule roșii și tot atâtea se crează din nou. In decursul întregii vieți a organismelor, procesul de creație-distrugere se continuă fără întrerupere; când acest cuplu se desface, vine moartea. Dedublarea unicului în aspecte contrarii se constată și în viața socială, în procesele desvoltării tehnice, în procesele desvoltării gândirii. Contrariile se întrepătrund; dar se și exclud în același timp. Ele se condiționează reciproc, dar sunt și ostile unul față de altul. Lenin în „Caiete Filosofice" spune: *„Unitatea (coincidența, identitatea, echilibrul) contrariilor este convențională, temporară, efemeră, relativă. Lupta contrariilor care se exclud reciproc este absolută, după cum desvoltarea, mișcarea, sunt absolute".*

Caracterul convențional al unității contrariilor se manifestă mai ales prin caracterul lor temporar, caduc.

Verificarea celei de a patra trăsături fundamentale a dialecticei este dată de adâncirea studiilor și de descoperirile din fizica, chimia și biologia modernă. Valoarea deosebită a operelor biologilor sovietice — Timiriazev, Pavlov, Miciurin, Lîssenco ș. a. — consistă nu numai în faptul că ele deschid căi noi de cercetare și aruncă o lumină puternică asupra fenomenelor studiate, ci și prin faptul că sunt străbătute de curentul dialecticei marxiste, chiar când unii dintre ei nu au fost revoluționari conștienți și nici nu s'au gândit să facă știință pe bază dialectică.

Savanții sovietici înarmați cu metoda dialectică pentru cunoașterea proceselor de desvoltare și transformare a organismelor vii, desvăluind contradicțiile dintre organisme și mediu, dintre variabilitate și ereditate, dintre plasmă și nucleu, dintre asimilație și desasimilație, dintre creștere și fructificare etc., au realizat o operă măreață prin rezultatele neatinse în altă parte pe glob.

I. V. Stalin lămurește în mod genial contradicția dintre conținut și formă. In lumea obiectelor și fenomenelor forma și conținutul apar ca o unitate. Orice obiect, orice fenomen au forma și conținutul lor, care nu apar că sunt contradictorii. O astfel de concepție ne-o putem forma numai în cazul când considerăm forma și conținutul obiectului în mod static. Dacă considerăm însă raportul dintre formă și conținut în procesul desvoltării obiectului, descoperim dedublarea lui și apariția contradicțiilor între formă și conținut.

www.dacoromanica.ro

„Acest conflict nu există între conținut și formă în general, ci, între forma veche și conținutul nou, care caută o nouă formă și năzuește spre ea".

Forma care înainte contribuise la manifestarea fenomenului dat, încătușează desvoltarea lui mai departe. Atunci ia naștere și cere rezolvare contradicția dintre formă și conținut. Forma învechită trebue neapărat lichidată și înlocuită cu o formă nouă : Conflictul, contradicția de neîmpăcat între forma veche și conținutul nou, duc la înlăturarea formei vechi și la înlocuirea ei cu una nouă corespunzătoare conținutului nou.

Această teză a servit ca un îndemn puternic, permanent, oamenilor sovietici, învățați și muncitori, să lupte cu staticismul și conservatorismul, să găsească soluții pentru noile stări provocate de contradicțiile dintre formele vechi și conținutul nou, revoluționar, iar I. V. Stalin a folosit-o strălucit și în tratarea problemei naționale.

In orice domeniu ne-am găsi — istorie, filosofie, științele naturii — desvăluirea contradicțiilor ca izvor al desvoltării, ca determinant al transformării cantitative în transformări calitative, înseamnă aprofundarea în cunoașterea obiectelor și fenomenelor. Este dar foarte logic ca această trăsătură caracteristică a dialecticei, sâmburele ei, să încheie caracterizarea cunoașterii materialist dialectice Toate trăsăturile dialecticei sunt egal de îndreptățite și dacă lipsește o verigă, procesul cunoașterii este incomplect. Ele se succed însă. în mintea noastră în ordinea precizată de Stalin.

Legătura reciprocă dintre trăsăturile fundamentale ale dialecticei, stabilita de I. V. Stalin, constitue un model remarcabil de realizare a unității dialectice dintre istoric și logic. I. V. Stalin a rezolvat în mod genial sarcina pe care a pus-o Lenin în „Caietele filosofice".

Una din particularitățile specifice a lucrărilor teoretice ale lui I. V. Stalin despre natură, este prelucrarea unității dintre teoria științifică materialistă și metoda științifică dialectică. Unitatea de concepție marxist-leninistă despre lume, strălucit redată de Stalin, a înlesnit popoarelor sovietice și Partidului Comunist Bolșevic să rezolve problemele practice cele mai grele. Claritatea, mobilitatea și preciziunea gândirii din operele teoretice ale lui Stalin privitoare la cunoașterea naturii, ostilitatea față de abstracțiile neclare, moarte, fără conținut, față de dogmatismul care ignorează datele vieții, față de orice tendință de stagnare a gândirii, față de tendința canonizării ideilor, noțiunilor, categoriilor, au întărit bazele concepției despre lume ale Partidului Comunist Bolșevic, care consideră gândirea drept o reflectare a existenții în veșnică mișcare și transformare și rezolvă toate problemele strategice și practice din toate domeniile în concordanță cu teoria materialistă, condus de metoda dialectică.

Insușindu-și această metodă, oamenii de știință, tehnicienii, muncitorii din U.R.S.S. au urmat pe marele Stalin, genialul teoretician al cunoașterii naturii. Ei au reușit, cu ajutorul gândirii marxist

www.dacoromanica.ro

leniniste, să risipească pâcla idealistă şi, conduşi ca de firul Ariadnei, au pătruns adânc în labirintul cunoaşterii naturii, omului şi societăţii.

Schimbările prin care au trecut ştiinţa, tehnica, arta, societatea, omul, natura, în U.R.S.S. nu se datoresc întâmplării. Acolo progresul este un proces condus conştient de către oameni. Stalin este farul care luminează acest progres. El este iniţiator, stimulator, coordonator şi activist în transformările măreţe săvârşite, fără pereche, pe care le recunosc chiar şi duşmanii cei mai înverşunaţi. In Uniunea Sovietică s'au verificat: invincibilitatea a ceea ce este nou, contradicţiunile dintre conţinut şi formă, dintre ceea ce moare şi ceea ce se naşte, dintre progres şi reacţiune; linia ascendentă a desvoltării, importanţa transformărilor cantitative pentru transformările calitative, inevitabilitatea salturilor necesare pentru desvoltare, ca o încununare a mersului lent, evolutiv, într'un cuvânt exactitatea, practicitatea, amploarea tuturor tezelor care au format obiectul cercetărilor teoretice ale lui Stalin.

*

Dacă este de netăgăduit adevărul, cum spune K. Marx (Prefaţă la „Contribuţie la critica economiei politice") *„că nu conştiinţa oamenilor determină existenţa lor, ci din contra, existenţa lor socială determină conştiinţa lor"*, totuşi odată această conştiinţă formată, trebue să admitem că *„pentru a avea posibilitatea de a acţiona* — cum spune Stalin — *asupra condiţiunilor vieţii materiale a societăţii, şi a grăbi desvoltarea lor, a grăbi îmbunătăţirea lor, partidul proletariatului trebue să se sprijine pe o teorie socială, pe o idee socială, care oglindeşte just nevoile de desvoltare a vieţii materiale ale societăţii şi este deaceea capabilă să pună în mişcare massele largi ale poporului"*. (Despre materialismul dialectic şi materialismul istoric) [1]).

De îndată ce ideile şi teoriile noi sociale au fost emise, ele devin o forţă de cea mai mare importanţă, care înlesneşte îndeplinirea noilor sarcini puse de desvoltarea şi progresul societăţii. *„Atunci* — spune Stalin — *apare întreaga importanţă a rolului organizator, mobilizator şi transformator al ideilor şi teoriilor noi, a opiniilor şi instituţiilor politice noi"*, sau cum spune Marx (Critica filosofiei dreptului la Hegel): *„Teoria devine forţă materială de îndată ce pătrunde în massă"*.

Analizând sumar, în măsura limitată a unei comunicări în forul Academiei noastre, liniile generale din gândirea lui I. V. Stalin pentru cunoaşterea naturii, suntem datori să complectăm expunerea noastră cu cealaltă latură a prodigioasei activităţi desfăşurate şi puter-

1) Cursul scurt de istorie a P. C. (b) al U. S. ed. III-a P. M. R. pag 162—163.

www.dacoromanica.ro

nicei înrâuriri pe care a avut-o I. V. Stalin în aplicarea practică a principiilor marxist-leniniste şi a metodei dialectice în stăpânirea naturii.

In ţara socialismului, aşa cum i-a învăţat Lenin şi Stalin pe oamenii adevăraţi să gândească şi să înfăptuiască, lucrurile nu încremenesc. Dimpotrivă, ele se mişcă, se înfruntă, nasc, cresc, dispar şi, prefăcându-se, prefac şi oamenii.

In ţara socialismului, oamenii nu stau cu braţele încrucişate în faţa greutăţilor. Prin muncă ei le învinge, uşurându-şi şi îmbunătăţindu-şi astfel traiul, netezind mereu calea generaţiilor viitoare către o viaţă mai îndestulată, mai uşoară, mai fericită. Lupta maselor populare sovietice cu împotrivirile naturii are un caracter grandios, epic, inspiră pe poeţi şi romancieri şi va fi încununată cu victoria definitivă. Izbânda maselor populare, conduse de Partidul Comunist Bolşevic cu îndemnul, sfatul, ajutorul direct al lui Stalin, este asigurată, pentrucă munca şi lupta se desfăşoară după planuri chibzuite, temeinic susţinute de studii şi cercetări ştiinţifice minuţioase, dar mai ales pentru faptul că teoria marxist-leninistă complectată, desvoltată de Stalin, a dat oamenilor puteri noi asupra naturii, înţelegere a forţelor ei şi sentimentul de unitate cu ea, ridicându-i până la un înalt potenţial de umanism larg şi generos, care se resfrânge binefăcător şi asupra altor popoare. Pentru a putea fi folosită natura cu bogăţiile şi forţele ei, ea trebuia cercetată, analizată, inventariată, cartografiată. In ţara sovietică, spaţiul teluric, oceanic şi atmosferic au fost studiate până în cele mai îndepărtate şi inaccesibile colţuri. In ultimii 10 ani numai Academia de Ştiinţe a organizat peste 180 de expediţiuni, compuse din 600 grupuri, din care 300 geologice şi miniere, 150 biologice şi agricole, 100 fizico-geografice şi 50 economice. Au luat parte la aceste expediţiuni 8000 oameni. Ca pildă a unui studiu multilateral dintr'o regiune a Uniunii, citâm expediţia din Urali, care a strâns într'un singur mănunchiu geologi, pedologi, biologi, botanişti, chimişti, economişti, specialişti în transporturi. S'au cercetat particularităţile geochimice şi geologice ale acestor munţi, pentru determinarea zăcămintelor folositoare. S'au cadastrat toate resursele naturale, s'au determinat punctele cele mai importante pentru exploatarea bogăţiilor naturale, s'au stabilit tipurile de păduri şi s'au croit drumuri noi pentru utilizarea complectă a lemnului...

Pentru studiul şi valorificarea bogăţiilor din Urali, s'a instituit din iniţiativa lui Stalin „Comisiunea pentru mobilizarea resurselor din Urali", sub conducerea Preşedintelui Academiei de Ştiinţe. Activitatea acestei comisiuni este o pildă a rezultatelor pe care le poate da munca ştiinţifică colectivă, când este bine organizată şi îndrumată Armata, industria, agricultura, sănătatea, transporturile, etc. au folosit de pe urma acestei comisiuni, care avea la posturile importante academicieni, iar la postul suprem de conducere pe Stalin.

www.dacoromanica.ro

Geografii şi cartografii sovietici au reuşit în 5 ani sa scoată harta Uniunii Sovietice 1 : 1.000.000, care cuprinde un număr de 180 de foi şi acoperă o suprafaţă de 54 m. p. De o execuţie tehnică ireproşabila, este redactată în sistemul de proecţie policonică, în culori şi cuprinde numeroase detalii planimetrice cu privire la relief, reţeaua hidrografică, sol, vegetaţie, localităţi, căi de comunicaţie.

Memorabile sunt expediţiunile lui Papanin şi apoi ale lui Badighin, pentru explorarea ţinuturilor nordice, cu participarea oamenilor simpli, muncitorilor, cu suflet mare, gata să înfrunte lipsuri şi primejdii pentru a fi folositori patriei şi întregei omeniri. Foarte interesantă şi plină de învăţăminte este desvoltarea ştiinţelor geologice în U.R.S.S. Studiul cunoştinţelor geologice a unei ţări se oglindeşte în harta geologică ce oferă acea ţară. In 1937, a fost dată la iveală o hartă geologică la scara 1 : 5.000.000, în 1940 o hartă la scara de 1 : 2.500.000, iar în prezent s'a terminat harta de 1 : 1.000.000. Intreg teritoriul unional a fost explorat. S'au rezolvat astfel o serie de probleme ştiinţifice, după care s'a trecut la punerea în valoare a bogăţiilor solului şi subsolului. Datorită acestor studii Uniunea Sovietică este în prezent complect asigurată cu absolut toate substanţele minerale utile, de care are nevoie puternica ei industrie. Rezervele de cărbuni au fost sporite dela 230 miliarde tone la 1654 miliarde tone ; rezervele de petrol au crescût dela 900 miliarde tone la 4.679 miliarde tone ; minereurile de fier au urcat dela 1,6 miliarde tone la 267 miliarde tone, cele de mangan s'au urcat dela 170 miliarde tone la 267 miliarde tone. Cercetările pedologice inaugurate strălucit de Docuceav, continuate de Costîcev şi desvoltate de Williams au dus la punerea bazei unui sistem raţional de cultură, cunoscut sub denumirea de complexul agrotehnic Docuceav-Williams. Acest sistem stă astăzi la baza măsurilor de combatere a secetei în cadrul marelui plan stalinist de împădurire a regiunilor secetoase şi asigură menţinerea structurii solului şi a fertilităţii lui. Ştiinţa geologică sovietica se remarcă prin domenii variate şi adesea noi, pe care le cercetează. Academicienii Vernadski şi Fersman au pus bazele Geochimiei, disciplină nouă, unanim recunoscută. Geofizica este aplicată cu toate variatele ei metode la descoperirea zăcămintelor de minereuri folositoare. Inginerul Logacev a construit aeromagnetometrul pentru descoperirea din avion a zăcămintelor de fier.

Explorările naturaliste pe întreg teritoriul U.R.S.S., au prilejuit studii aprofundate de floră şi faună care nu-şi au corespondent în alte ţări. Paralel cu cunoaterea tuturor elementelor ce caracterizează vastul teritoriu sovietic, resursele descoperite au fost puse în valoare. Lenin şi Stalin au arătat că puterea unei ţări, capacitatea ei de a trăi şi de a se desvolta liberă şi independentă sunt determinate de puterea industrială. Marea victorie pe care a repurtat-o U.R.S.S. în contra fascismului cotropitor, tăria ei formidabilă de azi, au drept garanţie aplicarea fără şovăire a politicii de industrializare, preconizate de

www.dacoromanica.ro

Lenin şi Stalin. Edificarea socialismului a mers mână în mâna cu industrializarea. La apelul Partidului, la apelul lui Stalin, popoarele sovietice nu numai că au ajuns în producţie ţările avansate din Occident şi de peste ocean, dar le-au şi întrecut. *„Sau o vom face* — spunea Stalin — *sau vom fi striviţi"*. Şi au făcut-o!

Domeniul în care concepţia dialectică asupra naturii desvoltata de Stalin a dus la adevărate minuni — ca să spunem aşa — domeniu în care s'au verificat toate trăsăturile dialecticei, este Biologia cu aplicaţiunile ei în agricultură şi medicină.

Biologia sovietică urmează calea trasată de Miciurin, marele naturalist sovietic, prodigiosul transformator al naturii, ajutat de Lenin şi Stalin să-şi desvolte şi să aplice genialele sale descoperiri. Doctrina lui Miciurin marchează o etapă nouă şi mai înaltă a biologiei materialiste şi reprezintă o desvoltare fecundă a darwinismului. Înlăturând orice trăsătură şi abatere neştiinţifică, reacţionară, biologia miciuriniană desvoltă într'un spirit creator aspectele progresiste ale darwinismului, înlăturând erorile malthusiene şi altele, care nu sunt compatibile cu ştiinţa adevărată.

Dintr'o ştiinţă contemplativă, descriptivă, biologia sovietică a devenit o ştiinţă activă, fecundă care îşi trage puterea din unirea sa cu practica agriculturii socialiste.

Pornind dela principiul că plantele ca şi animalele capătă însuşiri noi, când condiţiunile de viaţă se modifică şi că aceste însuşiri se transmit prin ereditate, doctrina miciurineană, desvoltată de Lîssenco ş. a., înarmează pe agricultori cu procedee ştiinţifice, care le permit să transforme ei înşişi metodic natura plantelor şi animalelor. Aplicarea complexului Ducuceav-Williams în agrotehnică, porneşte deasemenea dela concepţia dinamică a vieţii şi asigură recolte ridicate, păstrând totuşi fertilitatea solului. Din iniţiativa lui I. V. Stalin, Consiliul de Miniştri şi C.C. al Partidului Comunist Bolşevic au luat hotărîrea aplicării planului grandios de împădurire în stepă şi silvostepă, pentru introducerea culturilor de erburi în asolament, pentru construirea iazurilor şi rezervoriilor de apă. Acest program grandios al ofensivii împotriva secetei este temeiul care asigură mărirea recoltelor, înflorirea agriculturii socialiste.

Lucrările au început în toate colhozurile şi sovhozurile pe bază agrotehnică şi agrobiologică ştiinţifică. Toate elementele din complexul Docuceav-Williams sunt egal de importante. Dacă se neglijează un singur element, efectivitatea întregului sistem cade. Cultura de erburi perene în asolamentele agricole asigură baza de nutriţie pentru creşterea vitelor. In legătură cu aceasta partidul şi guvernul, tot din iniţiativa lui Stalin, au adoptat un plan de trei ani (1949 1951) pentru sporirea numărului şi îmbunătăţirea calităţii vitelor, în vederea asigurării unei hrane mai bogate şi substanţiale pentru populaţie. In ţările capitaliste, agricultura ştiinţifică este inaplicabilă. De pildă sistemul american de monocultură, sistemele europene de

www.dacoromanica.ro

asolamente pe termene scurte, sunt în contrazicere cu datele ştiinţei şi creaza pentru ţările respective stări catastrofale. Eroziunile solului, distrugerea vegetaţiei în special a pădurilor au depreciat în U.S.A. nu mai puţin de 112.800.000 hectare de pământ. Numai sistemul socialist are posibilităţi nemărginite pentru desvoltarea agriculturii prin munca planificată, fără a degrada fondul de producţie, care trebue să fie permanent şi transmis intact generaţiilor viitoare. Rezultatul acestor planuri este evident încă de acum. In anul 1948, nivelul dinainte de război al recoltelor din U.R.S.S. a fost întrecut. Rol important în aplicarea sistemului de cultură erburi-plante de câmp (travopolie) îl are mecanizarea şi în special electrificarea agriculturii. Crearea sistemului de maşini şi unelte agricole, conform cu datele agrobiologiei miciuriniste, stă la baza măreţului plan stalinist de transformare a naturii. Deaceea Guvernul a desvoltat în mod amănunţit acest plan, mai ales în ceeace priveşte organizarea staţiunilor de maşini şi unelte agricole.

Electrificarea agriculturii are un rol din cele mai importante în trecerea treptată dela socialism la comunism. Chiar până în momentul de faţă electrificarea agriculturii sovietice ocupă primul loc în Europa. Agricultura sovietică va dispune în anul 1950 de 22,4 milioane kilowaţi, faţă de 8,7 milioane kilowaţi în 1937. Lucrările gigantice de împăduriri şi de îngrijirea plantaţiilor precum şi partea corespunzătoare de lucrări din pepiniere, care necesită o muncă voluminoasă, vor fi mecánizate şi electrificate. Electroenergia va fi folosită la irigaţii, la creşterea vitelor, la industriile agricole, afară de aplicaţiile ei la muncile importante din agricultură (arat, semănat, recoltat, prăşit). Electroenergia contribue la mărirea productivităţii muncii, adică la scăderea preţului de cost şi dă posibilitatea accelerării muncilor agricole şi executării lor la un nivel agrotehnic ridicat. Electrificarea muncilor principale staţionare din colhozurile de câmp ridică productivitatea muncii de 3-4 ori, iar în întreprinderile de industrii agricole şi creşteri de animale de 4-5 ori, în irigaţii de 10-15 ori. Volumul muncilor staţionare, care în anul 1937 necesitau 10 milioane colhoznici, va fi redus, datorită electrificării, la 2 milioane. După datele Centralei Electrificării la sate se scontează în 1950 datorită electrificării, o economie de 162 milioane oameni-zile. Această economie poate fi majorată, dacă industria va livra un număr mai mare de electromotoare, decât acela prevăzut în plan. Din cifrele arătate, rezultă marile avantajii ale electrificării, chiar unde cheltuielile de învestiţii sunt mari. In afară de procesele mecanice, termice şi luminoase, electroenergia mai este folosită ca factor biologic pentru iradiarea plantelor şi animalelor.

Privind desfăşurarea economiei agricole în U.R.S.S., avem senzaţia că puterea electricităţii a fost anume creată pentru a elibera pe om din jocul forţelor naturii, care-l robeau. Dar această putere izvorăşte din concepţia despre lume şi viaţă a oamenilor sovietici, din concepţia marxist-leninistă, desvoltată de Stalin, concepţie activă,

www.dacoromanica.ro

vie, eficientă. Această concepție este o armă ideologică de o putere formidabila. *„Materialismul filosofic marxist* — scrie Stalin — *pornește dela punctul de vedere că lumea și legile ei pot fi perfect cunoscute, că cunoștințele noastre despre legile naturii, verificate de experiență și practică, sunt cunoștințe autentice, care au însemnătatea unor adevăruri obiective, că nu există în lume lucruri care nu pot fi cunoscute, ci există numai lucruri care nu sunt încă cunoscute, care vor fi descoperite și cunoscute prin mijloacele științei și practicei"* [1]).

Tot atât de însemnate au fost aplicațiunile biologiei sovietice în diferitele ramuri ale medicinei, unde știința cea mai avansată se îmbină cu aplicațiunile practice cele mai de frunte.

Un eveniment de o importanță incalculabilă a fost adus la cunoștința lumii întregi, la începutul lunii Noembrie anul acesta. Uniunea Sovietică, care stăpânește secretul folosirii energiei atomice și are o industrie pentru construirea aparatelor necesare în acest scop, face cunoscut prin presa oficială că utilizează energia nucleară pentru scopuri pacifice, pentru lucrări gigantice de irigații, de fertilizarea terenurilor. In adevăr, acolo unde până acum, cu mijloacele cunoscute se puteau disloca numai câțiva metri cubi de stâncă, cu ajutorul energiei atomice pot fi dărâmați munți întregi. Utilizarea acestei puteri formidabile nu se limitează numai în domeniul explozivelor, a cărei detunătură a fost auzită la San-Francisco, ci cu ea se realizează un plan gigantic, pe care îl conduce o echipă de tehnicieni, în frunte cu inginerul Davîdov. Este vorba să se fertilizeze un deșert de 30 milioane hectare, situat între lacul Aral și Marea Caspică, prin răsturnarea curentului a două mari fluvii din Siberia, Obi și Ienisei. Această operație necesită săparea unui nou pat pentru Obi în munții Urali. Inafară de fertilizarea unei enorme suprafețe actualmente neproductivă, energia atomică va aduce Uniunii Sovietice o cantitate de energie electrică evaluată la 82 miliarde k/w. oră. Din punct de vedere economic, se poate prevede că o puternică industrie, va naște în deșertul Karakum. Prezența unei importante masse de apă va avea o influență binefăcătoare asupra climatului din Karakum și din regiunile învecinate. Și U.S.A. dispun de energia atomică, dar guvernanții lor nu se gânedsc decât să o folosească pentru război, în contra Uniunii Sovietice și țărilor eliberate de tirania capitalistă. In Uniunea Sovietică această formidabilă forță este pusă în serviciul păcii, e folosită pentru binele poporului.

Iată diferența fundamentală dintre țările capitaliste în spasmul pieirii și o țară socialistă nouă, care crește, se desvoltă, stăpânește forțele oarbe ale naturii și le folosește pentru a ușura munca oameni lor, pentru a le îmbunătăți mereu condițiunile de viață.

Stalin a ridicat sus stindardul unei vieți noi pentru umanitate, el este deasemenea un campion al științei de avantgardă, teoretician

1) Cursul scurt de istorie a P. C. (b) al U. S. ed. III-a P. M R. pag. 157

www.dacoromanica.ro

genial al cunoașterii naturii, participant activ la folosirea și stăpânirea ei pentru binele și progresul umanității.

Cu numele lui Stalin a săvârșit echipa lui Papanin fapta ei istorică; cu gândul la Stalin stahanoviștii dau exemple nemaivăzute în lume, de înaltă productivitate în muncă; cu gândul la Stalin lucrează neobosit colhoznicii; cu numele lui Stalin zboară tot mai sus, tot mai repede, tot mai departe, eroii piloți „șoimii staliniști"; numele lui Stalin îl poartă în inimile lor tinerii și tinerele din țara socialismului, pionierii și pionierele.

Către Stalin se îndreaptă nădejdiile milioanelor de oameni simpli, simpatiile tuturor oamenilor iubitori de progres, care opun absurdității sistemului capitalist — rațiunea lucidă a sistemului socialist; întunericului, ignoranței — lumina științei; pesimismului cinic, existențialismului decadent și altor forme morbide din societatea capitalistă — credința arzătoare în viitorul strălucit al omenirii.

Noi cei din R.P.R., muncitori și cărturari, să facem tot ce ne stă în putință să meritățm frumosul titlu de stalinieni, nu numai prin solidaritatea noastră fără rezerve cu marea și pașnica Uniune Sovietică, dar și prin eforturile noastre. Să reușim să punem în practică învățătura și exemplul lui Stalin, pentru ca să mergem mai îndrăzneț și mai repede către victoria deplină a socialismului pe care-l construim.

www.dacoromanica.ro

DESVOLTAREA TEORIEI COMUNISMULUI ŞTIINŢIFIC DE CĂTRE I. V. STALIN

de Prof. Dr. P. F. IUDIN

Membru corespondent al Academiei de Ştiinţe
a U.R.S.S., laureat al premiului Stalin

I

In trăsaturile ei fundamentale, teoria comunismului ştiinţific a fost creiată de Marx şi Engels. Această teorie a fost concretizată din toate punctele de vedere şi desvoltată pe baza noii experienţe istorice de către Lenin şi Stalin.

Marx şi Engels, Lenin şi Stalin subliniază în permanenţă, că marxismul nu este o dogmă, ci o călăuză în acţiune. Marxismul ca ştiinţă se îmbogăţeşte în permanenţă şi se desvoltă pe baza sintetizării experienţei revoluţionare a luptei clasei muncitoare pentru victoria comunismului. Spre deosebire de socialiştii şi comuniştii utopişti, care în cercau să definească în detalii viitoarea societate comunistă, fondatorii comunismului ştiinţific au subliniat întotdeauna că nu este vorba de a prevedea dinainte societatea viitoare, aceasta ar fi şi imposibil, principalul constând în a descoperi, a trasa căile reale care duc în mod inevitabil la victoria comunismului.

Marx şi Engels au marele merit de a fi dovedit că modul de producţie care va urma după cel capitalist, modul de producţie care va asigura desvoltarea mai departe a forţelor de producţie, şi prin urmare şi viaţa societăţii omeneşti în genere, este comunismul, modul de producţie comunist. El au dovedit că făuritorul şi organizatorul acestui nou mod de producţie poate fi numai clasa muncitoare.

V. I. Lenin spunea că teoria lui Marx ne dă rezolvarea principială a problemei inevitabilităţii victoriei comunismului şi arată legile cele mai generale de desvoltare a viitoarei societăţi comuniste. Dar, fiind dialectician, Marx nu numai că nu a putut da o rezolvare concretă problemei: ce este comunismul, dar nici nu a încercat măcar să pună o asemenea problemă, pentrucă rezolvarea unor asemenea

www.dacoromanica.ro

probleme depinde în întregime de condițiunile istorice concrete în care va fi creiată societatea comunistă.

Geniul lui Marx i-a ajutat să vadă viitoarea societate în cele mai generale trăsături ale ei. În „Critica programului dela Gotha" Marx a formulat pentru prima oară că în desvoltarea sa, comunismul va trebui să parcurgă două stadii, două faze: prima, sau faza inferioară a comunismului este socialismul, a doua sau faza superioară este comunismul integral.

V. I. Lenin a adus o contribuție măreață la teoria comunismului științific. El a îmbogățit, a desvoltat multilateral această teorie. După cum se știe, continuând cercetarea desvoltării capitalismului, Lenin a ajuns la descoperirea noilor legi de desvoltare, economică și politică, a capitalismului epocii noi, al epocii imperialismului. Însăși acest fapt a ridicat la un nou nivel istoric întreaga teorie a comunismului științific.

Lenin a creiat o nouă teorie a revoluției socialiste, din al cărei punct de vedere în epoca imperialismului a devenit posibilă, inițial, victoria socialismului într'o singură țară sau în câteva țări. Aceasta a fost într'adevăr o descoperire mare, cu aceasta s'a făcut un nou pas în desvoltarea istorică a marxismului în întregimea lui.

Încă în „Ideologia germană", Marx și Engels arătaseră că comunismul este în cea mai mare măsură o mișcare practică, care își pune în față scopuri practice, scopuri care sunt atinse cu ajutorul unor mijloace practice. Lenin întotdeauna sublinia cu deosebită putere, importanța practică revoluționară a teoriei marxismului, a teoriei comunismului științific; noua teorie a revoluției socialiste descoperită de Lenin a înarmat proletariatul, i-a dat în mână o armă invincibilă, care a ridicat mișcarea revoluționară a clasei muncitoare la un nivel necunoscut înainte și a apropiat momentul istoric al realizării comunismului.

Această teorie a dat o lovitură de moarte tuturor formelor de reformism, tuturor teoriilor social-democrate, care se cramponau dogmatic de toate vechile teze ale marxismului. Vederile revizioniste, oportuniste, social-democrate, asupra sarcinii realizării comunismului constituiau principala piedică în calea victoriei proletariatului asupra burgheziei. Chiar în zilele noastre, partidele social-democrate, socialiștii de dreapta, cu ideologia lor a pasivității, cu ideologia lor de ploconire în fața propriei burghezii și a imperialiștilor americani, constitue cauza principală a faptului că până astăzi socialismul n'a învins încă în multe alte țări.

Teoria leninistă a revoluției socialiste desvoltată multilateral și adâncită de I. V. Stalin, a făcut posibilă nu numai victoria revoluției socialiste în U.R.S.S., ci și construirea complectă a societății socialiste. Aceasta este importanța practică revoluționară a noii teorii a revoluției socialiste, a noii teorii a comunismului științific.

Lenin și Stalin au desvoltat în toate direcțiile teoria comunismului științific creiată de Marx și Engels, au îmbogățit-o cu generalizarea experienței istorice a epocii imperialismului, a revoluțiilor prole-

www.dacoromanica.ro

tare, a epocii construirii socialismului. Teoria comunismului științific așa cum apare ea astăzi în lucrările lui Lenin și Stalin, este o teorie nouă. Ea are ca punct de plecare tezele fundamentale științifice ale teoriei lui Marx, dar această teorie a lui Marx este aplicată la o nouă epocă istorică, la noi condițiuni concrete, luminează o nouă experiență istorică.

II

Ținând seama de mărețul aport adus de genialul Lenin la teoria marxismului, la teoria comunismului științific, tovarășul Stalin a desvoltat marxism-leninismul, a desvoltat comunismul științific în noi condițiuni istorice, pe baza generalizării experienței de importanță istorică mondială a construirii societății socialiste.

Timp de peste un sfert de veac, pe când Lenin trăia încă, tovarășul Stalin a luat parte la făurirea partidului proletar de tip nou. El a luat parte la elaborarea și desvoltarea tuturor problemelor fundamentale ale teoriei marxism-leninismului. Marxism-leninismul, așa cum s'a închegat și se prezinta în momentul de față, este rezultatul operei marilor genii, a incomparabililor corifei ai științei, LENIN și STALIN.

Tovarășul Stalin a desvoltat multilateral teoria trecerii dela capitalism la socialism și teoria socialismului. Nicio problemă, cât de esențială, referitoare la teoria socialismului și la practica construirii lui, n'a rămas nelămurită în numeroasele lucrări ale tovarășului Stalin. In lucrările lui I. V. Stalin este întruchipată și genial sintetizată întreaga cale măreață și experiență a construirii societății socialiste. Fiecare teză a tovarășului Stalin asupra socialismului este argumentată și se bazează pe experiența de granit a poporului de milioane al Uniunii Sovietice, care sub conducerea tovarășului Stalin a construit societatea socialistă.

Tot ceeace a fost dovedit din punct de vedere teoretic de tovarășul Stalin și aplicat în U.R.S.S., este în linii generale și în punctele esențiale valabil și pentru proletariatul celorlalte țări. Trăsătura caracteristică a lucrărilor teoretice ale tovarășului Stalin constă în faptul că el n'a privit niciodată experiența U.R.S.S. izolat de întreagă mișcare revoluționară internațională a proletariatului, de lupta clasei muncitoare sub conducerea partidelor comuniste pentru victoria comunismului în întreaga lume. Tovarășul Stalin subliniază în permanență nu numai caracterul național, sovietic al importanței construirii socialismului în U.R.S.S., ci și caracterul ei internațional. El adesea aruncă parcă o punte între experiența U.R.S.S. și experiența actuală a luptei muncitorilor din celelalte țări, și acțiunea viitoare a clasei muncitoare din celelalte țări, când ea va cuceri puterea.

Așa de pildă, încă în anul 1928, tovarășul Stalin sintetizând importanța noii politici economice, ca mijloc concret de construire a societății socialiste, a arătat că această experiență este atât de importantă, importanța este atât de principială și mare, încât noua politică economică, ca mijloc concret de trecere dela capitalism la socia-

www.dacoromanica.ro

lism va fi în liniile ei generale obligatorie şi pentru toate celelalte partide comuniste în ţările în care clasa muncitoare va cuceri puterea. Şi într'adevăr experienţa de care dispun în momentul de faţă ţările de democraţie populară, căile concrete pe care ele le-au stabilit şi pe care merg la clădirea bazelor socialismului, păstrează în principiu trasaturile noii politici economice, aşa cum această politică s'a realizat în U.R.S.S.

Lucrările tovarăşului Stalin înarmează proletariatul internaţional cu o puternică armă teoretică, ideologică, învăţătura tovarăşului Stalin luminează calea luptei pentru victoria clasei muncitoare în toate ţările din lume, în ţările desvoltate din punct de vedere capitalist şi în ţările coloniale şi dependente. Cele de mai sus sunt confirmate de victoria ţărilor din Europa Centrală şi Sud-Estică, unde clasa muncitoare a cucerit puterea şi de victoriile de importanţă istorică mondială, repurtate de revoluţia chineză, condusă de clasa muncitoare, de partidul comunist chinez.

III

In teoria comunismului ştiinţific are o importanţă extraordinară, hotărîtoare, problema rolului statului clasei muncitoare în construirea socialismului şi a rolului statului în societatea socialistă. V. I. Lenin a apărat teoria marxistă asupra statului în genere, asupra dictaturii proletariatului în special, împotriva oportuniştilor Internaţionalei a II-a. El a desvoltat mai departe vederile lui Marx asupra acestei chestiuni.

Lenin a reuşit să sintetizeze experienţa existenţei dictaturii proletariatului numai în primii ani ai puterii sovietice. Enorma şi măreaţa experienţă a desvoltării dictaturii proletariatului şi a îndeplinirii de către această dictatură a rolului ei istoric — construirea socialismului — a fost sintetizată în mod genial în lucrările tovarăşului Stalin. I. V. Stalin luminează în asemenea măsură această experienţă, el desvoltă cu asemenea profunzime ştiinţifică ideile marxism-leninismului, încât până la urmă el a creiat o teorie armonioasă şi desăvârşită a statului socialist.

In lucrările lui Marx şi Engels, societatea socialistă este privită în genere sub aspectul ei teoretic, ca viitoare societate fără clase. V. I. Lenin a concretizat în mare măsură şi a desvoltat teoria socialismului. In lucrările tovarăşului Stalin, socialismul este privit în procesul construirii sale, şi ca societate socialistă deja construită şi existentă. Existenţa concretă a societăţii socialiste s'a dovedit a fi mult mai bogată decât cele mai geniale previziuni ştiinţifice.

In raportul ţinut la Congresul al XVIII-lea al Partidului, tovarăşul Stalin a făcut o analiză teoretică a formelor istorice ale statului sovietic socialist. Analiza sa a celor două faze în desvoltarea statului sovietic socialist, constituie o creaţie ne clasică a comunismului ştiinţific. Fundamentarea de către I. V. Stalin a tezei că, în prima sa fază, statul sovietic a avut de îndeplinit funcţiuni în aparenţă asemănătoare

www.dacoromanica.ro

cu funcțiunile oricărui stat al unei societăți împărțite în clase, principala sa funcțiune fiind înăbușirea rezistenței claselor exploatatoare răsturnate, arată că dictatura proletariatului în U.R.S.S. s'a achitat cu succes de una din principalele sale sarcini — lichidarea claselor exploatatoare.

Teza lui I. V. Stalin asupra celei de a doua faze a desvoltării statului sovietic, fază în care statul sovietic a intrat atunci când socialismul a fost în linii generale construit, constitue o contribuție științifică în adevăr genială la teoria marxistă. Tovarășul Stalin a arătat că, deși în U.R.S.S. clasele exploatatoare fuseseră lichidate, deși nu mai era cine să fie asuprit, statul nu numai că nu moare, ci dimpotrivă abia acum el atinge punctul cel mai înalt al forței sale și în viitor el se va desvolta și întări și mai mult.

Astfel, pentru prima oară în istoria existenței statului, în genere, statul n'a mai avut de îndeplinit funcțiunea care întotdeauna era funcțiunea sa principala. In locul acestei funcțiuni, pentru statul socialist, au apărut și s'au desvoltat în întregime funcțiuni noi. Aceste funcțiuni sunt organizatorico-economice și cultural-educative, care au drept scop desăvârșirea construirii societații socialiste și trecerea la societatea comunistă. Funcțiunea militară, funcțiunea organelor de recunoaștere — spunea tovarășul Stalin — vor avea de acum înainte țăișul lor îndreptat nu înspre interiorul țării, ci înafară, înspre lupta împotriva dușmanului extern, înspre lupta împotriva statelor imperialiste, pentru a respinge atacurile lor neîncetate împotriva țării socialismului victorios. Aceste considerațiuni ale tovarășului Stalin asupra statului sovietic socialist au jucat un rol hotărîtor în consolidarea statului sovietic și au pregătit statul nostru, poporul sovietic pentru a repurta strălucita victorie în Marele Război de Apărare a Patriei.

Aceasta a constituit un aport atât de important la teoria comunismului științific, în comparație cu cele ce fuseseră date de Marx și Engels, și chiar în comparație cu ceeace fusese dat de Marele Lenin, încât a ridicat întreaga teorie a comunismului științific la o nouă treaptă istorică.

In momentul de față, când societatea sovietică s'a apropiat direct de rezolvarea sarcinii trecerii treptate la comunism și realizează această sarcină, a devenit și mai actuală și mai imperioasă problema întăririi din toate punctele de vedere a statului sovietic socialist. Această sarcină a fost argumentată de tovarășul Stalin cu toată profunzimea științifică. Incă Lenin arătase, că și în perioada comunismul i statul va continua să existe un oarecare timp. Atunci Lenin pornise dela punctul de vedere comun în acea vreme tuturor marxiștilor asupra victoriei comunismului în întreaga lume. I. V. Stalin desvoltă și precizează această problemă, în condițiunile concrete de trecere la comunism în U. R. S. S., în condițiunile existenței unor puternice state capitaliste care încearcă mereu să deslănțuie o intervenție împotriva țării noastre în scopul restaurării capitalismului.

I. V. Stalin a dovedit ca o necesitate istorică, că statul se va menține în U.R.S.S. și atunci când comunismul va fi construit și des-

www.dacoromanica.ro

voltat din toate punctele de vedere, dacă până atunci nu va dispărea primejdia externă din partea puternicelor state capitaliste. Cu alte cuvinte în epoca comunismului, statul se va menține până când comunismul va învinge în întreaga lume, sau cel puțin în majoritatea principalelor țări capitaliste. Aceasta constitue cu adevărat un nou capitol al teoriei comunismului științific, creiat de tovarășul Stalin.

Tovarășul Stalin desvoltă mai departe punctul de vedere al lui Marx și Lenin până la concluzia sa logică finală. Statul va dispărea numai în condițiunile victoriei comunismului pe plan internațional. Dar Marx și Engels au pornit în genere dela părerea, că victoria comunismului este posibilă numai ca o victorie simultană pe plan internațional. V. I. Lenin, creind noua teorie a victoriei socialismului într'o singură țară, a lăsat deschisă, ca o problemă a viitorului îndepărtat, chestiunea victoriei comunismului, chestiunea dacă este posibilă și victoria comunismului într'o țară, iar problema dispariției statului o punea în legătură cu viitoarea societate comunistă. Tovarășul Stalin a desvoltat teoria victoriei socialismului într'o singură țară până la victoria comunismului într'o singură țară. Deaceea s'a pus problema care va fi soarta statului după victoria comunismului într'o singură țară. Această problemă nu numai că nu a fost rezolvată, dar nici nu a fost pusă, nici de Marx, nici de Engels, nu a fost pusă nici chiar de Lenin, deoarece pentru punerea și rezolvarea ei, nu exista atunci experiența istorică necesară. Cel care a pus și a rezolvat această problemă, este I. V. Stalin.

Numai pe baza rezolvării acestei probleme cu totul noi, I. V. Stalin abordează problema dispariției statului în condițiunile victoriei comunismului pe plan internațional. In legătură cu aceasta trebue să subliniem, că, în primul rând, dispariția statului este pusă în legătură nu cu victoria simultană a comunismului pe plan internațional, ci cu victoria comunismului inițial într'o singură țară, iar apoi în câteva alte țări, și numai în cele din urmă, în întreaga lume. In al doilea rând, din cele de mai sus decurge necondiționat constatarea că, din punctul de vedere al învățăturii tovarășului Stalin, procesul dispariției statului se extinde asupra unei perioade foarte lungi de desvoltare a comunismului, cel puțin până când vor fi creiate condițiuni pentru aceasta în toate țările din lume, sau cel puțin în principalele țări ale lumii, în care comunismul va fi mult desvoltat. In al treilea rând, în orânduirea comunistă statul va trece prin diferite trepte, faze ale desvoltării sale. Când în U.R.S.S. va fi înfăptuită trecerea la comunism, vor fi dispărut deosebirile între clasa muncitoare și țărănime, statul își va fi pierdut esența sa de clasă pe care o are astăzi. Atunci statul va avea alte funcțiuni. Atunci însă când vor trece la comunism alte țări, mai ales atunci când comunismul va învinge în majoritatea țărilor din lume sau în toate țările lumii, cu atât mai mult statul va căpăta alte funcțiuni noi, ce vor decurge din condițiunile cu totul diferite de existență a statului în diferite țări comuniste.

Intreaga mare importanță istorică a învățăturii tovarășului Stalin asupra statului socialist se concentrează, după cum ne învață tovarășul

www.dacoromanica.ro

Stalin, în faptul că fără stat nu este posibil să se construiască nici socialismul, nici comunismul. Statul socialist este forța principală, hotărîtoare atât pentru construirea deplină a societății socialiste, cât și pentru construirea societății comuniste.

IV

Marx, Engels și Lenin, vorbind despre deosebirile între socialism și comunism, subliniau mai cu seamă faptul că socialismul și comunismul sunt două trepte ale uneia și aceleiași orânduiri sociale și că deosebirile dintre ele, constau în gradul de maturitate economică: comunismul este o treaptă mai înaltă de desvoltare a forțelor de producție, creiată în societatea socialistă. In „Critica programului dela Gotha" Marx arată, că între socialism și comunism nu există un zid chinezesc, că trecerea dela socialism la comunism se săvârșește pe baza unei și mai mari desvoltări a orânduirii socialiste; comunismul este continuarea directă și firească a socialismului.

Marx a arătat că pentru trecerea la comunism este necesar un nivel extraordinar de înalt de desvoltare a forțelor de producție, dar care anume trebue să fie acest nivel, el firește nu putea spune.

Lenin spunea că pentru construirea socialismului în Rusia Sovietică, forțele de producție trebue nu numai să ajungă, ci și să întreacă cele mai înaintate țări capitaliste, iar productivitatea muncii trebue să fie mai înaltă în comparație cu tot ceeace a dat capitalismul. Aceasta constitue o rezolvare mai concretă a problemei, decât a fost dată de Marx. Lucru explicabil, dat fiind că Lenin examinează concret statul proletar existent, anume Rusia Sovietică, unde învinsese dictatura proletariatului. Dar până la comunism, și atunci acesta era încă departe, aveam de parcurs epoca dictaturii proletariatului, aveam de făurit societatea socialistă, deaceea Lenin a și putut să rezolve în primul rând ca problemă principială, problema construirii societății socialiste în Rusia Sovietică.

I. V. Stalin a definit concret pentru prima oară în istoria marxismului nivelul de desvoltare a forțelor de producție care asigură trecerea dela socialism la comunism.

Luând ca bază tezele leniniste asupra căilor de construire a socialismului în Rusia Sovietică, tovarășul Stalin a transformat aceste teze în programul de industrializare a țării și de colectivizare a agriculturii. Acestea au fost sarcini extrem de dificile. Numai un partid ca cel bolșevic, creiat și educat de Lenin și Stalin, numai clasa muncitoare sovietică, care a săvârșit cea mai măreață revoluție din istorie, putea începe realizarea unui asemenea program. Planurile cincinale staliniste sunt, în adevăratul înțeles al cuvântului, creațiuni geniale; ele constitue un aport extraordinar de bogat la teoria comunismului științific. Acum comunismul era privit nu numai ca o problemă teoretică, ci ca o sarcină practică pentru o țară ca Rusia, unde trebuia să se construiască societatea socialistă.

www.dacoromanica.ro

Fiecare pas înainte în construirea societății socialiste constituia o nouă creațiune revoluționară — și în practica și în teorie. Cele mai geniale considerațiuni teoretice, neîndoelnice din timpul „Manifestului Partidului Comunist", și care pareau cu totul dela sine înțelese, erau cel mult ca raza unui proiector care lumina direcția generală, dar întreaga cale și atingerea scopului trebuia să fie rezolvată nu numai practic, ci și teoretic.

Una din tezele fundamentale ale teoriei comunismului științific o constitue învățatura despre lichidarea claselor exploatatoare și a claselor în general. In cursul construirii socialismului în U.R.S.S., în cursul lichidării claselor exploatatoare în țara noastră, această învățătură desvoltata multilateral de I. V. Stalin pe baza sintetizării primei experiențe din istorie de lichidare a claselor exploatatoare, reprezintă o contribuție inapreciabilă la comoara marxism-leninismului. Invățătura tovarășului Stalin asupra claselor și luptei de clase în epoca actuală servește drept călăuză de zi cu zi în acțiunea revoluționară a partidelor comuniste din celelalte țări unde clasa muncitoare se află la putere, cât și din acele țări unde clasa muncitoare mai este nevoită să lupte pentru răsturnarea capitalismului. Invățătura lui Lenin și Stalin despre lupta de clasă și despre lichidarea claselor exploatatoare va fi concretizată și desvoltată mai departe, odată cu trecerea la construirea socialismului în alte țări capitaliste. Experiența luptei revoluționare a clasei muncitoare din U.R.S.S. în cursul construirii socialismului a desvăluit asemenea laturi ale luptei de clasă despre care înainte nu exista nici un fel de ideie concretă. Este suficient să subliniem asemenea fapte, care astăzi ar putea părea detalii, ca de pildă calea de lichidare a ultimei și celei mai numeroase clase capitaliste — chiaburimea. Noi nu vom găsi nici la Marx, nici la Engels indicațiuni care să se apropie cât de cât de rezolvarea practică a acestei probleme. Marx și Engels, și-au dat bine seama de greutatea rezolvării acestei probleme, înțelegeau foarte bine că numai practica revoluționară va arăta căile și metodele definitive și cele mai sigure de rezolvare a problemei claselor la țara. In lucrarea „Problema țărănească în Franța și Germania", Engels scria: „Foarte simplu stau lucrurile numai în ce privește proprietatea mare. Aici avem în față o întreprindere, fățiș capitalistă, și dacă este așa nu putem avea niciun fel de îndoială. Aici avem în față massa proletariatului agricol și sarcina noastră este clară". (Marx-Engels, Opere, vol. XVI, partea a II-a, pag. 459). Vorbind despre țăranii chiaburi și mijlocași, Engels scrie: „probabil că și aici noi vom renunța la exproprierea violentă, dar vom putea conta și pe faptul, că desvoltarea economică va învăța minte și aceste capete tari". (Idem). După cum vedeți, aceste indicațiuni sunt foarte departe încă de practica reală. Astazi orice marxist rațional, din oricare țară, ținând seama de experiența U.R.S.S. și de sintetizarea ei științifică de către tovarășul Stalin, va spune că ultima clasă capitalistă din agricultură va trebui să fie expropriată, dar această expropriere poate fi realizată pe baza colectivizării de bună voie, a forțelor de producție ale țărănimii sărace și mijlocașe, pe baza colectivizării integrale a agriculturii. Desvolta-

www.dacoromanica.ro

rea de către I. V. Stalin a problemei căilor de lichidare a claselor exploatatoare în genere și a ultimei și celei mai numeroase clase exploatatoare — chiaburimea, în special, constitue cu adevărat o nouă contribuție la teoria comunismului științific, la învățătura cu privire la căile și metodele de construire a societății comuniste.

O importanță de primul rang, atât științifică cât și practic-revoluționară, are problema atragerii spre socialism a milioanelor de gospodării țărănești. Din acest punct de vedere, experiența U.R.S.S. este în adevăr inapreciabilă. Se știe că țărănimea formează majoritatea populației globului. In U.R.S.S. a fost atrasă spre socialism o populație țărănească de o sută cincizeci de milioane care în plus se afla înainte pe cele mai variate trepte de desvoltare economică și culturală, și reprezentând diferite naționalități. In experiența transformării gospodariei țărănești în gospodărie socialistă, așa cum ea a avut loc în U.R.S.S., țărănimea din întreaga lume, atât din occident cât și din orient, găsește și va găsi un exemplu pentru sine.

Teoria colectivizării, teoria construirii socialismului în agricultură, desvoltată de tovarășul Stalin, indicațiile sale că forma de cooperativă a artelului agricol constitue forma principală a socialismului la țară și că numai pe baza desvoltării și consolidării artelului agricol poate să se realizeze trecerea la forma superioară a producției agricole — comună, alcătuește o latură dintre cele mai importante ale teoriei comunismului științific. Aceasta constitue o contribuție atât de importantă la teoria marxism-leninismului, fără de care astăzi literalmente nu se poate face niciun pas în orice țară care a pornit la construirea socialismului.

Intreaga complexitate și fineță a politicii în problema țărănească, în legătură cu trecerea țărănimii la socialism, a găsit în lucrările tovarășului Stalin o rezolvare multilaterală și în adevăr genială. In lucrările sale se desvălue întreaga dialectică a contrazicerilor legate de trecerea spre socialism a masselor de milioane de țărani.

Lenin a rezolvat din punct de vedere științific problema posibilității victoriei socialismului într'o singură țară. Tovarășul Stalin a desvoltat din toate punctele de vedere teoretic și practic această problemă. Pas cu pas, din an în an, el a complectat și desvoltat teoria posibilității victoriei socialismului într'o țară. In cursul desvoltării acestei teorii, în cursul realizării socialismului, Partidul, sub conducerea tovarășului Stalin, a sdrobit teoriile trotkiste, buhariniste, zinovieviste și celelalte teorii oportuniste restauratoare, a sdrobit grupările politice dușmănoase, a învins obstacole de neînchipuit, ridicate de dușmanul de clasă dinăuntru și de imperialismul internațional. In ciuda sforțărilor tuturor dușmanilor, socialismul a învins în U.R.S.S., iar teoria comunismului științific a fost îmbogățită și desvoltată de geniul tovarășului Stalin.

Socialismul, ca un nou mod de producție, ca o nouă orânduire socială, se desvoltă pe baza legilor proprii de desvoltare economică și politică. Aceste legi sunt în principiu opuse legilor de desvoltare economică și politică a capitalismului. Marx și Engels au creiat economia

www.dacoromanica.ro

politică a capitalismului, adică știința legilor de desvoltare a capitalismului. Lenin a desvoltat economia politică a lui Marx. El a argumentat genial teza posibilității construirii socialismului într'o singură țară.

Tovarășul Stalin desvoltând mai departe teoria leninistă a construirii socialismului, teoria comunismului științific, pe baza sintetizării experienței construirii socialismului, a creiat o știință nouă — economia politică a socialismului. El a formulat toate legile principale de desvoltare economică și politică a socialismului, a desvoltat și arătat toate contrazicerile esențiale în lupta cu care este creiată societatea socialistă. Tovarașul Stalin a descoperit și fundamentat teoretic legile și forțele motrice ale societății socialiste.

Marx a dovedit în mod genial, că capitalismul este ultimul mod de producție antagonist, că după el urmează un mod de producție, bazat pe relații reciproce tovărășești. Nedispunând de experiența istorică, Marx n'a putut să descopere întreaga profunzime a legilor modului de producție socialist. Tovarășul Stalin, studiind desvoltarea forțelor de producție și a relațiilor de producție în U.R.S.S., în lucrarea sa „Despre materialismul dialectic și materialismul istoric" a formulat legea relațiilor dintre forțele de producție și raporturile de producție în societatea socialistă. El a arătat că în societatea socialistă forțele de producție și raporturile de producție se află în deplină corespondență.

Practic, aceasta înseamnă că în orânduirea socialistă forțele de producție — uneltele și mijloacele de producție — aparțin întregii societăți. Mijloacele de producție s'au unit cu producătorii. Între forțele de producție și producători nu mai stau clase sociale — feudalii și burghezia — care uzurpaseră mijloacele de producție și exploatau pe oamenii muncii.

Între forțele de producție și relațiile de producție nu mai există contraziceri antagoniste. Această corespundere constitue cea mai mare superioritate a societății socialiste, deoarece forțele de producție capătă posibilități nelimitate de desvoltare. Oamenii muncii, fiind principala forță de producție, sunt interesați în desvoltarea nelimitată a producției, deoarece ei înșiși sunt stăpânii tuturor bunurilor materiale, deoarece în societatea socialistă producția servește nevoilor întregii societăți. Completa corespundere între caracterul relațiilor de producție și a forțelor de producție a lichidat radical vechile legi economice; societatea socialistă nu cunoaște nici stagnarea producției, nici crizele economice, nici șomajul, nici alte vicii ale capitalismului.

Asemenea corespondență între forțele de producție și relațiile de producție are drept rezultat faptul că principala caracteristică a desvoltării societății socialiste este legea reproducției socialiste lărgite. Fiecare ciclu al producției socialiste se reproduce pe o bază de producție mai lărgită decât cel precedent. Economia socialistă se desvoltă pe principiul reproducției tot mai rapide și lărgite. Astfel economia socialistă nu cunoaște stagnarea și cu atât mai puțin regresul. Economia capitalistă suferă și de stagnare și de regres și de crize economice distrugătoare și sguduitoare. Economia contemporană a Europei capita-

www.dacoromanica.ro

liste, incluzând țări ca Anglia, Franța, Italia n'a atins încă nivelul antebelic, nivelul dinaintea celui de al doilea război mondial, iar acest nivel antebelic era inferior anului 1913. Reiese că în ultimii 36 de ani economia capitalistă se învârte de fapt în loc.

Deosebit de mare importanță are teza lui I. V. Stalin asupra faptului că socialismul se desvoltă ca totul în lume prin contradicții, prin lupta între contrarii. Tovarășul Stalin a formulat ca o lege generală, proprie naturii societății și gândirii faptului că desvoltarea se face prin lupta vechiului cu noul, că însăși desvoltarea, însuși progresul este lupta permanentă dintre vechi și nou, permanenta dispariție a vechiului și apariția noului. Subliniind această latură a uneia din cele mai importante legi ale metodei dialectice marxiste, tovarășul Stalin a găsit expresia caracterului specific, propriu societății socialiste al desvoltării contradicțiilor dialectice. Înainte, de regulă, această lege era tratată mai cu seamă sub unghiul constatării că desvoltarea în natură și societate se face prin lupta între contradicții de neîmpăcat.

In genere vorbind, și astăzi aceasta este o expunere justă a acestei legi a dialecticei. Dar subliniindu-se numai această latură a sa, această lege n'a fost aplicabilă la socialism, căci în societatea socialistă, odată cu lichidarea claselor exploatatoare, caracterul antagonist al contradicțiilor încetează de a mai exista. Tovarășul Stalin a îmbogățit legea descoperită de Marx și Engels, desvoltată de Lenin, prin aplicarea ei la desvoltarea societății socialiste. Încă Lenin arătase că în orânduirea comunistă, antagonismele vor dispare, pe când contradicțiile vor rămâne. Tovarășul Stalin a concretizat această teză genială a lui Lenin. Considerarea legii desvoltării contradictorii în întreaga lume exterioară din punctul de vedere că lupta contrariilor se exprimă în primul rând în lupta vechiului cu noul, în lupta a ceeace dispare cu ceeace se naște, dă acestei legi o formulare ce are aplicare generală în societatea socialistă, în toate domeniile de desvoltare: în politică, în economie, tehnică, cultură, știință, conștiință, existență, etc. Se înțelege dela sine că legea contradicțiilor antagoniste de neîmpăcat își păstrează întreaga ei forță acolo, unde lupta vechiului cu noul poartă un caracter antagonist, unde contrariile sunt de neîmpăcat.

Înțelegerea legilor de desvoltare a societății socialiste ca o desvoltare contradictorie înarmează cadrele noastre cu priceperea de a vedea lupta vechiului, a ceeace dispare, cu noul, care ia naștere. Aceasta ne învață să căutăm permanent în viață ceeace este nou, care ia naștere și care vine să ia locul vechiului, să contribuim în permanență, să ajutăm victoria noului asupra vechiului. In aceasta constă chezășia succesului tuturor victoriilor în construirea socialismului și comunismului. Din cauză că în societatea noastră socialistă lipsesc antagonismele și contradicțiile — nu se desvăluie sub forma cataclismelor și a luptei neîmpăcate — capătă o deosebit de mare importanță metoda de descoperire a contrazicerilor în societatea socialistă. Tovarășul Stalin arată în permanență rolul și importanța criticei și autocriticei ca cea mai sigură metodă de descoperire a contrazicerilor. Critica și autocritica constitue metoda fundamentală de descoperire a contrazi-

www.dacoromanica.ro

cerilor în desvoltarea noastră, ea este o nouă lege dialectică a societăţii socialiste.

V

Termenul istoric şi posibilitatea construirii comunismului în U.R.S.S. au devenit atât de reale încât la ordinea zilei s'a pus problema nivelului de desvoltare a forţelor de producţie care să permită trecerea la comunism. Tovarăşul Stalin a dovedit ştiinţific că atunci când în societatea sovietică forţele de producţie vor atinge un asemenea nivel, încât va deveni posibil să se producă anual 50 de milioane de tone de fonta, 60 de milioane tone de oţel, 500 milioane tone de cărbuni, 60 milioane tone petrol şi în conformitate cu aceasta se vor desvolta celelalte ramuri ale economiei naţionale, aceasta va însemna creierea bazei materiale necesare a comunismului. Pentru realizarea acestui plan, spune tovarăşul Stalin, vor fi necesare trei, patru noi planuri cincinale. Odată cu îndeplinirea acestei sarcini, U.R.S.S. va depăşi din punct de vedere economic, adică din punctul de vedere al producţiei pe cap de locuitor, ţările capitaliste înaintate, inclusiv U.S.A.

Indeplinirea înainte de termen a primului plan cincinal de după razboi arată ca societatea sovietică este în stare să realizeze această mareaţă sarcină istorică într'un timp mai scurt. Odată cu îndeplinirea acestui plan cincinal, nivelul producţiei industriale al U.R.S.S. creşte în comparaţie cu anul antebelic 1940 cu 50 la sută, iar în unele ramuri industriale şi mai mult. Aşa de pildă în anul 1950 se vor produce de două ori mai multe maşini şi utilaj decât înainte de război; numărul maşinilor unelte de tăiat metalul va ajunge până la 1.300.000, ceeace va depăşi cu aproximativ 30 la sută parcul de maşini unelte de care dispuneau Statele Unite ale Americii în anul 1940. Producţia de energie electrică se va mări cu 70 la sută, extracţia de cărbuni cu mai bine de 50 la sută. Industria sovietică este chiar astăzi superioară industriei capitaliste nu numai în ceeace priveşte tehnica şi ritmul de desvoltare, ci şi prin structura ei. In U.S.A., în 1935, greutatea specifică a industriei de maşini în totalul producţiei industriale se ridica la 17,6 la sută, în Marea Britanie 16,2 la sută, pe când în U.R.S.S. la sfârşitul celui de al doilea plan cincinal industria de masini alcătuia 25 la sută din întreaga producţie industrială.

In planul cincinal postbelic agricultura a făcut un enorm pas înainte. In anul 1949 ea a atins nivelul dinainte de război al producţiei globale de cereale, iar în ceeace priveşte randamentul la ha acest nivel a fost depăşit. Până la sfârşitul planului cincinal, producţia globală a agriculturii se va mări cu 30 la sută faţă de anul 1940. Recolta anuală de cereale se va ridica la 130 milioane tone.

In perioada planului cincinal postbelic agricultura va primi aproximativ 350.000 de tractoare, numai în anul 1949 ea primeşte 150.000 de tractoare şi alte numeroase maşini agricole de înalt randament.

In proporţie nemaivăzută se desvoltă electrificarea agriculturii şi a întreprinderilor anexe. Se construesc uzine hidroelectrice sătesti, mici,

www.dacoromanica.ro

cu o capacitate de un milion kw/ore, fără a socoti uzinele mari, ceeace asigură electrificarea nu numai a stațiunilor de mașini și tractoare și a colhozurilor, ci și aproximativ a unei treimi din numărul colhozurilor. Peste câțiva ani satul sovietic va fi complect electrificat.

Enormă importanță în ce privește desvoltarea spre comunism a forțelor de producție în agricultură, în ce privește creiarea unei abundențe de produse,, are planul stalinist de protecție a câmpurilor prin împăduriri. de construire de rezervoare de apă în regiunile de stepă, precum și întregul sistem de măsuri agronomice.

In orânduirea capitalistă, asemenea planuri grandioase de influențare și transformare conștienta a naturii în proporții egale unor continente, sunt de neconceput, nu numai în ce privește realizarea lor, dar nici măcar simpla punere a unor asemenea probleme. Și cu cât mai mult vom înainta pe calea spre comunism, cu atât mai multe și mai multe probleme grandioase în direcția desvoltării forțelor de producție va fi în stare să rezolve societatea noastră sovietică.

Statul sovietic acordă atenție deosebită desvoltării științei. Au trecut pentru totdeauna timpurile când știința și munca erau separate, când știința și producția erau legate numai întâmplător, când desvoltarea științei era subordonata intereselor exploatatorilor. Genialul Lenin spunea ca în orânduirea comunista toate cunoștințele, toate realizările științei și tehnicei vor fi puse în slujba poporului. Această măreață previziune a lui Lenin s'a înfăptuit în țara noastră. Știința s'a transformat într'o grandioasă forță motrice a desvoltării societății sovietice spre comunism. Știința sovietică nu se înstrăinează de producție. Știința și munca s'au unit. Prin știință, clasa muncitoare și țărănimea vor dobândi o nouă și nouă perfecționare a tehnicii muncii, a tehnologiei și a mijloacelor de conducere a economiei. Știința găsește zilnic în practica milioanelor de oameni sovietici noi și noi izvoare de progres, izvoare de noi și măreție descoperiri.

Comunismul este legat de cea mai înaltă tehnică, de cea mai înaltă tehnologie. In orânduirea comunistă, procesele de producție în toate ramurile industriei, transportului, agriculturii vor fi mecanizate și automatizate. Cele mai puternice și mai noi izvoare de materii prime și energie vor trebui să servească de noi izvoare pentru desvoltarea industriei societății comuniste. Energia atomică, radioficația, fotoelementele, tehnica reactivă etc. vor trebui să deschidă necontenit posibilități nelimitate de creștere a izvoarelor de materii prime și a productivității muncii.

După învățătura marxist-leninistă, comunismul înseamnă lichidarea complectă a împărțirii societății în clase. După cum spunea tovarășul Stalin, în orânduirea comunistă nu vor fi nici muncitori, nici țărani, ci vor fi oameni ai muncii aparținând unei societăți unitare, fără clase. Făurirea societății comuniste fără clase, ștergerea granitelor dintre muncitori și țărani, se va realiza împreună cu procesul de lichidare complectă a contradicțiilor și deosebirilor dintre oraș și sat. In U.R.S.S. această contradicție a și fost radical sdruncinată. La orașe și la sate a fost creiat un singur mod de producție — cel socialist.

www.dacoromanica.ro

Satul sovietic şi-a transformat fundamental aspectul. Nivelul de cultură al satului a crescut cu mult, a fost lichidată împărţirea ţării în regiuni industriale şi agricole.

Comunismul asigură o bază tehnică unică pentru industrie şi agricultură. Prin urmare, trecerea la comunism va nimici din rădăcină deosebirile dintre caracterul muncii industriale şi cel al muncii agricole. Agricultura se va transforma definitiv într'o varietate a producţiei industriale. Pe baza modificării tehnicei de producţie se vor transforma şi relaţiile de producţie, adică va avea loc procesul ştergerii definitive a deosebirilor dintre clasa muncitoare şi ţărănime. Va avea loc procesul ştergerii deosebirilor dintre cele două forme de proprietate socialistă — proprietatea întregului popor şi proprietatea cooperatistă. Toate acestea luate împreună vor însemna ştergerea completă a deosebirilor dintre oraş şi sat, ştergerea completă a deosebirilor dintre clasa muncitoare şi ţărănime şi transformarea societăţii noastre sovietice într'o societate comunistă fără clase.

Trecerea la comunism este condiţionată nu numai de desvoltarea tehnicei de producţie. Lenin şi Stalin arată că, pentru trecerea la comunism, are o importanţă hotărîtoare atitudinea comunistă faţă de muncă, o productivitate a muncii mai înaltă decât în orânduirea capitalistă. Comunism înseamnă societatea unde va domina conştiinţa comunistă, care se manifestă în primul rând în atitudinea comunistă faţă de muncă. Comunismul este societatea cu cea mai înaltă productivitate a muncii din istorie. Încă de pe acum, în societatea sovietică munca a devenit o chestiune de onoare, de glorie şi eroism. Omul sovietic înaintat nici nu-şi închipue cum se poate trăi fără a munci. Cu această barbarie, la noi s'a terminat. Iar sustragerea dela muncă este considerată ca o rămăşiţă a capitalismului, ca o comportare nedemnă de un om. Munca în folosul societăţii devine din ce în ce mai mult o necesitate firească a omului, o obişnuinţă. Trecerea treptată dela socialism la comunism va fi efectuată cu atât mai repede, cu cât mai repede se va forma conştiinţa comunistă a întregului popor sovietic, cu cât mai repede atitudinea comunistă faţă de muncă va deveni mai generală.

Lenin şi Stalin ne învaţă că munca socialistă este încă o muncă normată. Principiul socialismului este — dela fiecare după capacităţile sale, fiecăruia după munca sa; cine nu munceşte, nu mănâncă.

Trecerea la comunism este posibilă pe baza celei mai înalte desvoltări a tehnicei de producţie, pe baza conştiinţei comuniste a întregului popor şi a atitudinei comuniste faţă de muncă, pe baza abundenţei tuturor obiectelor de consum. Când această abundenţă va fi realizată, atunci va fi posibilă trecerea dela principiul socialist: dela fiecare după capacităţile sale, fiecăruia după munca sa, la principiul comunist: dela fiecare după capacităţile sale, fiecăruia după nevoile sale.

Pentru acele ţări care de curând au păşit la construirea socialismului, şi cu atât mai mult pentru acelea care n'au păşit încă la această construire, problema metodei comuniste de repartiţie are deocamdată

www.dacoromanica.ro

o importanță pur teoretică. Pentru societatea sovietică această problemă va avea în anii apropiați și o importanță practică, căci noi în ritmul tot mai grăbit ne vom apropia de societatea comunistă. Experiența construirii socialismului în U.R.S.S. ne dă un material extrem de bogat pentru rezolvarea teoretică a problemei rezolvării în stadiul inițial al comunismului a principiului repartiției comuniste. Această experiență dă posibilitatea să se precizeze unele teze anterioare ale marxismului asupra acestei chestiuni. Presupunerea lui Marx și Engels că socialismul va înlocui banii cu simple chitanțe care confirmă numărul de ore lucrate de muncitor și care îi dau dreptul de a primi cantitatea corespunzătoare de produse, nu s'a adeverit. Tovarășul Stalin a arătat că, în prima fază a comunismului, legea valorii acționează în formă schimbată. Banii, comerțul, rămân ca importante pârghii economice în mâinile statului sovietic. Astăzi este neîndoielnic că comerțul sovietic, desvoltat și perfecționat incontinuu va fi forma principală, metoda principală de aprovizionare a populației și în perioada trecerii la comunism și în perioada intrării în comunism. Prin urmare, trebue să renunțăm la presupunerea că, odată cu trecerea la comunism, vor dispărea dintr'odată comerțul și banii. Comerțul și banii se vor menține un timp oarecare și în orânduirea comunistă.

Comunism înseamnă societatea în care vor fi lichidate toate contrazicerile vechii societăți. Una din aceste contraziceri este și cea dintre munca intelectuală și munca fizică. Marx și Engels au dat o rezolvare principială, cu caracter de program, acestei probleme și în mod necesar ea purta încă un caracter relativ general. Tovarășul Stalin a concretizat și desvoltat rezolvarea problemei căilor de lichidare a contrazicerilor dintre munca fizică și intelectuală în condițiunile concrete ale construirii comunismului în U.R.S.S. In societatea comunistă întregul popor va fi învățat. Toți oamenii muncii se vor ridica din punct de vedere al culturii, al învățăturii, după precizarea tovarășului Stalin, până la nivelul inginerilor și tehnicienilor. Pentru rezolvarea acestei sarcini, în U.R.S.S. s'a săvârșit o muncă colosală. In primul rând, în Uniunea Sovietică nu mai există analfabeți. In anul 1949, în U.R.S.S. școlile primare și secundare au 34 milloane de elevi, există 808 institute de învățământ superior cu 734.000 de studenți. Numărul studenților externi se ridică la 298.000. Astfel, în U.R.S.S. astăzi chiar există peste un milion de studenți. Numărul studenților din U.R.S.S. este mai mare decât în toate țările europene, Japonia și China la un loc. Peste trei-patru planuri cincinale, majoritatea poporului sovietic în vârstă între 18 și 50 de ani, va avea școală medie, școală medie tehnică, sau școală superioară. Tovarășul Stalin a descoperit în munca stahanovistă mugurii unui avânt cultural și tehnic al clasei muncitoare, care va duce la lichidarea contradicției dintre munca intelectuală și munca fizică.

Partidul și statul au desfășurat o muncă de proporții nemaivăzute pentru ridicarea culturală și tehnică a masselor populare. Proporțiile acestei munci ne arată permanenta mișcare progresivă a întregii so-

www.dacoromanica.ro

cietăți sovietice spre comunism, ne arată transformarea treptată a societății sovietice într'o societate alcătuită din oameni culți, din oameni cu un înalt nivel cultural. Când întreaga societate va fi alcătuită din oameni culți, atunci va dispărea împărțirea ei în lucrători intelectuali și fizici, și cu atât mai mult va dispărea împărțirea pe întreaga lor viață, a oamenilor în asemenea categorii.

Extraordinara desvoltare a tehnicii noi, a automatizării și mecanizării tuturor proceselor de producție va duce la desființarea vechii diviziuni a muncii. Oamenii vor munci în diferite ramuri ale producției, ale științei și tehnicii, vor îndeplini cutare sau cutare muncă, pentru care vor simți chemare, și în care vor putea aduce mai mare folos societății. Desființarea definitivă a contradicției dintre munca fizică și intelectuală se realizează, după cum ne învață Lenin și Stalin, numai într'o societate comunistă desvoltată. Acesta este un proces complicat și îndelungat, care va necesita timp pentru realizarea lui.

Aceasta este în linii generale starea actuală a teoriei comunismului științific, așa cum se prezintă ea astăzi, datorită genialei desvoltări a marxism-leninismului de către marele nostru învățător și conducător, IOSIF VISSARIONOVICI STALIN.

www.dacoromanica.ro

I. V. STALIN, TEORETICIANUL ŞI CONDUCĂTORUL LUPTEI PENTRU PACE ŞI FRĂŢIE INTRE POPOARE

de Acad. EMIL PETROVICI

Problema păcii şi a razboiului este fără îndoială una dintre problemele care frămînta în cel mai înalt grad omenirea în momentul istoric actual.

După cum în întreg ultimul veac, în toate marile probleme ale istoriei, ştiinţei şi culturii, pe plan teoretic şi practic, calea cea mai justă a fost calea indicată de învăţătura marxist-leninistă întemeiată de Marx şi Engels, dusă mai departe de Lenin şi Stalin, tot aşa şi în prezent, în frămîntata problemă a păcii şi a războiului, drumul drept, soluţiile juste cum şi rezolvarea acestora în practică ne sunt arătate de către marele conducător al oamenilor muncii, — genial cărturar şi ilustru înfăptuitor — credinciosul discipol al lui Lenin, Iosif Vissarionovici Stalin.

Un cuvînt uzual în unele cercuri din ţările capitaliste este acela de pacifist.

„Pacifismul burghez" se reduce la o propaganda abstractă, dulceagă şi ipocrită pentru pace şi s'a dovedit a fi o diversiune menită să mascheze maşinaţiile războinice ale statelor imperialiste burgheze.

Concepţia despre pace şi atitudinea faţă de problema păcii a marxism-leninismului, se deosebeşte radical de aceea a „pacifismului" burghez. Căci marxism-leninismul a analizat pentru prima oară pe baze ştiinţifice cauzele războiului, întocmai cum au fost descoperite şi legile istoriei şi ale desvoltării societăţii umane de Marx, Engels, Lenin şi Stalin, cercetând ştiinţific fenomenele sociale. Teoria marxist leninistă cu privire la război şi pace a fost elaborată de Lenin şi de Stalin pe baza studiului societăţii şi a structurii ei.

Intr'adevăr cauza ultimă a razboaielor în epoca actuală este capitalismul şi anume capitalismul în faza lui de astăzi: imperialismul. Războiul este o consecinţă inevitabilă a imperialismului, ine-

www.dacoromanica.ro

vitabilă, bineînțeles, dacă popoarele nu se solidarizează pentru a impune pacea. I. V. Stalin a făcut o analiză magistrală a cauzelor războaielor imperialiste în diferitele sale scrieri. Ca un exemplu de analiză a cauzelor războiului imperialist să citățm câteva cuvinte din discursul ținut de Stalin în ajunul alegerilor din Februarie 1946, în care arată cauzele ultimului război mondial.

„Ar fi greșit să se creadă că cel de al doilea război mondial a izbucnit întâmplător sau ca urmare a greșelilor făcute de unii sau alții dintre oamenii de stat, deși, fără îndoială, greșeli s'au făcut. In realitate, războiul a izbucnit ca un rezultat inevitabil al desvoltării forțelor economice și politice mondiale pe baza capitalismului monopolist contemporan. Marxiștii au declarat în repetate rânduri că sistemul capitalist al economiei mondiale ascunde în sânul său elementele crizei generale și ale ciocnirilor armate și că din această cauză desvoltarea capitalismului mondial în epoca noastră nu se desfășoară sub forma unei progresiuni line și egale, ci trecând prin crize și catastrofe de război. Inegalitatea desvoltării țărilor capitaliste duce deobicei, în cursul timpului, la o bruscă ruptură a echilibrului în sânul sistemului mondial al capitalismului, iar grupul țărilor capitaliste, care se consideră mai puțin asigurat cu materii prime și piețe de desfacere, întreprinde deobicei încercări de a schimba situația și a reîmpărți „sferele de influență" în favoarea sa, prin recurgerea la forța armată. Ca urmare a acestui lucru, se produce o împărțire a lumii capitaliste în două tabere dușmane și izbucnește război între ele". 1).

In întreaga sa activitate ca teoretician și conducător al luptei pentru pace, Stalin s'a călăuzit de teoria marxist-leninistă. Și în această privință I V. Stalin continuă și desvoltă mai departe opera lui Marx, Engels și Lenin. Teoria luptei pentru pace și pentru frăția între popoare o adaptează mereu noilor condiții, condițiilor construirii comunismului în U.R.S.S. și ale construirii socialismului în țările de democrație populară pe de o parte și ale crizei tot mai amenințătoare, a luptelor de clasă înverșunate, din țările imperialiste pe de altă parte. Și ca teoretician al luptei pentru pacea și frăția între popoare Stalin este „Lenin al timpurilor noastre".

In situația actuală, imperialismul nu vede altă ieșire pentru el decât războiul. In raportul făcut la Congresul al XVII-lea al P.C. (b) ținut în anul 1934, Stalin a arătat că „burghezia nu mai este în stare să stăpânească cu vechile metode ale parlamentarismului si ale democrației burgheze, din care pricină ea este silită să recurgă, în politica internă, la metode de guvernare teroriste, ca un semn că ea nu mai este în stare să găsească o ieșire din situația actuală, pe baza unei politici externe pacifice, din care cauză este silită să recurgă la politica războiului". 2)

Ceeace însă burghezia consideră drept soluție este departe de a

1) Ed. P.C.R. 1946 pag. 3-4.
2) I. Stalin: „Problemele leninismului" Ed. P.M.R. pag. 689.

www.dacoromanica.ro

avea acest caracter. Atunci când burghezia speră să-şi rezolve problemele cu ajutorul războiului şi chiar dacă în trecut a reuşit prin război să amâne în *sectoare izolate* desnodământul fatal al capitalismului, *în ansamblu* însă, războiul a contribuit la slăbirea considerabilă a sistemului capitalist de economie mondială. Iată în adevăr ce a spus G. M. Malencov în raportul ţinut în ziua de 6 Noembrie 1949, în faţa Sovietului din Moscova:

„Nu noi, ci imperialiştii şi agresorii trebue să se teamă de război. Ce ne spune experienţa istorică? Ea ne spune că primul război mondial deslănţuit de imperialişti a dus la victoria Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie în ţara noastră.

Experienţa istorică spune mai departe că cel de-al doilea război mondial deslănţuit de imperialişti a dus la instaurarea regimurilor de democraţie populara în'r'un număr de ţări din Europa Centrală şi sud-estică, a dus la victoria marelui popor chinez.

Oare mai poate exista îndoială că, dacă imperialiştii vor deslănţui cel de-al treilea război mondial, acest război va fi mormântul nu al unora dintre statele capitaliste ci al întregului capitalism mondial?"

Dar dacă o pătură subţire, formată din oamenii trusturilor şi din servitorii intereselor lor din toate ţările capitaliste, speră totuşi în miopia lor să amâne prin absurd prăbuşirea lor finală cu ajutorul războiului, popoarele însă, nouă zecimi din populaţia lumii, enorma majoritate a masselor din ţările imperialiste nu vrea să facă jocul nebunesc al monopoliştilor ci vrea pace.

Aşa fiind, lupta pentru pace şi frăţie între popoare poate duce la rezultat dacă mobilizează aceste masse, dacă ia forma luptei active, împotriva aţâţătorilor la război.

Pacifismul abstract, predicat cu ipocrizie de servitori plătiţi ai burgheziei — şi câteodată şi de naivi bine intenţionaţi — propaganda pentru pace neînsoţită de luptă împotriva imperialismului aţâţător la război este o absurditate teoretică şi în acelaş timp o diversiune conştientă care serveşte scopurile războiului de cotropire.

După definiţia lui Lenin: „Pacifismul şi propovăduirea abstractă a păcii este una din formele de prostire a clasei muncitoare".

A separa lupta pentru pace de lupta împotriva imperialismului, cum au propus unii delegaţi la Congresul partizanilor păcii dela Wroclaw, Paris şi Praga, înseamnă a camufla cauzele războiului. Imperialismul, este un permanent generator de războaie. Dimpotrivă între structura socială a Uniunii Sovietice şi a ţărilor care au rupt cu imperialismul şi năzuinţa spre pace este o deplină concordanţă. Orânduirea socialistă este profund interesată în menţinerea păcii. Ea n'are nevoie de război, căci nu cunoaşte criza şi şomajul, goana după pieţi de desfacere, — căci a desfiinţat exploatarea capitalistă, contradicţia dintre muncă şi capital. Uniunea Sovietică are nevoie de pace pentru a construi în linişte comunismul. Grija guvernului unui stat socialist se îndreaptă spre ridicarea nivelului material şi cultural al poporului, spre bună starea generală. El nu foloseşte produsele

www.dacoromanica.ro

muncii socialiste pentru a le vinde pe pieţi streine cu scopul de a înfrânge concurenţa şi de a acapara piaţa de desfacere, menţinând propriile masse muncitoreşti în mizerie. Creşterea producţiei în regim socialist nu duce la crize de supraproducţie, ci la creşterea bunei stări a poporului. Ea este chiar condiţia — cum a arătat Stalin — a trecerii dela etapa socialismului la cea a comunismului.

Desvăluind faptul că politica de pace a socialismului are baza în însăşi structura social-economică a acestuia, Stalin arată că: „Noi nu avem şi nu putem să avem asemenea scopuri de război cum este cel de cotropire a unor teritorii străine, de supunere a unor popoare străine, indiferent dacă este vorba de popoare şi de teritorii din Europa, sau de popoare şi de teritorii din Asia" [1]).

Deasemenea şi ţările de democraţie populară au nevoie de linişte pentru a construi socialismul, pentru a ridica nivelul material şi cultural al maselor muncitoare.

Imperialiştii ştiu că pacea şi timpul lucrează pentru socialism şi împotriva imperialismului. O perioadă cât mai lungă de pace permite Ţarii Socialismului şi ţărilor care au rupt cu imperialismul să-şi întărească forţele economice şi politice. Desvoltarea societăţii duce în mod necesar la desvoltarea luptei de clasă şi la revoluţia socialistă.

Pe de altă parte pacea şi timpul lucrează împotriva imperialismului, căci pe zi ce trece lagărul păcii se întăreşte tot mai mult. După Uniunea Sovietică, alte şase sute de milioane de oameni din ţările de democraţie populară au rupt cu imperialismul; coloniile scutură jugul care le apasă; Viet-Namul, Indonezia, Birmania, Malaya, Madagascar, etc... luptă pentru libertate, iar triumful lor inevitabil va slăbi considerabil sistemul capitalist de economie mondială. Inafară de aceasta, criza iminentă şi şomajul care ameninţă, precum şi creşterea luptei revoluţionare a maselor celor asupriţi şi exploataţi slăbesc necontenit, fără scăpare, lagărul imperialist.

Aşa dar, în menţinerea păcii, în triumful socialismului în U.R.S.S. nu sunt interesate numai statele necapitaliste, ci toate popoarele din lume, massele muncitoare exploatate din înseşi ţările capitaliste.

Stalin ne învaţă că, pentru apărarea păcii, e necesară solidaritatea internaţională a celor ce muncesc. In *Scrisoarea către tovarăşul Ivanov* din 12 Februarie 1938, Stalin condiţionează lupta împotriva imperialismului de unirea „eforturilor serioase ale proletariatului internaţional cu acelea şi mai serioase ale întregului nostru popor sovietic. Trebue întărite şi consolidate legăturile proletare internaţionale între clasa muncitoare din U.R.S.S. şi clasa muncitoare din ţările burgheze; trebue organizat ajutorul politic din partea clasei muncitoare din ţările burgheze pentru clasa muncitoare din ţara noastră în eventualitatea unei agresiuni militare împotriva ţării noastre, întocmai precum trebue organizat un ajutor eficace din par-

1) I. V. Stalin: „Despre Marele război al Uniunii Sovietice pentru Apărarea Patriei", pag. 33, Ed. P.C.R., 1945.

www.dacoromanica.ro

tea clasei noastre muncitoare pentru clasa muncitoare din țările burgheze...".

Lupta pentru pace are deci un caracter mondial. Solidaritatea internațională a celor ce muncesc, respectul reciproc, frăția dintre toate popoarele lumii, sunt condiții fără care nu poate fi concepută lupta pentru pace, împotriva imperialismului. Adevăratul bastion al păcii îl constitue însă Uniunea Sovietică, având la bază solidaritatea internă dintre popoarele sovietice. Despre această solidaritate a popoarelor Uniunii Sovietice, prototip al frăției dintre toate popoarele lumii, Stalin spunea în 1935: „Prietenia dintre popoarele U.R.S.S. este o cucerire mare și serioasă. Căci atâta timp cât această prietenie există, popoarele țării noastre vor fi libere și invincibile. Nu ne e teamă de nimeni, nici de dușmanii interni, nici de cei externi, atâta timp cât aceasta prietenie există și înflorește".

Prietenia strânsă dintre popoarele sovietice a fost posibilă și s'a cimentat tot mai mult an de an mulțumită politicii naționale leninist-staliniste de egalitate completă în drepturi între numeroasele națiuni, mari și mici, din fosta Rusie. Este unul din marile merite ale lui Stalin de a fi studiat și creat bazele adevărat științifice, marxist-leniniste ale rezolvării problemei naționale și de a fi indicat calea justă pentru construirea acelui bloc monolit care e U.R.S.S. Prima sa lucrare care tratează pe larg aceasta problema, *Cum înțelege social-democrația problema națională?* datează încă din anul 1904. Cu lucrarea sa clasică, *Marxismul și problema națională,* apărută în 1913, Stalin pune bazele teoretice ale politicii naționale a Partidului Comunist (bolșevic) și ale aplicarii cu succes de plin a acestei politici la întemeierea Uniunii Sovietice și consolidarea ei. Politica națională stalinistă, având bazele-i teoretice în aceasta lucrare fundamentala și în multe alte studii și articole ale lui Stalin, privind problema națională, constituc una din armele cele mai puternice în mâinile clasei muncitoare în lupta ei pentru pace și frație între popoare. Impotriva rasismului hitlerist, a linșajului american și a neo-rasismului propagat de Churchill și de acoliții săi, Uniunea Sovietică condusă de politica națională leninist-stalinistă pune principiul egalei îndreptățiri la viață, libertate și independență a tuturor națiunilor mari și mici. Aceeași concepție stalinistă despre egalitatea națiunilor călăuzește și conduita Uniunii Sovietice în relațiile ei cu celelalte țări, relații caracterizate prin respect reciproc și egalitate de drepturi.

Analiza pe care o face I. V. Stalin diferitelor națiuni din perioada contemporană ajută în mod hotărîtor la cunoașterea metodelor de urmat pentru a se obține eliminarea războaielor.

Stalin deosebește două feluri de națiuni: națiuni burgheze și națiuni socialiste. Definind națiunea ca fiind o categorie istorică,

www.dacoromanica.ro

Stalin adaugă: „o categorie istorică a unei epoci determinate, a epocii capitalismului ascendent". 1).

Aceasta este națiunea burgheză. Soarta acestei națiuni este legată de soarta burgheziei. Dupa înlaturarea capitalismului dispar și națiunile burgheze, iar pe temelia vechilor națiuni se desvoltă și se formează națiuni noi, națiunile socialiste, cum sunt națiunile sovietice de astăzi. Noile națiuni, în loc de a fi conduse și exploatate de clasa capitalistă, cum a fost cazul cu vechile națiuni, sunt puternic închegate și calauzite de clasa muncitoare și de partidul ei condus de concepția internaționalismului proletar. In lucrarea sa *Problema națională și leninismul,* scrisa în 1929, Stalin caracterizeaza în felul următor națiunile socialiste și înfățișează totodata legatura dintre justa înțelegere a problemei naționale și problema războiului: „Alianța dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare înăuntrul națiunii pentru lichidarea rămășițelor capitalismului în vederea construirii victorioase a socialismului; nimicirea rămășițelor asupririi naționale în vederea asigurarii egalității de drepturi și al desvoltării libere a națiunilor și a minorităților naționale; desființarea rămășițelor naționalismului în vederea stabilirii prieteniei între popoare și a întronarii internaționalismului; front unic cu toate națiunile asuprite și lipsite de drepturi depline în lupta împotriva politicii de cotropire și de războaie cotropitoare, în lupta împotriva imperialismului, — iată fizionomia morală și social-politică a acestor națiuni" 2).

Concepția asupra relațiunilor dintre națiuni a guvernului Uniunii Sovietice rezultă din analiza stalinistă a problemei naționale și a apariției națiunilor socialiste în locul vechilor națiuni burgheze.

Această concepție a fost admirabil formulată de I. V. Stalin în următoarele cuvinte: „Mulți nu cred că pot exista relații pe bază de egalitate în drepturi între o națiune mare și una mică. Dar noi, oamenii sovietici, socotim că asemenea relații pot și trebue să existe. Oamenii sovietici consideră că orice națiune, indiferent dacă este mare sau mica, are particularitățile sale calitative, specificul său care îi aparține numai ei și care nu se găsește la alte națiuni. Aceste particularități constitue acea contribuție pe care fiecare națiune o aduce în tezaurul comun al culturii mondiale, îl complectează și îl îmbogățește. In acest sens, toate națiunile — și mici și mari — se află în situație egală și fiecare națiune este egală oricărei alte națiuni".

Din cele expuse privitor la cauzele războiului imperialist rezultă ca, în concepția lui Stalin, apărarea păcii cade în sarcina popoarelor înseși. Menținerea pacii va fi *impusă* guvernelor imperialiste de forța lagarului socialist și de înseși popoarele lor. Massele muncitoare vor impune pacea, chiar împotriva voinței guvernelor imperialiste.

Lumea întreagă este împărțită în două tabere, cea imperialistă, care este în acelaș timp a războiului, și cea antiimperialistă, tabăra pacii. Granița dintre cele două tabere nu coincide cu granițele țări-

1) I. V. Stalin, Opere, vol. II, pag. 315.
2) I. Stalin: „Leninismul și problema naționala", Ed. P.M.R., 1949, pag. 9-10.

www.dacoromanica.ro

lor, ci ea separa în interiorul țărilor capitaliste massele muncitoare și intelectualitatea progresistă, luptătoare pentru pace, de clasa exploatatoare și lacheii ei ațâțători la război. Forțele antiimperialiste și forțele luptătoare pentru pace constitue deci o singura tabara inseparabilă. Nu poți rupe cu frontul antiimperialist fără a rupe în acelaș timp cu frontul păcii. Deaceea tradarea lui Tito și a agenților săi din țările de democrație populară nu înseamnă numai ieșirea din tabără antiimperialistă, ci și transformarea trădatorilor acestora în unelte ale războiului.

Deasemeni lupta pentru pace este inseparabil legata de apararea libertăților democratice și a independenței popoarelor. Burghezia și lacheii ei, de teama schimbărilor sociale care o vor desființa ca clasă, preferă să-și vândă propria țara pretendenților americani la dominația mondială, care nu se sfiesc întrebuințând arma ideologică a cosmopolitismului, să atace deschis libertatea și independența popoarelor.

Uniunea Sovietică, având o bază teoretică sigură în învățătura lui Lenin și Stalin privitoare la problema națională atât pe plan intern, cât și pe plan mondial, având nevoie de pace pentru construirea socialismului și trecerea la comunism, a dus sub conducerea lui Lenin și Stalin o politică consecventă de apărare a pacii în tot cursul existenței sale.

După primul război mondial Uniunea Sovietică a inițiat an de an o serie de acțiuni internaționale menite să asigure pacea. In raportul făcut la al XVII-lea Congres al Partidului Comunist (bolșevic), în anul 1934, Stalin declară: „Politica noastra externă este limpede. Ea este politica menținerii păcii și a întăririi relațiilor comerciale cu toate țările. U.R.S.S. nu se gândește sa amenințe pe nimeni și cu atât mai puțin să atace pe cineva. Noi suntem pentru pace și apărăm cauza păcii. Dar noi nu ne temem de amenințări și suntem gata sa răspundem cu lovituri la loviturile provocatorilor de război" [1]).

Uniunea Sovietică a pus în practică zi de zi, an de an, aceste directive ale lui Stalin. Demascarea fascismului, lupta pentru formarea unui front comun al popoarelor împotriva fascismului care pregătea războiul, demascarea ipocriteî politici a „neintervenției" propagată de slujitorii social-democrați de dreapta ai fasciștilor, denunțarea trădătorilor de tip Münchenez, etc... acestea au fost obiectivele permanente ale politicii externe a U.R.S.S. Deasemenea și dupa al doilea război mondial Stalin conduce politica Uniunii Sovietice în sensul de a se face toate eforturile pentru a asigura pacea. O sintetizare a propunerilor staliniste pentru asigurarea păcii a dat-o Stalin în răspunsul său la scrisoarea lui H. Wallace din 12 Mai 1948: „Aceste propuneri (ale Uniunii Sovietice) sunt cunoscute tuturora; reducerea înarmărilor și interzicerea armei atomice; încheierea tratatelor de pace cu Germania și Japonia și retragerea trupelor din a-

1) I. Stalin: Problemele leninismului, Ed. II P.M.R., pag. 701.

www.dacoromanica.ro

ceste țari — retragerea trupelor din China și Coreea (se știe că Uniunea Sovietică a pus în practică în mod unilateral acest punct); respectarea suveranității țărilor și neimixtiunea în chestiunile lor interne; interzicerea bazelor militare în țarile membre ale O. N. U.; desvoltarea pe toate caile a comerțului internațional, excluzând orice discriminare; ajutorarea și refacerea economică în cadrul Națiunilor Unite a țarilor care au suferit de pe urma războiului; apărarea democrației și asigurarea drepturilor cetățenești în toate țările, etc."

In aceasta luptă pentru pace condusă de genialul învățător al popoarelor, Stalin, demascarea uneltirilor razboinice ale diferiților agenți ai trusturilor, ocupa un loc de frunte.

Intr'un interview dat ziarului Pravda în luna Octombrie 1946, ca răspuns la declarațiile dela Fulton, Stalin expune motivele pentru care imperialiștii anglo-americani zadarnicesc orice înțelegere și colaborare cu U.R.S.S.: „Ațâțătorii la război, care tind să dezlănțue un nou razboi, se tem mai mult ca oricând de o înțelegere și colaborare cu U. R. S. S., deoarece politica de înțelegere cu Uniunea Sovietică subminează pozițiile ațâțatorilor la război și face lipsită de sens politica agresivă a acestor domni..."

Reacțiunea imperialista simte cum îi scapa terenul de sub picioare. Situația burgheziei imperialiste devine pe zi ce trece mai disperată. Intocmai ca fiara încolțită care în ultimele-i svârcoliri este capabila sa înțerce să distruga, la fel și imperialismul muribund e capabil de orice aventură razboinică. Impotriva acestei aventuri Stalin a chemat la luptă massele populare.

Clasicii marxism-leninismului ne învață că mersul istoriei e determinat de legi sociale bine determinate. Analizând aceste legi Stalin scoate în evidență rolul de prim factor în făurirea istoriei pe care îl au massele largi populare. Personalităților excepționale nu li se neaga o importanță deosebită, dar cu condiția ca ele să acționeze în direcția în care se îndreaptă mersul istoriei, cu condiția ca ele să servească massele în mersul lor înainte. Epocile mari care constitue cotituri hotărîtoare în istoria omenirii au creat personalități mari care au dus omenirea cu un pas înainte pe drumul progresului social. Dar aceasta n'au putut s'o facă decât pentrucă au fost reprezentanții forțelor progresiste ale epocii lor.

Cauza păcii va ieși învingătoare fiindcă massele largi nu vor războiul. In interviewul amintit acordat ziarului „Pravda" Stalin spune: „Sunt încă prea vii în memoria popoarelor grozăviile războiului recent și sunt prea mari forțele sociale care sunt pentru pace, pentru ca elevii lui Churchill întru agresiune să le poată înfrânge și să îndrepte lucrurile spre un nou război".

Stalin ne învață așa dar că istoria este înfăptuită de masse populare, de năzuințele și de acțiunea lor. Deaceea temelia puternică a luptei popoarelor pentru pace așa cum a fost inițiată sub îndrumarea teoriei staliniste este faptul că triumful păcii poate fi obținut de mișcarea masselor largi populare din toată lumea; având în frunte

www.dacoromanica.ro

pe muncitorii, care sunt conduși de Partidele Comuniste și Muncitorești luminate de învățătura marxist-leninistă.

Ținând seama de aceasta, constituirea Biroului Informativ al Partidelor Comuniste și Muncitorești în Septembrie 1947 a însemnat între altele și o nouă fază a luptei de apărare a păcii. Raportul lui A. A. Jdanov, ținut cu acel prilej, raport care exprima analiza și directivele staliniste referitoare la prezentul moment istoric a arătat drumul păcii, *chemând popoarele la luptă pentru pace.*

De atunci mișcarea mondială pentru pace, a antrenat în lupta sute de milioane de oameni, massele populare de pretutindeni, profund interesate în menținerea păcii și în demascarea și zădărnicirea planurilor de agresiune imperialistă.

In 1948 Congresul dela Wroclaw al intelectualilor pentru apărarea păcii a reunit reprezentanții a 45 de țări. La începutul lui 1949 a răsunat în întreaga lume Manifestul Comitetului Internațional de legătură al intelectualilor pentru apărarea păcii și al Federației Democrate Internaționale a Femeilor.

Zeci și sute de organizații grupând în jurul lor masse de milioane, au răspuns la acest apel.

In R. P. R. are loc Congresul Intelectualilor pentru pace și cultura care primește adeziunea a 7 milioane cetățeni ai Republicii care exprimă voința lor fermă de a lupta pentru pace.

Manifestații puternice — ca de pildă declarația celor 250.000 de muncitori englezi din Lancashire și Cheshire, pentru pace și pentru întărirea prieteniei anglo-sovietice — precum și multe altele — au urmat în toată lumea muncitoare. afirmând voința popoarelor de a zădărnici războiul.

In Franța, în Statele Unite, în Italia, în Anglia, în Brazilia și în alte țări s'au format comitete naționale de apărare a păcii care au pregătit puternicul Congres dela Paris și Praga.

Pe baza rezoluțiilor acestui Congres, în toate țările lumii lupta pentru pace condusă de Partidele Comuniste și Muncitorești a pătruns în cele mai îndepărtate sate și cătune, în uzine, ogoare și laboratoare.

Congresele naționale ce au urmat au invederat amploarea luptei pentru pace.

La Moscova, Congresul partizanilor păcii a pus în talgerul pacii uriașa forță a întregului popor sovietic.

La Congresul partizanilor păcii dela New York, în fruntea delegaților străini au răsunat cuvintele trimișilor sovietici, oglindind tezele lui Stalin, care au fost viu îmbrățișate de cei prezenți, reprezentanții autentici ai masselor populare din Statele Unite, masse iubitoare de pace.

„Poporul american începe să înțeleagă că dacă ațâțătorii la război vor aranja un nou măcel, durerea mamelor, soțiilor, surorilor și copiilor se vor abate și asupra Continentului American. Și aceasta

www.dacoromanica.ro

este o durere teribilă. La va înnăbuși și va înneca în mod inevitabil pe atâtatorii la razboi" (Malencov).

La Congresul din Martie trecut, Republica Populară Română și a spus deasemenea cuvântul exprimând hotărîrea întregului nostru popor muncitor de a munci și lupta pentru pace.

Rezoluția din Noembrie a Biroului Informativ al Partidelor Comuniste și Muncitorești asupra „Apărarii păcii și a luptei împotriva atâtătorilor la razboi" constata urmatoarele vorbind despre puternica desvoltare pe care a luat-o mișcarea partizanilor păcii:

„Aceasta mișcare care unește în rândurile sale peste 600 milioane de oameni, se lărgește și crește cuprinzând toate țările lumii și atrăgând în rândurile ei mereu noi luptători împotriva primejdiei razboiului. Mișcarea partizanilor pacii constitue o elocventă dovadă a faptului ca massele populare iau în propriile lor mâini cauza apărarii păcii demonstrându-și voința neînfrânată de a apăra cauza păcii, de a preîntâmpina razboiul".

Alaturi de aceasta mișcare de massă, în forurile internaționale — prin glasul lui Vâșinschi și a celorlalți delegați ai blocului păcii — se exprimă mereu și mereu programul stalinist de apărare a păcii, fie că e vorba de desarmare, de energie atomică, de problema germana etc. Neîntrerupta a fost și este lupta Uniunii Sovietice împotriva aliaților și a blocurilor agresive. Ea a propus în repetate rânduri interzicerea bombei atomice deși ea cunoaște și folosește energia atomică, bineînțeles nu în scopuri războinice ci pentru înfaptuirea grandioaselor planuri staliniste de transformare a naturii, prin care se grăbește construirea comunismului.

Sute de milioane de oameni de pe tot întinsul globului asociază astazi acțiunea mondiala pentru pace, care răspunde celei mai vitale probleme a prezentului, de numele lui Iosif Vissarionovici Stalin.

Rezoluția recenta a Biroului Informativ al Partidelor Comuniste și Muncitorești constata că în lupta pentru pace un obiectiv de frunte este „organizarea și unirea tot mai strânsă a forțelor păcii împotriva forțelor razboiului".

Partidele Comuniste și Muncitorești se gasesc în fruntea luptei de consolidare și largire a mișcării partizanilor păcii. Mobilizând în primul rând clasa muncitoare, ele acționează pentru a întări unitatea acesteia prin demascarea și combaterea trădătorilor socialiști de dreapta care prin acțiunea lor scizionistă încearcă să slăbească frontul păcii. Astfel muncitorimea unită strânge într'un singur bloc în jurul Uniunii Sovietice, țarile de democrație populară și forțele democratice patriotice din lumea capitalistă, bloc care afirmă hotărîrea de a nu permite declanșarea unui nou război.

Rezoluția amintită a putut constata:

„Tot mai larg se răspândește în massele populare din țările capitaliste chemarea curajoasă a Partidelor Comuniste care proclamă că popoarele nu vor lupta niciodată împotriva țării socialiste din lume, împotriva Uniunii Sovietice".

www.dacoromanica.ro

„In timpul războiului împotriva fascismului, Partidele Comuniste au fost avantgarda rezistenței întregului popor împotriva cotropitorilor: în perioada postbelică Partidele Comuniste și Muncitorești sunt luptători de frunte pentru interesele vitale ale popoarelor lor, împotriva unui nou război. Unindu-se sub conducerea clasei muncitoare, toți adversarii unui nou război — oamenii muncii, științei, culturii, formează un puternic front al păcii capabil să zădarnicească planurile criminale ale imperialiștilor".

Sub îndrumarea Partidului Muncitoresc Român, la acest front al păcii ne-am alăturat și noi, cetățeni ai R. P. R. deoarece oamenii muncii, oamenii științei și literelor din Republica Populară Română sunt profund interesați în menținerea păcii.

Patria noastră, Republica Populară Română, face parte activă din frontul păcii condus de marele Stalin și am știut să găsim calea cea justă care duce spre acest țel, fiindcă toată baza teoretică, fundamentul acțiunii noastre, se bizue pe învățătura lui Stalin, fiindcă marxism-leninismul, desvoltat de Stalin, este ideologia care ne conduce spre viitorul luminos al societății socialiste.

www.dacoromanica.ro

I. V. STALIN — ORGANIZATORUL GENIAL AL VICTORIILOR ARMATEI SOVIETICE ÎN CEL DE AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

de GENERAL-MAIOR VALTER ROMAN

Genialitatea multilaterală a tovarăşului Stalin a cuprins, a desvoltat şi îmbogăţit tezaurul marxism-leninismului, cu egală competenţă şi putere creatoare, în toate domeniile, inclusiv cel al ideologiei, ştiinţei şi artei militare.

Prelucrând experienţa progresistă a trecutului, formulând şi aplicând în practică legile şi factorii ce determină caracterul şi desnodământul războiului în condiţiunile epocii contemporane — a epocii maşinismului, — tovarăşul Stalin a creat ştiinţa şi arta militară sovietică, a creat cea mai puternică armată din lume, Armata Sovietică.

Superioritatea de necontestat a ştiinţei şi artei militare staliniste, forţa de neînvins a Armatei Sovietice, neîntrecuta măestrie a celui mai mare comandant de oşti al timpurilor moderne, — tovarăşul Stalin — au fost strălucit şi pe deplin confirmate şi prin măreaţa victorie obţinută de Armata Sovietică şi poporul sovietic, în cel de al doilea război mondial.

Victoria Revoluţiei Socialiste din Octombrie a deschis o eră nouă în istoria omenirii. Victoria socialismului în U. R. S. S. şi întărirea legislativă a acestei victorii în Constituţia stalinistă au arătat că clasa muncitoare este pe deplin capabilă să construiască o orânduire socială nouă, superioară, care nu cunoaşte exploatarea omului de către om criza şi şomajul. Victoria multilaterală a U. R. S. S. în Marele Război pentru Apărarea Patriei a arătat încă odată, lumii întregi, că socialismul şi democraţia sunt într'adevăr invincibile.

Victoria asupra Germaniei hitleriste şi Japoniei imperialiste — arata tovarăşul Stalin — are însemnătate istorică mondială ca un important jalon în desvoltarea progresistă a întregii omeniri.

Aşa cum a arătat tovarăşul Stalin, lichidarea principalelor focare ale fascismului şi agresiunii au determinat schimbări radicale în viaţa politică a tuturor popoarelor, sporind valul mişcării democratice în întreaga lume, ceeace a făcut şi face ca tot mai multe popoare să instaureze ordinea democratică în statele lor şi să ducă o luptă activă contra forţelor reacţiunii şi a instigatorilor la un nou război mondial.

www.dacoromanica.ro

Marele Război al Uniunii Sovietice pentru Apărarea Patriei împotriva Germaniei hitleriste a fost o încercare deosebit de serioasă și de mare răspundere din viața popoarelor din Patria Socialismului victorios. In acele bătălii, fără precedent ca amploare și intensitate, se hotăra o problemă de însemnătate istorică.

Nicio țară, nicio armată, nu s'a pregătit de război așa de metodic, de temeinic, timp îndelungat și cu atâta stăruință, n'a pregătit și acumulat forțe militare de proporții atât de colosale, ca Germania lui Hitler. Și totuși curând s'a găsit în fața celei mai mari catastrofe militare pe care a cunoscut-o vreodată omenirea.

Niciun comandament militar, niciun căpitan de armată — din câți cunoaște istoria — n'a avut de rezolvat, chiar din primele zile ale războiului, probleme de ordin strategic atât de complexe și grele, în condițiuni atât de dificile și de a căror rezolvare justă să depindă desfășurarea întregului război, cum a avut de rezolvat Comandamentul Armatei Sovietice și Generalissimul Stalin.

Hitleriștii își puneau drept sarcină de a distruge Statul Sovietic, de a lichida cuceririle socialiste ale acestuia, de a transforma Uniunea Sovietică într'o colonie germană. Ei intenționau ca, chiar dela primele lupte, să dea Armatei Sovietice o lovitură atât de puternică, încât aceasta să nu-și mai revină, ca apoi, cu ajutorul grupărilor de tancuri și motorizate, să cotropească repede centrele vitale ale U. R. S. S., să nu-i dea posibilitatea să mobilizeze armata și să treacă industria pe picior de război. După părerea lor, primele insuccese suferite de Armata Sovietică pe front, trebuiau să ducă la demoralizarea ei, la subminarea alianței dintre muncitori și țărani, la conflicte între popoarele din U. R. S. S., adică la descompunerea și pieirea Statului Sovietic.

Diplomații hitleriști, încercând să creeze o coaliție a tuturor țărilor capitaliste împotriva U. R. S. S., să izoleze Uniunea Sovietică de țările burghezo-democratice, au desfășurat o vie activitate în această direcție.

Nemții erau convinși că vor reuși să câștige războiul într'o lună și jumătate-două, așa cum o preconiza conținutul vestitului plan „Barbarosa", — planul războiului „fulger" împotriva U. R. S. S.

La baza acestei concepții năstrușnice se găsea subaprecierea forțelor și posibilităților Statului Sovietic, ale patriotismului inepuizabil al oamenilor sovietici, ale înțelepciunii și supleței conducerii Partidului Bolșevic. Statul Sovietic, strategia militară stalinistă, au găsit calea justă pentru rezolvarea situației creiate de agresiunea hitleristă.

Tovarășul Stalin, descifrând din timp planurile inamicului, le-a opus planul său strategic — planul apărării active, singurul indicat în acel moment pentru lichidarea avantajelor de care dispunea dușmanul. Apărarea activă, conducerea strategică justă a Comandamentului Suprem, au ajutat Uniunii Sovietice să-și treacă economia pe picior de război, și să pregătească puternica contraofensivă care a hotărît desnodământul războiului în favoarea U. R. S. S., în favoarea democrației, progresului și libertății popoarelor

Referindu-se la această însușire de bază a unui comandant de oști, care trebue necontenit să țină seama de situația concretă și să aibe capacitatea și suplețea de a se adapta situației concrete, A. I. Vâșinschi, în discursul ținut la 20.X.1948 in ședința Comitetului Politic al O.N.U.-lui, spunea: „Ce ne învață leninismul? Ne învață acest mare adevăr, că trebue să ținem seama de situație, că trebue să știm

www.dacoromanica.ro

să ne adaptăm situației, că trebue să știm să manevrăm, să știm nu numai să atacăm, dar și să ne retragem. Istoria războaielor ne arată că arta retragerii este suprema artă militară. Cutuzov a stăpânit această artă și l-a învins pe Napoleon. Stalin a posedat la perfecție această artă și l-a înfrânt pe Hitler. Această artă este stăpânită de bolșevici, și ei au ieșit victorioși de atâtea ori în lupta contra inamicilor noștri".

Pătrunzând esența evenimentelor, tovarășul Stalin nu numai că a descoperit lipsurile și slăbiciunile strategiei și tacticei armatei hitleriste, dar a și exploatat cu măestrie aceste lipsuri și slăbiciuni. Intreaga experiență a războiului, și îndeosebi cele mai mari operațiuni purtate de trupele sovietice, dovedesc limpede acest lucru.

In scopul mobilizării tuturor forțelor poporului sovietic, pentru zdrobirea dușmanului, la 30 Iunie 1941 a fost creat Comitetul de Stat pentru Apărare, în fruntea căruia se afla tovarășul Stalin. In mâinile Comitetului de Stat pentru Apărare, care a jucat un rol uriaș în organizarea victoriei asupra Germaniei hitleriste a fost concentrată întreaga putere de Stat din U. R. S. S.

Indicațiile staliniste, expuse în cuvântarea dela 3 Iulie 1941, s'au îndreptat spre zădărnicirea planurilor perfide ale dușmanului, spre asigurarea timpului de care avea nevoie U. R. S. S., pentru a trece economia națională pe picior de război, pentru a organiza producția în massă a tuturor categoriilor de mijloace tehnice și armament necesare, pentru a realiza o asemenea forță armată, care să poată nu numai stăvili înaintarea hoardelor fasciste, ci, trecând la o puternică contra-ofensivă, să le și nimicească.

Acestea au fost trăsăturile generale ale apărării active staliniste. care urmărea oprirea ofensivei inamice și organizarea zdrobirii cotropitorilor.

Această strategie prevedea în primul rând să se câștige timpul necesar pentru a putea mobiliza forțele armate necesare, imensele rezerve umane și materiale ale U. R. S. S., și a trece astfel dela strategia apărării active la cea a ofensivei.

Strategia apărării active n'a însemnat deloc — așa cum o cred și astăzi anumiți experți englezi și americani — simpla cedare a teritoriilor sovietice de dragul câștigării unui timp determinat. Ea a însemnat apărarea fiecărui oraș, a fiecărei localități. Luptele pentru Smolensc au durat 30 de zile, cele pentru Odesa 70, cele pentru Sevastopol 250 zile. Această strategie a obligat pe inamic să piardă masse importante de oameni și cantități considerabile de material de război. A rezista cu toată dârzenia, acesta a fost ordinul lui Stalin.

Pierderile enorme suferite de armatele fasciste, în vara și toamna anului 1941, arată eficacitatea acestei tactici.

Strategia apărării active în acel răstimp n'a însemnat câtuși de puțin că trupele sovietice s'au limitat în mod exclusiv la formele statice ale apărării. Luptele din sectorul Smolenscului, în August-Septembrie 1941, când orașul a trecut de multe ori din mână în mână, arată suficient acest lucru.

Această strategie a însemnat, deasemenea, crearea posibilității de retragere a instalațiilor industriale, și în primul rând a celor de importanță militară, a tuturor bogățiilor, din zonele amenințate de ocupația germană sau, în caz de forță majoră, crearea posibilității de a le distruge, în scopul de a crea armatei germane cât mai multe și mai mari dificultăți.

www.dacoromanica.ro

Apărarea activă a însemnat sporirea capacității industriale de război, producerea în massă a armelor celor mai necesare, precum și inventarea și fabricarea de noi arme (tunul antitanc, pușca și mitraliera antitanc, aviația de asalt antitanc, etc.).

Această strategie a ușurat, deasemenea, desvoltarea luptei de partizani în spatele frontului inamic, luptă ce s'a manifestat efectiv și care a creat condițiuni insuportabile pentru trupele de ocupație în spatele frontului și în imediata apropiere a frontului.

Această strategie a avut drept scop de a duce la o schimbare a raportului de forțe de pe frontul sovieto-german, în favoarea Armatei Sovietice. Datorită acestei strategii, raporturile de forțe s'au schimbat nu numai din punct de vedere material și tehnic, dar și în domeniul experienței militare a trupelor sovietice.

Sarcina realizării apărării active a căzut în primul rând asupra armatei de acoperire a Uniunii Sovietice, adică a armatei aflate pe picior de război în momentul începerii operațiunilor pe frontul sovieto-german.

Prin lupta sa plină de abnegație, prin rezistența sa tot mai dârză, Armata Sovietică a câștigat timp zi de zi, săptămână de săptămână, lună de lună.

La 6 Decembrie 1941, din ordinul tovarășului Stalin, trupele sovietice din sectorul Moscovei au trecut la contraofensivă. Grupările de șoc ale dușmanului, care încercau să încercuiască capitala Statului Sovietic, au fost complect zdrobite.

Căpeteniile Germaniei hitleriste au încercat să explice înfrângerea suferită la Moscova prin gerurile crunte și neașteptate din iarna anului 1941. Caracterul vădit netemeinic al acestei afirmații, nu împiedică totuși ca și astăzi reacționarii din lagărul anglo-american să repete aceeași minciună.

Trupele hitleriste au suferit la Moscova prima mare înfrângere, drept rezultat al loviturii gigantice, profund chibzuite, dată de trupele sovietice, a căror contraofensivă a fost deslănțuită în momentul hotărîtor, de către cel mai mare comandant de oști al timpurilor noastre. tovarășul Stalin. „Nu iarna era de vină, ci defectul organic din activitatea comandamentului german în domeniul planificării războiului", se arăta în comunicatul Biroului Sovietic de Informațiuni. Strălucitele victorii repurtate de forțele armate sovietice au spulberat astfel mitul „invincibilității" armatei germane.

Încă în ordinul de zi din 23 Februarie 1942, tovarășul Stalin arăta că nemții nu mai au superioritatea militară pe care o avuseseră în primele luni ale războiului ca rezultat al atacului lor perfid, dat prin surprindere, că factorul surprinderii și al loviturii brusce — ca rezervă a forțelor germano-fasciste — a fost lichidat. „Acum soarta războiului va fi hotărîtă nu de un factor accesoriu ca cel al surprizei, ci de factori care acționează permanent și anume: trăinicia spatelui frontului, moralul armatei, numărul și calitatea diviziilor, armamentul armatei, capacitatea organizatorică a cadrelor de comandament al armatei" [1]). Totuși, U. R. S. S. încă nu dispunea atunci de forțe suficiente pentru a trece la o nouă ofensivă strategică. Folosindu-se de inexistența frontului al 2-lea în primăvara anului 1942, nemții au concentrat forțe puternice pe frontul de Sud-Vest, trecând la ofensivă.

1) I. V. Stalin: Despre Marele Razboi al Uniunii Sovietice pentru Apararea Patriei 1941—1945. Ed. P. C. R. 1945, pg. 43.

www.dacoromanica.ro

Incercând sa încercuiască Moscova pe la Est, cu preţul unor mari pierderi, ei au reuşit să se apropie de Stalingrad şi Caucaz, unde au fost opriţi. Bătălia dela Stalingrad a marcat o cotitură atât în istoria Marelui Război al Uniunii Sovietice pentru Apărarea Patriei cât şi în istoria celui de al doilea război mondial, în întregime. In această perioadă, U. R. S. S. dispunea de acum de o asemenea armată, care nu numai că era înarmată cu mii de tancuri şi avioane, dar, datorita bogatei experienţe de luptă pe care o dobândise, devenise net superioară oricărei alte armate.

Pe cât de genială şi eficace s'a arătat concepţia şi conducerea stalinistă în rezolvarea problemelor legate de etapa apărării active a razboiului de pe frontul sovieto-german, tot pe atât de genială şi eficace s'a arătat această concepţie şi conducere şi în rezolvarea problemelor deosebit de grele şi complexe, legate de a doua etapă, etapa pregătirii şi a execuţiei ofensivei.

Nicio strategie ofensivă, a niciunei ţări, a niciunui stat major, n'a avut de rezolvat probleme atât de complexe şi multiple ca cea sovietică. Trebuiau elaborate noi metode de luptă, noi forme ale manevrei operative, corespunzătoare situaţiei.

Existenţa fortificaţiilor puternice pe întreaga întindere a imensului front sovieto-german, precum şi a noilor arme tehnice modernizate, au complicat şi mai mult rezolvarea problemelor ofensivei.

Loviturile trupelor sovietice sporeau zi de zi, Armata Sovietica complectată neîncetat cu oameni şi dotată din belşug cu mijloace tehnice de luptă de prim rang, s'a transformat în cea mai puternica şi cea mai înaintată armată modernă. Cadrele ei de comandă au crescut şi s'au călit în luptele ofensive victorioase, au învăţat să conducă cu măestrie trupele. Armatele hitleriste, care mai sperau încă să-şi îndrepte situaţia militară, se agăţau de fiecare linie favorabilă, de fiecare poziţie. Pentru a ridica moralul zdruncinat al armatei sale, comandamentul hitlerist a scornit legenda că Armata Sovietică nu poate întreprinde ofensive decât iarna. Odată cu venirea verii însă, şi acest basm a fost risipit de realitatea concretă şi crudă pentru nemţi.

In vara anului 1943, nemţii au încercat din nou să ia iniţiativa în mâini. Adunând cele mai bune divizii, concentrând o mare cantitate de tancuri, artilerie şi aviaţie, comandamentul german intenţiona să dea o lovitură cu două grupări puternice dinspre Orel şi Bielgorod spre Cursc, şi să sdrobească unităţile sovietice dispuse pe aşa numitul „şind dela Cursc, pentru a-şi crea o puternică bază de operaţiuni, de unde, apoi, să lovească Moscova pe la Sud.

După cum se ştie, ofensiva nemţilor s'a terminat printr'o nouă înfrângere. Armata Sovietică nu numai că a respins atacurile duşmanului, dar a trecut la contraofensivă şi, dând un şir de lovituri consecutive în cursul verii, a respins trupele germane fasciste dincolo de Nipru.

De aci încolo, strategia germană, renunţând la victorie, a urmărit sa prelungească războiul, în nădejdea ivirii unor eventuale neînţelegeri în sânul coaliţiei antifasciste, ca astfel să poată obţine o pace favorabilă. Dar nici aceste încercări ale duşmanului nu au fost încununate de succes. Armata Sovietică izgonind spre Vest trupele fasciste germane înfrânte, a organizat nemţilor un nou Stalingrad în sectorul Corsuni-Şevcencovschi, unde a încercuit şi nimicit 10 divizii hitleriste şi o brigadă. In anul 1944, ea a dat duşmanului 10 lovituri nimicitoare, izgonind trupele germane de pe teritoriul Uniunii Sovietice. Nemţii au

www.dacoromanica.ro

suferit înfrângeri crâncene la Leningrad și Novgorod, în Ucraina din partea dreaptă a Niprului, în Crimeea, în istmul Careliei, la Vitebsc, la Bobruisc, Minsc, la Lvov, la Chișinău și Iași, la Talin și Riga, între Tisa și Dunăre și în sectorul Pecenga. Glorioșii partizani sovietici, dând lovituri puternice formațiunilor din spatele frontului inamic, zădărnicind măsurile acestuia, au dat un ajutor uriaș Armatei Sovietice care se găsea în plină ofensivă. Ca rezultat al glorioaselor sale victorii, Armata Sovietică a pășit ca eliberatoare pe teritoriul României, Bulgariei, Jugoslaviei, Ungariei, Cehoslovaciei, Poloniei, Norvegiei, aducând eliberarea popoarelor Europei, care gemeau sub jugul fascist.

Nici mult lăudatele lor poziții „defensive" și „valuri", nici mobilizările „totale" și „supratotale", nici mitul a tot felul de arme „secrete", n'au mai putut salva pe nemți dela dezastru. Bătându-și joc de străduința hitleriștilor de a-și salva situația pe calea a tot felul de măsuri „totale", tovarășul Stalin arăta în anul 1943:

„Nemții își făcuseră socoteala că-și vor putea îmbunătăți situația de pe front cu ajutorul mobilizării „totale". Dar evenimentele au nimicit și aceste calcule ale nemților. Campania de vară a înghițit două treimi din cei mobilizați „total", dar, după cât se poate vedea, această împrejurare n'a adus nicio îmbunătățire în situația armatei fasciste germane. Este posibil că nemții vor trebui să mai declare o mobilizare „totală" și nu avem motive să credem că repetarea unei astfel de măsuri nu va duce la prăbușirea „totală" a unui anumit stat"[1].

Văzând că sub loviturile puternice date de trupele sovietice, armata germană înfrântă se rostogolește spre Vest, convingându-se deci că Armata Sovietică poate să nimicească ea singură mașina de război a lui Hitler, să ocupe întreaga Germanie și să elibereze popoarele Europei, anglo-americanii s'au grăbit să-și debarce trupele în Franța. Nemții nu au putut opune o rezistență efectivă în fața acestei operațiuni, întrucât forțele principale erau ocupate pe frontul sovieto-german. Mai mult decât atât, nemții continuau să golească frontul de Vest, aruncându-și forțele împotriva Armatei Sovietice.

Hotărîrea nemților de a goli frontul de Vest, și de a folosi toate forțele împotriva Armatei Sovietice s'a manifestat și mai evident în timpul operațiunilor dela Berlin.

In fața Armatei Sovietice se aflau atunci uriașe forțe ale dușmanului, adăpostite în puternice fortificații care se întindeau pe întreaga distanță dela Oder până la Berlin. Capitala Germaniei fasciste a fost transformată într'un sector fortificat continuu. Dușmanul opunea o rezistență disperată. Cu toate acestea, lovitura a început atât de puternic, încât nemții nu au fost în stare să o suporte. Mii de tancuri și avioane, peste 40.000 tunuri și aruncătoare au sfărâmat rezistența dușmanului în această bătălie istorică.

La 2 Mai, capitala Germaniei, Berlinul, a fost luată cu asalt, de către trupele sovietice. Deasupra Berlinului flutura steagul victoriei. La 8 Mai 1948, Germania hitleristă a capitulat. Pretendentul de atunci la dominația mondială a fost nimicit complect de armatele sovietice. La 4 luni dela capitularea Germaniei, și celălalt pretendent la dominația mondială — Japonia imperialistă — a fost deasemeni înfrântă. Principala forță a acestuia — armata din Cvantung — a fost zdrobită complect de către trupele sovietice.

1) I. V. Stalin: Despre Marele Război al Uniunii Sovietice pentru Apărarea Patriei 1941—1945, Ed. P. C. R. pag. 124.

www.dacoromanica.ro

Armatei Sovietice îi aparţine rolul hotărîtor în zdrobirea duşmanului în cel de al 2-lea război mondial. Lupta sa plină de abnegaţie. a salvat civilizaţia mondială, dovedind lumii întregi fermitatea, bărbăţia, înalta măestrie de luptă, eroismul său de masse, fără precedent forţa sa de neînvins. Strategia şi tactica militară stalinistă, arta militară stalinistă au repurtat victorii depline asupra mult lăudatei strategii şi tactici hitleriste, asupra artei militare germane. „După strălucitele victorii ale Armatei Roşii de lângă Moscova şi dela Stalingrad dela Cursc şi Bielgorod, dela Chiev şi Chirovograd, dela Minsc şi Bobruisc, Leningrad şi Talin, Iaşi şi Lvov, Vistula şi Niemen, Dunăre şi Oder, Viena şi Berlin — după toate acestea, este imposibil a nu se recunoaşte că Armata Roşie este o armată de primul rang, dela care s'ar putea învăţa multe" [1]).

★

Forţele armate ale primul Stat Socialist din lume, au ieşit în vingătoare din ambele mari războaie pe care le-au dus.

Acest fapt, fără îndoială, nu poate fi socotit ca ceva întâmplător sau datorit unui concurs favorabil de împrejurări. El are cauze profunde şi cu totul de altă natură.

Cauzele victoriei Uniunii Sovietice rezidă în însăşi natura Statului Sovietic, în natura Armatei Sovietice, în particularităţile care-i sunt proprii ca unei armate de tip nou, progresist, şi care o deosebesc, în mod principial, de toate armatele statelor capitaliste.

Orânduirea sovietică, tip superior al societăţii umane, creează în mod logic şi neçesar acele premize indispensabile pentru construirea unei forţe armate care să fie expresia fidelă a acestei societăţi, şi care să demonstreze superioritatea societăţii socialiste şi pe câmpul de luptă.

Victoria de însemnătate istorică mondială repurtată de poporul sovietic în Marele Război pentru Apărarea Patriei, este o dovadă incontestabilă a măreţei superiorităţi a orânduirii sociale şi de stat sovietice faţă de orânduirea capitalistă, o dovadă incontestabilă a superiorităţii organizaţiei militare sovietice faţă de organizaţia militară a ţărilor capitaliste.

Victoria Uniunii Sovietice şi a forţelor sale armate este în acelaş timp şi victoria ştiinţei militare sovietice, — cea mai înaintată ştiinţă militară.

„In cel de-al doilea război mondial au fost supuse unui examen riguros armatele U. R. S. S. şi ale Germaniei, care au luptat una împotriva alteia timp de peste 3 ani. Şi acest examen l-au trecut cu mare succes forţele armate sovietice, care au fost organizate şi au acţionat pe baza ştiinţei militare sovietice, lucru care nu se poate spune despre forţele armate germane, care n'au rezistat încercării îndelungate şi au suferit un eşec complect" (Bulganin).

Ştiinţa militară sovietică s'a născut şi s'a desvoltat odată cu forţele armatei sovietice.

Incă înainte de Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie, V. I. Lenin şi I. V. Stalin, desvoltând în mod creator marxismul, au desvoltat şi învăţătura despre război şi armată.

1) I. V. Stalin: Cuvântare ţinută în ziua de 9 Februarie 1946, la adunarea electorală a alegătorilor circumscripţiei electorale „Stalin" din oraşul Moscova. Ed. P. C. R. 1946, pg. 15—16.

www.dacoromanica.ro

Marxism-leninismul ne învaţă că fiecare formaţiune social-economică nouă, dă naştere metodelor sale proprii de a purta acţiunile militare, şi formelor proprii de organizare militară. Societăţii sclavagiste-i-au fost proprii anumite forme de a purta războiul. Feudalismul, care a înlocuit societatea sclavagistă, a creat o metodă nouă de a purta războiul. Capitalismului, la rândul său, îi este caracteristic apariţia altor metode de a purta acţiunile militare şi altor forme de organizare militară. Este absolut limpede că proletariatul victorios, trebuia să-şi creeze ştiinţa şi organizarea militară proprie, corespunzătoare caracterului statului creat de el, şi caracterului drept al războaielor pe care le poartă.

Creatorul ştiinţei militare sovietice este Marele Conducător şi genialul Comandant de oşti al Statului Socialist, tovarăşul Stalin. Desvoltând în mod creator şi îmbogăţind teoria marxist-leninistă, tovarăşul Stalin a elaborat şi principiile ştiinţifice ale construirii forţelor armate ale Ţării Socialismului, principiile pregătirii acestor forţe în vederea războiului, şi principiile purtării cu succes a războiului în condiţiile moderne.

Inceputul activităţii de comandant de oşti a tovarăşului Stalin datează din perioada războiului civil, când el a pus bazele ştiinţei militare sovietice. In această perioadă, tovarăşul Stalin a formulat şi a aplicat în mod practic un şir de teze din cele mai importante cu privire la formele şi metodele de a purta acţiunile de luptă, principii care au alcătuit temelia ştiinţei militare sovietice, elaborată de el.

Acestea sunt principiile cu privire la apărarea activă, la legile ofensivei, la rolul spatelui frontului şi al factorului moral în războiul modern, la însemnătatea rezervelor, la organizarea colaborării între arme, armate şi fronturi, la organizarea conducerii operaţiunilor moderne, la rolul trupelor mobile în războiul şi operaţiunile moderne, la alegerea direcţiei loviturii principale, la conlucrarea forţelor navale militare cu cele terestre, la principiile manevrării şi altele. Principiile organizării şi ducerii apărării active au fost formulate şi înfăptuite practic de tovarăşul Stalin în perioada războiului civil, în timpul apărării Tarîţînului.

După terminarea războiului civil, tovarăşul Stalin generalizează în lucrările sale experienţa de luptă acumulată şi desvoltă mai departe ştiinţa militară sovietică. In lucrările sale din această perioadă sunt cuprinse formulări cu privire la caracterul războiului, la rolul şi locul armelor şi la folosirea lor în sistemul forţelor armate sovietice, la strategie şi tactică.

Cea mai însemnată concluzie ştiinţifică a tovarăşului Stalin, care a condiţionat în mare măsură rezolvarea justă a tuturor problemelor pregătirii U. R. S. S. în vederea Marelui Război pentru Apărarea Patriei, a fost concluzia cu privire la perioada maşinistă a războiului.

Esenţa acestei concluzii constă în faptul că războaiele moderne sunt un fenomen calitativ nou în istoria artei militare, şi au legile lor specifice.

Spre deosebire de războaiele din trecut, războaiele moderne se poartă pe fronturi fortificate, continui, de mii de kilometri, de către armate cuprinzând milioane de oameni, dotate cu cantităţi uriaşe de mijloace tehnice de luptă. Războaiele capătă astfel un caracter de durată, şi reprezintă nu numai lupta armatelor ci şi a statelor, a forţelor economice şi morale ale statelor.

www.dacoromanica.ro

Formulările făcute de tovarășul Stalin în perioada 1920—1923, cu privire la caracterul capitalismului modern, la dependența metodelor de a purta războiul și a formelor războiului de desvoltarea producției, au înarmat cadrele militare sovietice cu înțelegerea justă a caracterului, metodelor și formelor războiului viitor, cu mult înainte de începutul celui de-al doilea război mondial.

In 1923, în lucrarea: „In legătură cu problema strategiei și tacticii comuniștilor ruși", tovarășul Stalin scria: „Metodele de a purta războiul, formele războiului, nu sunt întotdeauna la fel. Ele se schimbă în funcție de condițiile desvoltării, în primul rând, în funcție de desvoltarea producției. Pe timpul lui Gingis Han războiul se purta altfel decât pe timpul lui Napoleon al III-lea, în veacul al XX-lea se poartă altfel decât în veacul al XIX-lea" (Opere, Vol. V., pag. 168). Aceste indicațiuni ale tovarășului Stalin au dat posibilitate științei militare sovietice să cerceteze, încă de pe atunci, mersul și desvoltarea războaielor moderne, nu ca pe o simplă repetare a formelor și metodelor de a purta războiul în trecut, ci ca pe un fenomen calitativ nou al artei militare, dând astfel posibilitatea de a organiza în mod corespunzător pregătirea în vederea războiului de apărare împotriva agresorilor capitaliști.

Teza tovarășului Stalin despre perioada mașinistă a războiului, confirmată în întregime de practica ultimelor războaie, a dus la necesitatea de a pune în chip principial nou problema rolului factorului economic și moral pentru obținerea victoriei. Una dintre particularitățile perioadei-mașiniste a războiului o constitue faptul că, chiar în cursul războiului, se produce o creștere fără precedent a cantității și calității armamentului. Chiar în cursul războiului apar noi modele și forme de armament, noi arme. Desvoltarea mijloacelor tehnice de luptă în timpul celor patru ani cât a durat primul război mondial, a depășit, în ceeace privește ritmul și volumul, desvoltarea corespunzătoare din perioada războaielor precedente. Desvoltarea mijloacelor tehnice de luptă în timpul celui de-al doilea război mondial a lăsat mult în urmă ceeace a dat primul război mondial. In acest mod, în perioada mașinistă a războiului, rolul factorului economic a crescut considerabil.

Pe această bază, știința militară sovietică ne arată că în perioada mașinistă a războiului, factorul economic devine, mai mult decât oricând, unul din factorii hotărîtori în problema obținerii victoriei.

Particularitatea războaielor perioadei mașiniste constă deasemenea și în faptul că în lupta modernă participă o cantitate uriașă de mijloace tehnice, mecanice, de luptă. Aceste mijloace au sporit brusc capacitatea de manevră a armatelor și puterea acțiunilor cu foc asupra oamenilor care participă la luptă. Deaceea, războiul modern cere însușiri morale excepționale luptătorului: fermitate, hotărîre și capacitatea de a suporta lipsurile, de a învinge greutățile.

Se înțelege că în aceste condițiuni factorul moral devine unul dintre elementele deosebit de importante care asigură victoria.

Tovarășul Stalin a ridicat la o înălțime neîntâlnită știința și arta militară sovietică. El a elaborat teza cu privire la factorii cu acțiune permanentă, care hotărăsc desnodământul războiului, cu privire la legile ofensivei și contraofensivei, cu privire la folosirea justă a diferitelor arme și îmbinarea justă a acțiunilor lor.

Cea mai însemnată calitate ce se cere astăzi oricărui comandant de oști, este înțelegerea caracterului și particularităților războiului con-

www.dacoromanica.ro

temporan, aprecierea justă a însemnătății fiecărei arme pentru purtarea războiului.

Se știe că în țările imperialiste au circulat tot felul de „teorii" asupra purtării războiului modern.

Numai tovarășul Stalin, cu pătrunderea sa genială, a descifrat esența și particularitățile războiului modern — război al motoarelor și rezervelor. Marele merit al tovarășului Stalin constă în faptul că el a îndrumat construirea forțelor armate sovietice în direcția cea mai justă. In nicio armată raportul dintre diferitele arme nu este atât de just și acțiunile acestor arme nu sunt atât de bine îmbinate, ca în Armata Sovietică, armată construită și educată de Marele Stalin. Incă în 1923, tovarășul Stalin scria: „Arta purtării războiului în condițiunile contemporane constă în aceea că, stăpânind toate formele războiului și toate realizările științei în acest domeniu, să le folosești în mod chibzuit, să le îmbini cu pricepere, sau să aplici una sau alta dintre aceste forme, în funcție de situație". (Op. Vol. V., pag. 168—169).

„Artileria este zeul războiului", a spus tovarășul Stalin încă înainte de începerea războiului. Această apreciere a artileriei, ca forță principală de izbire a Armatei Sovietice, a fost confirmată de întregul mers al evenimentelor. Artileriștii sovietici nu numai că au închis calea tancurilor inamice, dar au zdrobit și toate fortificațiile inamice, de orice fel, și oricât de puternice au fost ele. Tovarășul Stalin a elaborat principiul referitor la rolul marilor masse de tancuri, la colaborarea armelor și mijloacele tehnice de luptă în războiul modern. El s'a îngrijit neobosit de crearea noilor modele de armament și a noilor mijloace tehnice de luptă. In anii Războiului pentru Apărarea Patriei, Armata Sovietică nu numai că nu a rămas în urma armatelor dușmane nici în ceeace privește armamentul tehnic, dar, în cele mai multe privințe, le-a și depășit.

Aceasta se datorește și faptului că tovarășul Stalin, spre deosebire de toți „specialiștii" militari burghezi, a apreciat științific, deci just, raportul între om și tehnică.

Desvoltarea vertiginoasă a tehnicii militare, a făcut pe mulți specialiști militari burghezi să elaboreze teoria despre „superioritatea" tehnicii asupra omului.

Tendința de supraapreciere a rolului tehnicii în război e determinată atât de desvoltarea extraordinară a ei cât și, în special, de neîncrederea față de om, căruia mai în toate doctrinele militare burgheze nu i s'a rezervat alt loc, decât de simplu apendice al cutărei sau cutărei arme. Clasele exploatatoare n'au putut avea încredere niciodată în massele exploatate de care trebuiau să se folosească totuși în război. Clasele exploatatoare tindeau deci la folosirea în așa fel a materialului uman, încât rolul lui să fie subordonat tehnicii. Tehnica să fie stăpână pe om și nu invers. Ori studiul atent, profund și dintr'un just punct de vedere al corelației dintre aceste două elemente — tehnica și omul — ne va duce la concluzia că „tehnica este moartă fără oameni" (Stalin).

Practica războiului, și nu numai a celor din trecut, unde lipsea tehnica perfecționată și numeroasă, dar și cea a celor două războaie mondiale, vine să infirme în mod categoric concepțiile burgheze.

Infanteria, unde elementul om este cel mai masiv reprezentat față de toate celelalte arme, și-a păstrat importanța ei ca armă de bază și în cel de-al doilea război mondial.

Războiul manevrier, departe de a reduce importanța omului, a pus cerințe și mai mari în fața lui. V. I. Lenin, în articolul său „Căderea

www.dacoromanica.ro

Port-Arthurului", arată că războiul modern, „cere un material uman de calitate superioară, în aceeași măsură ca și o tehnică modernă; în războiul modern, succesul nu este posibil fără un soldat și marinar conștient și plin de inițiativă".

Acest „material uman" de calitate superioară nu s'a putut găsi în infanteria germană fascistă, cât și în armata germană în general.

Armata germană a suferit înfrângere nu numai datorită faptului că a pierdut superioritatea în aviație, tancuri și artilerie, ci, în primul rând, din cauză că a pierdut superioritatea în infanterie.

Singura concepție care s'a arătat la înălțime în privința aprecierii corelației om-tehnică, a fost cea sovietică.

Știința militară sovietică a arătat că în condițiile actuale ale războiului, tehnica — deși extrem de desvoltată, perfectionată — nu reduce întru nimic importanța factorului om, ci, dimpotrivă, cu cât tehnica este mai complexă, mai perfectă, și cerințele față de om devin mai mari.

In legătură cu această problemă tovarășul general-colonel Emil Bodnăraș scrie în articolul „I. V. Stalin — geniu militar al timpurilor moderne", următoarele: „Concretizarea acestei părți din știința militară a fost făcută de tovarășul Stalin încă înainte de al doilea război mondial. Ea a avut o enormă însemnătate practică în stabilirea structurii organizatorice a Armatei Sovietice și în elaborarea artei ei militare. Realitatea a confirmat prăbușirea rușinoasă a flecărelii burgheze în această privință. Realitatea a dovedit justețea deplină a teoriei staliniste asupra corelației dintre om și tehnică" [1]).

In decursul Marelui Război pentru Apărarea Patriei s'a desvoltat tactica și strategia militară stalinistă, crescută din experiența lui Cutuzov și Suvorov, luminată de geniul militar al lui Stalin și îmbogățită cu tehnica de război modernă. Știința stalinistă a făuririi victoriei, noua tactică a coordonării focului și manevrei, au înzestrat Armata Sovietică cu o forță extraordinară, pentru zdrobirea dușmanului. Pentru nenumărate generații, știința stalinistă de a învinge va rămâne un izvor de înțelepciune, eroism și nobilă însuflețire. Operațiunile purtate de Armata Sovietică s'au distins întotdeauna prin originalitatea și profunzimea planurilor. Ele se bazau pe cunoașterea precisă a situației de luptă concrete, pe considerarea stării moralo-combative a trupelor.

De regulă, agresorii hitleriști se pierdeau în presupuneri cu privire la locul unde va începe viitoarea ofensivă sovietică, unde va fi dată lovitura principală.

In bătălia dela Stalingrad, care este o operațiune clasică de încercuire și nimicire a inamicului, trupele sovietice au folosit cu succes tendința comandamentului german de a lua orașul cu orice preț. Nemții aruncau în luptă divizii după divizii, slăbindu-și flancurile. Tocmai această împrejurare a fost folosită de Comandamentul Suprem Sovietic pentru ruperea flancurilor inamice, pentru încercuirea și nimicirea celei mai mari grupări a acestuia. In bătălia dela Cursc, Comandamentul Suprem Sovietic a exploatat just șablonismul tacticei germane, lovind la baza eșindului. In sectoarele loviturilor probabile ale inamicului, Comandamentul Sovietic a concentrat forțe puternice, ceeace a dus la eșec planurile nemților și retragerea lor dincolo de Nipru.

Tovarășul Stalin a oprit ofensiva trupelor sovietice asupra Crimeei la sfârșitul anului 1943, și a permis executarea acestei operațiuni nu-

1) „Lupta de Clasă" Nr. 6, Decembrie 1949, pag. 42.

www.dacoromanica.ro

mai atunci când s'au copt condițiile care favorizau succesul operațiunii. Sub conducerea tovarășului Stalin a fost înfăptuită minunata operațiune din Ucraina din dreapta Niprului, operațiune ce s'a înfăptuit în condițiunile ploilor și noroaielor de primăvară, atunci când nemții nu se așteptau câtuși de puțin la această lovitură din partea trupelor sovietice. Ca rezultat al acestei operațiuni, trupele sovietice au ajuns pe linia fluviului Nistru și a râurilor Prut și Siret, tăind frontul inamic în două. Nemții nu au înțeles planul sovietic nici în operațiunea din Bielorusia, unde socoteau că trupele sovietice vor începe ofensiva din sectorul Sud-Covel. Acestor exemple li se pot adăuga numeroase alte exemple, care toate caracterizează înțelepciunea modului în care Comandamentul Suprem Sovietic, a condus operațiunile în cel de-al doilea război mondial.

In strategie, arta operativă și tactica sovietică, nu a existat nicio umbră de șablon. Fiecare operațiune s'a desfășurat ținându-se seama de forțe, mijloace, teren și de trupele inamice. Ea începea fie prin lovituri simultane date pe câteva direcții, fie prin lovituri date în momente diferite asupra flancurilor, fie prin lovituri succesive. Tovarășul Stalin a învățat trupele sovietice să execute manevre iscusite și să îmbine cu pricepere focul și manevra. Sub conducerea lui a fost crescută o întreagă pleiadă de comandanți de oști talentați, de tip nou, au fost crescuți mii și mii de generali și ofițeri, care conduceau cu pricepere trupele. Datorită geniului tovarășului Stalin, Armata Sovietică a depășit trupele germane în ceeace privește priceperea de luptă. Autoritatea ei militară este incontestabilă. Poporul sovietic și armata sa au învins în Marele Război pentru Apărarea Patriei, pentrucă lupta lor a fost condusă de cel mai mare conducător și comandant de oști, tovarășul Stalin.

In lucrarea sa: „In legătură cu problemele strategiei și tacticii comuniștilor ruși", tovarășul Stalin a formulat în chip genial sarcina strategiei și tacticii în perioada mașinistă a războiului, a arătat interdependența acestora. Analizând experiența războiului civil și uriașa experiență a mișcării revoluționare a poporului rus, tovarășul Stalin arată că: „acțiunile tactice, rezultatele lor, nu trebue să fie apreciate prin ele însile, nu din punctul de vedere al efectului nemijlocit, ci din punctul de vedere al sarcinilor și posibilităților strategiei.

„Sunt momente — scrie tovarășul Stalin — când succesele tactice ușurează realizarea sarcinilor strategice...

Există și asemenea momente când succese tactice, strălucite prin efectul lor nemijlocit, dar necorespunzătoare posibilităților strategice, creează o situație „neașteptată", funestă pentru întreaga campanie...

In sfârșit mai există momente — sublinia tovarășul Stalin — când trebue să neglijezi succesul tactic, când trebue să accepți în mod conștient minusurile și pierderile tactice, pentru a-ți asigura în viitor plusurile strategice. Se întâmplă adeseori în război că una din părți dorind să salveze cadrele trupelor sale și să le sustragă din calea loviturii forțelor superioare ale inamicului, începe retragerea planificată și predă, fără lupte, orașe și regiuni întregi, pentru a câștiga timp și pentru a aduna forțe, pentru noi lupte hotărîtoare în viitor". (Opere, Vol. V, pag. 166—167).

In anii Marelui Război pentru Apărarea Patriei, tovarășul Stalin, înfăptuind conducerea operațiunilor militare purtate de Forțele Armate Sovietice, a continuat uriașa-i activitate teoretică, a elaborat și a împins înainte știința militară sovietică. Lucrarea tovarășului Stalin:

www.dacoromanica.ro

„Despre Marele Război al Uniunii Sovietice pentru Apărarea Patriei", constitue un tezaur de cunoştinţe militare, temelie teoretică pentru desvoltarea mai departe a ştiinţei militare.

Geniul militar al Generalissimului Stalin constă în faptul că, pe baza experienţelor din trecut, el a reuşit să elaboreze o nouă concepţie strategică, strâns legată de realităţile de astăzi, desvoltând şi în domeniul ştiinţei şi artei militare, învăţăturile întemeetorilor celei mai înaintate ştiinţe făurită de Marx, Engels şi Lenin.

Putem afirma astăzi că meritul epocal al Generalissimului Stalin, în domeniul artei militare, constă în faptul că forţelor umane enorme, puse în mişcare de Marea Revoluţie din Octombrie, şi armelor tehnice, corespunzătoare desvoltării vertiginoase a industriei şi a ştiinţei sovietice, a ştiut să le dea unica şi justa utilizare tactică şi strategică, îmbogăţind ştiinţa şi practica militară, ridicând-o la un nou nivel, superior, creând o nouă artă militară.

Forţa ştiinţei militare sovietice constă în caracterul ei permanent novator. Spre deosebire de ştiinţa militară burgheză, ea nu recunoaşte fetişuri şi nici nu îngădue şablonul.

Ştiinţa militară sovietică s'a arătat şi se arată net superioară tuturor ideologiilor militare din trecut şi prezent, atât pe terenul teoretic, cât şi pe cel practic.

Nu este nicidecum întâmplător că ideologia militară sovietică s'a arătat incomparabil superioară celor burgheze, că ştiinţa şi arta militară sovietică au la bază concepţii principial diferite de cele ale doctrinelor militare burgheze, că ideologia militară sovietică este ceva *calitativ* nou.

Care este cauza fundamentală a acestei superiorităţi, a diferenţei calitative faţă de doctrinele militare burgheze?

Pe când concepţia militară a burgheziei are la bază ideologia burgheziei, care porneşte dela premize false în privinţa esenţei războiului, concepţia militară sovietică porneşte pe baze solide, pe baza aprecierilor ştiinţifice asupra cauzelor şi esenţei războiului, ca un fenomen social cu caracter istoric.

Pe când doctrina militară a burgheziei este oglindirea concepţiilor unei singure clase asupra problemelor războiului, şi anume a unei clase exploatatoare, deci interesată în interpretarea într'un anumit sens precis al fenomenului războiului şi care să corespundă intereselor strâmte ale acestei clase, — ideologia militară sovietică este oglindirea concepţiei despre lume şi societate a clasei muncitoare ajunsă la putere, a unui întreg popor, nedivizat în clase antagoniste, neavând interese contrarii asupra problemelor războiului, şi care este interesat în evidenţierea pur ştiinţifică a adevărului istoric.

Pe când ideologia militară a burgheziei este totalitatea concepţiilor despre război şi despre conducerea lui a unei clase condamnată istoriceşte, decadentă din toate punctele de vedere, ideologia militară sovietică este concepţia clasei muncitoare, deci a unei clase căreia îi aparţine viitorul, unei clase ascendente, în plină desvoltare.

Pe când teoreticienii militari burghezi s'au arătat incapabili de a vedea în mod critic anumite teorii şi concepţii infirmate de experienţa războiului, fapt ce a constituit o frână în plus în perfecţionarea artei militare burgheze, oamenii sovietici, teoreticienii militari sovietici, nu se cramponează de forme şi procedee învechite, îndepărtându-le din drumul lor. Ei se conduc după indicaţiile lui Stalin: „Ştiinţa tocmai de aceea se numeşte ştiinţă, pentrucă ea nu recunoaşte fetişuri, nu se teme

www.dacoromanica.ro

să ridice mâna împotriva a ceeace şi-a trăit traiul, împotriva a ceeace este vechi, şi îşi apleacă urechea cu luare-aminte la glasul experienţei, la glasul practicei".

In zilele noastre, teoreticienii militari burghezi, sub forma noii teorii a războiului „atomic-fulger" şi a războiului purtat prin apăsarea unui simplu buton, renasc de fapt teoriile lui Douhet, Fouller şi ale celorlalţi „specialişti" militari reacţionari, teorii pe care viaţa le-a desminţit. Insăşi renaşterea acestor teorii dovedeşte criza prin care trece sistemul militar şi teoria militară în ţările capitaliste.

In perioada de după război, purtător de steag al ideologiei militare reacţionare burgheze, a devenit imperialismul american. Politica expansionistă a U. S. A. şi tendinţele agresive ale imperialiştilor americani pentru stabilirea dominaţiei mondiale, îşi găsesc o răsfrângere corespunzătoare în doctrina militară a U. S. A. Tendinţele aventuriste au pătruns deja demult în gândirea militară americană.

In rezolvarea problemelor artei militare, teoreticienii militari ai U. S. A., au ignorat în mod brutal experienţa şi lecţiile războiului trecut. Această experienţă a confirmat falimentul teoriilor care afirmă că rezultatul războiului ar putea fi determinat de o singură armă. Totuşi, în U. S. A. se mai găsesc apologeţi care afirmă că flota marină este capabilă să hotărască singură rezultatul războiului, aşa cum partizanii aviaţiei consideră că rolul hotărîtor aparţine forţelor aeriene.

Lupta între reprezentanţii diferitelor arme în U. S. A., pentru întâietatea în sistemul forţelor armate şi pentru obţinerea unei părţi cât mai mari din bugetul militar, oglindeşte concurenţa grupurilor monopoliste, cu care resorturile militare respective sunt în legătură.

Viciul organic al doctrinei militare americane apare ca urmare a faptului, că ea este subordonată politicei aventuriste, agresive şi de cotropire, a imperialismului american. După cât se vede, eşecul uneltirilor agresorilor germano-fascişti, nu i-a învăţat nimic pe aceşti noi pretendenţi la dominaţia mondială.

Iată dece ideologia militară sovietică, ştiinţa şi arta militară sovietică, sunt superioare tuturor concepţiilor militare din lume şi, nu încape îndoială, că această superioritate îi va asigura şi în viitor posibilitatea şi condiţiile pentru realizarea superiorităţii în forţă, pentru a face să se prăbuşească lamentabil orice nouă încercare războinică, împotriva primului stat socialist din lume, împotriva lagărului democraţiei şi a socialismului.

Aţâţătorii şi provocatorii la un nou război mondial să nu uite avertismentul dat cu prilejul sărbătoririi celei de a XXXII-a aniversări a Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie; „Oare mai poate exista îndoială că, dacă imperialiştii vor deslănţui cel de-al treilea război mondial, acest război va fi mormântul nu al unora dintre statele capitaliste, ci al întregului capitalism mondial?" (G. M. Malencov).

Garanţia acestei victorii este existenţa puternicei şi invincibilei Uniuni Sovietice şi a glorioaselor sale forţe armate, este forţa lagărului imens al democraţiei şi socialismului în frunte cu U.R.S.S., sub conducerea înţeleaptă a genialului Stalin!

In clipa de faţă, încă mai puternic răsună cuvintele rostite de Henri Barbusse, despre tovarăşul Stalin. Caracterizând rolul istoric al tovarăşului Stalin, Henri Barbusse scria: „In toată grandoarea, el se înalţă deasupra Europei şi Asiei, asupra trecutului şi viitorului". El „este centrul, inima dela care emană, ca raza, tot ce se răspândeşte dela Moscova în întreaga lume".

www.dacoromanica.ro

I. V. STALIN ŞI ŞTIINŢA ISTORIEI *)

de Acad. B. GRECOV

Este şi uşor şi greu totodată să scrii despre cel mai mare om de stat al epocii noastre. Este uşor, pentrucă acel care scrie, dispune de un material imens. Este greu, pentrucă nu vei reuşi niciodată să spui tot ce ar trebui şi tot ce se va spune va fi insuficient.

Aceasta se referă şi la subiectul articolului de faţă, care priveşte numai unul dintre domeniile de activitate ale lui I. V. Stalin, anume contribuţia sa la ştiinţa istorică. Nu este o exagerare să spunem că tocmai acest domeniu de cunoştinţe este deosebit de apropiat lui I. V. Stalin.

Generalizând în lucrarea sa „Despre materialismul dialectic şi materialismul istoric" rezultatul desvoltării aproape seculare a filosofiei marxiste, tovarăşul Stalin a subliniat cu deosebită forţa, imensa însemnătate pe care o are aplicarea teoriei materialismului filosofic la studiul istoriei societăţii. Amintim numai concluzia finala a lui I. V. Stalin: „...ştiinţa istoriei societăţii poate deveni, cu toată complexitatea fenomenelor vieţii sociale, o ştiinţă tot atât de exactă ca biologia de exemplu, *o ştiinţă capabilă de a folosi în practică legile desvoltării societaţii*" (subliniat de mine — B. G.) [1].

Ar fi greu sa apreciem la justa ei valoare însemnatatea acestei caracterizări scurte, însă având conţinutul cel mai profund. Esenţa ştiinţei istoriei, rolul ei în activitatea practică revoluţionară a clasei muncitoare, precum şi marea răspundere ce ne incumbă nouă, istoricilor, au devenit perfect de limpezi prin aceasta.

Nu este întâmplător că aceste cuvinte ale lui Stalin au răsunat în acea vreme, când erau deosebit de răspândite şi deveniseră predominante în lumea capitalistă teoriile reacţionare, care negau că desvoltarea socială este supusă unor legi şi reduceau rolul „ştiinţei" istoriei la descrierea fenomenelor individuale izolate. Aceste păreri nu sunt noi, ar fi suficient să ne amintească numai numele reacţionarilor idealişti ca Windelband, Rickert, iar în Rusia prerevolu-

*) Articol apărut în „Literaturnaia Gazeta" din 14 Decembrie 1949.

[1] I. V. Stalin, Problemele Leninismului, ed. II-a P.M.R. pag. 862.

www.dacoromanica.ro

ţionară Kliucevschi, Lappo-Danilevschi şi alţii. Insă cu cât se adânceşte criza capitalismului, cu atât creşte teama burgheziei şi ideologilor ei faţă de legile istoriei, cu atât mai îndârjite devin tentativele lor de a întoarce istoria îndărăt. In acest caz nu mai rămâne, firesţe, nimic care să semene cu ştiinţa, nici chiar de departe.

Şi ideile aşa zisei „şcoli" a lui Poerovschi, care ameninţau să lichideze ştiinţa istoriei în ţara noastra, au fost în esenţa lor burgheze.

Din iniţiativa tovarăşului Stalin, cunoscutele rezoluţii ale Comitetului Central al Partidului şi Guvernului sovietic, elaborate sub conducerea sa, au condamnat denaturările „şcolii" lui Pocrovschi, au produs o schimbare radicală în desvoltarea ştiinţei istorice şi a învăţământului istoriei în U.R.S.S. Caci numai în lupta împotriva prejudecăţilor şi teoriilor burgheze, — ne-a învăţat şi ne învaţă tovarăşul Stalin — se poate ajunge la consolidarea poziţiilor marxism-leninismului". *Intreaga cale de desvoltare a ştiinţei istorice sovietice, condusă şi îndrumată de către I. V. Stalin, — este calea luptei îndârjite împotriva ideologiei burgheze duşmane, a rămăşiţelor şi influenţelor ei.*

Cu toata varietatea aparentă a tendinţelor şi curentelor în istoriografia occidentală contemporană, esenţa lor este una şi aceeaşi: ea constă în negarea procesului istoric, în încercările de a dovedi eternitatea şi stabilitatea proprietăţii particulare şi a altor baze ale capitalismului şi de a prezenta desvoltarea societăţii umane ca o perpetuă repetare a celor ce au mai fost. Acestor concepţii reacţionare, antiştiinţifice, li se opune interpretarea marxist-leninistă, singura ştiinţifică, a istoriei ca o mişcare şi desvoltare continuă a societăţii conform unor legi a căror esenţă constă în dispariţia a tot ceeace este vechi şi naşterea a ceeace este nou, în trecerea revoluţionară dela ceeace este vechi la ceeace este nou.

Diferitele fenomene sociale trebue considerate, ne învaţă tovarăşul Stalin, drept verigi ale unui proces unic al desvoltării societăţii, deoarece „... fără o astfel de concepţie istorică a fenomenelor sociale, existenţa şi desvoltarea ştiinţei istorice sunt imposibile, căci numai o atare concepţie fereşte ştiinţa istoriei de a fi prefăcută într'un haos de întâmplări şi într'o grămadă de greşeli din cele mai absurde" [1].

Tovarăşul Stalin luptă mereu împotriva schematismului şi a tratării după şablon a istoriei. Incă în anii celei dintâi revoluţii ruse, el a caracterizat printr'o expresie nimerită pe cărturarii menşevici, care asemănau Franţa dela sfârşitul secolului al XVIII-lea cu Rusia dela începutul secolului al XX-lea: „Aceşti domni, ca şi coşciugarii, iau măsura după ceva mort demult şi o folosesc pentru cei vii" [2].

1) Idem, pag. 855.
2) I. V. Stalin, Opere vol. I, ed. P.M.R. pag. 154.

www.dacoromanica.ro

Tovarășul Stalin a luptat consecvent împotriva „cosciugarilor" de acest fel. El a arătat complecta lipsă de temei și sensul defetist al încercărilor trotchiste de a aprecia desvoltarea forțelor de producție în perioada dictaturii proletariatului cu măsura epocii capitaliste. El a demascat mistificarea politicienilor de dreapta, care n'au vrut să vadă deplasarea forțelor de clasă, care a produs o cotitură în desvoltarea țării sovietice și încercau să întoarca partidul îndărăt spre prima etapă, atunci încheiata, a nep-ului.

Observațiile tovarășului Stalin privind desvoltarea artei militare sunt deosebit de instructive. Klausewitz este învechit, a arătat tovarășul Stalin în scrisoarea către colonelul Razin, pentrucă a fost „reprezentantul perioadei *manufacturiere* a războiului. Dar acum trăim în perioada motorizată a războiului. Desigur, perioada motorizată cere ideologi militari noi. Ar fi caraghios să luăm lecții în prezent dela Klausewitz".

A vedea în istorie ceeace este nou, creșterea acestuia și lupta lui cu ceeace este vechi — aceasta înseamnă în primul rând, a evidenția în toată amploarea și în toată însemnătatea sa activitatea creatoare și lupta de eliberare a masselor de oameni ai muncii — forțele *hotărîtoare* ale desvoltării sociale. „Știința istoriei", dacă vrea să fie o adevărată știință, nu mai poate, după cum subliniază tovarășul Stalin, să reducă istoria evoluției sociale la acțiunile regilor și șefilor de armată, la acțiunile „cuceritorilor" și ale „subjugătorilor" de state, ci trebue înainte de toate să se ocupe de istoria producătorilor de bunuri materiale, cu istoria masselor de oameni ai muncii, cu *istoria popoarelor*"[1]). In aceste cuvinte ale tovarășului Stalin este formulată linia generală de desvoltare a științei sovietice a istoriei. Din aceste cuvinte reese programul cercetărilor științifice de mari proporții pentru mai mulți ani, pentru realizarea căruia noi am făcut până acum numai primii pași.

Istoricii burghezi, îndeplinind cu zel însărcinarea dată de clasele dominante, și-au dat multă silință să denatureze istoria mișcărilor populare, lupta revoluționară a masselor. Aceasta se făcea pe calea grosolanei treceri sub tăcere, și mai „rafinat" — prin reprezentarea „revoltelor" populare drept catastrofe turburând din timp în timp mersul „curgător" al procesului istoric. Cu o violență deosebită și recurgând la tot felul de înșelăciuni și falșificări, ei încearcă să denatureze istoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

O însemnătate deosebită pentru lupta împotriva falșificărilor burgheze, pentru desvoltarea științei istoriei, o au cunoscutele indicații ale tovarășului Stalin privind cele trei revoluții care despart trei epoci ale istoriei mondiale; acestea sunt: revoluția sclavilor, care a sdrobit orânduirea sclavagistă, revoluția iobagilor, care a

1) I. V. Stalin, Problemele Leninismului, ed. II-a P.M.R., pag. 873.

www.dacoromanica.ro

lichidat feudalismul şi revoluţia proletară, care duce la lichidarea capitalismului şi a exploatării sub toate aspectele lor. Niciodată şi nicăeri nu au fost încă arătate cu o asemenea claritate esenţa şi caracterul trecerii revoluţionare dela o orânduire sociala la o alta.

Astfel, de pilda, nu se ţinea — până nu de mult — seama de rolul revoluţiei sclavilor în decaderea Imperiului Roman. In ceeace priveşte mişcările ţărăneşti în epoca feudalismului, se sublinia numai faptul că ele sufereau înfrângeri, însă rolul lor activ şi hotărîtor în lichidarea feudalismului era ignorat de cei mai mulţi istorici. Precizările tovarăşului Stalin au deschis un câmp nou de cercetări istorice, care a modificat într'o mare măsură vechile noastre păreri.

Se înţelege că tovarăşul Stalin da o atenţie deosebită studiului istoriei Marii Revoluţii proletare din U.R.S.S., o revoluţie de tip nou, însemnând o schimbare radicală a cursului istoriei mondiale în ansamblul ei, precum şi în istoria *fiecărei* ţări şi *a fiecărui* popor în parte. Analiza completă a repercusiunilor internaţionale ale Revoluţiei din Octombrie şi a transformărilor sociale, politice şi ideologice provocate de aceasta, constitue una din cele mai actuale sarcini ale istoricilor sovietici.

Tovarăşul Stalin este autorul unor lucrări clasice în problema naţională. Aceste cărţi sunt absolut necesare istoricului. Dacă considerăm problema originii naţiunilor şi a structurii lor sociale, problema formării statelor multinaţionale, întregul cerc extrem de variat al celor mai complexe probleme legate de studiul mişcărilor naţionale în trecut şi în prezent, de istoria culturii naţionale, etc., — în toate aceste chestiuni vom găsi, în lucrările lui I. V. Stalin, ideile principale şi o mulţime de indicaţii concrete, din care mai toate pot fi obiectul unor îndelungate cercetări.

Voi aminti numai despre ultima lucrare, nu de mult publicată, a lui I. V. Stalin: „Chestiunea naţională şi leninismul", care a deschis noi orizonturi în faţa noastră. Determinarea celor două tipuri istorice de naţiuni — cel burghez şi cel socialist — a deosebirii radicale dintre acestea, referirea la „o epocă întreagă de formare a naţiunilor socialiste în Uniunea Sovietică, care au luat naştere din ruinele vechilor naţiuni burgheze", permite istoricilor sovietici să se orienteze uşor în rezolvarea multor probleme din istoria naţională şi istoria altor ţări. Această rezolvare înarmează, deasemenea, în lupta împotriva denaturărilor burghezo-naţionaliste şi cosmopolite.

Tovarăşul Stalin ne învaţă să respectăm cultura naţională şi tradiţiile istorice progresiste ale tuturor popoarelor — celor mari şi celor mici, într'o măsură egală. „Nihilismul naţional, — arată I. V. Stalin, — nu face decât să dăuneze cauzei socialismului, aducând apă la moara naţionaliştilor burghezi". Toţi îşi amintesc de cuvintele geniale ale lui I. V. Stalin despre marea naţiune rusă şi de acele nume pe care le-a citat la 6 Noembrie 1941, nume care personifică tradiţiile nemuritoare ale luptei revoluţionare a poporului rus — tradiţiile cul-

www.dacoromanica.ro

turi progresiste ruse, tradițiile gândirii militare înaintate. Sarcina noastră constă și de acum înainte, în studiul și răspândirea acestor tradiții glorioase, care au devenit o parte integrantă a noului patriotism socialist al oamenilor sovietici.

O imensă însemnatate a avut-o și o mai au și în prezent indicațiile din 1934 ale tovarășilor Stalin, Jdanov și Chirov în problemele istoriei naționale: „Avem nevoie de un manual de istorie a U.R.S.S., în care, în primul rând, istoria Rușilor mari să nu fie ruptă de istoria celorlalte popoare din U.R.S.S. și în al doilea rând, istoria popoarelor din U.R.S.S. să nu fie ruptă de istoria întregii Europe și în general, de istoria mondială".

Un exemplu strălucit de rezolvare dialectică a problemei corelațiilor dintre factorii naționali și internaționali în istorie, îl constitue analiza rădăcinilor istorice ale leninismului, făcută de tovarășul Stalin, „un fenomen internațional care are rădăcini în întreaga desvoltare internațională și nu numai un fenomen rusesc".[1]) Însă tocmai în Rusia trebuia să ia naștere acesta, pentrucă Rusia a fost punctul unde se înnodau toate aceste contraziceri ale imperialismului, pentrucă „numai ea a fost în stare, din această cauză, să rezolve aceste contraziceri pe cale revoluționară",[2]) pentrucă Rusia deveni între sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, centrul mișcării revoluționare internaționale.

Indrumările lui I. V. Stalin au servit mereu și servesc și în prezent drept pârghie puternică în desvoltarea gândirii istorice. Tovarășul Stalin a elaborat schema generală de desvoltare a forțelor creatoare ale omenirii. El a definit, cu o perfectă claritate, rolul ideilor, mai ales al ideilor înaintate, în desvoltarea socială. El a caracterizat cele mai importante epoci și principalele personalități ale istoriei naționale și mondiale. Tovarășul Stalin a scos în evidență legile desvoltării societății sovietice, forțele sale motrice, izvoarele marei victorii a poporului sovietic în Războiul pentru Apărarea Patriei. Analiza stalinistă a crizei generale a capitalismului, a modificării radicale a raportului de forțe pe arena mondială, a creșterii mișcării internaționale revoluționare și comuniste, a întăririi luptei de eliberare națională în colonii — constitue cheia pentru înțelegerea istoriei contemporane a țărilor din Occident și Orient. Și acestea nu epuizează nici pe departe toate problemele puse și rezolvate de tovarășul Stalin. „Marxismul, — a spus I. V. Stalin, — privește totul din punct de vedere istoric..." De-aceea, aplicarea științei istoriei este firească în toate operele staliniste. Trebue observat că fiecare indicație stalinistă, oricât de mică ar fi, arată un aspect nou al faptelor istorice cunoscute și le pune într'o lumină nouă ajutând pe istorici să rezolve probleme dificile, complexe și să înlăture versiunile și concepțiile false ale istoriografiei burgheze.

1) I. V. Stalin, Problemele Leninismului, ed. II-a P.M.R., pag. 10.
2) Idem pag. 14.

www.dacoromanica.ro

Nu se pot enumera nici măcar pe scurt toate contribuţiile lui I. V. Stalin la desvoltarea ştiinţei sovietice a istoriei. Este destul să spunem că el a creat „Cursul scurt de Istorie a Partidului Comunist (bolşevic) al Uniunii Sovietice" o măreaţă lucrare în care este generalizată experienţa luptei revoluţionare a clasei muncitoare ruse şi a avantgardei sale comuniste, experienţa de nepreţuit a poporului sovietic — ziditorul socialismului. In această carte este expusă esenţa celor mai importante evenimente ale istoriei mondiale dela sfârşitul secolului al XIX-lea şi din primele decenii ale secolului XX. Pentru noi, istoricii, această operă a lui Stalin constitue cel mai înalt exemplu de cercetare istorică strict ştiinţifică şi în spirit partinic.

Tovarăşul Stalin cere oamenilor de ştiinţă sovietici să nu se închine vreunui fetiş, să nu se mulţumească cu cele obţinute, să nu se teamă de a supune unei analize critice tezele învechite şi părerile autorităţilor recunoscute. Astfel promova Lenin ştiinţa. Astfel construeşte drumuri noi în ştiinţă tovarăşul Stalin. Să ne amintim de istoricul raport al lui I. V. Stalin la cel de al XVIII-lea Congres al Partidului. Arătând că Lenin intenţiona să scrie a doua parte a lucrarii „Statul şi revoluţia", cu scopul de a desvolta şi elabora teoria Statului, sprijinindu-se pe experienţa perioadei de existenţă a puterii sovietice în ţara noastră, tovarăşul Stalin a spus: „Dar ceeace timpul n'a permis lui Lenin să facă, trebue să facă discipolii lui"[1]). Şi aceasta a împlinit-o cel mai bun discipol al lui Lenin, continuatorul cauzei sale — tovarăşul Stalin.

Teoria marxism-leninismului, desvoltată de tovarăşul Stalin pe baza experienţei grandioaselor evenimente şi ţinând seama de transformările istorice, îi permite nu numai să înţeleagă exact trecutul şi prezentul, ci şi să vadă căile viitorului. Astfel, analizând cu două decenii în urmă — particularităţile şi perspectivele revoluţiei chineze, tovarăşul Stalin a arătat necesitatea victoriei ei, precum şi imensa însemnătate istorică mondială pe care o va avea această victorie. Astfel, în 1934, când fasciştii germani şi protectorii lor anglo-americani urzeau planuri pentru sdrobirea pe calea armelor a Uniunii Sovietice, tovarăşul Stalin a prevenit că acest război va fi extrem de periculos pentru burghezie. „Şi să nu ne facă nouă imputări domnii burghezi, dacă a doua zi după un asemenea război nu vor mai răspunde la apel câteva din guvernele ce le stau la inimă şi care astăzi domnesc liniştit „din mila Domnului"[2]). Exactitatea acestei previziuni geniale staliniste a fost confirmată pe deplin de evenimentele istorice cauzate de cel de al doilea război mondial.

Un conducător de tip superior, un vultur de munte, care nu se teme de luptă şi conduce curajos partidul înainte, pe căile neexplo-

1) Idem pag. 951.
2) Idem pag. 692.

www.dacoromanica.ro

rate ale mişcării revoluţionare ruse, — astfel l-a caracterizat pe Lenin tovarăşul Stalin. Aceste cuvinte remarcabile se pot referi pe deplin şi la tovarăşul Stalin însuşi — cel mai mare revoluţionar al timpurilor noastre. Fără frică în luptă, el conduce curajos, pe căile neexplorate încă de istorie, poporul sovietic şi întreaga omenire muncitoare, înainte şi numai înainte, spre victoria comunismului.

www.dacoromanica.ro

CURSUL SCURT DE ISTORIE A PARTIDULUI COMUNIST (b) AL UNIUNII SOVIETICE, CĂLĂUZĂ STRĂLUCITĂ PENTRU TÂNĂRA NOASTRĂ ŞTIINŢĂ A ISTORIEI

de Prof. N. POPESCU-DOREANU

„Cursul scurt de Istorie a Partidului Comunist (bolşevic) al Uniunii Sovietice", opera fundamentală a tovarăşului Stalin, considerată, „cea mai însemnată lucrare a epocii sovietice" este cartea de temei a comuniştilor şi odată cu aceştia a tuturor oamenilor muncii, a celor angajaţi pe drumul desvoltării vieţii sociale sau interesaţi în problemele progresului.

„Conştient de importanţa însuşirii bogatei experienţe a bolşevicilor, Partidul Muncitoresc Român, spune tovarăşul Gh. Gheorghiu-Dej, acordă o deosebită atenţie studiului „Cursului scurt" de istorie a Partidului Comunist (bolşevic) al Uniunii Sovietice"[1]).

Experienţa bogată a bolşevicilor s'a acumulat în timp pe un vast teren de activitate multilaterală, din care domeniul ştiinţific şi în special al ştiinţelor sociale ocupă un loc de frunte. In cadrul acesta, ştiinţa istoriei odată cu celelalte ştiinţe a înregistrat succesele cele mai însemnate. „Cursul scurt" scoate în evidenţă aceste succese.

Pentru oamenii ştiinţei istoriei, pentru acei ce se ocupa sau se interesează de istorie, studierea „Cursului scurt" este o sarcină de primă importanţă. „A studia Cursul scurt de istorie a P. C. (b) al U.S., spune tovarăşa Ana Pauker, înseamnă a-ţi însuşi învăţăturile de bază ale marxism-leninismului pe tărâmul istoriei, economiei politice, filosofiei, strategiei şi tacticei"...[2]). Şi a-ţi însuşi învăţăturile de bază ale marxism-leninismului pe tărâmul istoriei înseamnă a aşeza istoria pe temelii noi, a-i da un nou conţinut şi o formă nouă.

---

1) **Gh. Gheorghiu-Dej**: „Republica Populară Română în plin avânt", Lupta de clasă", seria V-a, Nr. 4, Octombrie 1949, reprodus după revista „Bolşevic".

2) **Ana Pauker**: „Urmăm drumul trasat de experienţa Partidului Comunist (b) al U.R.S.S. — condus de geniul lui Stalin". Editura P.M.R., 1948

www.dacoromanica.ro

I. V. Stalin a lovit fără cruțare în aceia care se ocupau cu buchisirea faptelor istorice, dar care se arătau incapabili să le explice potrivit cu locul și timpul când sau petrecut [1]). „Cursul scurt" ne învață să nu descriem numai evenimentele și cu atât mai puțin să le buchisim. Istoria nouă trebue să explice faptele și anume să le explice științific. Acest fel de explicație este posibil numai pe baza învățăturii marxist-leniniste.

Nici o altă teorie n'a pus și nici nu poate pune la dispoziția oamenilor de știință o armă mai puternică cu ajutorul căreia să poată înlatura greutățile de toate felurile ce stau în calea cercetărilor lor. La lumina acestei teorii, în fața istoricilor se risipesc negurile grele ale trecutului, iar faptele și explicația lor apar din ce în ce mai limpezi; istoricii își pot lămuri tot mai clar vremea în care trăiesc, pot pătrunde cu tot mai multă ușurință în înțelesul adânc al faptelor și ceeace este de o valoare excepțională, ei pot iscodi prefacerile viitorului, plecând de la cunoașterea științifică a realităților din trecut și analiza științifică a prezentului.

Incotro se îndreaptă omenirea ? Care sunt căile de desvoltare a societății? Intrebările acestea care au frământat altădată mințile atâtor cugetători, care au pasionat pe cei mai mari gânditori ai umanității și odată cu aceasta masse uriașe de oameni striviți de exploatare și asuprire, au primit în vremea noastră deslegări sigure, verificate. Nicio teorie n'a putut atinge nivelul înalt al teoriei marxist-leniniste. Invățătuna lui Marx, Engels, Lenin și Stalin reprezintă o putere formidabilă, de neînvins.

Dar forța aceasta nu este staționară, fixă, ea se desvoltă mereu, devine din ce în ce mai uriașă fiindcă pe de o parte massele cele mai largi ale oamenilor muncii își însușesc tot mai temeinic ideile marxism-leninismului, iar pe de altă parte înseși teoriile care formează această măreață învățătură se desvoltă continuu. Lenin și Stalin n'au considerat marxismul ca o dogmă. Ei l-au completat și l-au desvoltat, lărgind domeniile de activitate, inaugurând alte asemenea domenii, deschizând noi căi de desvoltare a vieții sociale.

„Cursul scurt" este o dovadă vie a celor arătate mai sus. Apariția lui „a provocat o adevărată cotitură în situația științei istorice sovietice" [2]). In discuțiile care au urmat și care continuă, istoricii sovietici, ajutați de Partid, au ridicat o serie de probleme de o mare însemnătate.

Ei s'au concentrat asupra unor probleme principiale extrem de importante, ca și asupra metodelor de cercetare, dar n'au neglijat nici forma în care trebue să fie expusă istoria.

---

1) Mint I.: „Lenin și desvoltarea științei istorice Sovietice", în Voprosî istorii nr. 1, 1949, traducerea Institutului de Studii Româno-Sovietic.

2) A. M. Pancratova: „Cursul scurt de Istorie a P.C. (b) al U.S. și sarcinile științei istorice Sovietice", în traducerea Institutului de Științe Româno-Sovietic.

www.dacoromanica.ro

In lucrările lor, istoricii sovietici prezintă opera fundamentală a tovarăşului Stalin ca dovadă categorică a „confirmării istoriei drept ştiinţă exactă", ca un îndrumător sigur pe drumul desvoltarii „unei ştiinţe istorice cu adevărat marxiste", care să îmbine „armonios un bogat material de fapte cu o profundă analiză marxistă". „Cursul scurt", spune profesorul A. V. Mişulin este „un excelent model de muncă creatoare pentru un istoric sovietic".

Dar lucrarea de istorie a tovarăşului Stalin este un strălucit exemplu şi pentru activitatea istoricilor români. Ea ridică în faţa noastră toate problemele istoriei patriei noastre şi ne îndrumează prin conţinutul şi forma de expunere, să pătrundem adânc sarcinile ştiinţei noastre istorice, pe care trebue s'o studiem pe cu totul alte baze şi într'un mod cu totul nou.

„Cursul scurt" ne învaţă în primul rând că pentru a fi cunoscută, înţeleasă şi folosită, istoria Republicii Populare Române trebue concepută ca o ştiinţă şi deci întemeiată pe teoria marxist-leninistă a materialismului istoric.

Istoricii noştri vechi ocupau, în general, în legătură cu concepţiile şi munca lor, o poziţie cu totul opusă. Şi nu putem spune că influenţa acelora nu stărue încă şi astăzi printre unii istorici, nu determină la aceştia în bună măsură poziţiile lor actuale. Dimpotrivă, putem spune fără teama de a greşi că cele mai multe şi mai mari lipsuri şi greutăţi ce întâmpină în munca lor istoricii noştri, se datoresc mai ales influenţei acelor concepţii învechite care au stăpânit ştiinţa istorică la noi, în toată epoca burghezo-moşierească.

De ce ne-am mira că unora dintre profesorii noştri de istorie, şi nu dintre cei mai puţin talentaţi, le este destul de greu să reorganizeze munca lor pe baza materialismului istoric, când nu este prea îndepărtată vremea când această înaltă şi luminoasă concepţie despre lume era la noi falsificată, murdărită şi „desfiinţată" în fiecare zi. Nu a trecut totuşi prea multă vreme de când de pildă C. C. Giurescu dădea sentinţe în scris şi dela catedră contra partizanilor materialismului istoric, bine înţeles falsificând concepţia acestora, pentru a o numi — apoi — „închipuire simplistă".

Acesta declară însă că, „nu împărtăşeşte nici teza cealaltă care pretinde să explice totul numai prin *idei,* care susţine primatul absolut al *spiritului".* Pretenţia acestora, a primatului absolut, etc. nu mai primeşte din partea lui C. C. Giurescu nici o calificare. ea nu mai este nici „închipuire" nici, „simplistă". Si atunci ce face istoricul în cauză, le respinge în bloc? — Nu, le primeşte pe amândouă; se aşează în ambele bărci, şi în aceea cu „închipuirea" şi în aceea cu „primatul absolut"; şi ca „românul imparţial", cum spune Caragiale, îşi închipue „simplist" că a tăiat nodul gordian sau a găsit piatra filosofală a istoriei: „într'un anumit moment, au predominat factorii materiali, într'altul, cei spirituali".

Ar fi greşit să ne închipuim că „teoria" aceasta, difuzată până mai acum câtăva vreme, în mai multe ediţii ale unor tomuri cu li-

www.dacoromanica.ro

tere cursive pe hârtie aleasă, n'a ademenit pe unii dintre istoricii noştri şi nu-i ademeneşte încă, cunoscută fiind mai ales predilecţia unor intelectuali, care se considera harţuiţi dintr'o parte sau alta, să se aşeze încântaţi la mijloc. Un profesor de istorie, cu preocupări dealtfel serioase, mărturisea nu de mult că ar fi „aplicat" cu draga inimă, materialismul istoric epocii pe care o tratează, dar că din nefericire n'o poate face, fiindcă în acea epocă nu s'a produs nici o.... revo'uţie. Şi aceasta nu este un caz unic, după cum nu este unic nici cazul altui profesor care nu „isbutea" să întrebuinţeze învăţătura marxist-leninista în istorie şi o lăsa bucuros pe seama preocupărilor politice: „ca cetăţean sunt marxist-leninist, ca om de istorie trebue să caut adevărul".

Desigur, sunt mulţi dintre istoricii noştri, care doresc să afle adevărul. Dar dorinţa rămâne cu totul neputincioasă, dacă nu este legată de metoda de cercetare a adevărului. N. Iorga a avut de mai multe ori ocazia, în decursul activităţii sale să-şi schimbe linia de gândire asupra istoriei, fără să reuşească însă să se ridice deasupra plafonului opac al idealismului. Gândirea lui, de cele mai multe ori retrogradă, a stăruit şi n'avem motive să spunem că ar fi încetat să mai exercite încă influenţă asupra unor intelectuali şi în special istorici din vremea noastră. In general, pe linia de gândire a lui N. Iorga, nu se poate ajunge la adevărul istoric.

El a crezut la început, şi părerile acestea au fost difuzate până nu de mult, că istoria nu este şi nici nu poate fi o ştiinţă, fiindcă nu s'au putut şi nici nu se va putea vreodată stabili legi ale istoriei. „Înţelegerea deplină a unui fenomen istoric" este imposibilă după N. Iorga, din cauza că „nici odată nu se va putea stabili cu certitudine ştiinţifică, un raport probabil etern între o cauză şi efectul său", legea fiind după părerea sa „notaţia unui raport statornic, pe care suntem în drept a-l presupune etern". Această concepţie, metafizică după însăşi expresia lui N. Iorga, conduce şi a condus de fapt istoria şi pe istoric la neputinţă ştiinţifică, mai mult, înfundă istoria şi pe istoric în mocirla ideilor înţepenite ale metafizicei şi face din istoric şi din munca sa arme ale reacţiunii burghezo-moşiereşti îndreptate împotriva masselor muncitoare şi a progresului, după cum s'a şi întâmplat.

N. Iorga n'a putut vedea, prin ochelarii săi fumurii de metafizician, conţinutul şi tendinţele nici unuia din faptele esenţiale ale istoriei noastre. El n'a studiat legătura dintre fapte, nu s'a ocupat de ansamblul general al faptelor, în relaţiile principale dintre acestea, în corelaţia lor; nu şi-a dat seama şi nici nu-şi putea da, folosind o busolă stricată, că acele fenomene se condiţionau unele pe altele, că existau deci „raporturi între o cauză şi efectul lor" care se înlănţuiau şi se determinau reciproc, că existau cauze esenţiale ale acelor fapte; cu un cuvânt, n'a putut sesiza realitatea istorică obiectivă.

www.dacoromanica.ro

Din cauzele acestea, N. Iorga a înlăturat din istoria noastră realitatea obiectivă a luptei de clasă. El a arborat ficțiunea „ideilor universale" ca factor determinant în istorie. Astfel N. Iorga a văzut în răscoala masselor din 1821, nu o ridicare împotriva regimului feudal, condusă de elementul burghez în formare și cu revendicări folositoare acestuia, ci o tendință de guvernare a țării prin țărani, însă „în umbra autorității și ocrotirii imperiului și împăratului", desigur turc. Mișcarea aceasta a fost condamnată la înfrângere de către N. Iorga nu din cauza condițiilor în care ea s'a desfășurat și a forțelor angajate, în luptă ci după cum spune N. Iorga, din cauză că „o asemenea societate nu se regenerează decât prin opera înceată a culturii, lucrând asupra unei generații noua",adică vorbind în grai popular, „la paștele cailor"... Tot așa, revoluția burgheză dela 1848 nu a fost pentru N. Iorga decât încercarea nereușită a unor tineri de a transplanta în condițiile țării noastre niște idei străine și respinse de popor; iar lupta poporului muncitor din țara noastră în frunte cu proletariatul, contra exploatării și asupririi capitaliste și moșierești, N. Iorga a privit-o cu dușmănie.

El n'a văzut cu ochi buni în această luptă angajarea poporului pe linia care duce la progres, prin sdrobirea dominației burghezo-moșierești exploatatoare și împilatoare, sau în sfârșit „nedrepte" cum s'ar fi potrivit să se exprime N. Iorga.

El a atacat cu violență ridicările de masse și pe acela care le susținea, fiindcă simțea pericolul că prin asemenea mișcări i se poate destrăma tot aranjamentul istoric pe care și-l dichisise după chipul și asemănarea stăpânitorilor din trecut. El a coborît materialismul istoric la nivelul materialismului vulgar, l-a „nimicit" și și-a bătut joc de viața mizeră a poporului afirmând că „în locul omului extraordinar s'au pus mulțimile anonime, în locul ideilor unora, s'au adus nevoile materiale, interesele obscure ale tuturora".

Ce fel de adevăr istoric se poate afla slujind o asemenea concepție și ridicându-te cu gând de vrăjmaș împotriva realității istorice obiective? Acest adevăr trăia sub ochii lui N. Iorga, dar el nu l-a văzut și nici nu l-a putea vedea. El n'a observat nici o corelație de pildă între desvoltarea mașinismului și păstrarea resturilor feudale de o parte și desvoltarea proletariatului, luptele acestuia și ale țărănimii muncitoare pe de altă parte. El s'a ridicat împotriva acțiunii de massă dusă în lumina marilor idei ale lui Marx, Engels, Lenin și Stalin. El n'a văzut că prin acele acțiuni trebuia să se ajungă (și s'a ajuns) la eliberarea vieții de sub strivirea puterilor oarbe; dimpotrivă el denunța „birunța mulțimii", ca pe una care ar da lumea „în stăpânirea puterilor oarbe".

Poporul nostru muncitor și-a încununat luptele sale de decenii prin victoria obținută sub conducerea clasei muncitoare. Cu ajutorul U.R.S.S. poporul nostru s'a eliberat de sub jugul fascist, a stărâmat puterea politică a burghezilor și moșierilor și zidește cu avânt și

www.dacoromanica.ro

stăruință mereu mai mari baze economice a noii societăți socialiste, a socialismului eliberator și aducător de lumină și fericire. El va lichida fără îndoială toate întârzierile din viața sa economică și culturală sdrobind forțele oarbe ale obscurantismului și prejudecăților de tot felul, ridicându-se neîncetat la lumina vieții noi pe care și-o dorește.

Toate acestea au fost și sunt posibile, pentrucă în fruntea luptei și muncii poporului nostru stă partidul clasei muncitoare, adică acel partid care își întemeiază gândirea și activitatea sa tocmai pe măreața învățătura a lui Marx, Engels, Lenin și Stalin atât de dușmănită de simbriașii capitalismului; acestea au fost și sunt posibile totodată, pentru că în ajutorul țării noastre, al luptelor și muncii poporului nostru stă marele popor sovietic, acela care și-a organizat cea mai înaintată și mai luminoasă viață din câte a cunoscut omenirea, tocmai pe baza victorioasei învățături marxist-leniniste.

Succesele noastre în domeniul culturii se datoresc științei marxist-leniniste, triumfătoarei teorii a materialismului dialectic și materialismului istoric, după cum tot mulțumită acestora putem vorbi și despre succese ale noastre pe tărâmul istoriei. Noi avem în fața ochilor un exemplu unic, acela al istoriei sovietice. Nicio altă istorie n'a putut obține succese atât de evidente, fiindcă numai istoria sovietică se bazează cu putere pe teoria materialismului istoric și a devenit astfel pentru prima dată o știință.

Istoricii sovietici au aplicat principiile materialismului filosofic la studiul vieții sociale, al istoriei vieții sociale. Sub îndrumarea sigură a „Cursului scurt" și a celorlalte opere ale lui I. V. Stalin, ei fac ca istoria societății să devină cu adevărat „o știință tot atât de exactă ca biologia, de pildă, o știință capabilă de a folosi în practică legile desvoltării societății" [1]).

Materialismul istoric nu neagă rolul ideilor în viața societății și nici în mersul înainte al vieții sociale. Dimpotrivă îl subliniază fixând poziția lor de factor secund în raport cu viața materială a societății, care este realitatea obiectivă și pe care ideile o oglindesc și accentuând forța ideilor progresiste care acționează la rândul lor, în condiții și situații date, asupra vieții materiale a societății, a existenței ei [2]).

„Cursul scurt" ne înarmează cu arma dialecticei marxiste care ne învață că legile vieții sociale (ca de altfel și cele ale naturii) nu sunt fixe ci dimpotrivă se schimbă, fiecare perioadă sau epocă istorică având legile ei proprii de desvoltare, care constau în înlănțuirea și condiționarea reciprocă a fenomenelor sociale din acea perioadă sau epocă istorică având la bază rolul determinant al modului de producție a bunurilor materiale. Ideologii burghezi nu vor să înțeleagă aceasta. Ei caută legi eterne, aleargă zadarnic să descopere

1) Cursul scurt de Istorie a P.C. (b) al U.S. Ed. III-a P.M.R., pag. 159.
2) Idem, pag. 159—163.

www.dacoromanica.ro

ideile absolute ale „moralei", cu ajutorul cărora să cârpească haina ponosită a regimului capitalist în decădere. Cu perspicacitatea lor de ghicitori ei au condamnat de mult la pieire sigură sistemul socialist de organizare a societăţii, pe motiv că acest nou sistem nesocoteşte legile existenţei regimului capitalist, pe care le-au declarat eterne.

Unii intelectuali, vorbim de cei mai cinstiţi, pentru care pacea este totuş o dorinţă sinceră, s'au pomenit la mijloc între cele două tabere, aceea a războiului şi aceea a păcii. Ei sunt alarmaţi de înarmărea şi tapajul războinic al taberei imperialiştilor, dar nu sunt îndeajuns de convinşi de uriaşele forţe care luptă pentru pace a taberei democratice. In starea aceasta ei abandonează uneori realitatea şi îşi ascund capul în nisip. Pe ei îi neliniştește faptul că în trecut capitaliştii au isbutit să deslănţue mai multe războaie locale şi două războaie mondiale. Acei intelectuali scapă însă din vedere faptul că de atunci şi până azi, o serie întreagă de elemente noi au apărut în lupta dintre război şi pace, care au schimbat cu totul raporturile de forţă în această luptă, încât a devenit posibilă şi teoreticeşte şi în mod practic, asigurarea unei păci trainice.

Capitalismul poartă într'adevăr, după cum spune Marx, războiul în pântecele sale; dar aceasta nu înseamnă cât de puţin că războiul este fatal. In anumite condiţiuni, ne învaţă ştiinţa marxist-leninistă, capitalismul poate fi constrâns să svârle afară un avorton. Condiţiile ce trebue să îndeplinească această mare sarcină istorică, se întrunesc astăzi şi continuă să se întrunească în ciuda furiei crescânde a imperialiştilor şi spre marea desnădejde a lacheilor lor, fiindcă la conducerea luptei pentru pacea lumii se găsesc partidele comuniste, în frunte cu Partidul Bolşevic şi cu marele Stalin, făuritorul victoriei şi al păcii[1]).

Legile marxism-leninismului sunt legi dialectice, iar „Cursul scurt" este un model strălucit de aplicare a metodei dialectice în mod bolşevic, un model neegalat în ceeace priveşte legarea teoriei cu practica. Imbinarea măiastră a teoriei şi practicei luptei pentru apărarea păcii, este o dovadă limpede a formidabilei puteri a învăţăturii marxist-leniniste.

Invăţătura aceasta este temelia pe care istoricii sovietici şi-au ridicat nivelul lor ideologic la înălţimi de care nu se pot apropia istoricii burghezi.

Dar această înălţare nu s'a putut obţine fără luptă, ci dimpotrivă, nu a putut fi realizată decât printr'o luptă înverşunată contra teoriilor burgheze, contra tuturor devierilor de la linia de gândire bolşevică şi pentru însuşirea profundă a materialismului dialectic şi materialismului istoric.

---

1) Comunicatul asupra consfătuirii Biroului informativ al Partidelor Comuniste, Editura P.M.R., 1949.

www.dacoromanica.ro

Nu trebue să ne facem nici o iluzie că la noi lucrurile s'ar putea petrece altfel. Insuşirea teoriei materialiste a istoriei şi aplicarea acesteia la studiul istoriei noastre, nu este cu putinţă decât numai în luptă cu teoriile vechi, care mai păstrează încă influenţă păgubitoare şi primejdioasă printre unii istorici ai noştri. Lupta aceasta nu trebue să fie dată ocolit, pe furiş sau numai în general. Ea trebue să fie dusă deschis, fără cruţare şi concret. Trebue să spunem lucrurilor pe nume, să demascăm ascunzişurile teoriilor „realiste" să conducem fortat aceste teorii până în bârlogul lor idealist. Altfel nu vom avea, o aplicare concretă a minunatei învăţături marxist-leniniste.

Printr'o asemenea luptă, se va putea într'adevăr aduce istoricilor noştri ajutorul necesar în căutarea adevărului istoric. Nu trebue să ne ferim a spune ci dimpotrivă să arătăm cu fermitate că nu pe linia înfundată a lui N. Iorga sau a lui C. C. Giurescu, se va putea ajunge la vreun adevăr, cu toată parada de vorbe a acestora despre adevărul istoric.

De pildă d. C. C. Giurescu se arată foarte ataşat de ideia adevărului istoric. Ştim că în lucrarea d-sale, la care ne-am referit mai sus, ne încunoştiinţează că are de gând să navigheze pe apele istoriei noastre, aşezat în cele două bărci, a „factorului material" şi a celui „spiritual". Ce reprezintă la d. C. C. Giurescu, aceşti doi factori? Unul este pământul pe care îl locueşte poporul, adică factorul geografic pe care „Cursul scurt" îl analizează şi îl arată ca nedeterminat, iar celălalt, *„firea poporului precum şi personalităţile sale reprezentative"*, care seamănă leit cu ceeace d-sa numeşte altădată „suflet" ca şi cu „ideile permanente" şi „omul extraordinar" ale lui N. Iorga şi pe care deasemenea „Cursul scurt" le pune la locul lor[1]).

Istoricii burghezi n'au explicat şi nici nu puteau explica ceva înt'emeiat pe factorii de mai sus. Şi într'adevăr, cum se poate explica faptul că deşi locuind pământuri şi având, ca să-i facem pe plac d-lui Giurescu, şi firi deosebite, diferite popoare au trăit aceleaşi perioade istorice ale comunei primitive, sclavagismului, feudalismului şi capitalismului ca şi poporul nostru? Şi apoi, ca să vorbim de *firea* poporului: trebue să ştim care anume „fire" ne interesează? Aceea hrăpăreaţă, mârşavă a exploatatorului, „firea" de revoltă, de luptă şi de jertfă a poporului exploatat şi asuprit sau „firea" schimbătoare a omului de mijloc?

Se pare însă că istoricii burghezi şi-au dat seama de zădărnicia acestor factori leneşi sau capricioşi, fiindcă dintr'o dată se îndreaptă către un obiectiv pe care pare-se îl separă de orice factori. socotindu-l singurul demn de atenţie şi anunţă că „o preocupare constantă", „cea dintâi şi cea mai însemnată obligaţie", pasiunea cea mare a inimei

1) Cursul scurt de istorie a P.C. (b) al U.S., Ed. III-a P.M.R., pag. 164.

www.dacoromanica.ro

de misionar este, dacă vreţi să ştiţi, „aflarea adevărului". Schimbarea aceasta s'a produs, fiindcă aşa ne asigură d. Giurescu „numai adevărul durează, ca unul ce intră în ordinea naturală şi permanentă a lucrurilor".

Aşa dar, ceeace trebuia să se întâmple, s'a şi întâmplat, şi încă mai repede şi mai pe faţă decât cerea cuviinţa: navigatorul pe cele două bărci, a căzut în mlaştina ordinei *naturale şi permanente* a lucrurilor, de unde nici n'a mai încercat să se salveze şi în care s'a înfundat până peste cap. Acolo de abia l-a cuprins puternic patima adevărului istoric, din care ne-a servit chiar unele probe. De pildă, d-sa a făcut descoperirea după care „statul este mijlocul cel mai perfect din câte cunoaşte omenirea spre a asigura desvoltarea liberă a unui popor".

„Adevărul" acesta intră desigur perfect în „ordinea naturală şi permanentă a lucrurilor" şi îşi scoate deci vizibil urechile celei mai calificate metafizici, pe care d. Giurescu „îşi închipue simplist" că nu le vede nimeni. Dar „adevărul" acesta nici nu este cel puţin un „adevăr" adevărat. Pasiunea d-sale a dat greş. Istoria omenirii stă mărturie, că dacă se vorbeşte despre stat în general, atunci trebue spus că statul este un mijloc de constrângere şi nu de desvoltare liberă. Deasemenea, istoria omenirii dovedeşte că atunci când ne referim la Stat, nu se poate vorbi despre stat în general, ci numai despre statul instrument în mâna unei anumite clase sociale.

Istoria omenirii nu vorbeşte despre state în general, ci numai despre state de anumite feluri. Istoria arată că statele sclavagist, feudal şi capitalist au fost mijloacele cele mai odioase la îndemâna claselor exploatatoare, pentru supunerea cu forţa şi împiedecarea liberei desvoltări a claselor exploatate. Numai statul socialist, care desfiinţează burghezia ca clasă, poate în sfârşit asigura libera desvoltare a celor ce muncesc [1]).

Prin urmare, cu adevărul istoric, reprezentanţii burgheziei n'au nimerit-o, după cum n'au brodit-o nici cu factorii determinanţi ai istoriei noastre.

Soarta aceasta o au toţi acei istorici care se ţin departe de concepţia materialistă a istoriei şi nu o pot avea aceia care lucrează întemeiaţi pe cea mai înaltă ştiinţă despre desvoltarea vieţii sociale. Fiindcă primii slujesc interesele meschine şi forţele negre ale reacţiunii capitaliste, pe câtă vreme ceilalţi luptă alături de clasa muncitoare pentru timpul libertăţii, al păcii şi progresului.

Pentru a duce mai departe începutul recent de istorie adevărată a patriei noastre este necesar să luăm ca exemplu „Cursul scurt de Istorie a Partidului Comunist (bolşevic) al Uniunii Sovietice".

Să ne însuşim profund din paginile acestei geniale opere istorice, teoria marxism-leninismului asupra istoriei şi s'o folosim nu în for-

1) Cursul scurt de istorie a P.C. (b) al U. S., Ed. III-a P.M.R., pag. 159 şi următoarele.

www.dacoromanica.ro

mule ci ca pe ceva viu, în analiza faptelor istorice și a relațiilor de condiționare dintre ele. Să facem aceasta nu numai aceia dintre noi care studiază perioada din urmă a istoriei noastre, dar și aceia care caută sub pământ și printre ruinele uitate mărturii adevărate despre viața și desvoltarea poporului nostru.

Să ne păstrăm în toată activitatea noastră, pe linia de clasă a Partidului, care ne ajută să facem din istorie o știință folositoare poporului, acea știință care explicând cauzele înfrângerilor și victoriilor lui, să-l întărească în lupta ce o duce, să-i sporească avântul, să-i dea încredere neclintită în victoria definitivă asupra dușmanilor și greutăților.

Să ducem lupta fără cruțare împotriva resturilor ideologiei burgheze, retrograde, cuibărite încă în fel și chip în conștiințe, pentru a ne elibera gândirea de apăsarea influențelor obscurantiste și a prejudecăților în istorie. Să folosim din plin arma minunată a criticii și auto-criticii, pentru a ne îmbunătăți fără încetare munca; cu un cuvânt să facem din „Cursul scurt de istorie a Partidului Comunist (bolșevic) al Uniunii Sovietice", modelul unic al activității noastre pe tărâmul istoriei Republicii Populare Române.

www.dacoromanica.ro

STUDIEREA OPERELOR LUI I. V. STALIN A RIDICAT NIVELUL ŞTIINŢIFIC AL UNIVERSITĂŢILOR NOASTRE

de Prof. GH. C. STERE

Invăţământul nostru universitar a fost organizat cu decenii în urmă de regimul burghezo-moşieresc, în scopul de a deservi şi întări dominaţia de clasă a exploatatorilor.

Atât prin conţinutul său, cât şi prin structura sa organizatorică, întregul nostru învăţământ universitar a fost, voit şi conştient, rupt de popor, de marea massă de muncitori şi ţărani exploataţi.

Dacă învăţământul primar era oarecum accesibil masselor populare, el nu era totuşi destinat să ridice nivelul lor cultural ci, faţă de cerinţele crescânde ale industriei în desvoltare, avea menirea de a crea o massă de exploataţi mai aptă de a deservi nevoile capitaliştilor. Din această cauză chiar învăţământul mediu era greu accesibil elementelor provenite din clasa muncitoare sau ţărănimea muncitoare, iar cel superior, universitar era practic inaccesibil covârşitoarei majorităţi a acestor elemente.

In general, puţinele elemente ieşite dintre muncitori şi ţărani săraci, care au pătruns până la Universitate în timpul regimurilor trecute, nu au putut-o face, decât rupându-se în majoritatea cazurilor din massa din care proveneau şi punându-se în slujba claselor exploatatoare.

Nu este întâmplător nici faptul că lărgirea reţelei de şcoli primare în trecut, aşa incomplet cum s'a făcut, este legată de burghezia în creştere şi nu de partidul conservator al moşierilor. După cum nu este întâmplător nici faptul că învăţătorimea, mai ales cea dela ţară, a fost alcătuită în mare parte din elemente care prin originea lor socială şi prin educaţia primită în şcolile burgheze au fost unelte ale claselor exploatatoare.

Această „politică şcolară" a fost susţinută cu osîrdie şi avânt de către partidele claselor exploatatoare, fără excepţie.

www.dacoromanica.ro

In trecutul nostru de dominaţie burghezo-moşierească, apare ca naturală şi organizarea învăţământului universitar rupt de realitate şi cu baze ideologice idealiste, el fiind destinat să creeze o intelectualitate pusă exclusiv în slujba exploatatorilor, dornici să-şi asigure o mai eficace şi „ştiinţifică" exploatare.

★

Reforma revoluţionară a învăţământului, iniţiată de partidul clasei muncitoare, a sfărâmat întreaga structură a învăţământului nostru trecut, punându-l pe baze ştiinţifice, şi deschizând porţi largi elementelor provenite din clasa muncitoare şi din ţărănimea muncitoare. Prin aceasta se urmăreşte crearea unei intelectualităţi noi, ştiinţificeşte bine pregătită, legată de popor, dornică a sluji poporul, capabilă de a lupta cu eficacitate pentru socialism.

Experienţa Uniunii Sovietice, a Partidului Comunist (bolşevic) al lui Lenin şi Stalin întru construirea socialismului, a fost folosită şi a servit şi la restructurarea învăţământului nostru universitar.

Învăţământul nostru universitar a fost reorganizat, prima dată dela existenţa sa, pe baze într'adevăr ştiinţifice.

Dela 36 de facultăţi cu programe rupte de realitate bazate pe ideologia burgheză, şcolile noastre de grad universitar au ajuns la 126 de facultăţi dintre care o mare parte în domenii ale ştiinţei care în trecut nu s'au predat de loc în învăţământul nostru superior.

O serie de institute de învăţământ superior au fost organizate în oraşe — centre ale industriilor respective — dar lipsite înainte de asemenea institute care nu existau, sau existau numai la Bucureşti.

O importanţă cu totul deosebită pentru ridicarea nivelului ştiinţific al învăţământului nostru superior a avut-o introducerea studierii bazelor marxism-leninismului, a economiei politice şi a materialismului dialectic şi istoric.

Numai introducând aceste discipline putem da un caracter în adevăr ştiinţific învăţământului nostru superior. Numai însuşindu-şi marile învăţăminte ale lui Marx, Engels, Lenin, Stalin studenţii noştri vor înţelege într'adevăr şi vor putea interpreta în mod just cele învăţate la materiile de specialitate. Numai astfel ei vor deveni nu specialişti strâmţi la vedere — ci specialişti bolşevici, *capabili* şi *dornici* să servească măreţul scop al construirii socialismului.

In studierea acestor discipline operele tovarăşului Stalin ocupă un loc central.

Studierea bazelor marxism-leninismului se face pe baza genialei opere a tovarăşului Stalin „Cursul scurt de Istorie a Partidului Comunist (bolşevic) al Uniunii Sovietice", iar la baza studierii materialismului dialectic şi istoric, stă opera tovarăşului Stalin „Despre materialismul dialectic şi materialismul istoric". De asemenea, întreaga economie politică a socialismului a fost elaborată de I. V. Stalin.

www.dacoromanica.ro

Dar problemele în care I. V. Stalin a îmbogăţit marxism-leninismul nu pot fi enumerate. O constatare însă se impune : marxism-leninismul epocii noastre nu ni-l putem închipui fără geniala contribuţie a tovarăşului Stalin. Predarea marxism-leninismului în institutele noastre de învăţământ superior nu ni-l putem imagina, decât axat pe operele tovarăşului Stalin.

Operele tovarăşului Stalin au avut o însemnătate de nepreţuit pentru organizarea învăţământului nostru superior, pe baze noi, ştiinţifice ; ele au avut o influenţă covârşitoare în alcătuirea programelor şi în ridicarea nivelului ştiinţific al corpului didactic al Universităţilor noastre — pentru metoda de predare şi conţinutul cursurilor universitare la toate disciplinele.

Una din racilele învăţământului nostru universitar din trecut era cosmopolitismul. Această formă antipatriotică a ideologiei burgheze se manifesta printr'un „nihilism naţional" cum îl numeşte tovarăşul Stalin.

„Nihilismul naţional" al culturii claselor stăpânitoare din trecutul nostru, era întreţinut şi de universităţile noastre unde nu exista nicio legătură cu trecutul nostru cultural progresist. Nu există facultate sau curs universitar, care să fi studiat sau analizat, ştiinţific de pildă, operele lui N. Bălcescu. Abia astăzi suntem în măsură să „descoperim", să aducem la lumină operele progresiste ale cugetătorilor noştri din trecut.

Conţinutul cursurilor, tratatele şi manualele universitare erau sau copiate sau inspirate după lucrări reacţionare apusene. Învăţământul nu avea nici o legătură cu ţara noastră, cu nevoile ei sau cu trecutul ei cultural progresist.

Universităţile noastre întreţineau disprețul pentru posibilităţile culturale ale poporului nostru — dispreţ care caracteriza întreaga noastră pătură intelectuală, cu extrem de rare excepţii.

Numeroasele lucrări ale tovarăşului Stalin în problema naţională, întreaga politică a Partidului Bolşevic în problema naţională, fundamentată din punct de vedere teoretic, desvoltată şi condusă pe baze leniniste, de tovarăşul Stalin, ne-au dat posibilitatea să desfăşurăm în învăţământul nostru superior lupta pentru înlăturarea rămăşiţelor de cosmopolitism din universităţile noastre.

Prin aceasta nivelul ştiinţific al întregului învăţământ nu numai că s'a înălţat considerabil, dar s'au şi deschis larg porţile creaţiei ştiinţifice în cadrul institutelor noastre de cultură şi învăţământ.

Lucrările tovarăşului Stalin, ca geniala operă „Despre materialismul dialectic şi materialismul istoric", „Anarhism sau socialism" şi altele, au ridicat nivelul ştiinţific al Universităţilor noastre, au pus pe baze ştiinţifice învăţământul nostru filosofic.

Dar nu numai învăţământul nostru filosofic din Universităţi şi-a ridicat nivelul pe baza acestor geniale lucrări.

www.dacoromanica.ro

Legea pusă în evidenţă de tovarăşul Stalin, mai mult decât oricine, a inevitabilităţii victoriei a ceeace e nou, teza că în natură ca şi în societatea omenească, ceeace este vechi, moare iar ceeace se naşte şi este în creştere, ceeace este într'adevăr nou, este de neînvins; că victoria a ceeace este nou nu poate fi oprită şi că prin urmare victoria revoluţiei asupra reacţiunei este de neînlăturat — toate acestea au ajutat universităţile noastre să devie luptătoare active pentru un înalt nivel ştiinţific socialist prin conţinut, naţional prin formă.

★

Un loc covârşitor de însemnat, în învăţământul nostru superior îl ocupă opera tovarăşului Stalin „Cursul scurt de istorie a Partidului Comunist (bolşevic) al Uniunii Sovietice".

Această „enciclopedie a cunoştinţelor fundamentale în domeniul marxism-leninismului" nu numai că este lucrarea fundamentală pentru studiul bazelor marxism-leninismului în toate facultăţile noastre, ci serveşte de îndreptar în toate domeniile şi disciplinele pentru ridicarea nivelului ideologic atât al corpului didactic cât şi al studenţimii noastre.

Prin catedrele de bazele marxism-leninismului dela toate Universităţile noastre axate pe „Cursul scurt" şi bazate pe operele tovarăşului Stalin, universităţile noastre au dobândit un nivel ştiinţific imposibil de atins în regimurile trecute.

„Cursul scurt", generalizând uriaşa experienţă a clasei muncitoare în lupta pentru socialism şi comunism, învaţă cadrele să muncească în mod principial. Fiind la baza întregului învăţământ al marxism-leninismului, de care nu se poate dispensa nici un specialist, „Cursul scurt" deschide drumul cadrelor noastre universitare spre studiul ştiinţific al tuturor operelor clasicilor marxism-leninismului, Marx, Engels, Lenin, Stalin, şi le învaţă să-şi însuşească ştiinţa în spirit de partid, să se situieze pe punctul de vedere al clasei celei mai avansate a societăţii contemporane a clasei muncitoare, căreia îi aparţine viitorul, singura clasă interesată în cunoaşterea lumii reale obiective aşa cum este ea, deci singura capabilă să ducă ştiinţa înainte.

Învăţământul nostru, pus pentru întâia oară pe baze cu adevărat ştiinţifice, luminat în întregul său de învăţătura stalinistă, va şti să-şi îndeplinească din ce în ce mai bine misiunea sa şi, ridicat la un nivel ştiinţific încă necunoscut în ţara noastră, în plin şi continuu progres, va deveni un factor dintre cei mai însemnaţi pentru pregătirea cadrelor noastre şi ridicarea nivelului cultural al maselor. El va răspunde din ce în ce mai bine necesităţilor crescânde ale construirii socialismului şi a culturii lui, potrivit îndrumărilor Partidului Muncitoresc Român.

www.dacoromanica.ro

LENIN ŞI STALIN, CORIFEI AI GÂNDIRII ECONOMICE RUSE ŞI MONDIALE

de Prof. VASILE MALINSCHI

I

Ceeace caracterizează gândirea economica rusă din cele mai vechi timpuri este originalitatea sa.

Cercetările ce s'au întreprins în această direcţie ne dovedesc că încă din secolul al XVII-lea gândirea economică a Rusiei era caracterizată de o largă şi adâncă înţelegere a intereselor economice generale ale ţării. Acest fapt se explică, în primul rând, prin creşterea diviziunii muncii, prin lărgirea pieţei interne şi centralizarea economică a ţării.

Cei mai de seamă reprezentanţi ai gândirii economice din această vreme au fost Ordin — Nasciochin şi Iurii Crijanici. Primul a formulat principiile generale ale „protecţionismului comercial", iar cel de al doilea în lucrarea sa „Statul rus în secolul al XVII-lea" a cercetat un şir de probleme economice, printre care problema meseriilor, comerţului, „cauzelor sărăciei".

Epoca lui Petru I, a dat pe unul dintre cei mai remarcabili şi originali reprezentanţi ai mercantilismului, pe Ivan Poşoşcov, autorul celebrei opere „Cartea despre mizerie şi bogăţie", scrisă cu o jumătate de secol înainte de apariţia faimoasei „Cercetări asupra naturei şi cauzelor bogăţiei popoarelor" (1776) a lui Adam Smith. Ţinând să lămurească „dece se întâmplă mizeria şi ce face să crească avuţiile" Poşoşcov ajunge la concluzia că Rusia trebue să cumpere mai puţin şi să vândă mai mult. El recomandă desvoltarea maximală a meseriilor şi comerţului, fiind adeptul reglementării de către Stat a vieţii economice.

Afară de Poşoşcov gândirea economică a Rusiei în secolul al XVIII-lea este înfăţişată de oameni de ştiinţă reputaţi, publicişti şi oameni de Stat ca Lomonosov, Râcicov, Şerbatov, Ciulcov, Radişcev, Bolotov, Treteacov.

www.dacoromanica.ro

In lucrările sale cu caracter economic, Lomonosov a arătat că e greşită părerea malthusiană că „înmulţirea populaţiei este un rău". Una din cele mai importante cauze de înflorire a statului el o vedea în „schimb reciproc al surplusurilor cu ţări îndepărtate prin negoţ" şi acorda, în acelaş timp, o mare atenţie desvoltării industriei şi agriculturii. Înţelegerea însemnătăţii agriculturii reprezintă un element nou faţa de gândirea mercantilistă din Apusul Europei.

Un pas mai departe în desvoltarea gândirii economice ruse îl face A. Radişcev. Lucrarea sa „Călătorie dela Petersburg la Moscova" constitue un impresionant act de acuzare în contra iobăgiei. Alături de critică feudalismului rusesc găsim la Radişcev păreri originale despre monetă, despre industrie, despre productivitatea muncii.

Profesorul Treteacov, în lucrarea sa „Consideraţiuni asupra cauzelor abundenţei şi îmbogăţirii încete a Statului, atât la popoarele vechi, cât şi la cele de astăzi", pune în primul loc, în rândul „factorilor de îmbogăţire" a statului, diviziunea muncii, desvoltarea artelor (meseriilor), instituirea băncilor. El se ridică cu hotărîre împotriva ideii eronate că „bogăţia statului constă în cantităţi mari de aur şi argint", afirmând rolul principal al hărniciei şi dragostei de muncă.

Economişti ruşi de seamă în prima jumătate a secolului al XX-lea au fost: Mordvinov, N. Turghenev, Pestel, Cuniţîn, Miliutin. Multe idei originale asupra diverselor chestiuni economice se pot găsi în operele lui Belinschi şi ale lui Herţen. Ceeace surprinde de plăcută, la Belinschi este înţelegerea justă a robiei capitaliste, a „tiraniei capitalului". Burghezia pentru el constitue „o plagă pe corpul social". O orânduire bazată pe egalitatea oamenilor se va putea stabili, după Belinschi, numai după distrugerea „dominaţiei burgheze". Înţelegând caracterul exploatator al sistemului capitalist, el n'a ajuns totuşi să priceapă, — date fiind condiţiile specifice ale Rusiei, — misiunea istorică a proletariatului.

Herţen cu tot caracterul utopic al socialismului său ţărănesc a fost, după aprecierea lui V. I. Lenin, un mare savant care „a luptat pentru victoria poporului asupra ţarismului". „El — scria Lenin — a ridicat steagul revoluţiei", iar spre sfârşitul vieţii „îşi îndreaptă privirile sale spre Internaţionala pe care o conducea Marx."

Un economist de seamă a fost N. Mordvinov. Remarcabile sunt lucrările lui „Proectul unei bănci pentru stimularea muncii", „Unele consideraţiuni asupra manufacturilor în Rusia şi asupra tarifului", „Despre băncile private", „Despre venitul statului".

Ţelul pe care-l urmăreşte Mordvinov este asigurarea independenţei politice şi economice a Rusiei. In operele sale el vorbeşte în repetate rânduri despre muncă ca izvor al bogăţiei, atât în industrie cât şi în agricultură. De aci şi părerea că „de numărul poporanităţii depind puterea şi bogăţia statului". El respinge prin-

www.dacoromanica.ro

cipiul smithian cu privire la diviziunea internațională a muncii, fundamentând necesitatea unui „protecționism educativ" pentru Rusia, — și aceasta cu mult înainte de apariția „Sistemului național de economie politică" a lui Fr. List.

Cu toate părțile slabe ale sistemului său economic (cum ar fi de exemplu, conservatismul în problema desființării iobăgiei), Mordvinov este un economist viguros și original. După cum a remarcat cu drept cuvânt, economistul italian M. Gioia, Mordvinov a formulat o serie de principii, care după câțiva ani au făcut celebri pe unii economiști francezi și germani.

Gânditori și luptători de seamă a dat pleiada decembriștil r. Pestel, bunăoară, a formulat printre primii deziderатul „eliberarii țăranilor cu pământ", exprimând considerațiuni prețioase asupra desvoltării economice a Rusiei, iar decembristului-economist N. Turghenev îi aparține, printre altele, „Teoria impozitelor", care ca originalitate e superioară multor lucrări de același gen apărute în Europa de Apus.

Un economist de mare talent a fost profesorul dela Petersburg, V. Miliutin. Deosebit de interesante sunt lucrările lui — „Proletariatul și pauperismul în Anglia și Franța" (1847), „Malthus și adversarii săi". „Despre avuția națională sau despre principiile economiei politice".

Punctul principal în analiza teoretică a lui Miliutin îl constitue principiul că „economia politică trebue să servească poporului", să se ocupe cu îmbunătățirea situației oamenilor muncii, cu lichidarea pauperismului. El respinge definiția economiei politice drept știință despre bogăție și afirmă că ea este știința bunei stări materiale, știința a cărei menire este de a „descoperi mijloace pentru ușurarea suferințelor umane", pentru lichidarea sărăciei.

In lucrările sale găsim pagini strălucite de critică îndreptată în contra sistemului capitalist. El înțelegea că pe măsură ce crește bogăția claselor avute, crește pauperismul la celălalt pol al societății. In același timp el supune unei critici aspre economia politică vulgară, curățind terenul pentru răspândirea ideilor socialiste în Rusia.

Dar cel mai profund și original gânditor-economist rus în perioada premarxistă rămâne N. Cernîșevschi.

Fondatorii comunismului științific l-au apreciat în mod deosebit. Karl Marx califica lucrările acestuia drept excelente, spunând că ele sunt pline de originalitate, putere și adâncime de gândire. In „Capitalul" (vol. I), Marx sublinia meritul teoretic al lui Cernîșevschi, „marele savant și critic rus", care „în mod magistral a dovedit falimentul economiei politice burgheze".

Fr. Engels apreciind gândirea progresistă rusă accentua că teoreticienilor ruși le sunt proprii „gândirea critică și cercetări teoretice pline de abnegație, demne de poporul care l-a dat pe Dobroliubov și Cernîșevschi".

www.dacoromanica.ro

V. I. Lenin spunea că Cernîşevschi este un extrem de profund critic al capitalismului savant şi revoluţionar a cărui operă e pătrunsă de spiritul luptei de clasă, iar I. V. Stalin l-a numit pe Cernîşevschi printre reprezentanţii geniali ai poporului rus, care au îmbogăţit prin opera lor nu numai cultura rusă, etc, ci şi cultura universală.

In lucrările economice ale lui Cernîşevschi un loc mare îl ocupă critica economiei politice burgheze. El îşi dădea seama că odată cu afirmarea şi desvoltarea modului de producţie capitalist, apare tot mai clară contradicţia de neîmpăcat între proletariat şi burghezie. „Interesul profitului, — spunea Cernîşevschi, — este contrariu interesului salariului". El se ridică hotărît în contra economiştilor vulgari, critică aspru „teoria" populaţiei a lui Malthus, demascând pe acest apologet ignobil al capitalismului.

La întrebarea „în folosul caror clase lucrează economiştii burghezi Say, Mc-Culloch, Rossi, Michel Chevalier, Bastiat, Joseph Garnier?", — el dă răspunsul precis: „în folosul bancherilor şi al negustorilor".

Preţuind în mod deosebit economia politică clasică, Cernîşevschi îşi dădea seama în acelaş timp şi de deficienţele acestei şcoli, care dupa Cernîşevschi „nu este decât începutul economiei politice". El considera, de pildă, că din desvoltarea consecventă a ideii lui A. Smith, că la baza valorii se află munca, se pot trage concluzii socialiste şi susţinea nevoia de a se crea o economie politică a celor ce muncesc în opoziţie cu falimentara economie politică burgheză.

Spre deosebire de alţi socialişti — utopişti — N. Cernîşevschi făcea legătura între noul sistem şi revoluţionarizarea masselor, preconizând necesitatea luptei politice pentru instituirea acestui sistem. Desvăluind natura exploatării capitaliste el arată, că „mărimea profitului este invers proporţională mărimii salariului".

In strânsă legătură cu această concluzie se află şi părerea lui Cernîşevschi asupra pauperizării masselor în societatea capitalistă. „Pe de o parte, în Anglia şi Franţa, — scria Cernîşevschi, — au apărut mii de bogătaşi, iar pe de alta milioane de săraci".

Un domeniu în care eminentul economist rus a mers mult mai departe decât şcoala clasică a economiei politice a fost domeniul teoriei agrare. Spre deosebire de D. Ricardo, Cernîşevschi critică „legea" fertilităţii descrescânde a solului şi dovedeşte legătura dintre aceasta şi „legea" populaţiei formulată de Malthus. Cu multă putere de convingere a demonstrat Cernîşevschi că renta funciară, în condiţiile capitalismului, stânjeneşte progresul tehnic în agricultură.

Vorbind despre sistemul viitorului, Cernîşevschi arată că acest sistem se va baza pe proprietatea colectivă asupra mijloacelor de producţie şi pe munca colectivă a oamenilor liberi de exploatare. „Noi considerăm, — scria el, — drept un adevăr elementar, că

www.dacoromanica.ro

omul, cu timpul, îşi va subordona cu totul natura, va transforma totul pe pământ conform cu necesităţile sale. Munca din necesitate grea se va transforma într'o satisfacere uşoară şi plăcută a nevoilor fiziologice".

O mare atenţie acordă Cernîşevschi studiului istoriei economice a Rusiei. El a fost unul dintre primii contemporani care au înţeles caracterul adevărat, anti-ţărănesc al reformei din 1861. Luptând în contra iobăgiei, el vedea ieşirea în revoluţia maselor ţărăneşti.

In înţelegerea categoriilor de bază ale modului de producţie capitalist, Cernîşevschi s'a apropiat foarte mult de marxism. Dar împrejurările social-economice din Rusia, de pe acea vreme, au făcut ca socialismul lui Cernîşevschi să nu întreacă, în fond, cadrul socialismului utopic.

Acceptarea revoluţiei formează una din trăsăturile cele mai preţioase ale creaţiei economice a lui Cernîşevschi şi-l deosebeşte categoric şi avantajos de economiştii burghezi contemporani din apusul Europei.

Dintre lucrările mai importante ale lui Cernîşevschi menţionăm „Complectări şi adnotări la tratatul lui J. St. Mill „Principii de economie politică" (în care Cernîşevschi expune propriile sale păreri asupra celor mai importante chestiuni ale economiei politice), „Capitalul şi Munca", „Principiile economiei naţionale" (care cuprinde o critică puternică a părerilor economistului german vulgar W. Roscher), „Cum înţelege Hopkins economia naţională", „Caracterul general al elementelor care produc progresul", „Despre credit" „Despre comerţul internaţional liber".

Cu toate greşelile particulare comise, Cernîşevschi găseşte, în fond, drumul just pentru deslegarea tuturor problemelor abordate şi face un mare pas înainte spre socialismul ştiinţific, anticipând unele din elementele acestuia.

Astăzi, însemnătatea excepţională a lui Cernîşevschi ca economist nu mai poate fi pusă la îndoială. Se poate spune cu toată certitudinea că între Ricardo, pe de o parte, şi Marx, pe de alta, n'a fost economist, care prin puterea analizei şi originalitatea gândirii să poată fi aşezat alături de N. Cernîşevschi, marele revoluţionar — democrat rus, care cei mai preţioşi ani i-a petrecut în temniţă şi în exil fără să renunţe la vre-unul din principiile sale.

Karl Marx care urmărea cu atenţie lupta şi creaţia teoretică a lui Cernîşevschi afirma, pe drept cuvânt, că acesta „dintre toţi economiştii contemporani, este unicul gânditor cu adevărat original", iar condamnarea lui Cernîşevschi „moartea lui politică" o considera drept „o pierdere pentru lumea ştiinţifică nu numai a Rusiei, ci şi a întregii Europe".

In genere, în linii mari, gândirea economică rusă din perioada premarxistă este net superioară gândirii economice din orice altă ţară a Europei.

www.dacoromanica.ro

Aceasta nu înseamnă, nici decum, că şi în gândirea economică rusă nu găsim şi economişti reacţionari, apologeţi servili ai ţarismului. In general însă, considerând această gândire în trăsăturile ei mari şi tipice, vedem că ea se desvoltă pe linia ce porneşte dela un Poşoşcov şi se ridică până la Cernîşevschi.

După reforma agrară din 1861 Rusia începe să se desvolte tot mai repede pe făgaşul capitalist.

Gândirea economică în Rusia, până la răspândirea largă a marxismului, este reprezentată de un şir de economişti reputaţi, ca: Ziber (despre care Marx avea o părere extrem de bună) Flerovschi (unul dintre primii istorici ai proletariatului rus), Ciuprov, Ianjul, Jeleznov, Voronţov, Tugan-Baranovschi, M. Covalevschi (ale cărui merite în cercetarea originei familiei şi a proprietăţii private au fost relevate de Fr. Engels).

*

O etapă nouă, superioară, — calitativ diferită de cea precedentă — în desvoltarea gândirii economice în Rusia din ultimele decenii ale secolului al XIX-lea, o constitue răspândirea, popularizarea şi desvoltarea economiei politice marxiste.

De fapt economia politică a devenit ştiinţă numai datorită geniului lui Karl Marx, iar în tot sistemul său monumental, locul central îl ocupă teoria plus-valorii. Opera economică a lui Marx reprezintă o adevărată revoluţie în acest domeniu. Vorbind despre însemnătatea istorică a „Capitalului" şi în deosebi despre teoria plus-valorii, Engels scria: „Deslegarea acestei chestiuni reprezintă marele merit istoric al operei lui Marx. Ea revarsă lumină în domenii economice în care socialiştii rătăceau până acum într'un întuneric total, nu mai puţin decât economiştii burghezi. Numai dela ea începe — şi în jurul ei se grupează — socialismul ştiinţific".

Numele lui Marx devine tot mai popular, iar ideile lui devin în Rusia tot mai cunoscute, odată cu creşterea numerică a proletariatului rus şi cu începerea deşteptării lui politice.

Incă înainte de traducerea „Capitalului" în limba rusă, în Buletinul Universităţii din Kiev a apărut teza lui N. Ziber „David Ricardo şi Karl Marx în cercetările lor social-economice" (1871). In acelaş an lucrarea lui Ziber, mult apreciată de Marx, a apărut în ediţie separată.

Apariţia în 1872 a traducerii ruse a „Capitalului" a constituit un mare eveniment în viaţa revoluţionară şi ştiinţifică a ţării şi, în acelaş timp, a dat un nou şi puternic impuls răspândirii ideilor marxiste în Rusia.

Mult a făcut în domeniul popularizării economiei politice marxiste — eminentul reprezentant al ştiinţei ruse — Plehanov, citat de către I. V. Stalin în rândul celor mai de seamă gânditori ruşi. Lui

www.dacoromanica.ro

îi aparţin lucrări de înalt nivel teoretico-ştiinţific, cuprinzând critici îndreptate în contra narodnicilor, în contra revizioniştilor, a economiştilor vulgari. El tratează pe larg problema perspectivelor desvoltarii economice a Rusiei, a materialismului dialectic, etc. şi publică studii stralucite îndreptate în contra unor asemenea servitori-teoreticieni ai burgheziei, ca Rodbertus, Schmidt, Schmoller ca şi în contra economismului în Rusia.

Cu o maestrie politica excepţională apără Plehanov principiile marxismului în domeniul economic. In lucrările sale el arata că schimbările treptate, cantitative, în viaţa social economică, duc la schimbări brusce, la salturi, la revoluţii.

Un loc de seamă în creaţia lui Plehanov îl ocupă opera sa „Despre concepţia materialistă a istoriei", în care el supune unei critici nimicitoare aşa numita teorie a „factorilor" ca şi „materialismul economic", arătand importanţa determinantă în desvoltarea societăţii a relaţiilor de producţie, care alcătuesc structura pe care se înalţă edificiul politic, ideologic.

Forţele de producţie materiale reprezintă conţinutul, iar raporturile de producţie — forma modului de producţie. Conţinutul depaşind forma, intră în conflict cu aceasta, iar contradicţia între forţele de producţie şi relaţiile de producţie reprezintă principala contradicţie obiectivă a tuturor societăţilor de clasă.

Ca şi în chestiunile filosofice generale, tot aşa şi în domeniul materialismului istoric şi al teoriei economice, meritul lui Plehanov constă în expunerea maiastră a marxismului şi apărarea lui de duşmani. Dar în elaborarea multor probleme abordate, Plehanov a comis şi greşeli. Aşa de pildă, el a subestimat învăţătura marxistă asupra formaţiilor social-economice, a lăsat în umbră rolul momentelor subiective (lupta de clasă, partidul, ideologia) în desvoltarea societăţii şi de multe ori a exagerat importanţa mediului geografic.

In a sa „Istorie a gândirii sociale ruse" Plehanov a exprimat multe păreri profunde şi interesante asupra desvoltării Rusiei.

Cu toate greşelile sale teoretice şi politice, Plehanov ocupă un loc de cinste în desvoltarea gândirii economice ruse, iar lucrările lui au contribuit hotărîtor la afirmarea marxismului în Rusia.

V. I. Lenin, criticând aspru greşelile lui Plehanov l-a preţuit totuşi în mod deosebit, subliniind că pe lângă cultura rusă a cărei exponenţi sunt elementele reacţionare şi conservatoare, există adevărata cultură rusă „caracterizată de numele lui Cernîşevschi şi a lui Plehanov".

II

Piscurile culminante ale gândirii economice marxiste le reprezintă genialii continuatori ai operei lui Marx şi Engels, marii titani ai gândirii şi acţiunii revoluţionare — V. I. Lenin şi I. V. Stalin. Lucrarile lor geniale reprezintă o strălucită desvoltare a marxismului, o nouă etapă,

www.dacoromanica.ro

etapa leninist-stalinistă a economiei politice. Ele marchează o epocă nouă nu numai în istoria gândirii economice ruse, ci și în istoria gândirii economice mondiale.

Deja în primele lucrări economice ale lui V. I. Lenin găsim o analiză genială a orânduirii social-economice a Rusiei și a perspectivelor desvoltarii ei viitoare.

Sarcinile teoriei marxiste în domeniul studiului capitalismului rusesc au fost formulate de V. I. Lenin cu o claritate și profunzime clasică. „Intelectualii socialiști, — scria Lenin în una din primele lui lucrări, — numai atunci vor putea sconta o muncă rodnică, când vor pune capăt iluziilor și vor începe să caute sprijin nu în desvoltarea dorită, ci în desvoltarea reală a Rusiei"... „Munca lor teoretică va trebui îndreptată, în legătură cu aceasta, asupra studiului concret al tuturor formelor antagonismului economic în Rusia...". Și această sarcină marele Lenin o realizează magistral în lucrarea sa „Desvoltarea capitalismului în Rusia" (1899).

In această operă monumentală Lenin și-a propus să înfățișeze procesul desvoltării capitalismului în Rusia, în întregul său, să dovedească existența bazei economice a rolului conducător al proletariatului în revoluție; să desvalue baza economică a naturii de clasă a țăranimii; să formuleze bazele economice ale partidului proletar și să desăvârșească sdrobirea ideologică a narodnicilor.

Analiza capitalismului în Rusia V. I. Lenin o începe cu critica greșelilor teoretice ale economiștilor-narodnici, care afirmau că ruinarea țărănimii reprezintă un factor de îngustare a pieței interne, fapt care la rândul său exclude posibilitatea de desvoltare a capitalismului în Rusia. Greșala narodnicilor consta în aceia că această categorie a pieței, ei o luau izolată de economia producatoare de marfuri în general. Acest capitol reprezintă o desvoltare a teoriei marxiste a realizarii.

Capitolul „Descompunerea țărănimii" e un model strălucit de cunoaștere dialectică a realității. V. I. Lenin a fost primul care a arătat semnificația descompunerii țărănimii pentru viața economică a Rusiei, arătând că această descompunere stă la baza desvoltării capitalismului în Rusia. Tabelul sintetic al descompunerii țărănimii ilustrează măestria leninistă în considerarea tuturor elementelor realității studiate. Tabelul cuprinde indicii, care au cea mai mare importanță în chestiunea descompunerii: numărul gospodăriilor, numărul membrilor familiei, suprafața pământului („nadel", cumpărat, arendat, dat în arendă), suprafața cultivată, numărul vitelor (de muncă, productive), folosirea muncii salariate, a uneltelor agricole perfecționate, prelucrarea sau valorificarea producției agricole.

Criteriile acestea stabilite pentru prima oară de Lenin își păstrează actualitatea până astăzi mai ales pentru țările cu importante masse de mici producători în agricultură.

Capitolul următor cuprinde caracteristica clasică a gospodăriei iobăgiste — moșierești. Acest sistem, după cum a arătat Lenin, presupune: 1) predominarea economiei naturale; 2) dotarea producătorului

www.dacoromanica.ro

nemijlocit cu mijloace de producţie, în special cu pământ şi legarea acestuia de pământ; 3) constrângerea extra-economică; 4) nivelul extrem de înapoiat al tehnicei agricole.

După ce a cercetat crânduirea economică a gospodăriilor ţărăneşti şi a celor moşiereşti, Lenin trece la caracterizarea creşterii producţiei de mărfuri în agricultură, şi la problema specializării agricole în condiţiile sistemului capitalist.

Partea a doua a lucrării cuprinde analiza desvoltării industriei ruse. Aplicând învăţătura lui K. Marx despre cele trei stadii de desvoltare a capitalismului în industrie, V. I. Lenin a arătat particularităţile desvoltării industriale a Rusiei (meserii, manufactură, fabrici şi uzine moderne), fundamentând premizele economice ale rolului de conducător al proletariatului în revoluţie.

Ulterior, pe baza analizei întreprinse, V. I. Lenin în „Desvoltarea capitalismului în Rusia" formulează şi cunoscuta teorie asupra celor două căi de desvoltare a capitalismului în agricultură.

Printre toate creaţiile lui Lenin, pătrunse de dialectică, pătrunse de slujirea poporului, de idei geniale, unul din primele locuri îl ocupă această operă a sa. Importanţa ei metodologica, călăuzitoare în cercetări ştiinţifice s'a menţinut pe de-a'ntregul până astăzi. Importanţa ei teoretică este enormă: apariţia ei marchează începuturile leninismului în gândirea economică rusă.

In acelaş timp această lucrare a lui Lenin — ca în general toate lucrările sale, — nu are o valabilitate limitată la Rusia. Ea are o valoare ştiinţifică universală îmbogăţind ştiinţa marxist-leninistă în acest domeniu.

O altă lucrare de mare anvergură şi semnificaţie este „Chestiunea agrară şi „criticii" lui Marx" (1901-1907).

In această lucrare V. I. Lenin supune unei critici nimicitoare „teoria" fertilităţii descrescânde a solului, reeditată şi răspândită de revizionişti, desvoltă mai departe teoria marxistă a rentei funciare şi dovedeşte netemeinicia „teoriei stabilităţii", a presupusei trainicii a micilor gospodării ţărăneşti. V. I. Lenin a desvăluit caracterul de clasă a „teoriei" fertilităţii descrescânde a solului, prin care apologeţii capitalismului încercau să arate că natura, şi nu sistemul capitalist, poartă răspunderea pentru mizeria crescândă a masselor muncitoare în societatea burgheză.

Desvoltând teoria rentei funciare, Lenin a formulat existenţa celor două forme de monopol în agricultură (al gospodăriei şi al proprietăţii private), arătând efectele funeste ale rentei pentru desvoltarea forţelor de producţie în agricultură, în condiţiile capitalismului.

O deosebită importanţă în legătură cu critica „stabilităţii" micilor gospodării agricole, îl capătă principiul superiorităţii marei producţii în agricultură, — pus mai târziu la baza transformării socialiste a agriculturii sovietice.

Opera lui V. I. Lenin „Chestiunea agrară şi „criticii" lui Marx" are o uriaşă importanţă ştiinţifică şi practic-revoluţionară, cuprinzând

www.dacoromanica.ro

principiile teoriei marxist-leniniste agrare, premizele teoretice ale programei și politicei marxiste-leniniste în domeniul agrar și ale reconstrucției socialiste a agriculturii.

Dar un loc cu totul deosebit în uriașa comoară a moștenirii științifice lasată de V. I. Lenin, îl ocupă lucrarea sa „Imperialismul — stadiul cel mai înalt al capitalismului", care reprezintă continuarea monumentalului „Capitalul" al lui Marx.

„Meritul lui Lenin — scria I. V. Stalin — și deci, ceeace e nou la Lenin, constă aici în faptul că el sprijinindu-se pe principiile fundamentale ale „Capitalului", a dat o analiză marxistă fondată a imperialismului ca ultima fază a capitalismului, a desvăluit plăgile lui și condițiile pieirii lui inevitabile"[1]).

Imperialismul, după cum a arătat V. I. Lenin, s'a format definitiv către începutul secolului al XX-lea. Pe baza unui imens material el a arătat „legătura și interdependența principalelor particularități economice ale imperialismului": concentrarea producției și formarea marilor monopoluri capitaliste, noul rol al băncilor, apariția capitalului financiar și a oligarhiei financiare, importanța exportului de capitaluri în faza imperialismului, împărțirea lumii între marile uniuni monopoliste, lupta pentru reîmpărțirea teritorială a lumii între principalele țări imperialiste.

Geniala analiză leninistă a imperialismului, ne arată că imperialismul este capitalismul paraziter intrat în putrefacție, — fapt pe deplin confirmat de realitățile capitaliste contemporane.

După cum Marx a descoperit că producția capitalistă de mărfuri, fiind o continuare directă a producției simple de mărfuri, transformă un șir de trăsături esențiale ale acesteia în contrariul lor, tot astfel Lenin a arătat că și capitalismul monopolist se desvoltă ca o continuare a proprietăților esențiale ale capitalismului în genere și totodată marchează o nouă treaptă în desvoltarea capitalismului, când unele trăsături fundamentale ale acestuia au început să se transforme în contrariul lor.

Lenin în același timp, a supus unei critici nimicitoare teoriile oportuniste și social-șoviniste despre imperialism, în special „teoria" kautskiană a „ultra-imperialismului" care se reducea la afirmația despre posibilitatea unei faze a capitalismului mondial „organizat", fără contradicții și războaie.

Imperialismul, după cum a arătat V. I. Lenin, înseamnă intensificarea reacțiunei sub toate formele, fapt iarăși confirmat de desvoltarea istorică ulterioară și în special de realitățile de azi ale țărilor capitaliste-imperialiste.

Lenin totodată a descoperit locul istoric al imperialismului, arătând că el reprezintă ajunul revoluției socialiste proletare. **Inevitabilitatea revoluției proletare, iată concluzia principală a teoriei leniniste a imperialismului,** iar criza generală a capitalismului este cea mai eloc-

---

1) I. V. Stalin: Convorbire cu prima delegație americană. Vezi în Karl Marx: Scrieri alese vol. I. Ed. P.C.R. 1945, pg. 84.

www.dacoromanica.ro

ventă confirmare practică a justeţei acestei teorii. Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie a lichidat imperialismul pe o şesime a globului pământesc iar apariţia şi desvoltarea regimurilor de democraţie populară ca şi lărgirea luptei eliberatoare în colonii şi ţări dependente demonstrează întărirea continuă a lagărului păcii şi democraţiei în frunte cu U.R.S.S. în lupta lui în contra forţelor reacţiunii pentru eliberarea omenirii de robia şi jaful imperialist.

Pornind dela legea desvoltării economice şi politice inegale a statelor capitaliste în perioada imperialismului, V. I. Lenin a ajuns la concluzia de importanţă istorică mondială, privitor la posibilitatea victoriei socialismului într'o singură ţară capitalistă luată aparte.

Prin aceasta s'a făurit o nouă armă teoretică în lupta pentru socialism în condiţiile noii epoci istorice.

In operele de mai târziu ale lui V. I. Lenin găsim indicaţiuni geniale cu privire la o serie de probleme economice din cele mai importante, cum ar fi: importanţa naţionalizarii pământului în condiţiunile dictaturii proletariatului, funcţiunile economice ale Statului Sovietic, rolul industriei în perioada de tranziţie, raporturile între economie şi politică, cooperaţia ca metodă de transformare socialistă a micilor gospodării ţărăneşti, importanţa comerţului sovietic, moneta şi funcţiile monetei în perioada de tranziţie dela capitalism la socialism, despre principiile şi metodele de planificare a economiei naţionale, despre repartiţie şi evidenţă, rolul statisticei, importanţa decisivă a productivităţii muncii şi altele.

Lenin şi Stalin au arătat că e pe deplin posibilă construirea bazelor socialismului folosindu-se de Noua Politică Economică.

Desigur că ar fi cu neputinţă să încercăm măcar o caracterizare sumară a operei economice a lui V. I. Lenin. Aici am încercat să enunţăm esenţialul.

★

Continuatorul lui V. I. Lenin este I. V. Stalin. Operele sale au în cea mai mare parte caracter economic, reprezintă aplicarea genială a marxism-leninismului şi desvoltarea lui mai departe în condiţiuni istorice noi. I. V. Stalin a acordat întotdeauna o atenţie deosebită problemelor teoriei şi practicei economice. Primele sale lucrări apărute înainte de 1917: „Chestiunea agrară", „Anarhism sau Socialism?", „Pământ ţăranilor" şi altele reprezentau deja contribuţiuni extrem de importante la desvoltarea gândirii economice în Rusia. O valoare teoretică deosebită au lucrările apărute după Revoluţia din Octombrie — „Despre bazele leninismului". „In jurul politicei agrare în U.R.S.S.", „Rapoartele prezentate la Congresul Partidului Comunist (bolşevic) al U.R.S.S.", „Despre materialismul dialectic şi materialismul istoric", — când geniul de gânditor şi om de Stat al lui I. V. Stalin s'a desfăşurat cu toată plenitudinea sclipitoare şi inegalabilă.

In „Anarhism sau Socialism?" I.V. Stalin a arătat legătura internă, organică, ce există între materialismul dialectic şi socialismul

www.dacoromanica.ro

proletar. „Marxismul — scrie I. V. Stalin — nu este numai teoria socialismului, ci o concepție integrală asupra lumii, un sistem filosofic, din care decurge propriu zis socialismul proletar al lui Marx. Acest sistem filosofic se numește materialism dialectic“ [1]).

In această operă găsim, printre altele, o analiză minunată a micilor producători, care, în condițiile capitalismului, se diferențiază, se descompune în timp ce rândurile proletariatului cresc, iar clasa proletară, cea mai avansată clasă a societății, se întărește.

Desvoltarea societății, — arată I. V. Stalin, — este determinată de desvoltarea forțelor de producție. Indicațiuni profunde cuprinde această operă și în ceeace privește trăsăturile esențiale ale societății socialiste.

Fondatorii comunismului științific, Marx și Engels, pentru prima oară au transformat economia politică într'o adevărată știință, dar ei n'au ajuns să traiască până la revoluția socialistă din Rusia. V. I. Lenin cu o genială clarviziune și într'un chip nou a formulat și soluționat o serie de probleme cardinale în realizarea socialismului. Opera sa măreață a fost continuată de I. V. Stalin care a dirijat practic și a dat o sinteză științifică genială marilor transformări din Țara Socialismului.

Economia politica a societații socialiste create de Lenin și Stalin pe fundamentul de granit al materialismului dialectic, reprezintă cea mai înaltă realizare a științei economice mondiale.

După cum socialismul este un sistem superior capitalismului, tot astfel economia politică a societății socialiste este cea mai înaltă treaptă în desvoltarea științei economice. Această treaptă se deosebește principial, calitativ, de treptele anterioare, căci modul de producție socialist, spre deosebire de toate modurile de producție anterioare nu este rezultatul unei desvoltări spontane, ci a creării conștiente de noi forme ale vieții economice, sociale și politice, de către massele populare ce acționează pe baza unui plan științific în care se oglindesc țelurile în prealabil fixate.

In condițiile orânduirii capitaliste teoria marxist-leninistă servește proletariatului drept călăuză în lupta pentru răsturnarea jugului capitalist. Iar după victoria revoluției socialiste teoria marxist-leninistă înarmează proletariatul învingător cu cunoașterea științifică a căilor și metodelor de îndeplinire a măreților sarcini constructive, cu cunoașterea legilor economice ale producției socialiste. De aci decurge marele ei rol creator și acea formă supremă de îmbinare a teoriei și practicei, prin care se deosebește opera lui Lenin și Stalin.

Legile și categoriile economiei politice ale socialismului reprezintă sinteza experienței creatoare a milioanelor de oameni, verificată în practică. La rândul lor sintezele și concluziile leninist-staliniste dau practicienilor construcției socialiste claritatea perspectivei, precizia orientării, cunoașterea științifică a căilor și metodelor de soluționare a celor mai importante probleme.

Iată dece economia politică a societății socialiste, creată de Le-

---

1) I. V. Stalin: Opere vol. I, Ed. P.M.R., pg. 302.

www.dacoromanica.ro

nin şi Stalin, reprezintă o mare forţă a desvoltării, o armă puternică în lupta pentru victoria comunismului.

In epoca actuală, sistemul socialist nu mai este o ipoteză, ci realitatea istorică cea mai măreaţă. Experienţa construirii socialismului în U.R.S.S. confirmă pe deplin şi în mod strălucit justeţea analizei modului de producţie capitalist, dată de Marx şi Engles. Sinteza teoretică a acestei experienţe prezentată în lucrările lui Lenin şi Stalin aprofundează cunoaşterea esenţei raporturilor sistemului capitalist, caracterul său istoric-trecător, inevitabilitatea pieirii sale.

Astăzi, când socialismul a devenit o problemă practică la ordinea de zi în multe ţări, economia politică socialistă elaborată de Lenin şi Stalin, are o importanţă nepreţuită pentru întreaga omenire.

Experienţa Uniunii Sovietice inspiră forţele progresiste din lumea întreagă la luptă în contra imperialismului, pentru eliberarea de robia capitalistă, înarmând massele populare cu înţelegerea căilor de realizare a socialismului şi a superiorităţii categorice a acestui sistem faţă de cel capitalist.

Legile modului de producţie socialist atât prin conţinutul lor, cât şi prin forma lor de manifestare se deosebesc în mod categoric de legile economice ale tuturor modurilor de producţie anterioare.

Hilferding, Rubin etc. susţineau că obiect al economiei politice poate fi numai sistemul capitalist, care funcţionează pe bază de legi spontane, independente de voinţa şi conştiinţa oamenilor. Acest punct de vedere îl împărtăşea şi Roza Luxemburg, care afirma că revoluţia proletară reprezintă capitolul final al economiei politice.

La baza acestor afirmaţii stă ideia greşită că în categoria legilor economice pot fi trecute numai acele legi, care au un caracter spontan.

In realitate însă legile economice vor exista atâta timp cât există societatea umană. Oricare ar fi forma societăţii, ea se desvoltă după anumite legi economice, în care îşi găseşte expresie o anumită necesitate economică. Negarea acestui adevăr elementar n'ar face decât să ne ducă la cel mai vulgar voluntarism.

La baza fiecărei legi economice stă o anumită necesitate obiectivă a societăţii respective, dar legea economică se realizează în forme diferite şi duce la rezultate diferite în fiecare societate.

In condiţiile capitalismului, necesitatea obiectivă se manifestă sub formă de legi economice, care, în primul rând, acţionează spontan, îşi fac drum indiferent de voinţa şi conştiinţa oamenilor şi, în al doilea rând, aceste legi exprimă şi consfinţesc exploatarea marei majorităţi a membrilor societăţii din partea unei minorităţi.

Cu totul altfel acţionează necesitatea obiectivă în sistemul economic socialist, unde a fost lichidată exploatarea omului de către om, precum şi dominaţia legilor economice spontane. In societatea sovietică necesitatea obiectivă acţionează ca o necesitate devenită conştientă, trecută prin conştiinţa şi voinţa oamenilor — constructori ai comunismului.

www.dacoromanica.ro

O astfel de necesitate obiectivă a fost bunăoară, industrializarea U.R.S.S. I. V. Stalin, fundamentând necesitatea industrializării U.R.S.S. arată,că această industrializare este dictată de întreaga situaţie internă şi externă. Era necesar ca Uniunea Sovietica, ţară agrară, înapoiată, să fie transformată într'o ţară industrială avansată. Fără de acèasta nu s'ar fi putut lichida contradicţia dintre cea mai avansată formă politică, puterea sovietică şi baza tehnico-economică înapoiată. Fară de aceasta socialismul n'ar fi putut învinge, iar Uniunea Sovietică se expunea pericolului de a fi transformata într'o colonie a cotropitorilor imperialişti. Aceasta necesitate economică a fost cunoscută la timp de Partidul Bolşevic şi pusă la baza liniei generale a construirii socialismului. Cu alte cuvinte, industrializarea a constituit legea desvoltării socialiste a Uniunii Sovietice.

O altă lege a perioadei de tranziţie dela capitalism la socialism a fost, după cum a arătat I. V. Stalin — colectivizarea agriculturii. Fără de aceasta nu putea fi lichidată contradicţia dintre industria avansată şi o agricultură înapoiata, compusă din milioane şi milioane de mici gospodării ţărăneşti. Fără de aceasta nu se putea construi o economie socialistă.

I. V. Stalin a fost acela care a desvăluit şi legile esenţiale ale sistemului socialist. Intr'o consfătuire ţinută cu economiştii sovietici în ajunul războiului pentru apararea Patriei Socialiste, I.V. Stalin a arătat că legea de bază a sistemului socialist este planul economic de stat, iar legea valorii se menţine sub o formă modificată, subordonată principiului planificării. Comparând legea planului, legea de bază a sistemului economic socialist, cu legea valorii, principala lege a sistemului economic capitalist, se poate observa încă o deosebire esenţială între ele şi anume, faptul, că spre deosebire de legea valorii, planul nu are efecte distrugătoare.

Analizând legile perioadei de tranziţie şi legile sistemului socialist, I. V. Stalin a supus unei analize geniale conţinutul industrializării, colectivizării, planului economic, principiului remuneraţiei după muncă, rentabilităţii socialiste. Lui îi aparţine definiţia clasică a industrializării socialiste, precizarea deosebirii între aceasta şi industrializarea capitalistă, în privinţa resurselor, a ritmului şi a efectelor sociale.

I. V. Stalin a fost acela, care a desvoltat mai departe planul cooperatist al lui Lenin, a elaborat teoria colectivizării, a indicat momentul când se putea începe colectivizarea generală, arătând că artelul agricol este, pentru etapa actuală, forma cea mai potrivită de imbinare a intereselor individuale ale colhozienilor cu interesele întregului popor. I. V. Stalin a elaborat şi metodele consolidării economico-organizatorice a gospodăriilor agricole colective şi a întregii agriculturi socialiste.

In prealabil, I. V. Stalin, într'o luptă necruţătoare cu duşmanii, a fundamentat posibilitatea construirii socialismului într'o singură ţară, principiul de bază al economiei politice a societăţii socialiste.

Un loc de seamă printre lucrările economice staliniste îl ocupă studiul „In jurul problemelor politicii agrare a U.R.S.S.". în care I. V. Stalin a supus unei critici nimicitoare „teoriile" contrarevoluţionare

www.dacoromanica.ro

asupra „stabilităţii" (trăiniciei) micilor gospodării ţărăneşti, asupra coexistenţei paşnice a sectorului socialist cu cel privat, — formulând sarcinile economiştilor sovietici în domeniul teoriei agrare.

I. V. Stalin a elaborat principiile şi metodele planificării, fiind fondatorul acestei discipline economice noi şi a arătat funcţiunile economice ale Statului Sovietic ca organ al conducerii conştiente, planificate a întregii economii naţionale. Toate problemele fundamentale ale sistemului economic socialist îşi găsesc tratarea şi soluţia principială în operele lui I. V. Stalin. Aşa este bunăoară problema specializării diferitelor ramuri în cadrul sistemului socialist, mişcarea stahanovistă ca metodă comunistă de construire a socialismului, problema tehnicei şi a cadrelor în diferitele stadii de construire a socialismului, moneta şi creditul, comerţul sovietic, reproducţia socialistă lărgită, economia sovietică în timp de război.

Tot I. V. Stalin a formulat deosebirile dintre prima fază şi faza superioară a societăţii comuniste, indicând căile de trecere dela socialism la comunism, modul de lichidare a deosebirilor dintre munca fizică şi cea intelectuală, dintre munca industrială şi munca în agricultură.

Un loc central printre operele lui I. V. Stalin l ocupă studiul „Despre materialismul dialectic şi materialismul istoric", care stă alături de cele mai mari creaţii teoretico-ştiinţifice ale marxism-leninismului.

In această operă clasică I. V. Stalin a dat definiţia forţelor de producţie şi a relaţiilor de producţie, caracterizarea lapidară a formaţiilor social-economice şi raportul dialectic între elementele modului de producţie.

I. V. Stalin a arătat, că dacă starea forţelor de producţie răspunde la întrebarea: cu ce mijloace produc oamenii bunurile materiale necesare pentru satisfacerea trebuinţelor lor, — starea relaţiilor de producţie ne dă răspunsul la o altă întrebare: în stăpânirea cui se află mijloacele de producţie, în stăpânirea întregii societăţi sau a anumitor persoane, grupuri, clase, — care folosesc aceste mijloace în scopul exploatării altor persoane, grupuri, clase?

Cu alte cuvinte relaţiile de producţie în societatea împărţită în clase reprezintă înainte de toate raporturile dintre clase, iar expresia juridică a acestor raporturi o reprezintă raporturile unei clase sau alta faţă de mijloacele de producţie.

Tot aici găsim geniala analiză stalinistă a particularităţilor modului de producţie.

In operele lui I. V. Stalin găsim continuarea şi desvoltarea analizei leniniste a imperialismului în condiţiile de astăzi, crizele ciclice ale sistemului capitalist şi particularităţile lor, criza generală a capitalismului.

Incă în primii ani de existenţă a puterii sovietice, Lenin sublinia marea importanţă universal-istorică a operei de construire a socialismului în U.R.S.S., pentru lupta de eliberare a masselor muncitoare şi exploatate din întreaga lume. In etapele ulterioare de construcţie

www.dacoromanica.ro

socialistă I. V. Stalin a desvoltat această chestiune concret în operele sale: „Caracterul internațional al Revoluției din Octombrie", „Bilanțul primului plan cincinal", „Raport asupra proiectului de Constituție a U.R.S.S.", „Raport făcut la Congresul al XVIII-lea al Partidului asupra activității Comitetului Central al P.C. (b) al U.S."

Economia politică a societății socialiste, desvăluind legile de desvoltare a societății socialiste, nu poate să facă abstracție de faptul existenței a două sisteme: socialist și capitalist.

In prezent, există două tabere: tabăra democratică, socialistă în frunte cu Uniunea Sovietică și tabăra antidemocratică, imperialistă, condusă de U.S.A. In lupta dintre aceste tabere cresc tot mai mult forțele democrației și ale socialismului, slăbind din ce în ce mai mult temeliile capitalismului. In fața atâțătorilor la un nou război se ridică puternicul front al păcii având în frunte marea Uniune Sovietică. Desvoltarea se efectuează pe drumul prevăzut de teoria marxist-leninistă. Sistemul economic capitalist sfâșiat de antagonisme merge spre pieire. Analiza etapelor acestei pieiri ne-a fost dată de I. V. Stalin în geniala sa analiză a crizelor sistemului capitalist al economiei mondiale. In urma celui de al doilea război mondial omenirea s'a apropiat și mai mult de socialism.

Măreața experiență sovietică de construire a socialismului, sintetizată științific în operele lui V. I. Lenin și I.V. Stalin ușurează trecerea spre socialism a tuturor popoarelor, care se eliberează din lanțul imperialismului.

In aceasta constă marea valoare științifică și practică a operei teoretice a marilor corifei ai științei Lenin și Stalin.

In aceeași direcție se desfășoară activitatea științifică a economiștilor sovietici. Invingând resturile influenții burgheze în domeniul științelor economice (obiectivismul, academismul, tehnicismul, cosmopolitismul) ei aprofundează problemele privind natura și mecanismul legilor economice ale societății socialiste, desvoltarea diferitelor ramuri ale economiei naționale a U.R.S.S., studiază istoria desvoltării economiei și a gândirii economice sovietice, se ocupă cu desvăluirea contradicțiilor în lagărul imperialist, cu analiza desvoltării economice a țărilor cu democrație populară.

Multe din operele economiștilor sovietici au fost distinse cu premiul „Stalin".

După cum sistemul economic socialist este superior sistemului economic capitalist, tot astfel gândirea economică sovietică este categoric superioară gândirii economice din țările capitaliste. Strict vorbind este imposibilă orice comparație între ele, fiind vorba de două mărimi calitativ, principial cu totul diferite.

Să luăm, de pildă, gândirea economică americană. Statele Unite ale Americei fac și ele parte din categoria acelor țări, unde în desvoltarea economiei politice burgheze nu s'a înregistrat nimic asemănător nici măcar cu acele perioade scurte și mărginite ca orizont,

www.dacoromanica.ro

cum a fost perioada fiziocrată în Franţa, sau aceea a şcoalei lui A. Smith şi D. Ricardo în Anglia.

Aici, în U.S.A., economia politică s'a început de pe poziţiile antiştiinţifice ale economiei politice vulgare. Doar „părintele spiritual" al economiei politice americane nu este altcineva decât faimosul A. Hamilton. Acesta era un adversar declarat al teoriei valorii-muncă şi al democraţiei, susţinând necesitatea unui stat „puternic", centralizat, care să apere interesele burgheziei şi marilor proprietari de pământ. Hamilton este un reacţionar, apologet vulgar al capitalismului.

In genere, în U.S.A., caracterul apologetic al economiei politice burgheze s'a manifestat în forma cea mai deschisă şi definitivă. Astfel, forma cea mai respingătoare, cea mai trivială a „teoriei" presupusei armonii a intereselor de clasă o găsim la economistul american Charles Carey.

Carey se ridică cu vehemenţă în contra lui D. Ricardo, anume pentru faptul că teoretizările acestuia se apropiau de înţelegerea contradicţiilor fundamentale ale sistemului capitalist şi după părerea lui Carey a „pregătit terenul pentru socialism".

„Sistemul d-lui Ricardo, — scria el, — este sistemul discordiei. ...El are tendinţa de a naşte duşmănie între clasele unei naţiuni".

Principala sa misiune Carey, ca şi economiştii burghezi de astăzi, o vedea în lupta în contra socialismului şi în fundamentarea „teoretică" a armoniei între exploataţi şi exploatatori.

In principala sa scriere cu caracter economic „Armonia intereselor" găsim perle de ignoranţă ştiinţifică şi aserţiuni apologetice, că valoarea este determinată de „factorii" de producţie, dintre care capitalul, desigur, ocupă primul loc, că paralel cu desvoltarea capitalismului se îmbunătăţesc condiţiile de viaţă ale oamenilor muncii!

Marx a demascat necruţător caracterul de clasă al acestor tentative pseudo-teoretice. Aspru l-a criticat pe Carey şi marele gânditor Cernîşevschi, iar Engels vorbind despre scornirile apologetice din lucrările lui Carey a arătat că „ignoranţa şi nimicnicia pot fi comparate aici numai cu neruşinarea, care-i permit să debiteze asemenea prostii".

Anume aceste prostii despre „armonia intereselor" între exploatatori şi exploataţi formează dogma economiei politice vulgare americane, împărtăşită de toţi reprezentanţii ei în frunte cu John Clarck, discipolul şcoalei „economici naţionale" germane.

Ceeace uneşte toate „şcolile" şi curentele economiei politice burgheze din U.S.A. este faptul că ele toate se bizue pe filosofia reacţionară, idealistă a pragmatismului, care neagă existenţa adevărurilor obiective şi drept criteriu al adevărului consideră „folosul", „utilitatea" unei teorii. Această „filosofie", lipsită de orice urmă de principialitate, corespunde cât se poate de bine sarcinilor de clasă ale economiei politice burgheze din U.S.A. Dacă nu există adevăruri obiective, atunci, desigur, sarcina ştiinţei trebue să constea nu în re-

www.dacoromanica.ro

flectarea justă a realității, ci în elaborarea de „teorii" utile, folositoare burgheziei. Aceasta lipsa apologetică de principialitate a economiei politice burgheze a semnalat-o mai de mult Marx, arătând că pentru ea „chestiunea nu constă în aceia dacă o teoremă este sau nu justă, ci în aceea dacă ea este folositoare sau nu capitalului".

Filosofia pragmatismului înseamnă o încercare reacționară de a nimici orice știința și acest fapt ni-l demonstrează economia politică care nu are nimic comun cu adevărata știință.

Nu e de mirare ca J. Clarck în a sa „Repartiție a avuției", (care reprezintă un fel de evanghelie teoretica a economici politice burgheze americane de astăzi), — își propune pe față să dovedească „dreptul" capitalismului la existența, „justețea lui" și „inutilitatea" revoluției sociale.

Și tot edificiul sau quasi-teoretic Clarck îl înalță pe o bază atât de perimată cum e „teoria utilității finale" a lui B. Bawerk.

Nimic original nu conțin nici scrierile „instituționaliștilor", „reformatorilor", „pluraliștilor", a „planficatorilor", a teoreticienilor „concurenței monopoliste" și a „conjuncturiștilor".

Ei nu fac decât să dovedească marasmul gândirii economice burgheze americane, ca o ilustrare a decadenței și putrefacției ce caracterizează cultura și știința burgheză de astăzi.

Instituționalismul (Veblen, Commons) nu este decât o variantă americana „standardizata" a „școalei istorice" germane.

Apogeul înțelepciunii instituționaliste nu trece dincolo de afirmația „eternității capitalismului", iar cât privește pe „pluraliști" de tipul lui St. Chase, ei nu fac decât să reproducă scornirile solidariste ale „armoniei mixte" etatizate. „Eu cred, — scrie de exemplu St. Chase,— că noi ne îndreptăm spre o economie mixtă în care guvernul poartă raspunderea pentru planificarea generală în vederea ocupării depline, dar în care există un busines mic, unul mare, asociații cooperative etc.".

Tot atât de „originali" sunt acei economiști americani burghezi, care se încumetă să afirme că „armonia economică" se creează prin concurența monopolurilor, (E. Chamberlain) ca și acei ce fabrică rețete de prevenire a crizelor prin „planificarea" economiei americane (Lorwin).

In ultimii ani gândirea economică burgheză alunecă tot mai mult în mocirla decadenței și a apologetismului vulgar a expansiunei imperialiste americane.

Dar în același timp pe lângă trubadurii „erei americane", crește numărul acelor cercetători progresiști ai economiei americane, care exprimă adevăratele interese al masselor poporului și demască curajos rolul reacționar al monopolurilor, mizeria muncitorilor, tragedia fermierilor, (Allen, Rochester, Lundberg, Selds).

După cum am vazut, economia burgheză americană demonstrea-

www.dacoromanica.ro

ză decadența totală a gândirii științifice în U.S.A. și în general a gândirii economice burgheze.

Față de confuzia totală a lipsei de principii și a apologetismului vulgar al economiei politicei burgheze contemporane, se ridică în toată măreția ei geniala gândire economică stalinistă cu analiza științifică necruțătoare a perioadei pieirii capitalismului mondial.

Socialismul a și repurtat o victorie istorică universală în Uniunea Sovietică. Acum pe drumul construirii socialismului au pășit și pășesc țările democrației populare, ce se bazează pe ajutorul și experiența U.R.S.S., care înarmează pe oamenii muncii din întreaga lume cu cunoașterea și înțelegerea legilor construirii societății socialiste. Aceste legi, descoperite de Lenin și Stalin pe baza sintezei științifice a practicei construirii socialismului în U.R.S.S., luminează calea spre comunism pentru toate țările.

www.dacoromanica.ro

I. V. STALIN, GENIAL TEORETICIAN AL CONSTRUIRII ECONOMIEI SOCIALISTE ŞI COMUNISTE

de Prof. ŞTEFAN VOICU

Sute de milioane de oameni ai muncii din întreaga lume sărbătoresc cea de a 70-a aniversare a lui Iosif Vissarionovici Stalin, cu conştiinţa că Stalin este învăţătorul şi conducătorul întregii omeniri progresiste în lupta pentru înlăturarea oricărei exploatări şi asupriri şi pentru făurirea societăţii socialiste şi comuniste.

Despre Stalin se spune cu drept cuvânt că este „omul care a înfăptuit visul multor generaţii". Timp de multe secole, cei mai buni fii ai omenirii, plini de ură împotriva asupritorilor şi plini de dragoste faţă de cei subjugaţi şi oprimaţi, au visat o orânduire socială în care să nu fie exploatare şi mizerie. Acest vis de aur nu mai este vis, ci realitate. Pe a şasea parte a globului — în Uniunea Sovietică — s'a construit socialismul şi se trece treptat la construirea comunismului, o serie întreagă de ţări din Europa şi Asia au trecut la construirea socialismului, iar problema trecerii la socialism a devenit o problemă la ordinea zilei pentru multe alte popoare care se află încă în robia capitalistă. Se adeveresc cele demonstrate încă acum o sută de ani, de Marx şi Engels în „Manifestul Partidului Comunist" că „pieirea burgheziei şi victoria proletariatului sunt deopotrivă de inevitabile".

Marx şi Engels au fost aceia care au creat teoria comunismului ştiinţific. Marx şi Engels au desvăluit caracterul trecător din punct de vedere istoric al orânduirii capitaliste; cercetând legile desvoltării şi pieirii modului de producţie capitalist, ei au desvăluit totodată misiunea istorică a proletariatului ca gropar al societăţii capitaliste şi constructor al unei societăţi noi: societatea socialistă. Marx şi Engels au dat astfel nu numai fundamentarea ştiinţifică a inevitabilităţii revoluţiei socialiste şi a instaurării dictaturii proletariatului, dar şi liniile mari caracteristice perioadei de trecere dela capitalism la socialism. Mai mult încă Marx şi Engels — cu o genială forţă de previziune ştiinţifică — au dat şi caracteristicile celor două faze ale societăţii comuniste: socialismul ca fază inferioară şi comunismul ca fază superioară.

Dar ar fi contrariu spiritului ştiinţei marxist-leniniste dacă s'ar căuta în operele lui Marx şi Engels mai mult decât previziuni geniale cu privire la căile construirii societăţii socialiste şi comuniste. Tot ce au scris ei în această direcţie nu a putut avea, inevitabil, decât un caracter general.

In raportul făcut la Congresul al 18-lea al P. C. (b) al U. S. în 10 Martie 1939, tovarăşul Stalin spunea:

„Nu se poate cere dela clasicii marxismului, pe care îi desparte de timpurile noastre o perioadă de 45—55 de ani, să prevadă pentru un viitor îndepartat toate zigzagurile istoriei în fiecare ţară aparte. Ar fi ridicol să cerem ca clasicii marxismului să ne elaboreze pentru noi, soluţiuni gata pentru toate

www.dacoromanica.ro

şi tot felul de probleme teoretice care pot să apară în fiecare ţară aparte peste 50—100 de ani, pentru ca noi, urmaşii clasicilor marxismului, să ne putem culca liniştiţi pe o ureche şi să mistuim soluţiuni gata" [1]).

Sarcina de o importanţă istorică mondială de a crea teoria construirii societăţii socialiste şi comuniste a revenit marilor continuatori ai operei lui Marx şi Engels, genialilor corifei ai ştiinţei — Lenin şi Stalin, care au desvoltat marxismul în mod creator, în noile condiţii ale evoluţiei istorice.

Desvoltând şi purtând înainte, cu curaj, teoria marxistă, Lenin nu a ezitat să înlocuiască unele teze şi concluzii ale marxismului, cu teze şi concluzii noi, care decurgeau din noua epocă istorică. Aceasta se referă în primul rând la teoria leninistă a construirii socialismului într'o singură ţară.

Lenin sintetizând experienţa evoluţiei capitalismului după moartea lui Marx şi Engels, a desvăluit că societatea capitalistă a intrat într'o nouă fază, a imperialismului, epoca decadenţei şi putrefacţiei capitalismului. Lenin a dovedit că în această epocă desvoltarea capitalismului este inegală, că ea are loc în salturi şi că în virtutea acestei legi, nu este posibilă victoria simultană a socialismului în toate ţările, ci că, dimpotrivă, victoria socialismului a devenit posibilă şi necesară la început numai într'o singură ţară sau în câteva ţări.

Această teorie nouă a revoluţiei socialiste corespundea necesităţii arzătoare de înarmare ideologică a proletariatului, căreia i-a dat o perspectivă revoluţionară clară.

Fără teoria leninistă a construirii socialismului într'o singură ţară, nu s'ar fi putut desfăşura iniţiativa revoluţionară a Partidului Bolşevic, nu s'ar fi putut ridica în lupta pentru revoluţia socialistă milioane de muncitori şi ţărani şi nu s'ar fi putut construi socialismul în U.R.S.S. Teoria victoriei socialismului într'o singură ţară, punând stăpânire pe massele largi de muncitori şi ţarani, s'a transformat în nebiruita forţă materială a celei mai mari revoluţii din istorie şi a deschis drumul pe care a pornit mai târziu şi poporul muncitor din ţările democraţiei populare.

Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie — realizată sub conducera Partidului fondat de Lenin — a dat naştere, pentru prima oară în istorie, unui stat socialist, care a păşit pe căile construirii socialismului. Lenin şi Stalin au generalizat primii paşi realizaţi în istoria omenirii pe drumul reorganizării socaliste a societăţii şi, bazându-se pe legile economice ale perioadei de trecere dela capitalism la socialism — legi descoperite de ei — au trasat cu o genială perspicacitate caracterele fundamentale ale căii pentru construirea societăţii socialiste. Această operă genială, ei au realizat-o în lupta împotriva duşmanilor socialismului, dela intervenţioniştii imperialişti care au atacat Ţara Sovietică şi au înconjurat-o apoi cu blocada economică, până la reformiştii trădători din Internaţionala II-a şi uneltele interne ale imperialismului, în frunte cu Troţchi.

După lichidarea intervenţiei militare imperialiste şi a războiului civil, când Ţara Sovietică a trecut la refacerea şi desvoltarea economiei naţionale, pe baze noi socialiste, şi când teoria leninistă a posibilităţii victoriei construcţiei socialismului într'o singură ţară dădea claritatea perspectivei şi încredere în victorie, împotriva acestei teorii s'au concentrat duşmanii interni ai socialismului, — troţchişti, buharinişti, etc., situaţi pe poziţii de capitulare în vederea zădărnicirii construirii socialismului în Uniunea Sovietică.

Ori, teoria posibilităţii construirii socialismului într'o singură ţară, problema perspectivelor construirii unei noi economii naţionale socialiste în Ţara Sovietică a avut o importanţă istorică excepţională, căci ea constituia începutul şi premiza revoluţiei mondiale, căci constituia problema soartei Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie. In acelaş timp, problema victoriei socialismului în Ţara Sovietică avea o excepţională însemnătate istorică internaţională.

„A apărut un astfel de factor nou, ca imensa Ţară Sovietică, aşezată între Occident şi Orient, între centrul exploatării financiare a lumii şi arena subjugării

---

1) I. V. Stalin „Problemele leninismului", Edit. P.M.R., Ed. II, pag. 950.

www.dacoromanica.ro

coloniale, ţară care, prin simplul fapt al existenţei sale, revoluţionează lumea întreaga" [1]).

Partidul bolşevic, sub conducerea tovarăşului Stalin, a sdrobit ideologic şi organizatoric blocul troţchiştilor, buharinıştilor, zinovievıştilor restauratori ai capitalismului. Tovarăşul Stalin a arătat în iunie 1925 că „marea însemnătate a leninismului constă şi în aceea că nu recunoaşte construirea socialismului în mod hazardat, orb, că nu recunoaşte construcţia fără perspective, că dă un răspuns limpede şi precis la perspectivele muncii noastre, declarând că avem toate datele necesare pentru construirea economiei socialiste în ţara noastră, că noi putem şi trebue să construim o societate socialistă deplină".

Tovarăşul Stalin a arătat că negarea posibilităţii victoriei socialismului în Uniunea Sovietică înseamnă capitularea în faţa elementelor capitaliste din ţară şi un ajutor dat imperialiştilor, înseamnă o încercare de a submina Ţara Sovietelor, care construeşte socialismul ca bază a revoluţiei mondiale, înseamnă subminarea mişcării revoluţionare mondiale. Sdrobirea troţchismului a fost o condiţie necesară pentru progresul Uniunii Sovietice în spre socialism, pentru desvoltarea victorioasa a luptei revoluţionare a proletariatului mondial ; aceasta a contribuit la crearea condiţiilor ce au favorizat, mai târziu, ieşirea din lanţul imperialismului a ţărilor de democraţie populară care construesc astăzi socialismul cu ajutorul politic, economic şi ideologic al Uniunii Sovietice.

In luptă cu duşmanii bolşevismului, apărând cu succes teoria leninistă a revoluţiei socialiste, tovarăşul Stalin a concretizat, a îmbogăţit şi a desvoltat această teorie. Lucrările tovarăşului Stalin consacrate apărării, fundamentării şi desvoltării teoriei leniniste a revoluţiei socialiste şi a teoriei posibilităţii construirii socialismului în Uniunea Sovietică, sunt o contribuţie imensă în arsenalul ideologic al marxism-leninismului.

Lenin, genialul întemeietor al statului sovietic, a trasat calea care duce la rezolvarea celor mai importante probleme ale construcţiei socialiste, astfel că învăţăturile sale stau la baza măreţei victorii a construcţiei socialiste pe a şasea parte a globului, precum stau la baza construcţiei socialismului, în ţările care au pornit pe acest drum după victoria istorică a Uniunii Sovietice asupra Germaniei fasciste şi Japoniei imperialiste.

Tovarăşului Stalin i-a revenit sarcina de a formula şi sintetiza în mod ştiinţific experienţa construirii socialismului în Uniunea Sovietică şi experienţa luptei dintre cele două sisteme — socialist şi capitalist — să ridice şi să elaboreze, în mod genial, teze noi care au îmbogăţit ştiinţa marxist-leninistă a legilor desvoltării sociale, a legilor desvoltării revoluţiei socialiste, a construirii şi victoriei socialismului.

Teoria posibilităţii construirii socialismului într'o singură ţară, elaborată de marile genii ale ştiinţei revoluţionare — V. I. Lenin şi I. V. Stalin — a fost desvoltată şi dusă înainte de tovarăşul Stalin până la fundamentarea posibilităţii de construire a fazei superioare a comunismului într'o singură ţară, în condiţiile încercuirii capitaliste. Această teorie constitue acum o armă puternică de luptă pentru trecerea treptată la comunism în U.R.S.S. Această teorie a luminat calea partidelor comuniste şi muncitoreşti din ţările democraţiei populare în lupta pentru răsturnarea burgheziei, pentru cucerirea puterii de Stat de către clasa muncitoare şi luminează astăzi calea acestor partide în lupta pentru construirea socialismului. Această teorie leninist-stalinistă este o armă puternică în lupta popoarelor din ţările capitaliste împotriva burgheziei proprii şi a dominaţiei imperialismului anglo-american, mai ales în condiţiile trecerii treptate la comunism a Uniunii Sovietice şi a desvoltării construcţiei socialismului în ţările de democraţie populară cu ajutorul Uniunii Sovietice.

★

1) I. V. Stalin „Revoluţia din Octombrie şi tactica comuniştilor ruşi" (vezi Lenin-Stalin : „Despre Revoluţia din Octombrie". Ed. Partidului Muncitoresc Român, pag. 233).

www.dacoromanica.ro

Sintetizând experienţa construirii socialismului în Uniunea Sovietică şi desvoltând, sub toate aspectele, ştiinţa marxist-leninistă, tovarăşul Stalin urmând indicaţiile lui Lenin a desvoltat în mod genial, teoria marxist-leninistă despre construirea socialismului şi comunismului, făurită în laboratorul imens al practicii construirii socialismului şi comunismului în Uniunea Sovietică.

I. V. Stalin — genial teoretician al construirii socialismului şi comunismului — s'a ridicat puternic împotriva teoriei „mersului dela sine" în opera de construire a socialismului, „teorie care nu are nimic comun cu marxismul" [1]) dar care servea între anii 1925—1930 de paravan duşmanilor socialismului din banda Troţchi-Buharin şi este reluata şi propovăduită astăzi cu râvnă de clica fascistă-naţionalistă a lui Tito, agentură a imperialismului anglo-american.

In lucrările sale, („Despre bazele leninismului", „Problemele leninismului", etc.), tovarăşul Stalin a arătat că, spre deosebire de capitalism, care se desvoltă dela sine, spontan şi anarhic, raporturile de producţie socialiste şi formele economice socialiste nu se desvoltă dela sine ci sunt introduse de Statul Socialist, care acţionează în interesul tuturor oamenilor muncii, în interesul întregii societăţi. I. V. Stalin a desvăluit trăsăturile caracteristice ale revoluţiei socialiste şi diferenţa ei radicală faţă de revoluţiile burgheze.

Orânduirea socialistă nu poate să apară şi să se desvolte sub capitalism, aşa cum orânduirea capitalistă s'a format sub feudalism, căci socialismul porneşte dela desfiinţarea proprietăţii particulare, asupra principalelor mijloace de producţie, operă ce poate fi îndeplinită de către proletariat numai după răsturnarea burgheziei şi cucerirea puterii politice. Deaceea cucerirea puterii de stat de către proletariat şi crearea unui nou aparat de stat sunt doar începutul revoluţiei proletare. Sarcina de bază a revoluţiei proletare este construirea unei economii socialiste. Odată cu victoria Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie, pentru prima oară în istoria omenirii legile desvoltării economice ale societăţii şi-au schimbat în mod radical caracterul, conţinutul şi modul de acţiune. Legile desvoltării economice socialiste nu mai acţionează spontan şi anarhic, dela sine, ci sunt aplicate şi folosite în mod conştient de către statul socialist în practica construirii socialismului. Această trasătură caracteristică a construcţiei socialismului a fost pe deplin reliefată de experienţa Uniunii Sovietice, confirmată de procesul transformării socialiste din ţările democraţiei populare.

Instrument de transformare a vechii economii şi de organizare a economiei noi, socialiste, este dictatura proletariatului. I. V. Stalin a acordat o deosebită atenţie acestei probleme de bază a leninismului şi a arătat rolul hotărîtor al dictaturii proletariatului în opera de construire a socialismului. Desvoltând tezele leniniste asupra dictaturii proletare, tovarăşul Stalin a îmbogăţit marxism-leninismul cu descoperirea şi caracterizarea genială a celor trei laturi fundamentale ale dictaturii proletariatului şi anume folosirea puterii de stat pentru: înăbuşirea exploatatorilor în interiorul ţării, apărarea de duşmanii externi, ajutorarea proletariatului internaţional; ruperea definitivă a oamenilor muncii de burghezie, întărirea alianţei clasei proletariatului cu masele muncitoare şi exploatate şi atragerea lor la construirea socialismului; desfiinţarea claselor şi organizarea societăţii socialiste.

Învăţăturile lui I. V. Stalin, care ne arată că dictatura proletară este tot atât de necesară „în perioada războiului civil" ca şi „în perioada constructivă", este de o însemnătate deosebită pentru oamenii muncii din ţările democraţiei populare ce înaintează pe drumul construirii socialismului. Regimul democraţiei populare este o formă a dictaturii proletare. Regimul democraţiei populare poate avea ca formă a dictaturii proletariatului „perioadele ei, formele ei speciale şi feluritele ei metode de muncă", poate avea unele perioade în care „ne izbeşte mai ales latura violentă a dictaturii" şi altele în care, „dimpotrivă, sunt mai izbitoare munca paşnică, organizatorică, culturală a dictaturii, legalitatea revoluţionară" etc. [2]). Tovarăşul Stalin ne învaţă că oricare ar fi formele şi metodele de muncă ale regimului de democraţie populară, el — pentru a-şi îndeplini cu succes sarcinile privind construirea socialismului — nu poate fi altceva decât instrumentul de reprimare a exploatatorilor, de reeducare comunistă a oamenilor

1) I. V. Stalin „Problemele leninismului", Edit. II-a P. M. R., pag. 451.

2) Idem pag. 195—196.

www.dacoromanica.ro

muncii, de întărire a alianţei clasei muncitoare cu ţărănimea muncitoare sub conducerea clasei muncitoare, instrumentul de lichidare a claselor şi de construire a socialismului.

Teoria lui Lenin şi Stalin despre rolul dictaturii proletariatului în construirea socialismului accentuează cu deosebită tărie rolul Partidului ca forţă principală şi conducătoare a dictaturii proletariatului. „Partidul — ne învaţă I. V. Stalin — nu este numai forma cea mai înaltă a unirii de clasă a proletarilor, ci este totodată un instrument în mâna proletariatului pentru cucerirea dictaturii, atunci când aceasta nu e încă cucerită, pentru consolidarea şi lărgirea dictaturii, după ce aceasta a fost cucerită"[1]). Teza stalinistă că Partidul este un instrument pentru consolidarea şi lărgirea dictaturii proletariatului arată că pentru a îndeplini cu succes sarcinile construirii socialismului, partidele comuniste şi muncitoreşti din ţările democraţiei populare au datoria să întărească mai departe Partidul, să întărească mai departe rolul conducător al clasei muncitoare şi al Partidului în sistemul de democraţie populară şi să-şi însuşească experienţa Partidului Bolşevic care a realizat cu succes sarcina construirii primei faze a societăţii comuniste şi trece treptat la construirea fazei superioare.

Cu privire la rolul Partidului ca forţă principală şi conducătoare în opera de construire a socialismului este semnificativ că pentru a întoarce Iugoslavia de pe drumul democraţiei populare şi socialismului şi a o subordona din punct de vedere economic şi politic imperialiştilor anglo-americani, grupul de spioni şi asasini Tito-Rankovici au deslănţuit teroarea fascistă împotriva forţelor sănătoase din Partid, au deschis larg porţile Partidului pentru elementele burgheze şi chiabureşti şi au pus stăpânire pe conducerea Partidului. Numai uzurpând posturile de conducere în Partid şi în stat, Tito-Rancovici, mercenari ai imperialismului au putut târî Iugoslavia în lagărul imperialismului, să pună pe umerii poporului iugoslav iubitor de libertate, jugul imperialismului anglo-american. Şi rezoluţia Biroului informativ, din Noembrie 1949, cu privire la „Partidul Comunist din Iugoslavia în mâinile unor asasini şi spioni" confirmă teza stalinistă a rolului hotărîtor al Partidului în opera de construire a socialismului, când arată că „o condiţie necesară pentru revenirea Iugoslaviei în lagărul socialist o constitue lupta activă a elementelor revoluţionare, atât înlăuntrul P. C. din Iugoslavia cât şi în afara lui, pentru renaşterea Partidului cu adevărat comunist, revoluţionar, al Iugoslaviei Partid credincios marxism-leninismului, principiilor internaţionalismului proletar şi luptator pentru independenţa Iugoslaviei faţă de imperialism".

★

In crearea teoriei construirii socialismului şi comunismului, un moment istoric îl reprezintă raportul făcut de tovarăşul Stalin la Congresul al 14-lea al P. C. (b) al U. S. în Decembrie 1925. In acest raport I. V. Stalin a emis tezele geniale ale industrializării socialiste, care au deschis o nouă etapă istorică în lupta pentru construirea societăţii socialiste în Uniunea Sovietică şi care reprezintă astăzi cea mai preţioasă călăuză pentru partidele comuniste şi muncitoreşti din ţările de democraţie populară în lupta lor pentru construirea socialismului.

Incă în ajunul Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie, Lenin a arătat că pentru Rusia este o chestiune de viaţă sau de moarte de a ajunge din urmă şi a depăşi cele mai desvoltate ţări capitaliste, nu numai pe teren politic, ci şi pe teren tehnic şi economic. Iar imediat după cucerirea puterii politice de către proletariat şi victoria puterii sovietice, Lenin a subliniat că pentru a construi temelia economiei socialiste, trebue sfărâmate cătuşele înapoierii economice şi creată marea industrie socialistă.

Dar în anul 1925, când refacerea economiei naţionale în Ţara Sovietică era pe terminate, când pe scară internaţională capitalismul intra într'o perioadă destabilizare relativă şi parţială, în faţa Uniunii Sovietice s'a pus cu toată târia problema perspectivelor, a caracterului desvoltării ei, chestiunea destinelor socialismului. „In ce direcţie trebue să fie desvoltată construcţia economică în Uniu-

1) I. V. Stalin „Problemele leninismului", Edit. II-a P.M.R. pag 122

www.dacoromanica.ro

nea Sovietică: în direcţia socialismului sau în altă direcţie? Oare trebue şi oare putem noi construi o economie socialistă, sau suntem sortiţi să îngrăşăm terenul pentru o altă economie, pentru o economie capitalistă? Oare este în general posibilă construirea unei economii socialiste în U.R.S.S. şi dacă da, oare este posibila construirea ei atunci când revoluţia întârzie în ţările capitaliste şi capitalismul este în faza stabilizării? Oare este posibilă construirea unei economii socialiste mergând mai departe pe calea noii politici economice, care, întărind şi înmulţind cât mai mult posibil forţele socialismului în ţară, este însoţita totodata, până una alta, de o carecare creştere a capitalismului? Cum trebue să fie construită economia noastră socialistă, de unde trebue să fie începută construirea ei?" [1]).

Iată ce probleme s'au ridicat în faţa Partidului Bolşevic în această perioadă ca probleme practice, ca probleme ale construcţiei economice de fiecare zi.

„Trebuiau date răspunsuri directe şi clare tuturor acestor probleme, pentru ca atât activiştii partidului nostru în domeniul economic, din industrie şi agricultură, cât şi întreg poporul să ştie încotro să-şi îndrumeze activitatea: spre socialism sau spre capitalism?" [2]).

La această întrebare, duşmanii leninismului şi ai statului socialist — Troţchi, Zinoviev, Buharin, Camenev — au raspuns prin negarea posibilităţii victoriei socialismului în U.R.S.S., dat fiind starea de înapoiere economică şi tehnică a ţarii. Ei au născocit tot felul de argumente, — dela teoria menşevică „a revoluţiei permanente" a lui Troţchi, până la teoria „integrării paşnice a burgheziei în socialism", teorie reluată astăzi cu atâta stăruinţă şi pasiune anticomunistă de banda fascisto-naţionalistă dela Belgrad, în solda imperialismului anglo-american. Toate aceste argumente tindeau să demonstreze că ar fi necesar şi inevitabil ca economia sovietică să se supună „controlului" economiei capitaliste mondiale,—iar U.R.S.S. să rămână o ţară agrară, producătoare în special de materii prime şi produse alimentare pe care să le exporte în străinătate pentru a obţine maşini.

Un asemenea plan nu este prea depărtat de planurile emise la noi în ţară de partidele „istorice" care în perioada de dezorganizare economică de după 23 August 1944, propagau ideia unei pretinse „refaceri economice", sub controlul şi sub finanţarea imperialismului anglo-american şi unelteau în aceasta direcţie.

Tovarăşul Stalin a demascat planurile duşmanilor socialismului din U.R.S.S., arătând că „adoptarea acestui plan ar fi însemnat transformarea ţării noastre într'un apendice agrar, neputincios, al lumii capitaliste, dezarmarea şi slăbirea ei în faţa încercuirii capitaliste şi, în ultimă instanţă, înmormântarea cauzei socialismului în U.R.S.S." [3]).

Tovarăşul Stalin, în luptă cu duşmanii leninismului a arătat că economia socialistă poate şi trebue să fie construită în Uniunea Sovietică şi a trasat calea istorică a acestei victorii măreţe.

In faţa Partidului, spunea tovarăşul Stalin, se pune în toată amploarea, problema transformării Ţării Sovietice într'o ţară industrială, independentă din punct de vedere economic de ţările capitaliste. Acest lucru poate fi făcut şi el trebue să fie făcut. „Transformarea ţării noastre dintr'o ţară agrară într'o ţară industrială în stare să producă cu propriile ei forţe utilajul necesar, iată esenţa temelia liniei noastre generale" spune tovarăşul Stalin în raportul făcut la Congresul al 14-lea al Partidului Bolşevic.

„Lupta pentru industrializarea socialistă a ţării, lupta pentru victoria socialismului, devine sarcina centrala a Partidului", caci „industrializarea ţarii asigura independenţa ei economică, întărea capacitatea ei de a se apăra şi crea condiţiunile necesare victoriilor socialismului în U.R.S.S. [4]).

I. V. Stalin a elaborat astfel teza genială, că pentru crearea bazei economice necesară victoriei socialismului, trebue lichidată înapoierea industriala a ţării, ţara să se transforme dintr'o ţară agrară într'o ţară industrială. Tovarăşul Stalin a analizat din toate punctele de vedere particularităţile industrializării socialiste şi cele ale industrializării capitaliste. Esenţa industrializării socialiste, a arătat tova-

1) Istoria P.C. (b) al U.S., Ed. II-a P.M.R., pag. 363.
2) Idem pag. 363—364.
3) Idem pag. 369.
4) Idem pag. 363-364

www.dacoromanica.ro

raşul Stalin, constă în aceea ca nu orice desvoltare a industriei înseamnă industrializare. Dând ca exemplu India, a cărei desvoltare industrială este în întregime subordonata intereselor capitalului monopolist englez, tovarăşul Stalin subliniază ca exista o metoda speciala a imperialismului de a desvolta în aşa fel industria în colonii, încât ea sa fie în strictă dependenţă de metropola, de imperialism.

Geniala teza stalinista demonstreaza ca esenţa industrializării socialiste nu consta în simpla desvoltare a industriei, ci în desvoltarea industriei grele şi, înainte de toate, a bazei industriei grele, adica a industriei producătoare de maşini.

In raportul facut la 7 Ianuarie 1933, cu prilejul bilanţului primului plan cincinal, tovarăşul Stalin a combatut uneltirile celor care propovaduiau să se renunţe sau să se treacă pe planul al doilea crearea bazelor industriei grele producătoare de maşini, ca în schimb să se producă mai multă stambă, încălţăminte, îmbracaminte şi alte obiecte de mare consum. Argumentele acestor uneltitori — reluate sub diferite forme de către adversarii socialismului în ţările de democraţie populara—porneau dela faptul că în perioada în care se creează bazele industriei grele, producţia obiectelor de mare consum este mai mică decât nevoile şi aceasta da naştere anumitor greutaţi oamenilor muncii. Tovarăşul Stalin arată limpede unde ar fi dus politica de lăsare pe planul al doilea a sarcinilor industrializarii. Acest răspuns este de o imensă importanţă teoretică şi practică pentru popoarele ţărilor de democraţie populară care în opera de construire a socialismului, merg pe calea industrializarii socialiste. „Am fi avut mai multă stambă, încălţăminte, îmbracaminte Dar atunci n'am fi avut nici industrie de tractoare, nici industrie de automobile, n'am fi avut o siderurgie cât de cât serioasă, n'am fi avut metal pentru fabricarea de maşini şi am fi stat dezarmaţi în faţa incercuirii capitaliste înarmată cu tehnică nouă. Am fi fost lipsiţi, atunci, de posibilitatea de a înzestra agricultura cu tractoare şi maşini agricole şi am fi rămas, deci fără cereale. Am fi fost lipsiţi de posibilitatea de a birui elementele capitaliste dinăuntrul ţării şi am fi marit deci, cu mult mai mult, şansele restaurării capitalismului. Atunci n'am fi avut toate mijloacele moderne de apărare, fără de care independenţa noastră ca stat ar fi imposibilă, fără de care ţara s'ar transforma într'un obiect al operaţiunilor militare ale duşmanilor din afară. Situaţia noastră ar fi fost atunci mai mult sau mai puţin asemănatoare cu situaţia Chinei actuale, care nu are o industrie grea proprie, nu are o industrie de război proprie, şi pe care o jumuleşte oricine vrea" [1]).

Genia'a teorie stalinistă a industrializării socialiste având la bază desvoltarea industriei grele şi aplicarea acestei strălucite teorii în Uniunea Sovietică şi-a dovedit în practică marea ei însemnătate istorică cu prilejul Marelui Război de Apărare a Patriei, în cursul caruia Uniunea Sovietică a avut un potenţial industrial atât de ridicat, încât aceasta industrie a dat o contribuţie de primul ordin la nimicirea forţelor armate ale Germaniei fasciste şi Japoniei imperialiste, la salvarea civilizaţiei umane şi la eliberarea popoarelor europene de sub jugul fascist. Această victorie istorică a Uniunii Sovietice este una din principalele elemente care au dus şi în China la lichidarea situaţiei în care „o jumulea cine vrea", au dus la eliberarea Chinei de sub imperialism, la trecerea acestei ţări imense pe drumul făuririi unei vieţi libere şi fericite.

Forţa şi vitalitatea teoriei staliniste care arată că industria grea este verigа principală în industrializarea socialistă, bază a construirii socialismului, este confirmată în mod strălucit de practica transformării rapide a Uniunii Sovietice, dintr'o ţară cu industrie inapoiată, în ţara cu cea mai puternică industrie din lume, ţara în care nu numai industria grea, dar şi industria uşoară, producătoare de bunuri de mare consum, capătă cel mai mare potenţial şi cea mai ridicată producţie din lume.

I. V. Stalin a subliniat în mod deosebit importanţa internaţională a primelor succese în desvoltarea rapidă a industriei grele socialiste ca o dovadă directă a faptului că clasa muncitoare victorioasă este capabilă nu numai să distrugă ceeace este vechi, dar să şi construiască din nou, că este capabilă să construiască cu propriile ei forţe o industrie nouă şi o societate liberă de exploatarea omului de către om.

---

1) I. V. Stalin „Problemele leninismului", Ed. II-a, P.M.R., pag 604-605

www.dacoromanica.ro

Teoria stalinistă a industrializării socialiste indica izvoarele acumulării socialiste în stare să favorizeze desvoltarea industriei socialiste.

In opera de transformare a Ţării Sovietice dintr'o ţară agrară într'o ţară industrială, problema acumulării de mijloace financiare a capătat o importanţa primordială.

Istoria, — a spus I. V. Stalin, — în raportul făcut activului organizaţiei din Leningrad despre activitatea plenarei C.C. (b) al U. S. din 13 Aprilie 1926 — cunoaşte trei căi de formare a marilor state industriale Prima cale este aceea a cotropirii şi jefuirii coloniilor. Pe această cale s'a desvoltat Anglia, care a cucerit colonii în toate colţurile lumii, a stors din coloniile sale, în decursul a două secole, „capitalul suplimentar" pentru a-şi consolida industria sa, ceeace l-a îngăduit să se transforme în cele din urmă într'o „fabrică a lumii". A doua cale a constatat în acumularea de mijloace pentru desvoltarea industriei, în urma sdrobirii militare a celorlalte ţări. Pe această cale s'a desvoltat industria Germaniei, care prin sdrobirea Franţei a stors dela aceasta contribuţii în valoare de 5 miliarde, pe care le-a învestit în industria sa. A treia cale este calea concesiilor şi a împrumuturilor înrobitoare, pe care ţările înapoiate le obţineau dela ţările capitaliste înaintate. Pe această cale a mers Rusia ţaristă care a oferit puterilor străine concesii, primind în schimb împrumuturi înrobitoare. Este calea pe care a mers şi regimul burghezo-moşieresc din ţara noastră, care a transformat România într'o semi-colonie a imperialismului internaţional.

Tovarăşul Stalin a trasat a patra cale de industrializare, calea acumulării socialiste indicată de Lenin, calea economiilor proprii.

Caracterizând această nouă cale, I. V. Stalin a spus: „Tot ceeace este imposibil sau aproape imposibil în cazul cat pentru statele burgheze, este perfect posibil pentru statul proletar. Fapt este ca statul proletar are din acest punct de vedere avantagii pe care nu le au şi nu le pot avea statele burgheze. Pamântul naţionalizat, industria naţionalizată, trasporturile şi creditul naţionalizate, comerţul exterior monopolizat, comerţul interior reglementat de stat, — toate acestea au alcătuit asemenea surse noi de „capital suplimentar" care au putut fi utilizate pentru desvoltarea ţării noastre, pe care nu le-a avut încă nici un singur stat burghez" [1]).

Industrializarea socialistă se bazează pe proprietatea obştească asupra mijloacelor de producţie, pe acumularea şi economisirea bogăţiilor create de munca muncitorilor şi ţăranilor. Industrializarea socialistă, spre deosebire de industrializarea capitalistă este indisolubil legată de îmbunătăţirea neîncetată a situaţiei materiale a celor ce muncesc.

Teoria stalinistă a industrializării socialiste a ţării pe baza resurselor interne de acumulare, a reclamat întărirea regimului de economii pe linia cheltuelilor de fonduri. I. V. Stalin a subliniat, nu odată, că acumulările trebue folosite raţional, cu socoteală, astfel ca nici o copeică din bunurile poporului să nu se prăpădească zadarnic ,că acumulările trebue folosite pentru satisfacerea cerinţelor industrializării ţării. „Fără aceste condiţii noi riscăm să ajungem la jefuirea mijloacelor acumulate, la fărămiţarea lor pe căile diverselor cheltueli, mari sau mici, care nu au nimic comun nici cu desvoltarea industriei, nici cu mersul înainte al economiei naţionale în ansamblul ei. A şti să cheltuieşti fondurile raţional, cu socoteală, — aceasta este o artă dintre cele mai importante, care nu se însuşeşte dintrodată".

In vederea economisirii fondurilor pentru opera de industrializare, I. V. Stalin a cerut reducerea, simplificarea aparatului de stat şi cooperativ şi începerea unei lupte hotărîte împotriva cheltuelilor inutile, pentru lichidarea absenţelor nejustificate în fabrici şi uzine, pentru sporirea productivităţii muncii, pentru întărirea disciplinei în muncă. Regimul de economii este o verigă necesară de gospodărire socialistă, una din metodele cele mai importante ale construirii societăţii comuniste. De lupta pentru un regim de economii, pentru folosirea eficace a tuturor resurselor materiale, băneşti şi de muncă, sunt indisolubil legate succesele planurilor cincinale staliniste.

Regimul de economii este cel mai important factor în lupta pentru redu-

1) I V. Stalin, „Opere", Vol. VII, pag. 198, (ed. rusă).

www.dacoromanica.ro

cerea preţului de cost al producţiei industriale, pentru intensificarea producţiei industriale. Reducerea preţului de cost este un factor puternic în lupta pentru creşterea acumulării socialiste

In cuvântarea ţinuta la cea de a V-a Conferinţă unională a Comsomolului dela 29 Martie 1927, I. V. Stalin a spus că industria care se bazează pe preţuri mari, nu poate fi o industrie adevărata, deoarece o astfel de industrie inevitabil trebue sa degenereze într'o plantă de seră, că numai industria care reduce sistematic preţurile mărfurilor, numai industria care se bazează pe o reducere sistematica a preţului de cost al producţiei, pe o sistematică îmbunătăţire a producţiei, a tehnicii şi a organizării muncii, a metodelor şi a formelor de conducere a gospodăriei, — poate să asigure proletariatului victoria deplină ; că fără reducerea preţurilor la mărfurile industriale nu se poate asigura creşterea salariilor muncitorilor, nu se poate asigura o scadere a preţurilor la produsele agricole ; fără de care deasemenea nu se poate asigura creşterea salariului real ; iar fără reducerea preţurilor la mărfuri nu va putea fi menţinută şi consolidată acea alianţa dintre proletariat şi ţărănime, dintre industrie şi agricultură, — care constitue baza dictaturii proletariatului.

Teoria genială a industrializării socialiste şi a isvoarelor de acumulare socialistă verificată in mod stralucit în procesul măreţ al victoriei construirii socialismului în Uniunea Sovietică stau la baza politicii economice a ţărilor de democraţie populară, la baza construirii socialismului în aceste ţări. In ţara noastră, cu prilejul prezentării în faţa Marii Adunări Naţionale a primului plan de stat pe un an de zile, tov. Gh. Gheorghiu-Dej a arătat clar că planul, care are ca scop „asigurarea condiţiilor necesare pentru construirea socialismului în Republica Populara Română", este alcatuit pe baza învăţăturilor lui Lenin şi Stalin şi pe baza experienţei Uniunii Sovietice. Aceste învăţături ne arată că „construirea socialismului nu este cu putinţă fără o puternică industrializare". Iar această industrializare trebue făcută prin desvoltarea în primul rând a industriei grele, a industriei producătoare de mijloace de producţie.

Deasemenea industrializarea constitue o condiţie esenţială pentru întărirea economiei ţării noastre ca un inel în lanţul ţărilor antiimperialiste.

★

Urmând învaţăturile marelui Lenin cu privire la construirea socialismului în Uniunea Sovietică, I. V. Stalin a elaborat teoria de o importanţă istorică mondială, după care socialismul nu se poate crea numai la oraşe, ci trebue şi la sate.

Problema construirii socialismului, precizează tovarăşul Stalin, înseamnă organizarea economiei naţionale ca un tot, înseamnă problema îmbinării juste a industriei şi a agriculturii. „Societatea socialistă este o tovărăşie de producţie şi consum a lucrătorilor industriali şi agricoli. Dacă în această tovărăşie, industria nu este legată cu agricultura care dă materii prime şi alimente şi care absoarbe fabricatele, dacă industria şi agricultura nu formează în felul acesta un tot economic unic — nu va ieşi de aici nici un fel de socialism" [1]).

Organizarea socialistă a economiei înseamnă unirea industriei şi a agriculturii pe baza comună a proprietăţii socialiste asupra mijloacelor de producţie în urma trecerii micilor producători de mărfuri pe calea unei mari gospodării colective şi pe calea lichidării rămăşiţelor capitalismului.

Desvoltând planul cooperatist al lui Lenin, tovarăşul Stalin a elaborat în mod ştiinţific, sub toate aspectele ei, teoria transformării socialiste a agriculturii considerată de Lenin drept cea mai grea dar şi cea mai însemnată sarcină pe care o are clasa muncitoare, după cucerirea puterii de stat.

Cucerirea puterii de stat şi apoi înfăptuirea industrializării socialiste, nu pot fi realizate de clasa muncitoare decât în alianţă cu massele muncitoare ale ţărănimii. Tovarăşul Stalin, în concluziile la lucrările celei de a 14-a conferinţe a P.C. (b) al U. S. a arătat că cel mai important lucru este să se construiască socialismul împreună cu ţărănimea, „numaidecât împreună cu ţărănimea şi numaidecât sub conducerea clasei muncitoare, deoarece conducerea clasei muncitoare este principala garanţie a faptului că construirea se va face pe drumul spre so-

1) I. V. Stalin, „Opere", vol. VII, pag. 200, (ed. rusă).

www.dacoromanica.ro

cialism". Tovarăşul Stalin a arătat că alianţa muncitorilor cu massele muncitoare ale ţărănimii este necesară nu pentru păstrarea ţărănimii muncitoare ca clasă, ci pentru transformarea ei socialistă, pentru transformarea acestor masse ale ţărănimii în constructori ai socialismului.

Duşmanii interni ai socialismului, în frunte cu troţchiştii, tăgăduiau posibilitatea atragerii ţărănimii muncitoare în opera de construire a socialismului şi combăteau ideia alianţei clasei muncitoare cu ţărănimea muncitoare. Ei considerau ţărănimea muncitoare ca o forţă străină şi opusă clasei muncitoare, ca obiect de exploatare pentru industrie, ca o colonie internă a clasei muncitoare.

Demascând poziţiile contrarevoluţionare ale troţchiştilor şi zinovieviştilor, tovarăşul Stalin a arătat că pentru construirea socialismului este imperios necesară consolidarea pe toate căile a alianţei clasei muncitoare cu ţărănimea muncitoare, căci această alianţă stă la baza dictaturii proletariatului.

Este de o imensă importanţă teoretică caracterizarea stalinistă a micii gospodării ţărăneşti ca o gospodărie care stă la răscruce între capitalism şi socialism şi se poate desvolta şi în direcţia capitalismului şi în cea a socialismului. Această nestabilitate a micii gospodării ţărăneşti, arată I. V. Stalin, se explică prin fărâmiţarea şi lipsa de organizare a gospodăriilor ţărăneşti, prin dependenţa lor de oraş, de industrie, de sistemul de credit, de caracterul regimului ţării.

Tovarăşul Stalin a arătat că există două drumuri de desvoltare a agriculturii: calea capitalistă şi calea socialistă. Calea capitalistă înseamnă desvoltare prin sărăcirea majorităţii ţărănimii pentru îmbogăţirea păturilor superioare ale burgheziei orăşăneşti şi săteşti. Calea socialistă, dimpotrivă, înseamnă desvoltare prin creşterea permanentă a bunei stări a majorităţii ţărănimii. Atât proletariatul cât şi ţărănimea au tot interesul ca desvoltarea să se facă pe calea a doua, pe calea socialistă, fiindcă această cale este singura salvare a ţărănimii de sărăcie şi existenţă semiflămândă.

Tovarăşul Stalin a desvăluit marea superioritate a drumului socialist de desvoltare a agriculturii şi interesul comun al clasei muncitoare şi al ţărănimii muncitoare ca desvoltarea agriculturii să se facă pe drumul cooperării, pe drumul luptei contra chiaburimii, a pregătirii colectivizării agriculturii şi a lichidării chiaburimii ca clasă. Comunitatea de interese a clasei muncitoare şi ţărănimii muncitoare stau la baza trainică a alianţei şi acoperă contradicţiile vremelnice între proletariat şi ţărănime. „Nu se poate nega că între proletariat şi ţărănime există unele contradicţii — spunea tovarăşul Stalin în anul 1925. Aceste contradicţii vremelnice aveau loc atunci în primul rând din cauza deosebirilor de preţuri între produsele fabricate şi produsele ţărăneşti. Analizând aceste contradicţii, tovarăşul Stalin a demonstrat că ele sunt complect rezolvabile, dar numai pe baza politicii de atragere a ţărănimii muncitoare în toate formele cooperaţiei şi a politicii de industrializare socialistă şi de transformare socialistă a agriculturii

Pentru atingerea acestui scop, tovarăşul Stalin a arătat că gospodăria ţărănească trebue inclusă în sistemul general de desvoltare a economiei socialiste. Cum să includem gospodăria ţărănească în sistemul de desvoltare a economiei socialiste? Răspunsul tovarăşului Stalin este de o covârşitoare importanţă teoretică şi practică pentru clasa muncitoare din lumea întreagă şi actualmente, în special pentru ţările de democraţie populară, în care problema transformării socialiste a agriculturii este la ordinea zilei: „Prin cooperaţie — spune I. V. Stalin Prin cooperaţia de credit, prin cooperaţia agricolă, prin cooperaţia de consum, prin cooperaţia meşteşugărească" [1].

In condiţiile în care puterea de stat se află în mâinile clasei muncitoare, iar principalele mijloace de producţie industrială şi creditul sunt concentrate în mâinile Statului, se creează premizele reale pentru prefacerea socialistă a micii gospodării ţărăneşti producătoare de mărfuri, prin reunirea micilor gospodării ţărăneşti în toate formele de cooperaţie, pentru atragerea treptată a milioanelor de ţărani muncitori, la construcţia socialistă. In aceste condiţii, în faţa ţărănimii muncitoare se deschide un drum nou, drumul spre socialism.

Sintetizând şi desvoltând ideile lui Lenin despre cooperaţie, I. V. Stalin a dat astfel partidelor comuniste şi muncitoreşti din toate ţările teoria clară a sin-

1) I. V. Stalin „Opere", vol. VII, pag. 125. (ed. rusă).

www.dacoromanica.ro

gurului drum care duce spre transformarea socialistă a agriculturii: drumul cooperării masive a gospodăriilor țărănești, a unirii lor în jurul industriei socialiste, a punerii bazelor colectivizării la sate, la început pe linia consumului, iar apoi și a producerii de produse agricole. I. V. Stalin a caracterizat cooperația ca cel mai important factor pentru atragerea țărănimii muncitoare în albia desvoltării socialiste, deoarece cooperația asigură posibilitatea unirii interesului particular al țărănimii cu interesele generale ale construirii socialismului, posibilitatea subordonării interesului particular, intereselor obștești.

Această învățătură stalinistă a clarificat căile transformării socialiste a agriculturii nu numai în U.R.S.S. dar și în țările democrației populare. Astfel, de pilda, în raportul prezentat de tov. Gh. Gheorghiu-Dej plenarei C.C. al P. M. R. din 3—5 Martie 1949 cu privire la problema transformării socialiste a agriculturii, se arata ca desvoltarea unei întinse rețele de cooperative, și în primul rând de cooperative de aprovizionare și desfacere la sate, este „veriga principală în realizarea sarcinii de trecere dela formele cele mai simple de cooperație la cele mai avansate, gospodariile agricole colective".

Teoria genială a lui I. V. Stalin cu privire la construirea socialismului la sate prin reunirea gospodăriilor țărănești pe baza cultivării în comun a pământului cu tehnica cea mai înaintată și pe baza lichidării chiaburimii ca clasă, arată că pentru îndeplinirea acestei sarcini istorice, sunt necesare câteva condițiuni prealabile și anume:

a) întărirea alianței între clasa muncitoare și țărănime. Dar în condițiile dictaturii proletariatului, această alianță — ne învață tovarășul Stalin — nu este o alianță cu întreaga țărănime ci numai cu massele muncitoare ale țărănimii. „O astfel de alianța nu poate fi trainică fără organizarea țărănimii sărace, ca sprijin al clasei muncitoare la sate. Deaceea alianța dintre muncitori și țărani, în condițiile actuale ale dictaturii proletariatului, poate fi înfăptuită numai sub cunoscuta lozinca a lui Lenin: „sprijină-te pe săracime, organizează o alianță trainică cu țaranul mijlocaș, nu înceta nicio clipă lupta împotriva chiaburimii. Căci numai prin aplicarea acestei lozinci poate fi înfăptuită atragerea masselor de bază ale țărănimii în făgașul construirii socialismului" [1]).

b) crearea condițiunilor tehnice prin desvoltarea marii industrii socialiste, producatoare de tractoare, mașini, unelte, etc.

c) crearea cadrelor tehnice necesare marii agriculturi socialiste (agronomi, cadre cooperatiste, tractoriști, contabili și gestionari, etc.).

d) o muncă politică temeinică la sate, astfel ca țărănimea muncitoare să fie convinsă că drumul transformării socialiste a agriculturii este singura cale care duce la asigurarea unei vieți îmbelșugate și fericite.

Desvoltând deci învățătura marxist-leninistă despre construirea socialismului, I. V. Stalin a arătat că trecerea la colectivizarea agriculturii nu este posibilă pe calea simplei intrări pașnice a țăranilor în gospodării colective ci numai pe calea luptei de massă a țăranilor împotriva chiaburimii. „Desființarea claselor nu se dobândește prin stingerea treptată a luptei de clasă, ci prin întetirea ei" [2]).

Învățătura genială stalinistă cu privire la construirea socialismului la sate ne arată că în perioada de pregătire a condițiilor necesare transformării socialiste a agriculturii trebue dusă o politică de îngrădire a chiaburimii, care să nu nimicească încă baza economică a chaburimii ca clasă ci să frâneze creșterea chiaburimii, să-i slăbească posibilitățile de exploatare și să contribue la scoaterea țăranului mijlociu de sub influența chiaburului, atrăgându-l pe drumul socialismului. Această teorie genială se verifică pe deplin în opera de transformare socialistă a agriculturi țării noastre. In raportul amintit mai sus al tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej se spune:

„Trebue să fim noi înșine clari că lovind în chiaburi vom întări alianța noastră cu țărănimea mijlocașă, căci această clasă care șovăie va căuta să intre cât mai repede în înțelegere cu clasa muncitoare, factorul conducător al statului de democratie populară, clasa care își exercită dictatura sa împotriva dușmanilor democrației și socialismului — pentru a trage și ea foloase de pe urma desvoltă-

1) I. V. Stalin: „Problemele leninismului", Ed. II-a P.M.R., pag. 316.

2) Idem pag. 633.

www.dacoromanica.ro

rii socialiste a industriei şi a măsurilor care trebue să asigure încadrarea ţărănimii în sistemul economic socialist".

I. V. Stalin a elaborat în mod ştiinţific teoria trecerii la politica de îngrădire a chiaburimii şi apoi la politica de lichidare a chiaburimii ca clasă, pe baza colectivizării compacte.

Incercările lamentabile ale bandei de spioni şi agenţi ai imperialismului anglo-american în frunte cu Tito, de a lansa teoria că este posibilă în Iugoslavia lichidarea rămăşiţelor capitalismului fără perioada de pregătire a condiţiilor de transformare socialistă a agriculturii, s'au dovedit repede a nu fi fost decât demagogie şi înşelăciune. Aceste „teorii" erau menite să camufleze politica criminala de înţelegere între exploatatori şi exploataţi, înlăturarea teoriei marxist-leniniste a luptei de clasă şi înlocuirea ei prin falsa teorie a posibilităţii integrării paşnice a capitalismului în socialism ; erau menite, în fapt, să camufleze poziţia naţionalistă, fascistă, a clicii de provocatori dela Belgrad.

Istoria a confirmat în mod strălucit teoria stalinistă a colectivizării, căci planul genial stalinist de colectivizare a agriculturii a pus capăt diferenţierii de clasă şi a închis pentru totdeauna calea reînvierii capitalismului în Uniunea Sovietică.

„Se prăbuşeşte şi se face praf ultima nădejde a capitaliştilor din toate ţările, care visează să restaureze în U.R.S.S. capitalismul—„principiul sacru al proprietăţii private" — spune I. V. Stalin în articolul său istoric din 7 Noembrie 1929, intitulat „Anul marii cotituri" — „Ţăranii, socotiţi de ei un material bun de îngrăşat terenul pentru capitalism, părăsesc în massă slăvitul steag al „proprietăţii private" şi păşesc pe calea colectivismului, pe calea socialismului. Se prăbuşeşte ultima nadejde de restaurare a capitalismului" [1].

In „Cursul scurt de istorie a P. C. (b) al U. S.", enciclopedie a cunoştinţelor de bază în domeniul marxism-leninismului, I. V. Stalin arată că prin înfăptuirea colectivizării agriculturii „s'a realizat o transformare revoluţionara dintre cele mai adânci, un salt dela vechea stare calitativă a societăţii la o noua stare calitativă, care echivala, prin urmarile sale, cu Revoluţia din Octombrie". Iar mai departe, în aceeaşi operă, I. V. Stalin arată că această revoluţie a rezolvat dintrodată trei probleme fundamentale ale construirii socialismului :

„a) Ea lichidă cea mai numeroasă clasă exploatatoare din ţara noastră, clasa chiaburilor, reazimul restaurării capitaliste ;

b) Ea înfăptuí trecerea celei mai numeroase clase a celor ce muncesc în ţara noastră, a clasei ţăranilor, dela gospodăria individuală, care dă naştere capitalismului, la economia obştească, colhoznică, socialistă ;

c) Sa dădu Puterii Sovietice o bază socialistă în domeniul cel mai vast şi mai imperios necesar existenţei, dar totodată şi cel mai înapoiat domeniu al economiei naţionale, în agricultură" [2].

Astfel erau nimicite în interiorul ţării ultimele izvoare ale restaurării capitalismului şi totodată create noi condiţiuni hotărîtoare, necesare construcţiei economiei socialiste a ţării.

Teoria stalinistă a construirii socialismului nu numai la oraşe ci şi la sate, teoria a cărei aplicare a creat cea mai mare şi mai mecanizată agricultură din lume, cu ţărănimea cea mai fericită, — marea agricultură socialistă, — luminează căile construirii socialismului în toate ţările care au pornit sau vor porni pe drumul construirii societăţii socialiste.

★

I. V. Stalin, desvoltând ştiinţa marxist-leninistă în practica construirii socialismului pe a şasea parte a globului, a elaborat, continuând învăţăturile lui Lenin, tezele geniale cu privire la conducerea planificată a economiei naţionale. I. V. Stalin a dovedit, ştiinţific că în orânduirea capitalistă, bazată pe proprietatea particulară a mijloacelor de producţie şi în care domnesc legile spontane ale pieţii capitaliste, nu este posibilă conducerea planificată a economiei naţionale. In sistemul

1) I. V. Stalin : „Problemele leninismului", Ed. II-a P.M.R., pag. 442.
2) „Cursul scurt de Istoria P.C., al U.S.", Ed. III-a P.M.R., pag. 427

www.dacoromanica.ro

de producţie socialist însă, bazat pe proprietatea obştească a mijloacelor de producţie, planificarea economiei naţionale nu numai ca este posibilă, dar este o necesitate obiectivă.

I. V. Stalin a desvoltat din punct de vedere ştiinţific învăţătura că planificarea economică este o lege a construirii socialismului, o lege a desvoltării economiei sovietice.

Posibilitatea şi necesitatea obiectivă a planificării socialiste a economiei naţionale sunt elemente principale care arată concret superioritatea economiei socialiste planificate, în comparaţie cu economia capitalistă, măcinată de anarhia în producţie şi sguduita de crize ciclice distrugătoare.

In discuţia cu scriitorul englez Wells, tovarăşul Stalin a arătat care sunt condiţiile indispensabile planificarii economice: „Până nu vă veţi elibera de capitalişti şi până nu veţi renunţa la principiul proprietaţii particulare asupra mijloacelor de producţie, nu veţi avea o economie planificată".

Economia capitalistă nu poate fi concepută pe baze planificate, economia socialistă nu poate fi concepută fără plan.

Bazându-se pe învăţăturile lui Lenin, I. V. Stalin a elaborat şi a realizat marele plan de industrializare a ţării şi de colectivizare a agriculturii, a condus popoarele sovietice pe căile încă neexplorate ale construcţiei socialismului prin realizarea măreţelor planuri cincinale staliniste şi a dat partidelor comuniste şi clasei muncitoare din lumea întreagă, un model cum trebue să se construiască socialismul.

In raportul făcut cu prilejul bilanţului glorios al realizării primului plan cincinal în numai patru ani de zile, I. V. Stalin — în Ianuarie 1933 — a definit sarcinile fundamentale ale planificării economiei naţionale în U. R. S. S. Intre aceste sarcini fundamentale este şi acela ca, în procesul de prefacere a U. R. S. S dintr'o ţară agrară şi slabă într'o ţară industrială şi viguroasă, să „înlăture complect elementele capitaliste, să lărgească frontul formelor socialiste ale economiei şi să creeze o bază economică pentru desfiinţarea claselor în U.R.S.S., pentru cladirea societăţii socialiste" [1]).

Care este această „bază economică" pentru clădirea societăţii socialiste? I. V. Stalin concretizează aci învăţătura genială care arată ţărilor de democraţie populară cum să elaboreze planurile de stat menite a crea şi desvolta baza economică a clădirii societăţii socialiste.

Această bază economică o constitue crearea unei industrii „care să fie în stare să reînzestreze şi sa reorganizeze, pe baza socialismului, nu numai industria în întregimea ei, ci şi transporturile şi agricultura"; deasemeni, baza economică o constitue trecerea agriculturii mici şi fărâmiţate „pe calea gospodăriei mari colective, asigurând astfel socialismului o bază economică la sat şi suprimând astfel restabilirea capitalismului...". Iar veriga de bază a primului plan cincinal a fost „industria grea cu pivotul ei — construcţia de maşini. Căci numai industria grea este în stare să reconstruiască şi să pună în picioare industria în totalitatea ei, mijloacele de transport şi agricultura" [2]).

Victoriile strălucite obţinute de popoarele sovietice, sub conducerea Partidului Bolşevic şi a tovarăşului Stalin, în realizarea măreţelor planuri cincinale staliniste, — construirea socialismului şi trecerea treptată la comunism — au creat condiţii deosebit de favorabile pentru celelalte ţări care au pornit sau vor porni pe calea construirii socialismului, căci Ţara Socialismului, Uniunea Sovietică, constitue o puternică bază economică şi o experienţă uriaşă de muncă creatoare, care ajută imens celelalte ţări la elaborarea şi succesul proprilor planuri de clădire a societăţii socialiste.

Urmând învăţăturile lui Lenin, I. V. Stalin a elaborat teze de o importanţă deosebită, privind o serie de probleme ale teoriei şi organizării planificării socialiste a economiei naţionale.

Incă din primele etape ale construirii socialismului în Uniunea Sovietică, Lenin şi Stalin considerau ca una din condiţiile planificării socialiste, organizarea unei stricte evidenţe şi a statisticii ştiinţifice. I. V. Stalin spunea încă la al 13-lea

---

1) I. V. Stalin: „Problemele leninismului", Ed. II-a P.M.R., pag. 594.
2) Idem, pag. 597.

www.dacoromanica.ro

Congres al Partidului că „nici o muncă de construcţie, nicio muncă de stat şi nici muncă de planificare, nu pot fi imaginate fara o evidenţă corecta. Iar evidenţa nu se poate imagina fara statistică. Evidenţa fară statistica, nu va merge niciun pas înainte".

Printre cele mai importante probleme ale teoriei şi practicii planificării socialiste, au o deosebită însemnătate tezele elaborate de I. V. Stalin la al 14-lea Congres al P.C. (b) al U. S. cu privire la proporţiile în plan.

Proprietatea obştească socialistă uneşte întreprinderile şi ramurile economiei naţionale într'un singur organism economic. I. V. Stalin a arătat prin exemple concrete necesitatea asigurării unor proporţii juste şi a unei depline concordanţe între diferitele verigi ale planului, pornindu-se dela sarcinile economico-politice de bază ale perioadei respective.

Învăţăturile staliniste despre asigurarea unor proporţii juste în planificarea desvoltării diferitelor ramuri ale economiei socialiste au o mare importanţă practica şi pentru planificarea socialistă în ţara noastra ca şi în celelalte ţări de democraţie populară. La noi cifrele de control ale Planului de Stat pe anul 1950 prevăd — de pildă — investiţii de peste 140 miliarde lei, destinate desvoltării tuturor ramurilor economiei noastre. Dar ţinându-se seama de sarcinile economico-politice de bază ale acestei perioade de construire a socialismului, cele mai importante sume vor fi îndreptate — pe baza învăţăturilor staliniste — spre desvoltarea industriei grele şi energiei electrice şi spre industria extractivă, spre a se crea în felul acesta o bază sigură pentru desvoltarea întregii industrii şi pentru crearea condiţiunilor materiale necesare transformării socialiste a agriculturii noastre.

★

I. V. Stalin ne învaţă care sunt forţele esenţiale care, în ciuda tuturor piedicilor şi greutăţilor, asigură victoria istorică a construirii socialismului.

Aceste forţe esenţiale sunt, înainte de toate, activitatea şi spiritul de abnegaţie, entuziasmul şi iniţiativa maselor de milioane de muncitori şi colhoznici, conducerea fermă a Partidului şi guvernului, care au chemat masele să meargă înainte şi au înfrânt toate greutăţile în drumul spre scopul urmărit; însfârşit meritele deosebite şi superioritatea sistemului economic socialist, care ascunde în sânul său posibilităţi uriaşe necesare pentru a birui orice fel de greutăţi.

Activitatea şi spiritul de abnegaţie, entuziasmul şi iniţiativa maselor de milioane în opera de construire a socialismului se exprimă, în primul rând, prin întrecereea socialistă. I. V. Stalin, desvoltând ideile leniniste, a elaborat teze teoretice geniale cu privire la întrecerea socialistă, ca una din cele mai însemnate forţe motrice ale desvoltării economiei socialiste şi ca o lege a construirii socialismului. Aceste teze staliniste ne învaţă că întrecerea socialistă este expresia criticii şi autocriticii revoluţionare pozitive a maselor, care se bizue pe iniţiativa creatoare a milioanelor de oameni. „Planul de producţie — spune I. V. Stalin — este activitatea vie şi practică a milioanelor de oameni. Realitatea planului nostru de producţie sunt milioanele celor ce muncesc, care făuresc o viaţa nouă. Realitatea programului nostru o constitue oamenii vii, suntem noi, împreună cu d-voastră; este voinţa noastră de a munci, hotărîrea noastră de a munci într'un mod nou, hotărîrea noastră de a îndeplini planul"[1]). Şi ce altă manifestare a hotărîrii milioanelor de oameni ai muncii poate fi mai puternică decât în trecerea socialistă!

„Lucrul cel mai minunat în întrecerea socialistă — a spus tovarăşul Stalin la Congresul al XVI-lea al P.C. (b) al U. S. — este faptul că ea produce o schimbare radicală în felul oamenilor de a privi munca, căci ea transformă munca dintr'o povară umilitoare şi anevoioasă, cum era socotită înainte, într'o chestiune de onoare, de glorie, de vitejie şi eroism. Nimic asemănător nu există şi nu poate exista în ţările capitaliste".

Intrecerea socialistă stimulează şi desvoltă lupta între ceeace este nou împotriva ceeace este vechi, face să se afirme metodele cele mai înaintate de muncă, normele înaintate, care împing înainte construcţia economică a socialismului.

1) I. V. Stalin: „Problemele leninismului", Ed. II-a, P.M.R., pag. 563

www.dacoromanica.ro

Marea forță vitală a întrecerii socialiste ca metodă comunistă de construire a socialismului s'a dovedit în practica victoriei istorice a măreților planuri cincinale staliniste în Uniunea Sovietica. Marea ei forță vitală ca metodă comunista de construire a socialismului s'a dovedit și în țările democrației populare. La noi în țară, întrecerea socialista a trezit entuziasmul și inițiativa zecilor și sutelor de mii de oameni ai muncii și joacă un rol de o importanta deosebită în mișcarea de massă pentru realizarea și depășirea Planului de Stat.

★

Caracterul internațional al învățăturilor lui I. V. Stalin și al grandioasei experiențe sovietice în construirea socialismului apare cu o deosebită tărie în faptul că minunata cuvântare a tovarășului Stalin, ținută la consfătuirea din Iunie 1931 cu cadrele conducătoare din economie și publicată în „Problemele leninismului" sub titlul „Situație nouă — sarcini noui în domeniul construcției economice" este studiată cu multa atenție de toți cei din țara noastră care au un rol cât de puțin însemnat la conducerea sau organizarea întreprinderilor economice, pe plan administrativ, sindical sau de Partid.

In această lucrare, I. V. Stalin elaborează în mod genial tezele privitoare la metodele de conducere a operei de construire economică în condițiile desvoltării industriei socialiste. Tovarășul Stalin ne învață că pentru a construi socialismul nu se poate îngadui lipsa de răspundere personală în producție ci trebue introdusă răspunderea personală pentru muncă, pentru mașini, pentru mașini-unelte, pentru calitate ; nu este cu putință să ne mulțumim cu minimul de ingineri și tehnicieni moștenit dela vechiul regim, ci, pentru a accelera ritmurile și proporțiile actuale ale producției, trebue să facem ca clasa muncitoare să-și aibă proprii ei intelectuali-tehnicieni în producție ; nu trebue să băgăm într'o singură oală pe toți specialiștii și inginerii și tehnicienii de școală veche, ci să arătăm maximum de grija față de acei specialiști, ingineri și tehnicieni, care cotesc neîndoios spre clasa muncitoare ; în sfârșit, nu putem să ne mulțumim cu vechile isvoare de acumulare, ci trebue să punem în acțiune noi isvoare de acumulare socialistă, să introducem principiul regiei proprii, să scoborîm prețul de cost și să intensificăm acumularea în industrie.

Tovarășul Stalin a elaborat ideile fundamentale privitoare la organizarea socialista a muncii sociale și la principiul socialist al retribuirii după muncă, desvoltând în mod creator ideile geniale ale lui Marx, Engels, Lenin.

I. V. Stalin a elaborat principiul de bază al socialismului : „Dela fiecare după capacitățile sale, fiecaruia după munca sa". Introducerea acestui principiu s'a facut prin lupta împotriva tendințelor mic burgheze, nivelatoare, a unora care desconsiderau învățatura lui Marx, Engels și Lenin cu privire la faptul că în prima faza a comunismului, în socialism, deosebirea dintre munca calificată și necalificată mai există, că ea nu dispare decât în faza superioară a comunismului. Principiul socialist al retribuției muncii ține seama de deosebirea dintre munca calificată și cea necalificată, dintre munca ușoară și munca grea. „Cine organizează acum un sistem de salarizare pe „principii" nivelatoare... — spune tovarășul Stalin — acela rupe cu marxismul, rupe cu leninismul" [1]).

Principiul socialist al retribuirii muncii asigură o justă îmbinare a intereselor sociale și personale a celor ce muncesc, face ca retribuirea muncii să depindă de rezultatele muncii, de productivitatea ei, de calificarea, greutatea și importanța ei socială.

Invățătura stalinistă a repartiției după muncă — intruchipată în formele concrete de remunerare, ca salariul, ziua-muncă a membrilor gospodăriilor agricole colective, sistemul de premiere — este de o mare însemnătate teoretică și practica pentru grabirea ritmului de construire a socialismului și pentru creșterea nivelului de viață și cultură a celor ce muncesc, care este — și ea — o lege a desvoltarii societății socialiste.

★

Construirea socialismului în U.R.S.S., a creat premizele pentru trecerea treptată a Uniunii Sovietice spre comunism. Uniunea Sovietică a intrat astfel în-

1) I. V. Stalin : „Problemele leninismului", Ed. II-a P.M.R., pag. 540.

www.dacoromanica.ro

într'o nouă fază a desvoltării sale, în faza desăvârşirii construirii socialismului şi a trecerii treptate spre comunism. Acest triumf măreţ al teoriei comunismului ştiinţifică, al teoriei lui Marx-Engels-Lenin-Stalin arată masselor muncitoare din lumea întreaga, calea sigura pe care trebue să meargă pentru a ajunge la realizarea celor mai înalte năzuinţe a exploataţilor şi asupriţilor.

I. V. Stalin a desvoltat teoria marxist-leninistă a posibilităţii construirii socialismului într'o singură ţară, fundamentând în mod genial teoria posibilităţii construirii fazei superioare a comunismului într'o singura ţară, în condiţiile încercuirii capitaliste. I. V. Stalin a arătat că sarcina curentă a societăţii sovietice este construirea comunismului.

Trecerea treptată dela socialism la comunism se produce prin activitatea planificata a societaţii socialiste în vederea creării condiţiunilor care să permită înfăptuirea principiului comunismului „dela fiecare după capacităţile sale, fiecaruia după nevoile sale". Principala trăsatură a fazei superioare a comunismului este un nivel de desvoltare a forţelor de producţie şi a productivităţii muncii sociale, care poate asigura o desăvârşită abundenţa de bunuri de consum. I. V. Stalin, genial teoretician al construirii fazei superioare a societăţii comuniste, vorbind despre „anatomia societaţii comuniste", a arătat că aceasta va fi o societate în care economia naţională, organizată după plan, se va baza pe tehnica superioară, atât în domeniul industriei cât şi în domeniul economiei rurale ; în aceasta societate, dispare contrastul dintre oraş şi sat, dintre industrie şi agricultura, economia rurala devenind o ramura a industriei, dispare contrastul dintre munca fizică şi munca intelectuala.

I. V. Stalin a arătat căile practice de realizare a trecerii dela socialism la comunism. In raportul prezentat la Congresul al 18-lea al P.C. (b) al U. S. a demonstrat că Uniunea Sovietică va putea obţine abundenţa de bunuri de consum, care să permită înfaptuirea principiului comunist al repartiţiei, numai dacă rezolvă sarcina economică de bază a U.R.S.S. — aceea de a ajunge şi a depăşi ţările capitaliste cele mai desvoltate, nu numai din punct de vedere al ritmului desvoltării industriei dar şi din punctul de vedere al nivelului ei absolut; nu numai din punctul de vedere al tehnicei producţiei, dar şi din punctul de vedere al nivelului producţiei principalelor produse pe cap de locuitor.

Sprijinindu-se pe puterea sa economică, statul sovietic, sub conducerea Partidului Bolşevic şi a tovarăşului Stalin, înfăptueşte planuri grandioase, prevăzute pe câteva planuri cincinale, care să asigure pe deplin desăvârşirea construirii socialismului şi trecerea la comunism. Măreţul plan elaborat de I. V. Stalin, care prevede o desvoltare de trei ori mai mare a industriei sovietice faţă de perioada de dinainte de războiu ; planul grandios elaborat de I. V. Stalin pentru transformarea naturii, prevăzut pe 10 -15 ani ; noul plan genial stalinist de reconstruire a Moscovei, etc., iată proporţiile şi avântul activităţii constructive în trecerea treptată la comunism.

Sintetizând experienţa construirii socialismului, I. V. Stalin a pus într'un mod nou problema teoretică şi practică a înlăturării contrastului dintre oraş şi sat. In condiţiile existenţei societăţii socialiste, această sarcină fundamentală a construcţiei comuniste, se rezolva după urmatoarele linii principale : în primul rând, pe baza desvoltării unui mod unic de producţie în cele două forme de proprietate socială şi a transformării muncii agricole într'o varietate a muncii industriale ; în al doilea rând, pe baza reconstrucţiei socialiste a vechilor oraşe ; în al treilea rând prin construirea de oraşe noi, socialiste; în al patrulea rând prin ridicarea multilaterală, culturală şi tehnică, a satului colhoznic, până la nivelul oraşului socialist, fapt care constitue una dintre cele mai strălucite manifestări a rolului conducător al clasei muncitoare, în opera de construire a societăţii comuniste,

I. V Stalin a desvoltat teoria marxist-leninistă a desfiinţării complecte a claselor. El a arătat că pe baza victoriei socialismului, a avut loc în U.R.S.S. desfiinţarea completă a tuturor claselor şi grupurilor exploatatoare ; deasemenea s'a înlăturat diferenţa fundamentală dintre clasa muncitoare şi clasa ţăranilor, deoarece aceste clase se bazează acum pe un mod de producţie unic, adică pe

www.dacoromanica.ro

economia socialistă unică. Însă în condiţiile socialismului mai rămân încă clasa muncitoare şi clasa ţăranilor colhoznici şi intelectualitatea sovietică.

După o analiză profundă a schimbării naturii sociale a clasei muncitoare, a clasei ţăranilor şi a intelectualităţii în condiţiile societăţii socialiste, I. V. Stalin a arătat că dispariţia completă a tuturor deosebirilor de clasă va avea loc atunci „când muncitorii şi ţăranii se vor fi prefăcut în lucrători ai societăţii comuniste unice" [1]. I. V. Stalin ne învaţă că rolul conducător al clasei muncitoare în societate se menţine până la instaurarea fazei superioare a comunismului.

I. V. Stalin a dat, pentru prima oară în istoria marxismului, un răspuns teoretic de imensă importanţă practică, privind necesitatea şi inevitabilitatea existenţei statului şi în condiţiile comunismului, atât timp cât există încercuirea capitalistă.

Marx şi Engels presupuneau că odată cu desfiinţarea proprietăţii particulare asupra mijloacelor de producţie, odată cu desfiinţarea claselor, va avea loc şi dispariţia statului. Engels spunea: „Primul act prin care statul se manifestă ca adevăratul reprezentant al societăţii întregi — luarea în stăpânire a mijloacelor de producţie în numele societăţii — este, în acelaş timp şi ultimul său act independent ca stat. Intervenţia unei puteri de stat în relaţiile sociale devine, rând pe rând, de prisos în toate domeniile şi adoarme apoi dela sine. Guvernarea asupra persoanelor este înlocuită cu administrarea lucrurilor şi conducerea proceselor de producţie. Statul nu este „desfiinţat": el dispare treptat" [2].

Marx şi Engels legau începutul morţii statului de victoria socialismului simultan în toate ţările. Dar dacă — întreabă I. V. Stalin — socialismul n'a învins decât într'o singură ţară luată aparte şi, prin urmare, este absolut imposibil să facem abstracţie de condiţiunile internaţionale, ce facem? Această întrebare, Engels nu şi-o putea pune şi deaceea nici nu putem găsi un răspuns în formula sa.

„Cum vedeţi — a spus I. V. Stalin, la Congresul al 18-lea al P.C. (b) al U. S. — noi avem acum un stat absolut nou, un stat socialist, nemaiîntâlnit încă în istorie, şi care se deosebeşte într'o măsură însemnată, prin forma şi funcţiunile sale, de statul socialist din prima fază.

„Dar desvoltarea nu poate să se oprească aci. Noi mergem mai departe, înainte, spre comunism. Va subsista la noi statul şi în perioada comunismului?

„Da, va subsista, dacă nu va fi lichidată încercuirea capitalistă, dacă nu va fi înlăturat pericolul agresiunilor militare din afară. Se înţelege că formele statului nostru vor fi din nou schimbate, în conformitate cu schimbarea situaţiei interne şi externe.

„Nu, el nu va subsista, va dispare treptat, dacă încercuirea capitalistă va fi lichidată, dacă ea va fi înlocuită cu încercuirea socialistă.

„Aşa stau lucrurile cu chestiunea statului socialist" [3].

Statul socialist sovietic are menirea să joace un rol de seamă în crearea premizelor materiale şi ideologice ale construirii comunismului. În prima fază de desvoltare a statului sovietic, funcţiunile de bază ale statului socialist erau sdrobirea claselor duşmane dinăuntrul ţării şi apărarea ţării de agresiunile din afară. De o puternică actualitate practică în opera de construire a socialismului în ţara noastră şi în celelalte ţări de democraţie populară sunt învăţăturile staliniste cu privire la funcţiunile represive ale statului socialist în prima fază a socialismului: ...„Elementele capitaliste, nu vor să părăsească de bunăvoie scena: ele se împotrivesc şi se vor împotrivi socialismului, pentrucă văd că se apropie ultimele zile ale existenţei lor". I. V. Stalin a arătat mai departe: „Nu s'a pomenit încă în istorie ca clasele muribunde să părăsească scena de bunăvoie. Nu s'a pomenit încă în istorie ca burghezia muribundă să nu-şi încordeze tot restul forţelor pentru a-şi apăra existenţa" [4].

În a doua fază de desvoltare a statului sovietic devine mai puţin importantă funcţiunea represiunii din interiorul ţării şi trece pe primul plan funcţiunea de apărare a proprietăţii obşteşti. Sub steagul constituţiei staliniste, statul socialist

---

1) I. V. Stalin: „Problemele leninismului", Ed. II-a P.M.R., pag. 835.

2) Fr. Engels: „Domnul Eugen Dühring revoluţionează ştiinţa" („Anti-Dühring)", Ed. P.C.R., 1946, pag. 415—416.

3) I. V. Stalin: „Problemele leninismului", Ed. II-a P M R., pag. 954.

4) Idem, pag. 377.

www.dacoromanica.ro

organizează toate forţele poporului sovietic pentru construirea comunismului.

I. V. Stalin conduce lupta pentru victoria comunismului în U.R.S.S., pe linia creerii premizelor materiale ale societăţii comuniste, pe linia intensificării muncii ideologice a Partidului, a educaţiei comuniste a maselor muncitoare, a lichidarii rămăşiţelor capitaliste din conştiinţa oamenilor, a luptei cu influenţa ideologică burgheză, pe linia desvoltării neîntrerupte a culturii şi progresului.

Rezoluţiile C.C. al P.C. (b) luate din iniţiativa tovarăşului Stalin asupra problemei activităţii ideologice, artistice şi literare, victoria orientării miciurinene în ştiinţa biologică, lupta împotriva cosmopolitismului, sunt paşi pe drumul creării premizelor ideologice ale societăţii comuniste în U.R.S.S.

Învăţătura genială a lui I. V. Stalin cu privire la construirea economiei socialiste şi comuniste luminează munca creatoare a popoarelor care au pornit la construirea socialismului în ţările democraţiei populare şi arată limpede drumul către victorie şi libertate, popoarelor aflate încă sub jugul capitalist. Teoria genială a lui Lenin şi Stalin, geniala desvoltare stalinistă a teoriei marxist-leniniste, este cea mai puternică armă a popoarelor muncitoare împotriva imperialismului, pentru apărarea păcii şi civilizaţiei.

Tovarăşul Stalin, geniul omenirii, îmbină gândirea teoretică cu practica construirii socialismului şi comunismului, şi conduce oamenii muncii din lumea întreagă pe drumul victorios al celei mai înalte civilizaţii.

www.dacoromanica.ro

PROBLEMELE CONSTRUIRII SOCIALISMULUI IN U.R.S.S. IN OPERELE LUI I. V. STALIN DIN ANII 1924-1926 *)

de I. GLADCOV

La sfârșitul perioadei de reconstrucție, s'au pus cu toată puterea problemele în legătură cu perspectivele desvoltării statului de dictatură a proletariatului și cu soarta socialismului în U.R.S.S. I. V. Stalin a comparat această etapă importantă în desvoltarea Republicii Sovietice cu perioada de pregătire a Revoluției Socialiste din Octombrie, relevând trasătura lor comună, cu toată deosebirea imensă dintre aceste perioade. „Această trăsătură comună, — a spus I. V. Stalin la 7 Noembrie 1925, — constă în faptul că ambele perioade reflectă un moment crucial în desvoltarea revoluției noastre. Atunci, în 1917, era vorba de a face trecerea dela puterea burgheziei la puterea proletariatului. Acum, în 1925, este vorba de a face trecerea dela actuala economie, care nu este în întregime socialistă, la economia socialistă, la acea economie, care trebue să servească drept bază materială a societății socialiste" [1]).

Marea Revoluție Socialistă din Octombrie a instaurat dictatura proletariatului și a creat astfel baza politică a socialismului. Înnăbușind rezistența claselor exploatatoare răsturnate, dictatura proletariatului — puterea sovietică — a început o uriașă muncă transformatoare și constructivă în vederea reorganizării vieții economice; marea industrie, pământul, băncile, transporturile, comerțul exterior, adică principalele mijloace de producție și de circulație au fost naționalizate, devenind proprietate socială; au fost puse bazele economiei socialiste planificate. Prin munca eroică a Partidului Bolșevic și a oamenilor muncii, a fost reconstruită, în linii mari, într'un timp relativ scurt, economia națională, distrusă de războiul imperialist din 1914-

*) Din „Voprosi economichi" Nr. 8 din 1949.

1) I. V. Stalin, Opere, Vol. VII, pag. 252. Mai departe, volumele și paginile vor fi indicate în text.

www.dacoromanica.ro

1917, de intervenția străină și de războiul civil din 1918-1920. Forța economică și politică a Statului Sovietic a crescut necontenit. La sfârșitul perioadei de reconstrucție, s'au creat în U.R.S.S. premizele pentru desfășurarea construcției bazei economice a societății socialiste.

Problema construirii socialismului în U.R.S.S. și a perspectivelor construirii unei noi economii naționale, socialiste, a căpătat în acel timp un caracter extrem de actual, deoarece era vorba de soarta Revoluției Socialiste din Octombrie, de soarta Patriei sovietice. Tot odată problema victoriei socialismului în U.R.S.S. prezenta o importanță uriașă pentru întreaga omenire muncitoare, care lupta pentru eliberarea de sclavia capitalistă.

Partidul Bolșevic, înarmat cu învățătura lui Lenin și condus de I. V. Stalin, a luptat ferm și hotărît pentru victoria socialismului în U.R.S.S. „Marea importanță a leninismului, — a spus I. V. Stalin în Iunie 1925, — constă, între altele, și în aceea că el nu recunoaște construirea la întâmplare, pe dibuite, că nu concepe o construcție lipsită de perspective, că dă o soluție justă și precisă la problema perspectivei muncii noastre, stabilind că avem toate datele pentru construirea economiei socialiste în țara noastră, că putem și trebue să construim o societate pe deplin socialistă". (Vol. VII, pag. 205).

Liniei leninist-staliniste îndreptate spre victoria socialismului în U.R.S.S., dușmanii Partidului Bolșevic i-au opus linia lor de capitulare, urmărind subminarea construcției socialiste și restaurarea capitalismului în Uniunea Sovietică. Elementele capitaliste și agentura lor au căutat să inoculeze constructorilor socialismului otrava ideologiei menșevice defetiste. Exprimând interesele elementelor capitaliste din interiorul țării și îndeplinind ordinele imperialiștilor străini, restauratorii troțchisto-zinovieviști ai capitalismului au căutat să dezarmeze constructorii socialismului, să semene neîncrederea în forțele revoluției, în alianța dintre muncitori și țărani, în posibilitatea victoriei socialismului în Rusia. Ei au încercat să sdruncine unitatea Partidului Bolșevic, să submineze alianța dintre muncitori și țărani și să ducă astfel la pieire puterea sovietică.

I. V. Stalin a demascat caracterul de restaurare burgheză al liniei troțchiștilor, zinovieviștilor și a celorlalți capitularzi, a lichidat „teoriile" lor menșevice, care negau posibilitatea victoriei socialismului, într'o singură țară și planurile artificial camuflate de restaurare a capitalismului în U.R.S.S. I. V. Stalin a arătat că negarea posibilității victoriei socialismului în U.R.S.S. înseamnă capitularea în fața elementelor capitaliste dinăuntrul țării și ajutorarea imperialiștilor, înseamnă încercarea de a smulge Uniunii Sovietice, — țara care construește socialismul — rolul de bază a Revoluției mondiale și de a submina mișcarea revoluționară mondială. Sdrobirea troțchismului a fost condiție indispensabilă pentru înaintarea U.R.S.S. spre socialism, pentru desvoltarea victorioasă a luptei revoluționare a proletariatului mondial. Sub conducerea lui I. V. Stalin, bolșevicii au sdrobit pe plan

www.dacoromanica.ro

teoretic și organizatoric blocul trotchist-zinovievist al restauratorilor capitalismului. Partidul Bolșevic a sdrobit deasemeni „teoria" capitulardă a buhariniștilor despre integrarea pașnică a burgheziei în socialism, teorie care urmărea restaurarea capitalismului în Uniunea Sovietică.

In lupta împotriva dușmanilor bolșevismului, I. V. Stalin a apărat și a desvoltat teoria leninistă a Revoluției Socialiste, teoria posibilității construirii socialismului într'o singură țară. I. V. Stalin a elaborat programul științific de construirea socialismului în U.R.S.S. și a însuflețit pe oamenii muncii în lupta eroică pentru victoria socialismului. Lucrările lui I. V. Stalin, consacrate apărării, fundamentării și desvoltării teoriei leniniste a revoluției socialiste și a posibilității construirii socialismului într'o singură țară, constitue o contribuție prețioasă la tezaurul marxism-leninismului. Sintetizând din punct de vedere teoretic experiența Revoluției Socialiste din Octombrie și a construirii socialismului în U.R.S.S. și practica luptei dintre cele două sisteme, socialismul și capitalismul, — I. V. Stalin formulează și desvoltă teze noi, îmbogățind știința marxist-leninistă despre legile desvoltării sociale, despre legile desvoltării revoluției socialiste ale construirii și victoriei socialismului.

★

In celebra lucrare „Despre bazele leninismului", care are o importanță extrem de mare pentru apărarea, fundamentarea și desvoltarea leninismului, precum și în alte lucrări, I. V. Stalin a desvăluit marea importanță a teoriei leniniste despre imperialism, despre Revoluția Socialistă și despre posibilitatea victoriei socialismului într'o singură țară. I. V. Stalin arată felul în care Lenin, bazându-se pe principiile fundamentale ale „Capitalului", a făcut analiza marxistă a imperialismului — ultimul stadiu al capitalismului,— modul în care Lenin a descoperit contradicțiile imperialismului și condițiile pieirii sale inevitabile, ajungând la concluzia că, în condițiile imperialismului, victoria socialismului este posibilă, inițial în câteva țări sau chiar într'o singură țară și că legea desvoltării inegale a capitalismului în perioada imperialismului face imposibilă victoria simultană a socialismului în toate țările. Pe baza noilor date ale desvoltării mondiale, I. V. Stalin a îmbogățit marxism-leninismul prin noi teze și concluzii, a concretizat și a desvoltat teza marxist-leninistă a contradicțiilor capitalismului care s'au ascuțit la maximum în epoca imperialismului, astfel revoluția socialistă a devenit o problemă actuală de ordin practic.

Capitalismul monopolist duce la extrem contradicția dintre muncă și capital, mărește antagonismul dintre clase, îmbogățirea trântorilor și pauperizarea oamenilor muncii și intensifică revolta clasei muncitoare împotriva bazelor capitalismului. De aci și ascuțirea crizei revoluționare în țările capitaliste. Imperialismul duce clasa muncitoare la revoluție. Capitalismul monopolist se caracterizează deasemeni prin profunde contradicții între diferitele monopoluri, între statele

www.dacoromanica.ro

imperialiste, care luptă pentru piețe de desfacere a mărfurilor și de export de capitaluri, pentru colonii și surse de materii prime, pentru teritorii străine. Desvoltarea inegală a țărilor capitaliste determină lupta înverșunată a imperialiștilor pentru reîmpărțirea lumii și face ca războaiele imperialiste să fie inevitabile. Aceasta duce la slăbirea reciprocă a imperialiștilor, la slăbirea capitalismului, la intensificarea luptei proletariatului pentru răsturnarea imperialismului. Paralel cu aceasta se măresc contradicțiile dintre statele imperialiste pe de o parte și țările coloniale și dependente pe de altă parte. Exploatarea cruntă și asuprirea necontenită a popoarelor coloniale și dependente de către jefuitorii imperialiști, duce la desvoltarea mișcării de eliberare națională și la intensificarea luptei revoluționare împotriva jugului imperialist. Toate acestea duc la o ascuțire a crizei revoluționare în colonii, sdruncinând până la temelii pozițiile capitalismului și transformând coloniile și țările dependente din rezerve ale imperialismului, în rezerve ale revoluției proletare.

„Toate aceste concluzii — spune în încheiere I. V. Stalin — se contopesc la Lenin într'o singură concluzie generală, anume că *„imperialismul este ajunul revoluției socialiste"* (Vol. VI, pag. 95) [1]).

Caracterizând deosebirea dintre vechiul capitalism, premonopolist și noul capitalism, monoplist, I. V. Stalin relevă că în epoca imperialismului, desvoltarea capitalismului prin concurența liberă a făcut loc desvoltării capitalismului prin uniunile monopoliste ale capitaliștilor. In această epocă domnește capitalul financiar, capitalismul intră în putrefacție, iar vechea desvoltare a capitalismului, relativ pașnică și evolutivă, a făcut loc unei desvoltări prin salturi, unei desvoltări prin reîmpărțirea lumii împărțite deja prin ciocniri armate între statele capitaliste; vechiul capitalism, care se desvoltase în linie ascendentă, a devenit, astfel, un capitalism muribund, care se desvoltă în linie descendentă. Principala trăsătură distinctivă a imperialismului o constitue intensificarea și ascuțirea caracterului inegal al desvoltării economice și politice a țărilor capitaliste.

„Studiind imperialismul, în special în perioada războiului — a scris I. V. Stalin în lucrarea „Revoluția din Octombrie și tactica comuniștilor ruși" — Lenin a ajuns la legea desvoltării economice și politice inegale, în salturi, a țărilor capitaliste. Potrivit acestei legi, desvoltarea întreprinderilor, trusturilor, ramurilor de industrie și a diferitelor țări nu are loc în pas egal, într'o ordine stabilită, încât un trust, o ramură industrială sau o țară oarecare să meargă tot timpul înainte, iar celelalte trusturi sau țări să rămână consecvent una în urma celeilalte — ci ea are loc în salturi, cu întreruperi în desvoltarea unor țări și cu salturi înainte în desvoltarea altora" [2]).

---

1) Vezi și I. V. Stalin: „Problemele leninismului", pag. 35, Ed. P.M.R. 1948 N. Red.

2) Vezi și I. V. Stalin: „Problemele leninismului", pag. 143, Ed. P. M. R. 1948. N. Red.

www.dacoromanica.ro

In operele sale, I. V. Stalin acordă multă atenție întemeierii, fundamentării și desvoltării tezelor leniniste cu privire la legea desvoltării inegale în salturi a țărilor capitaliste în epoca imperialismului. În raportul ținut la a XV-a conferință unională a P.C. (b.) al U.R.S.S. „Despre devierea social-democrată în partidul nostru" (Noembrie 1926), în raportul ținut la a VII-a plenară lărgită a Comitetului Executiv al Cominternului „Încă odată despre devierea social-democrată în partidul nostru" (Decembrie 1926) și într'o serie de alte lucrări, I. V. Stalin dă o caracterizare unitară și completă a legii desvoltării inegale a țărilor capitaliste sub imperialism, lege descoperită de Lenin. Această lege reprezintă punctul de plecare a teoriei leniniste asupra posibilității victoriei socialismului într'o singură țară. Tocmai de aceea dușmanii leninismului au încercat „să răstoarne" teoria leninistă a imperialismului, legea desvoltării inegale, în salturi, în epoca imperialismului.

I. V. Stalin a demascat încercările troțchiștilor, a'e zinovieviștilor și ale celorlalți dușmani ai leninismului de a șterge deosebirea dintre cele două faze ale capitalismului, de a nu ține seama de legea desvoltării inegale în perioada imperialismului, lege care, în mod inevitabil, duce la concluzia că victoria socialismului într'o singură țară e te posibilă. I. V. Stalin a demonstrat netemeinicia încercărilor troțchiștilor și zinovieviștilor de a „răsturna",—invocând tendința de nivelare economică în desvoltarea diferitelor țări,—legea desvoltării economice și politice inegale a țărilor capitaliste în perioada imperialismului. I. V. Stalin a demascat orientarea social-democrată a troțchiștilor și zinovieviștilor, arătând că în lupta lor împotriva leninismului, aceștia au găsit „argumente" în izvoarele putrede ale social-democrației, în special în „teoria" lui Kautzki asupra ultraimperialismului.

Problema desvoltării economice și politice inegale a țărilor capitaliste — arată I. V. Stalin, — nu trebue confundată cu problema diferenței de nivel a situației economice a diferitelor țări. Inegalitatea economică a țărilor în epoca capitalismului premonopolist, nu putea să ducă la desvoltarea în salturi a acestor țări. În perioada imperialismului, diferența de nivel în desvoltarea economică a țărilor capitaliste se atenuează în comparație cu perioada anterioară, dar caracterul inegal al desvoltării economice și politice, se intensifică și se manifestă mai puternic decât înainte; el duce în mod inevitabil la desvoltarea în salturi, când țările înapoiate din punct de vedere industrial depășesc într'un timp mai scurt sau mai îndelungat țările care au luat-o înainte.

„Ce înțeleg deobicei leniniștii atunci când vorbesc despre desvoltarea inegală în perioada imperialismului?

Oare este vorba despre existența unei mari diferențe între nivelul desvoltării diferitelor țări capitaliste, despre rămânerea în urmă a unor țări față de alte'e în desvoltarea lor, despre accentuarea tot mai mare a acestei diferențe?

www.dacoromanica.ro

Nu, nu despre aceasta este vorba. A confunda caracterul inegal al desvoltării în condițiile imperialismului cu diferența de nivel în desvoltarea țărilor capitaliste, — înseamnă a cădea în filistinism. Tocmai în acest filistinism a căzut opoziția...". (Vol. IX, pag. 103).

Intensificarea caracterului inegal al desvoltării țărilor capitaliste, se desfășoară după cum arată I. V. Stalin în același timp cu atenuarea diferenței în nivelul de desvoltare a acestor țări cu o tot mai mare nivelare.

Aceasta nu înseamnă de fel că legea desvoltării inegale, în salturi, funcționează mai slab în condițiile imperialismului.

Nivelarea, — a spus I. V. Stalin, — este fondul și baza care determină intensificarea caracterului inegal al desvoltării în condițiile imperialismului. Toate acestea decurg din esența economică a imperialismului. „Tocmai din cauză că țările înapoiate își accelerează desvoltarea și ajung la același nivel cu țările înaintate, — se ascute lupta pentru depășirea unor țări de către altele, tocmai de aceea se creează posibilitatea pentru unele țări de a depăși pe altele și de a le înlătura de pe piață, creând astfel premizele pentru ciocniri armate, pentru slăbirea frontului mondial al capitalismului, pentru străpungerea acestui front de către proletarii diferitelor țări capitaliste. Acela care nu a înțeles acest lucru simplu, nu a înțeles nimic din problema esenței economice a capitalismului monopolist". (Vol. IX. pag. 105).

Legea desvoltării inegale — subliniază I. V. Stalin — are două laturi: cea economică și cea politică; latura economică a legii desvoltării inegale a țărilor capitaliste constitue baza tuturor catastrofelor în domeniul desvoltării economice mondiale capitaliste, inclusiv a catastrofelor politice. I. V. Stalin a arătat netemeinicia teoretică a încercărilor de a transforma legea desvoltării inegale într'o simplă „lipsă de proporționalitate și armonie" în desvoltarea capitalismului mondial. (Vol. IX, pag. 164-165).

In legătură cu analiza legii desvoltării economice și politice inegale, a țărilor capitaliste, I. V. Stalin a ridicat și a elaborat problema transformării legilor capitalismului în diferitele stadii ale desvoltării sale, a modificării acțiunii lor în funcție de schimbarea condițiilor, problemă, care prezintă o deosebită importanță teoretică și politică. I. V. Stalin a arătat că legea desvoltării inegale, în salturi a țărilor capitaliste, în perioada imperialismului decurge din noile fenomene, proprii capitalismului monopolist, ca ultimul stadiu al capitalismului.

Principalele elemente ale legii desvoltării inegale a țărilor capitaliste, sub imperialism constau în primul rând, în faptul că vechiul capitalism, premonopolist, a fost depășit, transformându-se în capitalism monopolist când împărțirea lumii de către grupele imperialiste se terminase deja, iar desvoltarea economiei mondiale se desfășoară în condițiile luptei disperate, pe viață și pe moarte, între grupurile imperialiste pentru noi piețe și izvoare de materii prime, pentru lărgirea vechilor sfere de influență; în al doilea rând, ele constau în

www.dacoromanica.ro

faptul că această desvoltare nu se desfășoară uniform ci în salturi, caci progresul tehnicei și nivelarea crescândă în desvoltarea țărilor capitaliste permit și ușurează depășirea în salturi a unor țări de către altele; permit unor grupuri imperialiste de a depăși și de a înlătura alte grupuri imperialiste în lupta pentru cucerirea pieților, în lupta pentru acapararea izvoarelor de materii prime, etc. Aceasta o confirma istoria desvoltării economice a Angliei, a Germaniei, a Americii, istoria luptei lor pentru dominație în lumea capitalistă; în al treilea rând ele constau în faptul că vechea împărțire a sferelor de influență între grupurile imperialiste se ciocnește de fiecare dată de noi raporturi de forțe pe piața mondială, că reîmpărțirile periodice ale lumii deja împărțite, absolut necesare pentru „echilibrul" economic pe baza roului raport de forțe, nu pot avea loc decât prin violență, prin războaie imperialiste. Toate acestea duc la intensificarea și ascuțirea inegalității desvoltării în perioada imperialismului". (Vol. \ III, pag. 314; vol. IX, pag. 107, etc.).

Pe baza caracterizării amănunțite a premizelor și a trăsăturilor principale ale legii desvoltării inegale, I. V. Stalin dă cunoscuta formula: „Legea desvoltării inegale în perioada imperialismului înseamnă desvoltarea în salturi a unor țări în comparație cu altele, înlăturarea rapidă de pe piața mondială a unor țări de către altele, reîmpărțirile periodice ale lumii deja împărțite prin ciocniri armate și catastrofe militare, aprofundarea și ascuțirea conflictelor în lagărul imperialismului, slăbirea frontului capitalismului mondial, posibilitatea străpungerii acestui front de către proletariatul anumitor țări, posibilitatea victoriei socialismului în anumite țări". (Vol. IX, pag. 106).

Caracterizarea stalinistă a legii desvoltării inegale, în salturi, în epoca imperialismului, este o continuare a elaborării teoriei leniniste a imperialismului, a revoluției socialiste și a posibilității victoriei socialismului într'o singură țară.

In perioada capitalismului premonopolist, — arată I. V. Stalin,— când caracterul inegal în desvoltarea economică nu era și nu putea fi atât de acut, ca în perioada capitalismului monopolist, când contradicțiile capitalismului nu ajunseseră încă la acel grad de desvoltare, la care ele transformă capitalismul înfloritor într'unul muribund, — vechea formulă a marxismului asupra revoluției proletare și a victoriei simultane a socialismului în toate țările capitaliste avansate a fost justă.

In noua perioadă, în perioada imperialismului, când caracterul inegal în desvoltarea țărilor capitaliste s'a transformat în forța hotărîtoare a desvoltării imperialiste, în factorul desagregării capitalismului, când conflictele și războaiele inevitabile dintre imperialiști slăbesc frontul imperialismului și fac posibilă străpungerea acestuia în unele țări, vechea formulă a marxismului este insuficientă și perimată, ea trebue înlocuită printr'o nouă formulă, care exclude posibilitatea victoriei simultane a revoluției proletare și a socialismului în toate ță-

www.dacoromanica.ro

rile şi recunoaşte posibilitatea victoriei socialismului, iniţial în câteva ţări sau chiar într'o singură ţară.

„...Lenin, — a spus I. V. Stalin, — a fost primul dintre marxişti, care a pus într'un mod nou problema victoriei socialismului într'o singură ţară şi a rezolvat-o în sens pozitiv". I. V. Stalin a subliniat următoarele: „Lenin a reuşit să descopere adevărul despre victoria socialismului într'o singură ţară, deoarece el considera marxismul nu ca o dogmă, ci ca un îndreptar în acţiune, nu era sclavul literei şi ştia să seziseze principalul, esenţialul în marxism". (Vol. VIII, pag. 304, 305).

Desvoltând teoria leninistă a revoluţiei socialiste, I. V. Stalin arată că în epoca capitalismului monopolist, premizele revoluţiei proletare trebue analizate pornind dela starea sistemului capitalist în ansamblul lui, ţinând seama de faptul că sistemul capitalist a ajuns la gradul de desvoltare când poate fi înlocuit pe cale revoluţionară prin sistemul socialist, că revoluţia proletară este, înainte de toate, rezultatul desvoltării contradicţiilor din sistemul capitalist mondial.

Ca urmare a adâncirii contradicţiilor şi a inevitabilităţii ciocnirilor armate dintre imperialişti, frontul mondial al capitalului este uşor vulnerabil pentru atacurile revoluţiei şi se creează posibilitatea străpungerii acestui front în unele ţări — şi anume în veriga cea mai slabă a frontului imperialist. Iniţial, revoluţia socialistă nu va învinge în mod obligatoriu în ţările cu capitalismul cel mai desvoltat, ci, înainte de toate, în acele ţări, în care frontul capitalismului este slab, unde proletariatului îi este uşor să rupă lanţul imperialismului, unde capitalismul a atins cel puţin nivelul mediu de desvoltare.

„Fără îndoială, — a scris I. V. Stalin în Decembrie 1924, — că teoria universală a victoriei simultane a revoluţiei în ţările principale din Europa, teoria imposibilităţii victoriei socialismului într'o singură ţară, s'a dovedit a fi o teorie artificială, neviabilă. Istoria celor şapte ani de revoluţie proletară în Rusia, este o mărturie nu pentru, ci contra acestei teorii. Această teorie este inacceptabilă nu numai ca schemă a desvoltării revoluţiei mondiale, deoarece ea e în contrazicere cu faptele evidente. Ea este şi mai inacceptabilă ca lozincă, deoarece ea stânjeneşte şi nu stimulează iniţiativa unor ţări, luate aparte, care ca urmare a anumitor condiţii istorice, capătă posibilitatea de a rupe în mod independent frontul capitalismului; deoarece ea stimulează unele ţări luate aparte, nu să dea asalt activ asupra capitalului, ci să aştepte, pasive momentul desnodământului general"; deoarece ea cultivă în rândurile proletarilor din unele ţări, luate aparte, nu spiritul de hotărîre revoluţionară, ci spiritul îndoielilor hamletice: „te pomeneşti că ceilalţi nu ne vor susţine?" (Vol. VI, pag. 395—396) [1].

1) Vezi şi I. V. Stalin: „Problemele leninismului" pag. 171., Ed. P.M.R 1948, N. Red.

www.dacoromanica.ro

După ce a înfrânt dușmanii leninismului, Partidul Bolșevic a proclamat ca lege partinică principiul leninist al victoriei socialismului într'o singură țară. Învățătura lui Lenin despre construirea socialismului în U.R.S.S., desvoltată de I. V. Stalin, a fost steagul măreței munci transformatoare și constructive a poporului sovietic, în urma căreia Uniunea Sovietică a devenit țara socialismului. Teoria leninistă a revoluției socialiste, care recunoaște posibilitatea victoriei socialismului într'o singură țară și neagă posibilitatea victoriei simultane a revoluției proletare în toate țările capitaliste, teorie desvoltată de I. V. Stalin și confirmată prin experiența de importanță istorică mondială a Marii Revoluții din Octombrie și a victoriei socialismului în U.R.S.S. este îndreptar în acțiune pentru partidele comuniste și muncitorești, pentru clasa muncitoare revoluționară din lumea capitalistă.

Victoria Revoluției Socialiste din Octombrie și transformarea Rusiei într'un puternic Stat Socialist, au creat noi condiții pentru lupta și victoria proletariatului revoluționar în țările capitaliste. U.R.S.S. a devenit baza și sprijinul mișcării revoluționare a omenirii muncitoare împotriva imperialismului, pentru socialism. Țările care s'au smuls din sistemul imperialismului se bizue în mișcarea lor spre socialism pe puternicul sprijin și pe experiența Uniunii Sovietice.

In lucrările sale („Despre bazele leninismului" „In jurul problemelor leninismului" ș. a.), I. V. Stalin, sintetizând experiența Revoluției din Octombrie, descoperă trăsăturile caracteristice ale revoluției socialiste și deosebirile ei radicale față de revoluțiile burgheze. I. V. Stalin arată că revoluția burgheză începe deobicei când există deja forme mai mult sau mai puțin închegate ale orânduirii capitaliste, forme care se desvoltaseră în sânul feudalismului. Revoluția burgheză se mărginește la trecerea puterii din mâinile unor exploatatori în mâinile altora. Deaceea, revoluția burgheză se termină deobicei prin cucerirea puterii, prin adaptarea mașinii de Stat la economia burgheză existentă. Socialismul nu poate fi conceput fără desființarea proprietății private asupra mijloacelor de producție, el nu poate să apară și să se desvolte în sânul capitalismului. Revoluția socialistă începe în condițiile lipsei totale, sau aproape totale a formelor închegate ale orânduirii socialiste. Deaceea, cucerirea puterii de stat de către proletariat, sdrobirea vechei mașini de stat și crearea unei alte mașini noi, nu reprezintă decât începutul revoluției proletare. Sarcina principală a revoluției proletare este construirea unei noi economii socialiste. Dictatura proletariatului servește drept instrument de transformare a vechei economii și de organizare a noii economii.

In opoziție cu revoluția burgheză, cea socialistă urmărește lichidarea oricărei exploatări a omului de către om si organizarea societății fără clase. Clasa muncitoare, în calitate de conducător al tu-

www.dacoromanica.ro

turor oamenilor muncii şi al maselor exploatate, le antrenează la construirea socialismului.

I. V. Stalin a acordat o atenţie deosebită problemei de bază a leninismului, punctului de plecare al acestuia, problemei dictaturii proletariatului: rolului hotărîtor al dictaturii proletariatului în transformarea revoluţionară a societăţii, în construirea socialismului. I. V. Stalin subliniază că problema imperialismului, a desvoltării în salturi a imperialismului, a victoriei socialismului într'o singură ţară, a statului proletariatului, a formei sovietice a acestui stat, a rolului partidului în sistemul dictaturii proletariatului, a căilor de construire a socialismului, — în toate aceste probleme, elaborate de Lenin, constitue fundamentul ideii dictaturii proletariatului.

Desvoltând tezele leniniste, I. V. Stalin îmbogăţeşte marxism-leninismul prin analiza completă a dictaturii proletariatului, ca principalul conţinut şi principala armă a revoluţiei socialiste, prin descoperirea şi caracterizarea celor 3 laturi principale ale dictaturii proletariatului, care dau acesteia noţiunea completă şi desăvârşită. Aceste laturi includ sdrobirea exploatatorilor dinăuntrul ţării, apărarea acesteia împotriva duşmanilor dinafară, ajutorarea proletariatului internţional, ruptura definitivă a oamenilor muncii de burghezie, consolidarea alianţei dintre clasa muncitoare şi masele muncitoare, sub conducerea de stat a acestor masse de către clasa muncitoare, antrenarea tuturor oamenilor muncii la opera construcţiei socialiste; lichidarea claselor şi organizarea societăţii socialiste.

Caracterizând sistemul dictaturii proletariatului, I. V. Stalin a arătat rolul şi importanţa sindicatelor, a sovietelor, a cooperaţiei şi a Uniunii tineretului ca pârghii sau curele de transmisie în sistemul dictaturii proletariatului, relevând, în deosebi, rolul Partidului Bolşevic ca principala forţă îndrumătoare şi conducătoare a dictaturii proletariatului. „Partidul, — ne învaţă I. V. Stalin, — nu este numai forma cea mai înaltă, a unirii de clasă a proletarilor, ci el este totodată *un instrument* în mâna proletariatului, *pentru* cucerirea dictaturii, atunci când aceasta nu e încă cucerită, *pentru* consolidarea şi lărgirea dictaturii, după ce aceasta a fost cucerită" (Vol. VI, pag. 179—180[1]).

Revoluţia Socialistă din Octombrie şi Statul Sovietic, creat de aceasta, reprezintă modelul clasic al realizării în practică a teoriei leniniste a Revoluţiei Socialiste şi a dictaturii proletariatului. Teoria leninistă a dictaturii proletariatului, subliniază I. V. Stalin, este o teorie obligatorie pentru toate ţările. (Vol. VI, pag. 365) [2]).

Lucrările clasice ale lui I. V. Stalin, consacrate apărării, fundamentării şi desvoltării teoriei leniniste a revoluţiei socialiste şi a

1) Vezi şi I. V. Stalin: „Problemele leninismului" pag. 71, Ed. P. M. R. 1948 N. Red.

2) Vezi şi I. V. Stalin: „Problemele leninismului", pag 139. P.M.R., 1949, N. Red.

www.dacoromanica.ro

dictaturii proletariatului, a posibilității victoriei socialismului într'o singura țară, consacrate sintezei științifice și prelucrării experienței de importanță istorică mondială a Partidului Bolșevic, îmbogățesc teoria marxis'-leninistă și reprezintă o puternică armă a omenirii muncitoare care luptă împotriva sclaviei capitaliste, pentru socialism.

★

De o importanță deosebită în desvoltarea marxism-leninismului sunt tezele staliniste, care descoperă cele două laturi ale problemei victoriei socialismului într'o singură țară. Desvoltând în mod creator știința marxist-leninistă, I. V. Stalin a arătat că trebue să distingem doua grupe de contradicții sau două laturi ale problemei victoriei socialismului într'o singură țară, — cea internă și cea internațională. *Latura internă sau contradictiile interne* includ următoarele probleme: crearea bazei economice a socialismului, problema raporturilor între clase înlăuntrul țării care construește socialismul, posibilitatea învingerii elementelor capitaliste înăuntrul țării prin propriile forțe ale muncitorilor și țăranilor, antrenarea masselor țărănimii la construirea socialismului și construirea societății socialiste într'o singură țară.

Contradicțiile externe sau latura internațională a problemei victoriei socialismului într'o singură țară include următoarele probleme: relațiile dintre țara care construește socialismul și încercuirea capitalistă, înfrângerea burgheziei mondiale, deplina securitate a țării socialismului împotriva primejdiilor intervenției și a restaurării capitalismului și problema victoriei definitive a socialismului.

Problemele relațiilor interne și externe, legate de cele două laturi ale problemei victoriei socialismului într'o singură țară, au fost tratate pe larg în lucrările lui I. V. Stalin, în primul rând în cartea „Despre bazele leninismului", în raportul „Asupra rezultatelor lucrărilor Conferinței a XIV-a a P.C. (b) Rus", în lucrările „Intrebări și răspunsuri", „In jurul problemelor leninismului", în raportul făcut la cea de a XV-a Conferință a P.C. (b) al U.S. „Despre devierea social-democrată în partidul nostru", în raportul făcut la a VII-a plenară lărgită a Comitetului Executiv al Cominternului „Incă odată despre devierea social-democrată în partidul nostru" și în alte lucrări.

In lupta împotriva dușmanilor leninismului, I. V. Stalin a fundamentat și desvoltat din toate punctele de vedere teza leninistă a posibilității construirii depline a societății socialiste în Rusia, fără victoria prealabilă a socialismului în alte țări. Desvoltând teza lui Lenin, după care condiția principală a construirii victorioase a socialismului într'o singură țară, în condițiile încercuirii capitaliste, o constitue asigurarea independenței sale economice, salvarea țării

www.dacoromanica.ro

socialismului de subordonarea economică față de sistemul capitalismului mondial, I. V. Stalin a prelucrat principiile diriguitoare ale politicii economice a Statului Sovietic în condițiile încercuirii capitaliste.

I. V. Stalin a demascat și sdrobit principiile trotchiștilor și zinovieviștilor, care urmăreau „îmbinarea" economiei naționale a U.R.S.S. cu economia națională a capitalismului mondial, absorbirea economiei naționale sovietice de către capitalismul mondial. I. V. Stalin a arătat că „îmbinarea" economiei naționale sovietice cu economia capitalistă mondială ar însemna transformarea celei dintâi într'o anexă a acestei economii capitaliste mondiale și că tocmai acest lucru îl doresc imperialiștii.

Economia națională, socialistă, trebue să se desvolte ca o unitate economică independentă.

Dușmanii statului socialist au născocit tot felul de argumente pentru a arăta necesitatea și inevitabilitatea subordonării economiei naționale sovietice „controlului" economiei capitaliste mondiale. I. V. Stalin a demascat și sdrobit si aceste orientări capitularde ale trotchiștilor și zinovieviștilor. Controlul capitalist, — a arătat I. V. Stalin, — înseamnă desnaționalizarea industriei și transportului socialist, lichidarea monopolului asupra comerțului extern, care constitue scutul și ocrotirea industriei sovietice. Controlul capitalist înseamnă, în fine, lichidarea independenței politice a țării, adaptarea și supunerea legislației sovietice intereselor capitalismului mondial. „Acesta este visul rechinilor capitaliști, vis care nu se va îndeplini niciodată" (Vol. IX, pag. 134), — a declarat I. V. Stalin, exprimând voința popoarelor țării sovietice.

Leninismul ne învață că, principalul mijloc pentru menținerea independenței economice a țării care construește socialismul în condițiile încercuirii capitaliste, este industrializarea socialistă, creerea unei industrii grele proprii, cu coloana ei vertebrală — industria de mașini. Dacă noi, — a spus I. V. Stalin, — la Congresul al XV-lea al P.C. (b) al U.S. rămânem pe treapta de desvoltare la care este nevoie să importăm utilaj și mașini în loc să le producem prin propriile forțe, atunci nu putem avea nicio garanție împotriva transformării țării noastre într'o anexă a sistemului capitalist.

„A transforma țara noastră dintr'una agrară în una industrială în stare să producă prin propriile sale forțe utilajul necesar, — iată în ce constă esența, baza liniei noastre generale" (Vol. VII, pag. 355). In aceasta, — a explicat I. V. Stalin, — constă garanția principală a independenței economice a țării noastre.

I. V. Stalin a sdrobit orientările capitularde ale trotchiștilor, zinovieviștilor și ale celorlalți dușmani ai leninismului, cu privire la imposibilitatea lichidării stării de înapoiere tehnico-economică a țării, prin forțele proprii ale clasei muncitoare a U.R.S.S., a demascat pla-

www.dacoromanica.ro

planurile trădătoare de permanentizare a stării de înapoiere tehnico-economică a țării, de menținere a caracterului ei de țară agricolă, planurile de „dawesizare" — adică de transformare a Rusiei într'o anexa coloniala a imperialismului mondial, planuri concepute de restauratorii infami ai capitalismului.

In lupta împotriva „teoriilor" dușmănoase ale trotchiștilor și zinovieviștilor și ale celorlalți capitularzi, I. V. Stalin a demonstrat în mod incontestabil că, clasa muncitoare a U.R.S.S., bazându-se pe forțele interne ale țării, în alianță cu țărănimea muncitoare, poate și trebue să construiască baza economică a socialismului, adică să unească agricultura cu industria socialistă într'o economie unitară, să lichideze elementele capitaliste, să închidă și să lichideze toate sursele care generează capitalismul și clasele, să creeze condiții de producție și de repartiție care să ducă la lichidarea claselor, să construiască societatea socialistă deplină.

I. V. Stalin a indicat drept verigă principală în desfășurarea construirii socialismului după desăvârșirea refacerii economiei naționale a U.R.S.S., industrializarea socialistă a țării, crearea unei industrii grele proprii ca bază a forței economice și militare a U.R.S.S., ca bază a transformării socialiste a economiei naționale. Marele inspirator și organizator al industrializării socialiste, I. V. Stalin, a desvoltat multilateral problemele construirii industriei sovietice, a trasat un program concret, a indicat căile și izvoarele industrializării U.R.S.S., deosebite principial de căile și izvoarele industrializării capitaliste.

Măreața forță și vitalitatea leninist-stalinistă a industrializării socialiste au fost demonstrate în practică prin faptul de o importanța istorică mondială al transformării U.R.S.S. într'un puternic stat industrial, într'un interval de timp extrem de scurt. Aceasta o confirmă și experiența statelor de democrație populară, care sprijinite de U.R.S.S., înfăptuesc cu succes politica victorioasă de industrializare socialistă a țărilor lor.

Problema construirii socialismului, arată I. V. Stalin, descoperind esența economică a acesteia, înseamnă problema organizării economiei naționale în ansamblul ei, problema îmbinării juste a industriei și a agriculturii. „Societatea socialistă este o asociație de producție și de consum a muncitorilor din industrie și din agricultură. Dacă în această asociație industria nu este legată de agricultură, care furnizează materia primă și produse alimentare și consumă produsele industriei, dacă industria și agricultura nu alcătuesc, așa dar, un tot economic, nu se va ajunge la niciun socialism". (Vol VII, pag. 200). Organizarea socialistă a economiei înseamnă unirea industriei și a agriculturii pe baza comună a proprietații socialiste asupra mijloacelor de producție, în urma trecerii micilor producatori de mărfuri spre marea gospodărie colectivă și a lichidării rămășițelor capitalismului.

www.dacoromanica.ro

In lucrările sale, I. V. Stalin fundamentează şi desvoltă multilateral tezele marxist-leniniste ale programului transformării socialiste a agriculturii după victoria dictaturii proletariatului, desminte şi sdrobeşte afirmaţiile troţchiştilor, zinovieviştilor şi ale altor adversari ai leninismului cu privire la imposibilitatea transformării socialiste a micilor producători de mărfuri şi cu privire la imposibilitatea construirii socialismului prin eforturile comune ale muncitorilor şi ţăranilor. I. V. Stalin descoperă şi caracterizează particularităţile ţărănimii din Uniunea Sovietică şi deosebirea dintre acestea şi ţărănimea Occidentului capitalist. „Ţărănimea care a trecut prin şcoala a trei revoluţii, care împreună cu proletariatul şi în frunte cu proletariatul a luptat împotriva ţarului şi a puterii burgheze, ţărănimea care a primit pământul şi pacea din mâinile revoluţiei proletare şi a devenit, prin aceasta rezerva proletariatului, — această ţărănime nu poate să nu se deosebească de ţărănimea, care a luptat în timpul revoluţiei burgheze în frunte cu burghezia liberală, care a primit pământul din mâinile acestei burghezii şi a devenit din pricina aceasta rezerva burgheziei. E de prisos a dovedi că ţărănimea sovietică, deprinsă a preţui prietenia şi conlucrarea politică cu proletariatul şi care îşi datoreşte libertatea acestei prietenii şi acestei conlucrări nu poate să nu formeze un material extrem de prielnic pentru colaborarea economică cu proletariatul". (Vol. VI, pag. 132-133) [1]).

In cartea „Despre bazele leninismului" şi în alte lucrări, I. V. Stalin răstoarnă afirmaţiile menşevicilor, troţchiştilor, zinovieviştilor şi ale altor duşmani ai leninismului, care susţineau că ţărănimea ar fi aproape un adversar înnăscut al revoluţiei muncitoreşti şi al socialismului. I. V. Stalin subliniază măreaţa importanţă a Revoluţiei Socialiste din Octombrie care a făcut ca drapelul socialismului să fie iubit în rândurile ţărănimii muncitoare, a deschis în faţa acesteia calea salvatoare care duce spre economia socialistă.

De o uriaşă importanţă teoretică este caracterizarea staliniştă a micii gospodării ţărăneşti, gospodărie care stă la răscrucea între capitalism şi socialism, putând să se desvolte atât spre capitalism cât şi spre socialism.

Această poziţie nestabilă a micii gospodării ţărăneşti, arată I. V. Stalin în lucrarea sa „In jurul problemelor leninismului" se explică prin fărâmiţarea şi lipsa de organizare a gospodăriilor ţărăneşti, prin dependenţa lor faţă de oraş, de industrie, de sistemul de credit, de caracterul regimului care domneşte în ţară. In condiţiile capitalismului, mica gospodărie ţărănească se desvoltă, în mod inevitabil pe calea capitalistă. In condiţiile orânduirii sovietice, când puterea de stat aparţine clasei muncitoare şi conducătorul satului este oraşul socialist, când industria, transporturile, sistemul de credit au un caracter socialist, când în ţară s'a înfăp

1) Vezi şi I. V. Stalin: „Problemele leninismului", pag. 73—74, Ed. P.M.R., 1948. (N. Red.).

www.dacoromanica.ro

tuit naţionalizarea pamântului, — în faţa ţărănimii muncitoare se deschide o nouă cale de desvoltare — calea spre socialism.

I. V. Stalin descoperă şi caracterizează particularităţile economiei rurale a U.R.S.S. care au uşurat transformarea ei socialistă.

„Nu trebue să confundăm economia rurală a Rusiei cu economia rurală a Occidentului. Acolo desvoltarea economiei rurale urmează linia obişnuita a capitalismului, în condiţiile profundei diferenţieri a ţărănimii, cu mari moşii şi latifundii capitaliste private la un pol, cu pauperism, mizeria şi sclavia salariaţilor, la celalalt pol. Datorită acestor fapte, acolo, descompunerea şi desagregarea sunt cu totul naturale.

Altfel stau lucrurile în Rusia.

Aici, desvoltarea agriculturii nu poate urma o asemenea cale, chiar şi pentru motivul că prezenţa puterii sovietice şi naţionalizarea principalelor unelte şi mijloace de producţie, nu admit o asemenea desvoltare. In Rusia, desvoltarea agriculturii trebue să urmeze o altă cale, calea cooperării milioanelor de ţărani săraci şi mijlocaşi, calea desvoltării cooperaţiei de massă la sate susţinută de Stat prin credite avantajoase". (Vol. VI, pag. 135).

In lucrările lui I. V. Stalin scrise la sfârşitul perioadei de reconstrucţie, gasim fundamentarea şi desvoltarea profundă a planului cooperatist leninist de antrenare a ţărănimii la construcţia socialistă; în aceste lucrări s'au pus bazele teoriei colectivizării agriculturii. In lucrarea „In jurul problemelor leninismului" şi în alte lucrări, I. V. Stalin arată că cooperarea de massă a gòspodăriilor ţărăneşti, unirea lor în jurul industriei socialiste, punerea bazelor colectivismul i la sate, la început pe linia desfacerii produselor agricole, iar apoi şi aceea a producţiei lor, aceasta este singura cale de transformare socialistă a satelor, de salvare a ţărănimii muncitoare de mizerie şi ruină, de asigurare a unei vieţi înstărite şi civilizate. I. V. Stalin caracterizează cooperaţia ca verigă principală pentru antrenarea ţărănimii pe calea desvoltării socialiste, deoarece cooperaţia asigura posibilitatea îmbinării intereselor private ale ţărănimii cu interesele generale ale construirii socialismului, posibilitatea de a supune interesele private celor sociale. Cooperaţia, avantajoasă şi accesibilă pentru ţărănime, a dat posibilitate Statului Sovietic să antreneze massele principale ale ţărănimii la opera construcţiei socialiste. In condiţiile dictaturii proletariatului, cooperaţia reprezintă un mijloc puternic de transformare socialistă a micii gospodării ţărăneşti şi de reeducare a masselor principale ale ţărănimii. După cum arată I. V. Stalin, cooperarea de massă a ţărănimii, sub conducerea industriei socialiste înseamnă abaterea micii gospodării ţărăneşti dela vechea cale capitalistă şi trecerea la o nouă cale de desvoltare, calea construirii socialsimului (Vol. VIII, pag. 81) [1].

---

1) Vezi şi I. V. Stalin: „Problemele leninismului", pag. 248, Ed. P. M. R., 1948. (Nota Red.).

www.dacoromanica.ro

In lupta împotriva dușmanilor leninismului, I. V. Stalin a dat o profundă fundamentare și desvoltare tezei leniniste după care în condițiile regimului sovietic unde industria socialistă are un rol de frunte, iar principalele mijloace de producție sunt proprietatea Statului, întreprinderile cooperatiste sunt întreprinderi socialiste.

I. V. Stalin descoperă marea superioritate a desvoltării agriculturii pe calea socialistă, în comparație cu desvoltarea capitalistă, subliniind interesul comun atât al proletariatului, cât și al țărănimii muncitoare, de a îndruma desvoltarea satului pe calea socialistă, pe calea cooperării gospodăriilor țărănești, pe calea luptei împotriva chiaburimii și de a pregăti colectivizarea în massă a agriculturii și lichidarea chiaburimii ca clasă. Aceste interese comune ale muncitorilor și țăranilor în problemele fundamentale ale desvoltării țării, au constituit o bază trainică a alianței de neclintit dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare, ea a anihilat contradicțiile temporare dintre proletariat și țărănime.

„Desigur că nu se poate nega faptul că există unele contradicții între proletariat și țărănime", a spus I. V. Stalin, în Mai 1925. Aceste contradicții temporare între proletariat și țărănime priveau atunci, în primul rând prețurile fabricatelor, ale produselor agricole, etc. Analizând aceste contradicții, I. V. Stalin arată că interesele fundamentale ale clasei muncitoare și ale țărănimii muncitoare coincid — muncitorii și țăranii fiind interesați în triumful socialismului, iar contradicțiile temporare și trecătoare dintre ei putând fi pe deplin rezolvate în cadrul alianței dintre muncitori și țărani, pe baza politicii bolșevice de îngrădire a chiaburimii, de pregătire a lichidarii ei, pe baza politicii de antrenare a țărănimii muncitoare în toate formele de cooperație, pe baza politicii de industrializare socialistă a țării.

I. V. Stalin a demascat caracterul contra revoluționar al tezelor trotchiștilor și zinovieviștilor în problema țărănească, a înfierat neîncrederea lor capitulardă în forțele și capacitățile proletariatului de a antrena țărănimea, pe calea socialistă, de a construi socialismul prin eforturile comune ale muncitorilor și țăranilor. I. V. Stalin a zădărnicit încercările dușmanilor Partidului Bolșevic de a submina alianța dintre muncitori și țărani — baza dictaturii proletariatului.

„Lucrul principal, a spus I. V. Stalin în raportul „Asupra rezultatului lucrărilor celei de a XIV-a conferințe a P. C. (b) Rus", constă în a construi socialismul împreună cu țărănimea, în mod obligatoriu împreună cu țărănimea și în mod obligatoriu sub conducerea clasei muncitoare, deoarece conducerea clasei muncitoare este garanția principală că această construcție va urma calea spre socialism". I. V. Stalin arată că alianța dintre muncitori și țărani este necesară nu pentru menținerea țărănimii muncitoare ca clasă, ci pentru transformarea ei socialistă, că politica bolșevică de întărire a acestei

www.dacoromanica.ro

alianțe urmărește transformarea țăranilor în muncitori ai socialismului și lichidarea claselor.

Determinând perspectiva cea mai apropiată a marilor transformări pe baza politicii de industrializare a țării și de colectivizare a agriculturii, I. V. Stalin a scris următoarele la a VII-a aniversare a Revoluției Socialiste din Octombrie (7 Noembrie 1924):

„Doresc muncitorilor dela „Dinamo", precum și muncitorilor din întreaga Rusie ca industria noastră să ia avânt, ca numărul proletarilor din Rusia să ajungă în perioada cea mai apropiată până la 20—30 milioane, ca gospodăria colectivă la sate să înflorească și să supună influenței sale economia privată, ca industria desvoltată și gospodăria colectivă la sate, să sudeze definitiv proletarii dela fabrici și muncitorii pământului într'o singură armată socialistă...." (Vol. VI, pag. 321).

Aceste sarcini grandioase au fost în curând întruchipate în celebrele planuri cincinale, care au asigurat victoria socialismului în Uniunea Sovietică.

Lucrările lui I. V. Stalin, consacrate elaborării celor mai de seamă probleme referitoare la învingerea contradicțiilor interne ale construirii socialismului, la pregătirea și înfăptuirea colectivizării agriculturii, la rezolvarea celei mai grele sarcini, după răsturnarea puterii burgheziei — cea a transformării socialiste a agriculturii, — sunt de o importanță colosală pentru țările de democrație populară, care au pășit pe calea desvoltării socialiste.

Lucrările lui I. V. Stalin, sintetizând experiența de importanță istorică mondială a P.C. (b) al U.S., desvoltând în mod creator marxismul, înarmează partidele comuniste și muncitorești cu cunoașterea căilor și metodelor de construire a socialismului și de asigurare a victoriei acestuia. Mulțumită sprijinului puternic și ajutorului multilateral din partea Uniunii Sovietice, țările de democrație populară merg cu succes spre socialism.

★

Esența *contradicțiilor externe, sau a laturei internaționale* a problemei victoriei socialismului într'o singură țară, o constitue, după cum a arătat I. V. Stalin, relațiile dintre țara care construește socialismul și încercuirea capitalistă.

Aceasta reprezintă domeniul relațiilor internaționale, problema garanției împotriva primejdiilor intervenției și ale restaurării capitalismului, problema victoriei definitive a socialismului. Problema victoriei definitive a socialismului, arată I. V. Stalin, este problema înlăturării burgheziei mondiale.

„Partidul spune că victoria definitivă a socialismului într'o singură țară necesită înlăturarea sau cel puțin neutralizarea burgheziei mondiale". (Vol. IX, pag. 24)

www.dacoromanica.ro

Clasa muncitoare a țării socialismului nu poate să rezolve prin propriile ei forțe contradicțiile de ordin extern dintre țara socialismului și încercuirea capitalistă; pentru aceasta este necesară victoria revoluției socialiste, cel puțin în câteva țări.

Victoria definitivă a socialismului înseamnă asigurarea garanției depline a țării victorioase împotriva intervenției și a încercărilor de restaurare ale regimului burghez, înseamnă înlocuirea încercuirii capitaliste prin încercuirea socialistă.

I. V. Stalin subliniază comunitatea de interese a oamenilor muncii din Țara Sovietică, care construesc socialismul și a oamenilor muncii din țările capitaliste care sunt susținuți de U.R.S.S. și luptă pentru eliberarea lor, interesul vital al poporului sovietic ca revoluția proletara sa învingă în țarile capitaliste. „Dacă este adevărat ca victoria *definitivă* a socialismului în prima țară eliberată nu este posibila fara sforțarile comune ale proletarilor din câteva țări, nu este mai puțin adevarat că revoluția mondială se va desfășura cu atât mai repede și mai temeinic, cu cât va fi mai eficace ajutorul acordat de prima țară socialistă muncitorilor și masselor muncitoare din toate celelalte țări". (Vol. VI, pag. 399).

Dând o lovitură distrugatoare orientărilor capitularde ale trotchiștilor și zinovieviștilor, care prezentau construcția socialistă în țara noastră ca o dovadă de „marginire națională", I. V. Stalin arată importanța internațională a luptei pentru victoria socialismului în U.R.S.S., unitatea și legătura indisolubilă dintre interesele construirii socialismului în U.R.S.S. și interesele mișcării revoluționare din toate țarile. Clasa muncitoare din U.R.S.S. înfăptuește opera comună a proletariatului mondial, atunci când își întărește statul, și când obține succese în domeniul construcției socialiste, acordând prin aceasta un ajutor uriaș proletariatului mondial în lupta sa împotriva capitalismului. Insăși existența U.R.S.S. ca țară care construește socialismul, fermitatea și succesele ei constituie un factor foarte important de descompunere a imperialismului mondial și de subminare a stabilității lui atât în metropole cât și în colonii. U.R.S.S. este baza și sprijinul sigur al puternicei mișcări spre socialism din toate țările capitaliste. Victoria Revoluției Socialiste din Octombrie și succesele construirii socialismului și a comunismului în U.R.S.S. dau muncitorilor din țările capitaliste o nouă armă împotriva burgheziei, întăresc încrederea lor în forțele proprii, în victorie. Clasa muncitoare din întreaga lume, susține puternic țara proletariatului victorios. Forța Statului Socialist și forța mișcării revoluționare în țarile capitaliste, constau în acest sprijin reciproc și în această alianță a clasei muncitoare din toate țările.

Susținerea și apărarea U.R.S.S. ne învață I. V. Stalin, este datoria sfântă a proletariatului mondial.

Revoluționar și internaționalist este acela, care este gata să apere, fără rezerve și necondiționat, sincer și cinstit U.R.S.S. — pri-

www.dacoromanica.ro

mul stat proletar din lume, ţara socialismului, baza mişcării revoluţionare mondiale. A apara şi a împinge înainte mişcarea revoluţionara, este imposibil fără a apara în acelaş timp şi U.R.S.S.: „...acela care intenţionează să apere mişcarea revoluţionară mondială fără a ţine seamă de U.R.S.S. sau împotriva U.R.S.S, merge împotriva Revoluţiei şi alunecă, în mod obligatoriu în lagărul duşmanilor revoluţiei". (Vol. X, pag. 51).

U.R.S.S. — primul stat al dictaturii proletariatului din lume — trasând calea spre socialism, indică omenirii muncitoare calea justa care duce la eliberarea de sub sclavia capitalistă. Uniunea Sovietică acordă un sprijin multilateral şi desinteresat ţărilor de democraţie populară care au păşit pe calea desvoltării socialiste.

Marele stat socialist conduce puternicul lagăr al democraţiei şi al socialismului, care luptă împotriva lagărului reacţionar, imperialist.

Intr'o serie de lucrări, I. V. Stalin a arătat că soarta capitalismului şi a socialismului în întreaga lume o va decide lupta dintre cele două lagăre, cel socialist şi cel imperialist.

Tezele înţelepte şi geniala previziune a lui I. V. Stalin, cu privire la căile de înlaturare a contradicţiilor externe în construirea socialismului, au fost pe deplin confirmate de viaţă, de întregul mers al istoriei.

Lupta dintre cele două sisteme — socialismul şi capitalismul — se desfăşura în acea perioadă în condiţiile stabilizării temporare şi parţiale a capitalismului şi în condiţiile stabilizării regimului sovietic. I. V. Stalin a arătat legătura şi caracterul diametral opus al acestor două stabilizări, care exprimau opoziţia dintre cele două sisteme — socialismul şi capitalismul.

„De ce o stabilizare merge paralel cu cealaltă, de unde vin aceşti doi poli? — spunea I. V. Stalin în raportul „Asupra rezultatelor lucrărilor celei de a XIV-a Conferinţe a P. C. (b) Rus". Fiindcă în lume nu mai există un capitalism unic şi atotcuprinzător. Fiindcă lumea s'a împărţit în două lagăre — lagărul capitalismului, în frunte cu capitalul anglo-american şi lagărul socialismului, în frunte cu Uniunea Sovietică. Fiindcă situaţia internaţională va fi determinată tot mai mult de raportul de forţe dintre aceste doua lagăre".

Stabilizarea capitalistă se deosebea radical de stabilizarea sovietică prin caracterul şi tendinţele sale.

I. V. Stalin a arătat că în condiţiile capitalismului, stabilizarea întăreşte temporar capitalul, dar duce totodată în mod obligatoriu la ascuţirea contradicţiilor, proprii capitalismului, — între grupele imperialiste ale diferitelor ţări, între muncitorii şi capitaliştii fiecărei ţări, între imperialism şi popoarele coloniale. Stabilizarea regimului sovietic întăreşte pe toate căile socialismul.

www.dacoromanica.ro

In opoziţia dintre cele două stabilizări s'a reflectat opoziţia dintre desvoltarea capitalismului şi cea a socialismului. Calea de desvoltare a capitalismului este calea pauperizarii şi a existenţei mizere a marii majorităţi a oamenilor muncii, paralel cu coruperea şi întreţinerea aristocraţiei muncitoreşti — o pătură neînsemnata a proletariatului. Dimpotrivă, calea desvoltării socialismului este calea ridicării continue a bunei stari a oamenilor muncii.

După cum a arătat I. V. Stalin, stabilizarea capitalismului nu putea fi nici de lungă durată, nici trainica. Ea însemna generarea unor condiţii, care duc la noi crize, iar, în cele din urmă — la înfrângerea capitalismului. „Nu încape îndoiala, — a scris I. V. Stalin, în Martie 1925, — ca, *cu timpul* trebue să învingă tendintele negative pentru capitalism şi favorabile revoluţiei, fiindcá imperialismul nu este în stare să rezolve contradicţiile care îl rod fiindcă el este în stare să le vindece numai temporar, pentruca apoi sa reapară şi să se desfaşoare cu o nouă forţa distrugătoare". Dimpotrivă, stabilizarea regimului sovietic însemna acumularea continua de condiţiuni care duc la consolidarea dictaturii proletariatului, la intensificarea mişcării revoluţionare în toate ţările şi la victoria socialismului.

„Această opoziţie principială între cele două stabilizări, cea capitalistă şi cea sovietică, — a spus I. V. Stalin, — este expresia opoziţiei dintre cele două sisteme economice şi de conducere, sistemul capitalist şi sistemul socialist" (Vol. VII, pag. 101).

Stabilizarea capitalistă, nu numai că nu a oprit desvoltarea crizei generale a capitalismului mondial, provocată în urma victoriei Revoluţiei din Octombrie şi a desprinderii Rusiei din sistemul capitalist mondial, dar, dimpotrivă, a dat o nouă bază şi un nou izvor pentru adâncirea şi mai mare a acestei crize, sdruncinând însăşi bazele existenţei capitalismului mondial. Dialectica desvoltării capitalismului, a relevat I. V. Stalin, este de aşa natură, încât din stabilizarea parţială se naşte intensificarea crizei generale a capitalismului, iar criza tot mai puternică face să se prăbuşească stabilizarea. In „Observaţii pe teme actuale", I. V. Stalin a scris ca, creşterea tuturor contradicţiilor imperialismului înseamnă creşterea crizei capitalismului mondial, incomparabil mai profundă, decât criza din ajunul primului război mondial. (Vol. IX, pag. 323).

In lupta împotriva slugilor burgheziei, care au ridicat în slavă stabilizarea capitalistă şi au prezis înflorirea neturburată a capitalismului, I. V. Stalin a arătat, pe baza analizei ştiinţifice a legilor desvoltării socialismului şi a capitalismului, perspectiva desvoltării continue în linia ascendentă a ţării socialismului şi desvoltarea inevitabilă în linie descendentă, a imperialismului, ca un capitalism în putrefacţie şi muribund. Era „Stabilităţii" capitalismului *a trecut*, ducând cu ea legenda nesdruncinării orânduirii burgheze.

www.dacoromanica.ro

A *început* era prabuşirii capitalismului. (Vol. X, pag. 284) [1].

Analizând perspectivele cele mai apropiate ale desvoltării capitalismului contemporan, I. V. Stalin a spus următoarele în Decembrie 1926: „Razboiul imperialist mondial a fost prima încercare de a reîmpărţi lumea deja împărţita. Capitalismul a platit aceasta încercare cu victoria revoluţiei în Rusia şi cu subminarea bazelor imperialismului în ţarile coloniale şi dependente.

Fara îndoiala ca, dupa prima încercare de reîmpărţire va urma o a doua încercare, lucru care se pregăteşte de pe acum din lagarul imperialiştilor.

Este aproape sigur ca a doua încercare de reîmpărţire, capitalismul mondial o va plati cu mult mai scump decât prima.

Acestea sunt perspectivele desvoltarii capitalismului mondial din punctul de vedere al legii desvoltarii inegale în condiţiile imperialismului.

Vedeţi că aceste perspective duc în mod direct la posibilitatea victoriei socialismului într'o singură ţară capitalistă, în perioada imperialismului". (Vol. IX, pag. 108).

Previziunile staliniste au fost pe deplin confirmate de întregul mers al istoriei — de adâncirea tot mai mare a contradicţiilor capitalismului şi de slăbirea forţelor imperialismului, de victoria socialismului în U.R.S.S. de creşterea importanţei internaţionale şi a rolului marelui stat socialist, de întărirea lagarului democraţiei şi al socialismului în întreaga lume.

Cel de al doilea razboi mondial, care a fost rezultatul inevitabil al desvoltarii inegale a forţelor politice şi economice mondiale pe baza actualului capitalism monopolist, a subminat şi slăbit forţele imperialismului. Marele Stat Socialist care a câştigat o victorie istorică asupra armatelor fasciste ale imperialismului, a ieşit şi mai puternic din razboi. O serie de ţari din Europa Centrală şi de Sud-Est, pe care Armata Sovietică le-a eliberat de sub ocupaţia fascistă, s'au smuls din lanţurile imperialismului şi, susţinute de Uniunea Sovietica, au păşit pe calea desvoltarii socialiste. Ajutorul şi sprijinul multilateral acordat de Uniunea Sovietică, ţara care stă în fruntea lagărului socialismului şi al democraţiei, constitue condiţia hotărîtoare şi garanţia victoriei socialismului în ţările de democraţie populară. În urma celui de al doilea razboi mondial s'a intensificat criza sistemului colonial al imperialismului şi s'a desfăşurat pe o scară largă mişcarea de eliberare naţională a popoarelor înrobite.

Constituirea Republicii Populare Chineze înseamnă o nouă lovitura puternică data sistemului imperialist. Victoria istorica a poporului chinez măreşte forţele lagărului democraţiei şi al socialismului.

In lucrarile sale I. V. Stalin face o analiză profundă a sistemului economic socialist şi a legilor desvoltării acestuia, şi explică supe-

1) Vezi şi I. V. Stalin: „Problemele leninismului" pag. 297-298. Ed. P.M.R. 1948. (N. Red).

www.dacoromanica.ro

rioritatea modului de producţie socialist asupra celui capitalist. Cu o perspicacitate genială, I. V. Stalin a prevăzut încă în 1926, ca sistemul economic socialist, creat în U.R.S.S., va demonstra, în timpul cel mai scurt, lumii întregi superioritatea sa asupra sistemului economic capitalist.

In timp ce victoria feudalismului asupra sistemului economic sclavagist, — a arătat I. V. Stalin, — a necesitat aproape 200 de ani, iar capitalismul şi-a demonstrat superioritatea asupra sistemului economic feudal în timp de aproape 100 ani, socialismul îşi poate dovedi superioritatea asupra sistemului economic capitalist, din punctul de vedere al desvoltării forţelor de producţie, într'o perioadă de timp cu mult mai scurtă.

I. V. Stalin, a răsturnat şi sdrobit afirmaţiile troţchiştilor, după care socialismului i-ar trebui cel puţin 50—100 ani pentru a-şi demonstra în practică, superioritatea asupra capitalismului, afirmaţii dictate de „încrederea superstiţioasă a micului burghez înspăimântat în atotputernicia sistemului economic capitalist".

„Oare faptul, — a spus I. V. Stalin, — că în fruntea industriei noastre nu vor sta paraziţii ci înşişi producătorii, — oare acest fapt nu este cel mai important factor care arată că sistemul economic socialist va avea toate şansele să desvolte economia cu paşi uriaşi şi să-şi demonstreze superioritatea asupra sistemului economic capitalist într'o perioadă mai scurtă?

Oare faptul că economia socialistă este economia cea mai unită şi mai concentrată, că economia socialistă este planificată, — oare acest fapt nu arată că economia socialistă va avea toate atout-urile pentru a-şi demonstra, într'un timp cu mult mai scurt, superioritatea asupra sistemului economic capitalist, sfâşiat de contradicţii interne şi ros de crize?" (Vol. IX, pag. 137).

Înfăptuind planurile staliniste de industrializare a ţării şi de colectivizare a agriculturii, poporul sovietic, a creat într'un timp nemai întâlnit de scurt, prin munca sa plină de abnegaţie economia socialistă, care se bazează pe proprietatea socială asupra mijloacelor de producţie care exclude posibilitatea exploatării omului de catre om, care nu cunoaşte crizele şi şomajul, mizeria şi ruinarea maselor, care dă oamenilor muncii toate posibilităţile pentru o viaţă îndestulată şi civilizată.

Saltul gigantic, făcut de Uniunea Sovietică în perioada planurilor cincinale staliniste antebelice (1928-1940), care a transformat U.R.S.S. dintr'o ţară înapoiată din punct de vedere tehnico-economic, dintr'o ţară agrară într'un stat industrial şi colhoznic puternic şi înaintat, constitue o mărturie vie a superiorităţii proprietăţii socialiste şi a sistemului economic socialist planificat asupra capitalismului. Astfel, regimul socialist, care a învins în U.R.S.S. şi-a demonstrat într'un timp foarte scurt superioritatea în întrecerea cu capitalismul.

www.dacoromanica.ro

Marile avantagii ale sistemului socialist, vitalitatea și superioritatea regimului socialist asupra capitalismului s'au manifestat cu o nouă forță în perioada Marelui Război pentru Apărarea Patriei.

In perioada postbelică, creșterea impetuoasa a economiei socialiste în U.R.S.S. și succesele construcției socialiste în țările de democrație populară demonstrează limpede superioritatea socialismului asupra sistemului economic capitalist, sguduit de o nouă și adâncă criză economică.

Toate acestea constitue o dovadă evidentă că după Marea Revoluție din Octombrie din Rusia, s'a produs după cum a arătat I. V. Stalin, o cotitură radicală în istoria omenirii, dela vechea lume capitalistă, la noua lume socialistă, căreia îi aparține viitorul.

www.dacoromanica.ro

DESPRE PREVIZIUNEA ȘTIINȚIFICĂ IN OPERA LUI I. V. STALIN

de Prof. MIHAIL FRUNZĂ

Dorința de a cunoaște viitorul a animat pe oameni din cele mai vechi timpuri. Fie că pornea la vânătoare, fie că pornea la război, omul primitiv era în cel mai înalt grad preocupat de gândul de a alege cel mai bun drum, care-i va aduce în cale vânatul, îl va apropia sau îndepărta de dușman. Curiozitatea nesatisfăcută, precum și imposibilitatea de a și-o satisface datorită nivelului scăzut al cunoștințelor, l-au împins pe omul primitiv de a construi diferite sisteme și metode de prezicere a viitorului, unele mai fantastice decât altele, toate bazate pe misticism, superstiții, iar mai târziu, odată cu formarea castei privilegiate a preoților — bazate deadreptul pe înșelăciune.

Sunt cunoscute, de pildă, oracolele grecești, devenite afaceri mănoase pentru slujitorii templelor respective, sau Augurii din Roma veche, specialiști în a prezice viitorul după sborul păsărilor. Toate acestea reflectau dorința naivă și neputincioasa a omului de atunci de a cunoaște viitorul, bazându-se pe o legătură cu totul imaginara între fenomene. Această linie, bazată pe misticism și superstiții, a fost continuată și de astrologii din primele veacuri ale evului mediu, care încercau să descopere legături între mișcarea diferitelor stele și soarta cutărui sau cutărui om. Este de prisos să ne mai oprim asupra rezultatelor tuturor acestor încercări care nu aveau nimic comun cu realitatea, cu legile care guvernează lumea.

Firește, că istoria civilizației omenești nu putea rămâne pe această treaptă a posibilității previziunii viitorului. Necesitatea unei previziuni reale, care să nu fie subordonată unor indicațiuni absolut fantastice, ca de pildă sborul păsărilor, se făcuse cu mult mai simțită atunci când omul din starea de sălbătăcie trece pe treapta barbariei, când din culegător al mijloacelor de hrană pe care natura i le punea la dispoziție mai mult sau mai puțin darnic, omul deveni în stare să înmulțească produsele naturii prin munca sa. Fără a putea prevedea, chiar și în mică măsură, care vor fi rezultatele muncii sale, bineînțeles că omul n'ar fi putut avea un stimulent pentru muncă. Experiența

www.dacoromanica.ro

de zi cu zi a oamenilor, observațiile cu care ei își îmbogățeau necontenit cunoștințele asupra naturii înconjurătoare, au constituit baza unei noi trepte, mai înaltă, în posibilitatea omului de a prevedea viitorul. Barbarul putea prevedea, și nu fără temei, că sămânța pusă în pământ îi va aduce după un oarecare răstimp rodul pe care-l aștepta.

Observația zilnica, stimulată de necesitățile practice mereu crescânde ale societății omenești (desvoltarea agriculturii și a comerțului) a stat la baza începuturilor timide ale științei, primitive, care a dat un nou impuls previziunii. Astfel egiptenii cu peste 4000 de ani înaintea erei noastre au reușit să întocmească un calendar, pe baza traectoriei soarelui.

Previziunea empirică nu se baza însă pe cunoașterea cauzelor fenomenelor, ci mai mult pe înregistrarea concomitenței sau succesiunii lor repetate în timp. Deaceea previziunea empirică nu putea avea decât un caracter mărginit, limitat la un număr restrâns de fenomene, caci schimbarea permanentă a condițiunilor în natură permite numai arareori repetarea în formă exactă a acelorași fenomene. Pentru a putea prevedea cu adevărat un fenomen trebue să-i cunoaștem cauzele, legile care-l guvernează, iar pentru aceasta observația singura devine insuficientă, după cum insuficientă devine și previziunea empirică.

Desvoltarea societății omenești, înmulțirea crescândă a bunurilor pe care omul și le procura datorita muncii și uneltelor sale din ce în ce mai perfecționate, trecerea pe treapta civilizației, treapta industriei propriu zise și a artei, au cerut o mai mare siguranță în ceeace privește previziunea. S'a impus din ce în ce mai mult cunoașterea legilor care guvernează fenomenele, a cauzelor care le produc. Aceasta nu se putea însă realiza numai cu ajutorul observației, era nevoie de sintetizare teoretică. Asistăm așadar la apariția unei trepte de previziune cu totul nouă, bazată pe începutul cunoașterii legilor fenomenelor, previziunea științifică. Numai când cunoaștem cauzele și consecințele fenomenelor putem prevedea cu siguranță felul cum se vor desvolta ele în viitor. Legea — spunea Marx — acționează cu necesitate de fier. Legea, cu alte cuvinte, ne arată precis fenomenele ce se vor produce atunci când vor interveni anumite condițiuni.

Previziunea științifică se bazează deci pe cunoașterea deplină a legilor realității înconjurătoare. Dar descoperirea și cunoașterea legilor realității înconjurătoare constitue sarcina fiecă-ei științe. Deaceia previziunea, cu alte cuvinte verificarea în practică a legilor descoperite și a felului cum ele acționează, constitue pe drept cuvânt piatra de încercare a oricărei științe. Medicina poate prevedea mersul unei boale și rezultatele ce se pot obține cu ajutorul tratamentului indicat în condițiunile date, astronomia poate prevedea eclipse care vor avea loc peste câțiva ani; Mendeleev a prevăzut existența a trei noi elemente, cu mult înainte ca ele să fi fost descoperite în realitate. Și dimpotrivă, prima dovadă că toate străduințele astrologilor n'au putut ridica astrologia la treapta unei științe este faptul că legăturile stabilite de

www.dacoromanica.ro

ea între soarta omului și mersul astrelor nu puteau fi niciodată verificate în practică.

Cu ajutorul științei visul din totdeauna al omului de a putea prevedea viitorul începe din ce în ce mai mult să devină realitate odată cu progresul științei, odată cu cunoașterea din ce în ce mai adevărată a legilor realității obiective.

Dacă în ce privește cunoașterea legilor naturii și posibilitatea de a prevedea acțiunea lor, omenirea a înregistrat de mult succese importante, învățându-se să folosească aceste legi în viața practică, nu același lucru se poate spune despre cunoașterea legilor care guvernează societatea omenească și posibilitatea de a prevedea desfășurarea evenimentelor sociale. Legile sociale au putut fi descoperite cu mult mai târziu, fenomen care-și are explicația lui. Fiecare ramură a științei are ca obiect determinat al ei studierea uneia din formele de mișcare ale materiei și descoperirea legilor care guvernează forma respectivă de mișcare: mecanică, fizică, chimică, biologică, etc. Cu cât o știință avea în sarcina ei studierea unei forme de mișcare mai simplă cu atât istoria desvoltării ei este mai veche. Dintre științele naturii, prima elaborată mai pe larg a fost mecanica, pentrucă ea se ocupa cu cea mai simplă formă de mișcare — deplasarea în spațiu. Ultima a fost biologia, care studia forma de mișcare a albuminoidelor, forma de mișcare ce reprezintă procesul vieții.

Mult mai complexă este însă forma de mișcare socială, și deaceia fenomenele sociale sunt mult mai greu de cercetat și cunoscut.

Aceasta nu este însă singura, și nici cea mai importantă explicație a faptului că științele sociale au rămas, în timp, cu mult în urma științelor naturii. Cauza principală constă în faptul, că fenomenele sociale ating în gradul cel mai înalt interesele oamenilor și deaceia atâta timp cât în societate există oameni, clase, cu interese contradictorii, științele sociale se puteau desvolta numai într'o înverșunată luptă de clasă.

Ideologii claselor exploatatoare, siliți să apere în teoriile lor anumite interese de clasă, n'au reușit niciodată să se situeze pe un punct de vedere științific, atunci când era vorba de studierea fenomenelor sociale. Materialiștii francezi din sec. XVIII de pildă, deși se situau hotărît în tabăra materialiștilor atunci când era vorba de științele naturii, deveneau idealiști când vorbeau despre fenomenele sociale. Pentru Feuerbach, ideologul burgheziei radicale germane din preajma anului 1848, știința societății este „terra incognita". Incercările sociologilor burghezi de a crea o știință cu legi inventate, arbitrar abstracte și aplicabile aprioric tuturor formațiunilor economico-sociale, independent de timp și spațiu, au eșuat în mod jalnic. Din cauza poziției sale de clasă exploatatoare, în conflict permanent cu tendințele reale de desvoltare a societății, burghezia n'a reușit să aibă o privire științifică asupra fenomenelor sociale.

Mai mult, ideologii burghezi au negat chiar posibilitatea unei cercetări și previziuni științifice în domeniul fenomenelor sociale. Pentru

www.dacoromanica.ro

Helvetius, de pilda, istoria nu este decât un şir de întâmplări, care depind exclusiv de hazard, legi obiective în desvoltarea societăţii nu exista. Ori, acolo unde nu există legi obiective nu poate exista nici previziune ştiinţifică. De aci şi încercările ideologilor burghezi de a contesta posibilitatea unor previziuni în domeniul desvoltării sociale. „A prezice viitorul este primejdios" scria Werner Sombart, duşman al marxismului şi clasei muncitoare. „Cu atât mai primejdioasă — susţinea el — este încercarea de a prezice viitorul în domeniul vieţii economice şi sociale" — considerând această afirmaţie drept un argument împotriva socialismului ştiinţific al lui Marx şi Engels.

Atunci când s'au aventurat să facă asemenea previziuni, ideologii burgheziei s'au facut ridicoli. Este deajuns să ne amintim de pildă, de presa burgheza din 1917, care abunda în preziceri, care de care mai pesimiste cu privire la stabilitatea puterii sovietice. Fiecare om politic burghez care se respecta se simţea obligat să prezică la o dată cât mai apropiată caderea regimului sovietic. Toate aceste declaraţii şi preziceri au ajuns astazi să servească drept material de inspiraţie numai revistelor umoristice. Aceeaşi soartă au avut-o şi previziunile duşmanilor Uniunii Sovietice cu privire la rezultatul celui de al doilea război mondial.

Incapacitatea ideologilor burghezi de a prevedea în mod ştiinţific desvoltarea istoriei omeneşti este o consecinţă directă a intereselor de clasă pe care ei le apără. Burghezia nu are deloc interesul de a descrie just realitatea sociala, care a demascat-o ca pe o clasă exploatatoare, venita pe lume după expresia lui Marx, plină de murdărie şi sânge, şi ale carei privilegii vor fi lichidate de însăşi desvoltarea societăţii. De aci conflictul dintre interesele burgheziei şi ştiinţă, de aci teama ei de a privi în viitor, de aci stăruinţa cu care ideologii ei afirmau imposibilitatea unei previziuni ştiinţifice a desvoltării societăţii.

Numai proletariatul, clasa cea mai progresistă a societăţii contemporane, ale cărui interese coincid perfect cu desvoltarea reală a societaţii, este profund interesat în cunoaşterea legilor de desvoltare a societaţii. Istoria a pus pe umerii proletariatului o misiune pe cât de grea, pe atât de măreaţă: de a fi groparul vechii societăţi şi zidirorul societaţii noi. Aceasta nu se poate face fără o adâncă şi justă cunoaştere a legilor de desvoltare a societăţii.

Conducătorii proletariatului, Marx şi Engels, Lenin şi Stalin, au pus pentru prima oară previziunea fenomenelor sociale pe baze ştiinţifice. Descoperind legile obiective, necesare, de desvoltare a societaţii, transformând filosofia, istoria, în ştiinţe tot atât de exacte ca şi ştiinţele naturii, Marx şi Engels au săvârşit o revoluţie şi în domeniul previziunii ştiinţifice a desfăşurării fenomenelor sociale. Concepţia despre lume făurită de ei, materialismul dialectic şi istoric, din care decurge în mod firesc socialismul ştiinţific, este o revoluţionară sintetizare a întregii experienţe trecute a omenirii, o armă ascuţită de cunoaştere a prezentului şi o admirabilă viziune ştiinţifică a desvoltării viitoare inevitabile a societăţii. Materialismul dialectic şi materia-

www.dacoromanica.ro

lismul istoric a însemnat crearea științei adevărate a legilor de desvoltare a societății. Afirmarea hotărîtă a existenței acestor legi obiective precum și a posibilității justei lor reflectări în conștiința oamenilor formează baza previziunii științifice a partidului proletariatului. „Forța teoriei marxist-leniniste—spune I. V. Stalin—constă în faptul ca ea oferă partidului posibilitatea de a se orienta într'o anumită situație dată, de a înțelege legătura intimă a evenimentelor care se desfășoară în jurul lui, de a prevedea mersul evenimentelor și de a discerne nu numai cum și încotro se desfășoară evenimentele în prezent, ci și cum și încotro trebue să se desfășoare ele în viitor". („Curs scurt", pag. 494).

Marx, Engels, Lenin și Stalin, mânuind cu măestrie arma dialecticii materialiste, au înarmat în permanență clasa muncitoare cu perspectiva desvoltării societății, luminând lupta ei cu forța previziunii lor, arătându-i clar scopurile ce trebuiau atinse și calea practică de realizare. Toate victoriile de azi ale clasei muncitoare, înfăptuirea principiilor socialismului științific în U.R.S.S., desvoltarea spre socialism a țărilor de democrație populară din Europa, victoria poporului chinez, amploarea uriașă a luptei maselor împotriva imperialismului constitue măreațe dovezi a forței și justei previziuni științifice a clasicilor marxism-leninismului.

Fără îndoială, că a arăta toate laturile vieții sociale și luptei clasei muncitoare în care forța de previziune a clasicului contemporan al marxism-leninismului — I. V. Stalin — a jucat un rol hotărîtor, depășește și spațiul acestui articol și forțele autorului ei. Deaceea ne vom limita la subiectul: I. V. Stalin ca îndrumător al proletariatului internațional, ca strateg al revoluției proletare.

★

In anii 1923—24, în timpul bolii și după moartea lui Lenin, în situația internațională interveniseră unele schimbări, care cereau mișcării muncitorești internaționale o rapidă orientare, o clarificare a scopurilor strategice și a metodelor tactice de urmat.

In ce constau aceste schimbări? După valul revoluționar care cuprinsese toate statele Europei ca urmare a victoriei Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și a consecințelor războiului, în Europa interveni o perioadă de liniște, un reflux al revoluției, o stabilizare parțială, relativă, temporară a capitalismului.

Capitalismul reușise să iasă din criza ciclică în care fusese aruncat imediat după război. Producția și comerțul mondial înregistrau o oarecare înviorare, o serie de țări capitaliste au reușit să-și stabilizeze valutele, se observa o intensificare a exportului de capital, mai cu seamă anglo-american, în țările din Europa și Asia.

Această nouă situație produce oarecare dezorientare în rândurile mișcării muncitorești internaționale. Se impunea un răspuns clar la întrebarea: ce înseamnă acest reflux al revoluției? Lenin spusese că Marea Revoluție Socialistă din Octombrie a inaugurat o nouă epocă

www.dacoromanica.ro

în istoria omenirii, epoca revoluției mondiale, epoca de conflicte și războaie care va duce la victoria proletariatului în cele mai importante țări capitaliste. Insemna oare acest reflux al revoluției sfârșitul acestei epoci, a epocii revoluției mondiale? Sau teza lui Lenin nu mai avea valoare?

Ca în toate momentele de trecere dela avântul revoluției la reflux, începuseră să ridice capul diferiți „teoreticieni" care proroceau sfârșitul revoluției, întărirea capitalismului, răspândind diferite idei lichidatoriste. Intr'o serie de partide comuniste din apus au luat naștere fracțiuni oportuniste de dreapta a căror leaderi înspăimântați de refluxul revoluției căutau refugiu în brațele iluziilor conciliatoare social-democrate. Alți oportuniști așa numiți de stânga, nu mai puțin periculoși decât primii, nu vroiau să ia în considerație faptul, că sistemul capitalist mondial a intrat într'o nouă etapă, și încercau să folosească în noua situație metodele de luptă și tactica folosită în etapa anterioară, de avânt a revoluției.

Nici Partidul Comunist din țara noastră n'a fost scutit de luptele interioare, ce frământau pe atunci întreaga mișcare muncitorească.

Interesele vitale ale clasei muncitoare din întreaga lume cereau o clarificare a situației, lămurirea căilor de desvoltare viitoare ale economiei capitaliste, a luptei de clasă a proletariatului, o precizare a perspectivelor revoluției.

Această sarcină a îndeplinit-o I. V. Stalin, rămas după moartea lui Lenin, conducătorul proletariatului internațional.

Nu, răspunde cu hotărîre I. V. Stalin, refluxul revoluției și stabilizarea parțială a afacerilor capitalismului nu înseamnă sfârșitul epocii revoluției mondiale, nu înseamnă că teza lui Lenin nu mai are valoare, cum susțin dușmanii clasei muncitoare, lichidatorii mișcării muncitorești, speriați de slăbirea avântului revoluționar și de o oarecare întărire a capitalismului.

O analiză magistrală a situației pe toate fronturile luptei de clasă vine să întărească raspunsul stalinist.

„Epoca revoluției mondiale — scrie I. V. Stalin — este o etapă nouă a revoluției, o întreagă perioadă strategică, care cuprinde un șir de ani și poate chiar un șir de decenii. In decursul acestei perioade pot și trebue să aibe loc fluxuri și refluxuri ale revoluției". (Vol. VII, pag. 93).

O perioadă strategică a revoluției nu se caracterizează printr'o linie continuă de avânt, cum își închipue revoluționarii de paradă, ci printr'o serie de fluxuri și refluxuri. „Mișcarea revoluționară mondială — scrie I. V. Stalin mai departe — a intrat actualmente într'o fază de reflux, căreia... va trebui să-i ia locul o fază de flux ce se va termina cu victoria proletariatului, dar care poate să nu se termine cu o victorie, ci cu un nou reflux, care la rândul său se va termina cu un avânt al revoluției. Lichidatorii perioadei actuale spun, că liniștea survenită înseamnă sfârșitul revoluției mondiale. Dar ei se înșeală...". (Vol. VII, pag. 93—94).

www.dacoromanica.ro

Lichidatorii și ceilalți oportuniști de dreapta vedeau numai o singură latură a situației—numai stabilizarea relativă capitalistă, dar alături de stabilizarea relativă a capitalismului se întărea și se stabiliza U.R.S.S. Existau deci doua stabilizări, pentrucă lumea se împărțise în două tabere,—tabăra capitalismului în frunte cu capitalul anglo-american și tabăra socialismului în frunte cu U.R.S.S. De aci încolo întreaga situație internațională va depinde de relațiile reciproce dintre aceste două lagăre. In momentul actual—arată I. V. Stalin în 1924 — forțele acestor două lagare au ajuns oarecum în echilibru cu oarecare plus pentru capitalism și oarecare minus pentru revoluție.

Dar ce permite această situație? Cum se va desvolta ea și care trebue să fie orientarea partidelor clasei muncitoare? Stabilizarea capitalismului — arată I. V. Stalin — nu poate fi decât vremelnică, pentruca ea este putredă. Stabilizarea capitalismului, ducând la o oarecare întărire a capitalului, duce în acelaș timp în mod obligator la o ascuțire a contradicțiilor capitalismului, căci capitalismul nu se poate desvolta fără intensificarea exploatării clasei muncitoare, fară aducerea în stare de mizerie a majorității oamenilor muncii, fară asuprirea țarilor coloniale și dependente, fără conflicte și ciocniri între diferite grupuri imperialiste ale burgheziei mondiale. Ori aceasta ce înseamnă? Că desvoltându-se și în aparență întărîndu-se, capitalismul nu face altceva decât să concentreze acele condițiuni care până la urmă vor ușura căderea imperialismului. Deaceia stabilizarea capitalismului nu putea fi nici îndelungată, nici trainică.

Prin ce se manifestă concret această stabilizare a capitalismului? Prin faptul că America, Anglia și Franța, cu ajutorul planului Dawes, au reușit să se înțeleagă cu privire la jefuirea Germaniei; prin faptul ca capitalul englez, american și japonez a reușit să se înțeleagă cu privire la stabilirea sferelor de influență în China, cu privire la metodele de jaf; prin faptul că grupările imperialiste din principalele țări au reușit să cadă la înțelegere cu privire la neamestecul reciproc în jefuirea și asuprirea coloniilor „proprii". Dar toate aceste fapte, puteau ele oare dovedi altceva decât că stabilizarea capitalismului nu putea fi trainică, ci dimpotrivă va putea duce numai la izbucnirea unei noi crize revoluționare și mai puternice, atât în metropole cât și în colonii?

In cu totul alte condițiuni se desvolta stabilizarea puterii sovietice. Ea nu se putea întări decât ridicând nivelul de trai al masselor muncitoare și orice întărire a ei nu putea duce decât la întărirea întregului front al revoluției.

Se putea oare spune în asemenea împrejurări că etapa revoluției mondiale inaugurată prin Marea Revoluție Socialistă din Octombrie s'a terminat, că teza lui Lenin nu mai e valabilă, se mai putea oare merge în asemenea condițiune în coadă lichidatorilor, spre bucuria dușmanilor mișcării muncitorești? Dimpotrivă, sarcina mișcării muncitorești era să adune noi forțe în pregătirea viitoarelor lupte.

www.dacoromanica.ro

Această admirabilă și pătrunzătoare analiză stalinistă a căilor pe care avea să se desvolte capitalismul și lupta clasei muncitoare au avut darul să aducă o completă clarificare în rândurile partidelor proletariatului, să înarmeze mișcarea muncitorească internațională cu perspectiva clară a desvoltării societății, putându-și astfel fixa cu mai mult succes obiectivele strategice și tactica.

Previziunea lui I. V. Stalin cu privire la caracterul temporar, șubred al stabilizarii capitalismului, cu privire la izbucnirea unei noi crize a capitalismului din însăși desvoltarea dialectică a acestui sistem s'a adeverit întru totul. La 1 August 1927, cu doi ani înainte de izbucnirea crizei ciclice de supraproducție, într'o cuvântare la o plenară a Comitetului Central al Partidului Comunist (bolșevic) I. V. Stalin declară: „Zinoviev crede, că stabilizarea înseamnă că este pierdută cauza revoluției. El nu înțelege că criza capitalismului și pregătirea pieirii sale cresc din stabilizare. Oare nu este fapt, că în ultima vreme capitalismul și-a perfecționat și rationalizat tehnica, creând masse enorme de mărfuri, care nu pot fi realizate? Oare nu este fapt că guvernele capitaliste se fascizează tot mai mult, deslănțuind ofensiva împotriva clasei muncitoare și consolidându-și temporar pozițiile? Urmează din aceste fapte că stabilizarea a devenit temeinică? Desigur, că nu! Dimpotrivă, tocmai aceste fapte duc la ascuțirea acelei crize a capitalismului mondial, care este incomparabil mai profundă, decât criza din ajunul ultimului război imperialist.

Tocmai faptul că guvernele capitaliste se fascizează, tocmai acest fapt duce la ascuțirea situației interne din țările capitaliste și la manifestări revoluționare ale muncitorilor (Viena, Anglia). Tocmai faptul că capitalismul raționalizează tehnica și produce o massă enormă de mărfuri pe care piața nu le poate înghiți, tocmai acest fapt duce la ascuțirea luptei în lagărul imperialiștilor pentru piețe de desfacere, pentru piețe de export de capitaluri, duce la crearea condițiunilor pentru noi războaie, pentru o nouă împărțire a lumii.

Oare este greu de înțeles, că creșterea de necrezut a posibilităților de producție ale capitalismului, piața mondială fiind limitată iar „sferele de influență" stabilite, ascute lupta pentru piețe și adâncește criza capitalismului?" (Vol. X, pag. 48—49).

Câteva luni mai târziu, (în Decembrie 1927) I. V. Stalin arată, că stabilizarea nu a lichidat, ci dimpotrivă a ascuțit și mai mult criza generală a sistemului capitalist, începută în urma victoriei Revoluției din Octombrie. Stabilizarea capitalismului devine din ce în ce mai putredă și mai șubredă. „Dacă acum doi ani se putea și trebuia să vorbim despre un reflux al valurilor revoluționare în Europa, astăzi avem toate temeiurile să afirmăm, că **Europa intră în mod vădit în perioada unui nou avânt revoluționar**". (Vol. X. pag. 286).

Cele două stabilizări despre care vorbea I. V. Stalin în anul 1925 s'au vădit cu toată puterea în anul 1929. Pentru lumea capitalistă 1929 a însemnat anul marei crize. Dimpotrivă, pentru Uniunea Sovietică anul 1929 a însemnat anul marii cotituri. Criză de supraproducție de o

www.dacoromanica.ro

intensitate necunoscută înainte în toate țările capitaliste grefată pe o puternică criză agrară, mizerie, foamete și șomaj pentru masele muncitoare, ruinarea țărănimii, spulberarea iluziilor în atotputernicia dolarului și „prosperitatea veșnica" americană pe de o parte și succese rasunătoare pe toate fronturile construirii socialismului în U.R.S.S., mai ales în direcția rezolvării celei mai grele probleme care se ridică în fața dictaturii proletariatului—atragerea țăranimii muncitoare în albia socialismului. „Noi mergem cu toată viteza pe calea industrializării—spre socialism—spunea I. V. Stalin despre anul marii cotituri în U.R.S.S., lasând în urma noastră strămoșeasca stare de înapoiere „neaoș rusească". U.R.S.S. devenise țara metalului, țara automobilului, țara tractorului. Și când vom așeza U.R.S.S. în automobil și pe țărani pe tractor, n'au decât să încerce sa ne ajungă onoratii capitaliști, care fac paradă de „civilizația" lor. Vom vedea noi atunci, care țări vor putea fi „calificate" înapoiate și care înaintate". (Problemele leninismului pag. 445).

Criza economică din țările capitaliste ducea la o ascuțire tot mai mare a tuturor contradicțiilor la care dă naștere acest sistem. Pusă alături de victoriile epocale ale U.R.S.S., ea a dovedit din nou și cu toată tăria putreziciunea capitalismului ajuns în faza imperialistă. Așa cum prevăzuse I. V. Stalin în 1927, criza a ascuțit contradicțiile dintre principalele țări imperialiste în lupta lor pentru piețe de desfacere, pentru materii prime, pentru piețe de export de capitaluri. Criza a ascuțit contradicțiile între țările victorioase și cele învinse, în primul război mondial, contradicțiile dintre țările imperialiste și cele coloniale, ducând la o și mai mare intensificare a luptei de eliberare națională a popoarelor din colonii. Criza a ascuțit contradicții'e dintre burghezie și proletariat în țările capitaliste. Criza a distrus iluziile social-democrate în rândurile clasei muncitoare. Anul 1929 a însemnat și cotitura clasei muncitoare din țările capitaliste spre comunism, spre partidele marxist-leniniste. „Aceasta constitue chezășia transformării partidelor comuniste frățești în mari partide de massă ale clasei muncitoare" — spunea I. V. Stalin. (Vol. XII. pag. 253).

Ce dovedeau aceste fapte? Că avântul mișcării revoluționare a maselor va crește cu o nouă vigoare, transformându-se într'un nou flux al revoluției, că criza economică mondială se va transforma într'o serie de țări, într'o criză politică. „Burghezia — spunea I. V. Stalin în 1930 la Congresul al XVI-lea al P. C. (b) al U. S. — va căuta ieșirea din situație într'o fascizare și mai intensă în domeniul politicii interne, folosind în acest scop toate forțele reacționare, inclusiv socia'-democrația... Burghezia va căuta ieșirea într'un nou război imperialist în domeniul politicii externe". (Idem, pag. 254).

Cunoaștem cu toții cum s'au desfășurat ulterior evenimentele, cum aceste evenimente au confirmat complect previziunea stalinistă. După patru ani, la Congresul al XVII-lea al Partidului Comunist (b) al U.R.S.S., I. V. Stalin făcea aproape aceleași constatări în ce privește politica guvernelor capitaliste însă punând deja predicatul la timpul prezent sau trecut. „Se merge în mod vădit spre un nou răz-

www.dacoromanica.ro

boi" — spune I. V. Stalin. Dar I. V. Stalin a arătat în acelaș timp cât de iluzorii sunt speranțele imperialiștilor că razboiul le va aduce o ieșire reală din situație. „Nu avem niciun temei să presupunem — spunea conducatorul popoarelor sovietice — că războiul poate aduce o ieșire adevarata din situație. Dimpotrivă, el trebue să încurce și mai mult situația. Ba, ceva mai mult, el va deslănțui, fără doar și poate, revoluția și va pune în joc însăși existența capitalismului într'un șir de țari, așa cum s'a întâmplat în cursul primului razboi imperialist. Și dacă politicienii burghezi cu toată experiența primului război imperialist se agață totuși de război, așa cum cel ce se înneacă se agață de un pai, apoi aceasta înseamnă că ei s'au încurcat cu totul, ca au ajuns în impas și că sunt pe punctul de a se rostogoli în prăpastie". (Problemele leninismului, pag. 689).

In acelaș timp I. V. Stalin previne iluziile într'o victorie ușoară la care ar putea da naștere în rândurile clasei muncitoare, creșterea avântului revoluționar. Creșterea avântului revoluționar cere partidelor comuniste nu să se culce pe lauri, ci o intensificare a luptei pentru întarirea partidului, pentru cucerirea majorității clasei muncitoare, pentru izgonirea social-democrației trădătoare din rândurile sale. „Unii tovarăși cred — spune I. V. Stalin — că din moment ce avem criză revoluționara, burghezia trebue să ajungă într'o situație fără ieșire, că sfârșitul burgheziei este, așa dar, hotărît de mai înainte, că victoria revoluției este, așadar, asigurată și că lor nu le rămâne decât să aștepte căderea burgheziei și să scrie rezoluții triumfale. Aceasta este o greșală gravă. Victoria revoluției nu vine niciodată dela sine. Ea trebue pregătită și cucerită. Dar a o pregăti și cuceri, acest lucru îl poate numai un partid proletar revoluționar puternic. Există momente când situația este revoluționară, când puterea burgheziei se clatina până în temelii și totuși victoria revoluției nu vine, deoarece nu există un partid revoluționar al proletariatului, partid destul de puternic și cu destulă autoritate pentru a duce massele după sine și a lua puterea în mâinile sale".

Când în 1932—33 indicile producției industriei capitaliste trecuse de punctul lui cel mai scăzut din timpul crizei, apologeții capitalismului, din rândul cărora întotdeauna erau nelipsiți teoreticienii social-democrației, au început din nou să „prevadă" înflorirea și prosperitatea capitalismului. Analiza făcută însă de I. V. Stalin la Congresul al XVII-lea arată clar că, fiind grefată pe criza generală a capitalismului, criza economică nu va putea ceda locul unei înfloriri a industriei, ci cel mult unei depresiuni de un fel deosebit. Analiza stalinistă s'a dovedit din nou justă. In a doua jumătate a anului 1937 începe o nouă criză economică, ce a cuprins în primul rând Statele Unite, iar apoi Anglia, Franța și o serie de alte țări. Nu numai criza izbucnise, ci și al doilea război mondial, prevăzut de I. V. Stalin, cu toate discursurile pacifiste ale palavragiilor profesioniști dela Liga Națiunilor. Japonia cotropise Manciuria și Nordul Chinei, Italia fascistă călcase în picioare suveranitatea și independența Abisiniei, Germania hitleristă împreună cu Italia interveneau nestingheriți în Spania, sub oblăduirea

www.dacoromanica.ro

„socialistului" Leon Blum, experimentându-și în sângele copiilor spanioli armele pe cari le pregăteau pentru „marele război" de cucerire a lumii.

Cu toată politica fermă de pace dusă dela întemeierea sa de Uniunea Sovietică, imperialiștii au reușit să dezlănțuie al doilea război mondial.

Exact 10 ani după anul marii cotituri, onorații capitaliști, care făceau paradă de „civilizația" lor, au arătat întregii omeniri, care a plătit scump această învățătură, care țări pot fi „calificate" înapoiate și care înaintate, dezlănțuind cel mai groaznic măcel din istoria omenirii.

Imperialiștii au reușit să dezlănțue războiul pentrucă, spre deosebire de astăzi, forțele păcii erau mai slabe decât forțele războiului. Demagogia pacifistă burgheză, în cărdășie cu social-democrații au reușit atunci să înșele vigilența maselor, în rândurile cărora își mai păstrau influența. Sunt prea bine cunoscute evenimentele din preajma celui de-al doilea război mondial pentru a mai insista asupra lor. In toată această perioadă, caracterizată printr'o intensă activitate diplomatică de culise, îndreptată împotriva suveranității și independenței popoarelor, politica fermă a Uniunii Sovietice a fost călăuzită de făclia previziunii staliniste. Războiul a constituit o verificare pentru politica guvernelor și partidelor; el a fost în acelaș timp și o nouă și strălucită verificare a previziunii staliniste, bazată pe analiza științifică a situației. „Victoria va fi a noastră" — a spus I. V. Stalin în discursul adresat prin radio poporului sovietic la 3 Iulie 1941. Pentru popoarele sovietice, conduse de genialitatea previziunii staliniste, aceste cuvinte au însemnat nu numai o îmbărbătare la luptă, ci convingerea lor intimă, care le-a călit pentru a suporta cu un eroism fără seamăn greutățile de nedescris ale războiului. Convingerea că victoria va fi a Uniunii Sovietice rezulta din analiza științifică a importanței factorilor permanenți și nepermanenți ai războiului, pentru cucerirea victoriei. Cu numele lui Stalin pe buze, cu lozinca trasată de el: „Vom înălța drapelul victoriei în bârlogul fiarei fasciste", ostașii sovietici și-au îndeplinit, în lupte crâncene, misiunea lor, trasată de marele Stalin, de a elibera popoarele cotropite de sub jugul fascist. Sfârșitul războiului a mai confirmat și o altă previziune, făcută de Stalin încă în anul 1934. Vorbind despre politicienii care nutreau planul unui război împotriva U.R.S.S., Stalin îi avertiza: „Să nu ne facă nouă imputări, domnii burghezi, dacă a doua zi după un asemenea război nu vor mai răspunde la apel câteva din guvernele ce le stau la inimă și care astăzi domnesc liniștit „din mi'a domnului". Imputări se fac, nu putem tăgădui de către domnii burghezi, dar în nici un caz nu de popoarele peste care guvernele, care lor nu le stăteau deloc la inimă, domneau „din mila domnului", chiar și dacă mai puțin liniștit.

Clarvăzătoarele analize staliniste, făcute pe baza științei marxist-leniniste au însemnat un ajutor enorm dat mișcării muncitorești revoluționare din întreaga lume. De mai bine de un sfert de secol cuvântul lui I. V. Stalin este ca un far îndrumător, ca o busolă încercată pentru

www.dacoromanica.ro

partidele comuniste din întreaga lume, în greaua lor luptă împotriva imperialismului. „Lupta pentru răsturnarea burgheziei internaționale — spunea Lenin — este un război de o sută de ori mai greu, mai lung și mai complicat, decât cel mai înverșunat război obișnuit între state". Și mai complicat devine acest război pe măsură ce imperialiștii își văd situația tot mai disperată. Mișcarea muncitorească revoluționară trebue să facă față tot timpul la fel de fel de provocații, să pareze loviturile din ce în ce mai mârșave pe care imperialiștii încercau să le dea revoluției, să demaște fără cruțare pe lacheii imperialismului care se strecurau în genul lui Tito de astăzi, în rândurile partidelor comuniste pentru a le dezorganiza dinăuntru. Genialitatea previziunii lui I. V. Stalin a reușit întotdeauna să orienteze și să mobilizeze detașamentele de avantgardă ale clasei muncitoare în acest razboi complicat și lung, să demaște la timp pe dușmanii îmbrăcați în blană de miel, să găsească veriga principală de fiecare moment dat; previziunea stalinistă constitue cu drept cuvânt una din forțele de neînvins ale mișcării revoluționare din întreaga lume. Cu drept cuvânt I. V. Stalin este considerat de întregul lagăr al socialismului drept marele strateg al revoluției socialiste mondiale.

Extrem de importantă pentru desfășurarea luptelor proletariatului a fost analiza făcută de I. V. Stalin asupra perspectivelor luptei de eliberare a popoarelor din colonii. Incă în anul 1920, tov. Stalin a prevăzut că țările coloniale nu pot fi considerate ca o forță a imperialismului, ci dimpotrivă, ele sunt călcâiul lui Achile al imperialismului.

Dar în acelaș timp I. V. Stalin a scos în evidență legătura organică ce există între problema național colonială și problema dominației capitalului, problema răsturnării capitalismului. Imperialismul nu poate exista fără subjugarea politică și economică a națiunilor lipsite de drepturi și a coloniilor. Deaceea „... națiunile lipsite de drepturi și coloniale nu pot fi eliberate fără răsturnarea puterii capitalului" (vol. V, pg. 57).

Victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, strălucita rezolvare a problemei naționale a U.R.S.S., precum și victoria de importanță istorică mondială repurtată de Uniunea Sovietică în al doilea război mondial, a dat un impuls puternic, așa cum prevăzuse I. V. Stalin, luptei pentru eliberarea națională a popoarelor asuprite din colonii. Și cu cât această luptă lua un avânt mai mare cu atât ea confirma și mai puternic legătura indisolubilă între mișcarea de eliberare națională și lupta împotriva imperialismului. Când la conducerea mișcării de eliberare națională a popoarelor din colonii au ajuns grupurile burgheziei naționale, de tipul grupării lui Nehru în India sau a D.-ului Sukarno în Indonezia, grupuri întotdeauna gata la compromisuri cu imperialismul, pentrucă se tem mai mult de mișcarea de eliberare și revendicările masselor decât de imperialism, soarta mișcării de eliberare națională nu poate fi alta decât în India sau Indonezia: trădarea ei de către vârfurile reacționare ale burgheziei naționale, înlocuirea independenței naționale cu o nouă formă mascată a jugului colonial. Dimpotrivă, istorica victorie repurtată de forțele

www.dacoromanica.ro

populare chineze împotriva imperialismului american și englez și a jugului feudal intern, dovedește: că singura garanție a victoriei în lupta de eliberare națională a popoarelor din colonii este conducerea acestei lupte de către clasa muncitoare sub steagul internaționalismului proletar, sub steagul lui Marx-Engels-Lenin și Stalin.

Victoria de importanță istorică-mondială a poporului chinez a demonstrat din nou forța invincibilă a marxism-leninismului, forța previziunii staliniste.

Incă din anul 1925, la al XIV-lea Congres al Partidului Comunist (bolșevic) al U.R.S.S., tovarășul Stalin a arătat că revoluția din China va învinge în ciuda tuturor eforturilor și intervențiilor armate ale imperialiștilor. „Forțele mișcării revoluționare din China sunt de necrezut — spunea I. V. Stalin. Ele încă nu și-au spus cuvântul așa cum trebue. Ele și-l vor spune în viitor. Cârmuitorii din Orient și Occident cari nu văd aceste forțe și nu țin seama de ele în măsura cuvenită, vor avea de suferit din această cauză" (Vol. VII, pg. 293).

Intreaga strategie și tactică a victoriosului Partid Comunist Chinez s'a bazat pe geniala analiză a perspectivelor revoluției chineze făcută de I. V. Stalin în anul 1926.

Tovarășul Stalin a arătat atunci cele trei trăsături caracteristice ale revoluției chineze. Prima, că revoluția chineză, deși burghezo-democratică, adică îndreptată împotriva puternicelor resturi feudale, este în acelaș timp anti-imperialistă, adică îndreptată împotriva jugului străin imperialist. A doua, că marea burghezie națională din China fiind foarte slabă, conducătorul revoluției nu poate fi decât proletariatul și Partidul său. A treia trăsătură caracteristică este existența U.R.S.S., a cărei experiență revoluționară „nu putea să nu ușureze lupta proletariatului chinez împotriva imperialismului, împotriva rămășițelor feudale-medievale din China. (Vol. VIII, pg. 358-359).

Fără lupta hotărîtă împotriva imperialismului nu pot fi lichidate nici rămășițele feudale. Marea burghezie chineză, reprezentată de Ciang-Kai-Șec, intrând în coaliție cu imperialismul a devenit în acelaș timp contrarevoluționară și a trădat interesele eliberării poporului chinez. Numai proletariatul chinez, singura forță consecvent anti-imperialistă putea prelua conducerea revoluției chineze. Tovarășul Stalin a arătat proletariatului chinez și Partidului său importanța alianței proletariatului cu țărănimea sub hegemonia proletariatului, pentru victoria revoluției. Evenimentele care s'au desfășurat în Extremul Orient după al doilea război mondial au confirmat din nou justețea previziunii staliniste.

Poporul nostru, clasa sa muncitoare și partidul ei de avantgardă, datorează enorm de mult forței previziunii staliniste. După retragerea valului revoluționar din 1918—1921, când regimul burghezo-moșieresc din România intrase în faza sa de stabilizare relativă, când turbata ofensivă a burgheziei și moșierimei din România împotriva a tot ce era mai bun și mai cinstit în poporul român aruncase în adâncă ilegalitate Partidul Comunist din România, minunata analiză științifică marxist-leninistă făcută de I. V. Stalin asupra perspectivelor și netrăiniciei

www.dacoromanica.ro

stabilizării capitalismului a înarmat partidul nostru şi clasa muncitoare din ţara noastră cu perspectiva căilor de desvoltare ale luptelor de clasă, cu un obiectiv strategic clar şi precis. Cu ajutorul acestei analize partidul a reuşit să înfrângă grupările fracţioniste a căror luptă slăbea partidul, răpindu-i combativitatea, slăbindu-l în faţa duşmanului de clasă.

Congresul al V-lea al Partidului stabileşte clar că România se află în faţa desăvârşirii revoluţiei burghezo-democratice, că sarcina acestei revoluţii constă în răsturnarea violentă a puterii de stat burghezo-moşiereşti şi în lichidarea rămăşiţelor feudale, considerându-le ca principale piedici în calea progresului economic, politic, cultural al ţării. Congresul mai stabilea că revoluţia burghezo-democratică va fi desăvârşită în România fără burghezie şi împotriva ei, iar premizele social-economice obiective interne, cât şi situaţia internaţională creează condiţiunile unei rapide desvoltări a revoluţiei burghezo-democratice în revoluţie socialistă. Congresul a putut stabili obiectivul strategic al Partidului numai făcând o minuţioasă analiză a situaţiei concrete din România. Punctul de pornire a acestei analize l-a constituit forţa de previziune a lui I. V. Stalin, care încă în 1928, într'o cuvântare la o şedinţă plenară a C.C. al P.C. (b) al U.R.S.S. a arătat că în ce priveşte calea pe care o vor urma spre dictatura proletariatului, ţările trebue împărţite în trei categorii: ţările desvoltate din punct de vedere capitalist, ţări mai puţin desvoltate şi ţările coloniale.

„Inafară de ţările desvoltate din punct de vedere capitalist — spunea tovarăşul Stalin — în care victoria revoluţiei va duce dintrodată la dictatura proletariatului, există încă ţări, puţin desvoltate din punct de vedere capitalist, cu resturi feudale, cu o problemă agrară specială, de tip anti-feudal (Polonia, România, etc.) unde mica burghezie şi mai ales ţărănimea îşi va avea neapărat cuvântul său de spus în cazul unei izbucniri revoluţionare şi unde victoria revoluţiei, pentru a duce la dictatura proletariatului, poate necesita şi va necesita cu siguranţă câteva trepte intermediare, de felul, să zicem, al dictaturii proletariatului şi ţărănimii....

„Nu avem niciun motiv să ne îndoim, că Polonia şi România se află în numărul ţărilor care vor trebui să treacă mai mult sau mai puţin repede prin câteva trepte intermediare pe drumul către dictatura proletariatului" (vol. XI, pag. 155, 156).

In aceste câteva cuvinte, I. V. Stalin arată atât obiectivul strategic în faţa căruia se aflau România şi Polonia atunci, adică nu direct revoluţia proletară ci mai înainte lichidarea revoluţionară a resturilor feudalismului, cu alte cuvinte desăvârşirea revoluţiei burghezo-democratice.

„Cu o uluitoare claritate, — spune tov. Gh. Gheorghiu-Dej — arată tovarăşul Stalin, în pasajul citat mai sus, semnificaţia evenimentelor pe care noi le-am trăit după 23 August 1944, deşi raportul din care noi am extras citatul a fost alcătuit în anul 1928" (Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie, pag. 19).

www.dacoromanica.ro

Într'adevăr, ce au însemnat etapele 23 August-6 Martie-30 Decembrie, altceva decât trepte intermediare pe drumul spre dictatura proletariatului?

Și în timpul celui de al doilea război mondial, I. V. Stalin a arătat poporului nostru calea pe care trebuia s'o urmeze pentru ca să-și recâștige independența națională, călcată în picioare de hitleriști și de slugile lor antonesciene.

„...România, Ungaria, Finlanda și Bulgaria — spunea I. V. Stalin la 1 Mai 1944 — au o singură posibilitate să evite catastrofa: aceea de a rupe cu nemții și de a ieși din război. Dar cu greu s'ar putea crede că actualele guverne ale acestor țări ar fi în stare să rupă cu nemții. Trebue să se presupună că popoarele acestor țări vor trebui să ia ele însile în mâinile lor cauza eliberării lor de sub jugul german". Numai mergând pe calea indicată de tovarășul Stalin poporul nostru a putut într'adevăr să evite catastrofa în fața căreia îl impinseseră criminalele regimuri dinainte.

Nu ne permite spațiul să vorbim în cadrul acestui articol de rolul jucat de forța de previziune stalinistă în lupta pentru construirea socialismului în U.R.S.S.; pentru înarmarea Partidului Bolșevic cu perspectiva posibilității construirii socialismului într'o țară înapoiată din punct de vedere economic cum era U.R.S.S. în 1923—24, împotriva troțchiștilor și zinovieviștilor; în trasarea căilor de industrializare socialistă și colectivizarea agriculturii, în îndrumarea desvoltării culturii sovietice, socialistă în conținut și națională în formă, în rezolvarea problemei naționale în U.R.S.S. In toate aceste probleme fundamentale pentru construirea socialismului, ochiul pătrunzător al lui I. V. Stalin străbătea negura greutăților și vedea clar peste ani cum se desvoltă și se clădește, cărămidă peste cărămidă, mărețul edificiu al socialismului. După moartea lui Lenin, orice inițiativă, orice orientare în politica U.R.S.S., grandioasele sale succese se datoresc lui I. V. Stalin, măestriei sale geniale de a aplica știința marxist-leninistă la condițiunile concrete ale luptei pentru socialism. El a prevăzut că împresurarea capitalistă nu poate împiedica poporul sovietic de a construi socialismul, el a prevăzut chiar și timpul care va fi necesar pentru construirea socialismului în U.R.S.S., cu experiența câștigată el a înarmat toate partidele comuniste, nu numai cele din țările de democrație populară, dar și acelea în fața cărora istoria va pune în viitorul apropiat sarcina concretă a construirii socialismului.

I. V. Stalin a prevăzut just uriașul rol pe care-l va avea de jucat prima țară a socialismului victorios în lupta de clasă a proletariatului internațional. Răspunzând dușmanilor poporului sovietic, care pentru a împiedica construirea socialismului în U.R.S.S. susțineau că a construi socialismul într'o singură țară înseamnă îngustime naționalistă, I. V. Stalin arată: „Când proletarii din U.R.S.S. își întăresc dictatura... și obțin succese pe tărâmul construirii socialismului, aceasta înseamnă cel mai mare ajutor acordat proletarilor din toate țările în lupta lor împotriva capitalismului, în lupta lor pentru putere, căci existența Republicii Sovietice, fermitatea ei, succesele ei pe frontul edificării so-

www.dacoromanica.ro

cialismului constitue un factor măreț al revoluției mondiale, care încurajează proletarii din toate țările în lupta lor împotriva capitalismului. Putem să nu ne îndoim, că distrugerea Republicii Sovietice ar atrage după sine cea mai neagră și mai turbată reacțiune în toate țările capitaliste". (Opere, vol. IX, pag. 141).

Oare rolul eliberator jucat de U.R.S.S. în al doilea război mondial nu înseamnă o strălucită confirmare a cuvintelor de mai sus, rostite în anul 1926? Uniunea Sovietică a fost aceea, care după ce a construit socialismul la ea, a fost în stare să elibereze clasa muncitoare și popoarele din Europa, căzute sub călcâiul cizmei hitleriste. Victoria Uniunii Sovietice a salvat proletarii din toate țările de cea mai neagră și turbată reacțiune.

Poporul nostru o știe prea bine. Poporul nostru cunoaște prea bine și a simțit rezultatele binefăcătoare ale internaționalismului popoarelor sovietice. Oamenii muncii din întreaga lume știu astăzi ce a însemnat pentru ei victoria primului stat socialist din lume în cel de al doilea război mondial. Ei știu deasemenea foarte bine, că forța principală, care împiedică pe imperialiști să dezlănțuie un nou război este tot prima țară a socialismului din lume.

Geniul previziunii staliniste a condus eroicele trupe sovietice care au smuls țara noastră din încleștarea de moarte a fiarei hitleriste. Geniul previziunii staliniste a îndrumat permanent Partidul clasei muncitoare din țara noastră în lupta sa pentru eliberarea oamenilor muncii de sub jugul sângeros al capitaliștilor și moșierilor. Putem afirma cu toată tăria că pentru noi tovarășul Stalin este de două ori prietenul și eliberatorul poporului nostru.

www.dacoromanica.ro

OPERA LUI I. V. STALIN, INDREPTAR IN STUDIUL ISTORIEI GÂNDIRII FILOSOFICE DIN R. P. R.

de Prof. C. I. GULIAN

Uriaşa importanţă a învăţăturii staliniste în domeniul materialismului dialectic şi materialismului istoric se resfrânge nemijlocit asupra istoriei filosofiei care este o ramură a ştiinţelor sociale. Căci în concepţia lui Marx-Engels, desvoltată şi îmbogăţită de către Lenin şi Stalin, istoria filosofiei nu este o disciplină izolată, un turn de fildeş din care contemplii obiectivist panorama varietăţii nesfârşite de doctrine şi concepţii filosofice. Filosofia fiind una din formele conştiinţei sociale, care oglindeşte existenţa socială, istoria filosofiei trebue să participe la importantele sarcini practice, politice, care revin ştiinţelor sociale. Atât metoda în studiul istoriei filosofiei cât şi scopul acestui studiu nu pot fi altfel concepute decât strâns legate de metoda şi scopul ştiinţelor sociale.

Prin descoperirea genială a legilor desvoltării sociale în epoca imperialismului, prin teoria revoluţiei socialiste şi a dictaturii proletariatului, prin teoria statului sovietic şi a rolului său în construirea socialismului şi comunismului, Lenin şi Stalin au sintetizat uriaşa experienţă a luptei revoluţionare a proletariatului şi a voinţei şi capacităţii lui de construire a noii orânduiri sociale.

Importanţa epocală a acestor mari descoperiri este astăzi absolut evidentă. Construirea societăţii socialiste şi comuniste este cea mai profundă şi strălucită confirmare a justeţei teoriei marxist-leniniste, cea mai deplină verificare a justeţei metodei dialectice marxiste aplicată în studiul vieţii sociale. Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie şi construirea societăţii socialiste, dovedesc în chipul cel mai viu şi mai convingător legătura reciprocă dintre teorie şi practică, dovedesc rolul ideilor înaintate în transformarea societăţii. Dar acest rol hotărît pe care l-a jucat şi continuă să-l joace teoria marxist-leninistă, este determinat de faptul că această teorie a pătruns şi pătrunde în masse, devenind astfel o forţă materială. Construirea societăţii socialiste n'ar fi fost cu putinţă dacă teoria lui Marx-Engels-Lenin-Stalin n'ar fi descoperit că masele sunt factorul decisiv în desfăşurarea istoriei. Clasa muncitoare a îmbrăţişat teoria marxist-leninistă şi filosofia marxist-leninistă pentrucă ea exprimă făţiş, deschis, poziţia de clasă, pentrucă această filosofie are un caracter partinic, însufleţită fiind de cel mai energic spirit combativ împotriva claselor exploatatoare şi pentru promovarea scopurilor clasei muncitoare.

Studiul istoriei filosofiei nu poate fi desprins de marile sarcini care stau în faţa oamenilor muncii. In perioada construirii socilismului, ca şi în societatea socialistă, pregătirea unui manual de istoria filosofiei înseamnă: „...a înarma inte-

www.dacoromanica.ro

lectualitatea noastră, cadrele şi tineretul nostru cu o nouă şi puternică armă ideologică" [1]).

Pentru noi învăţătura stalinistă este cu atât mai necesară, deoarece nu avem deocamdata studii asupra gândirii filosofice din ţara noastră întocmite pe bază marxist-leninistă, majoritatea studiilor care s'au făcut până azi fiind robite ideologiei claselor exploatatoare. In istoria filosofiei din ţara noastră erau întipărite trăsăturile specifice ale ideologiei duşmanului de clasă: tratarea metafizică a istoriei gândirii desprinsă de baza ei materială, cu scopul de a ascunde şi nega caracterul de clasă al filosofiei, ignorarea sau denaturarea concepţiilor materialiste, ascunderea sau negarea rolului clasei muncitoare şi a marxism-leninismului în desvoltarea istorica a poporului nostru.

Ca şi istoria vieţii sociale, istoria gândirii filosofice din ţara noastră a fost falsificată. In timp ce negau caracterul partinic al filosofiei şi propovăduiau „înălţarea" filosofiei deasupra „intereselor mărunte", istoricii şi filosofii burghezi din ţara noastră practicau cea mai sfidătoare propagare a misticismului, a şovinismului şi a fascismului, ridicând în slăvi pe reprezentanţii ideologiei şi imperialismului şi pe emulii lor din România. Cosmopolitismul practicat în lucrarea „Istoria filosofiei moderne" (5 volume, 1935—40) este o expresie a aservirii economice, politice şi ideologice a ţării noastre imperialiştilor din Anglia, America, Franţa şi Germania.

In prefaţa la volumul al IV-lea din această lucrare, se mulţumeşte „încă odata eminenţilor gânditori străini" care au ţinut să omagieze pe filosofii reacţionari fascişti din România, pentrucă au contribuit la supunerea ţării noastre intereselor imperialiştilor.

Această legatură atât de „interesantă" a filosofilor români cu cei apuseni era oglindirea legăturilor capitaliştilor români cu cei apuseni, era întărirea ideologică a înfeudării economice şi politice a ţării noastre Apusului imperialist, potrivnică intereselor poporului român. Căci lucrarea pe care o „îmbogăţeau" cu contribuţiile lor idealiştii nemţi, englezi, italieni, americani, etc. desigur nu vorbea deloc despre ideologia clasei muncitoare, despre lupta pe plan ideologic a poporului muncitor din ţara noastră.

Pentru pregătirea unei istorii ştiinţifice a gândirii filosofice din ţara noastră, genlala operă a lui I. V. Stalin constitue îndreptarul indispensabil, fiind cea mai desavârşită expresie a experienţei de luptă a P. C. (b) al U. S. şi a clasei muncitoare din toate ţările. Opera lui I. V. Stalin ne ajută să desvăluim falşitatea tezelor propovăduite de istoricii burghezi şi să scoatem la lumină, pe bază ştiinţifică, adevărata istorie a gândirii filosofice din ţara noastră.

I.

In primul rând învăţătura lui Marx, Engels, Lenin şi Stalin ne lămureşte asupra obiectului istoriei gândirii filosofice. Dacă istoria ştiinţifică a filosofiei este „...istoria zămislirii, apariţiei şi evoluţiei concepţiei materialiste ştiinţifice despre lume şi legile acesteia..." (Jdanov), atunci în cercetările asupra desvoltării gândirii filosofice în ţara noastră firul conducător pe care nu trebue să-l pierdem o clipă din vedere, este istoria zămislirii, apariţiei, evoluţiei şi răspândirii concepţiei materialiste despre lume şi legile acesteia, în ţara noastră.

Prin definiţia stalinistă pe care a dat-o istoriei filosofiei, A. A. Jdanov a limpezit definitiv chestiunea obiectului istoriei filosofiei, care decurge în mod logic din determinarea ştiinţifică a însăşi obiectului filosofiei ca ştiinţă care se ocupă cu studierea legilor celor mai generale de mişcare a materiei. Această definiţie care este unica definiţie ştiinţifică a istoriei filosofiei are la bază teza stalinistă, care stabileşte că „materialismul filosofic al lui Marx, porneşte dela concepţia că lumea este prin natura ei, materială, că fenomenele multiple din univers, sunt diferitele aspecte ale materiei în mişcare; că înlănţuirea reciprocă

[1]) A. A. Jdanov: In jurul lucrării lui G. F. Alexandrov: „Istoria filosofiei occidentale", Ed. P.M.R., 1949, pag. 5.

www.dacoromanica.ro

şi condiţionarea reciprocă a fenomenelor, stabilite prin metoda dialectică, constituiesc legile necesare de desvoltare ale materiei în mişcare..." [1]).

Că „lumea şi legile ei pot fi pe deplin cunoscute, că cunoştinţele noastre despre legile naturii, verificate de experienţă, de practică, sunt cunoştinţe autentice care au însămnătatea unor adevăruri obiective..." [2]).

Cercetările asupra gândirii filosofice din ţara noastră nu se vor mulţumi, ca până acum, cu etalarea şi proslăvirea concepţiilor idealiste, obscurantiste, copiate după model apusean, ci, dimpotrivă, vor urmări să scoată la lumină străduinţele acelora care au luptat pentru elaborarea unei concepţii ştiinţifice despre lume care nu poate fi decât materialistă şi au încercat să o răspândească, s'au străduit să o aplice şi să o desvolte în cadrul condiţiilor şi realităţilor noastre.

I. V. Stalin ne învaţă că toate trăsăturile materialismului filosofic marxist sunt în opoziţie cu idealismul, cu diversele lui forme de manifestare. Intre materialism şi idealism, nu poate exista împăcare, după cum nu poate exista împăcare între clasele antagoniste. Deaceea istoria ştiinţifică a filosofiei nu trebuie să trateze în mod egal „imparţial" concepţiile idealiste care n'au însemnat şi nu înseamnă decât încercări reacţionare, pe plan ideologic, de a frâna desvoltarea istorică a poporului nostru, cu concepţiile materialiste, care au însemnat lupta pentru progresul ştiinţei, pentru formularea unei reprezentări asupra lumii, cât mai adecvate realităţii obiective.

Pornind dela criteriul că istoria filosofiei trebue să-şi concentreze atenţia, în primul rând asupra valorificării gândirii materialiste, istoria filosofiei româneşti trebue să aibe cu totul altă înfăţişare decât a avut până azi.

Pe primul plan va sta analiza şi valorificarea gândirii cu elemente materialiste şi dialectice, care există în cosmogonia noastră populară ca în toate cosmogoniile, elemente care s'au desvoltat dealungul veacurilor, apoi a gândirii luptătorilor cari s'au pus în slujba eliberării poporului de numeroşii săi exploatatori şi au căpătat o expresie amplă de pildă în concepţia lui N. Bălcescu, apoi acţiunea de răspândire a marxismului, de către mişcarea muncitorească dela începuturile timide făcute de Dr. Russel şi Zubcu Petrovici, lărgite de Dobrogeanu-Gherea, salt calitativ, rolul istoric crucial pe care l-a marcat marxism-leninismul mai ales prin aplicarea lui de către Partidul Comunist din România, care s'a condus în rezolvarea celor mai importante probleme economice, sociale, politice şi culturale ale ţării noastre după concepţia învăţăturii marxist-leniniste.

A doua parte a definiţiei dată de către A. A. Jdanov istoriei filosofiei, arată că „Intrucât materialismul a crescut şi s'a desvoltat în lupta împotriva curentelor idealiste, istoria filosofiei este prin urmare şi istoria luptei dintre materialism şi idealism" [3]). O istorie ştiinţifică a filosofiei nu se poate opri mărginindu-se expunerea obiectivistă a doctrinelor, la înşirarea succesiunii treptate a şcolilor filosofice. I. V. Stalin a marcat stăruitor opoziţia, lupta dintre materialism şi idealism: „Teoria materialistă neagă cu desăvârşire atât dualismul cât şi idealismul" [4]).

Analiza adâncă, clasică a trăsăturilor metodei dialectice marxiste şi ale materialismului filosofic marxist, precum şi a materialismului istoric, sunt făcute de către I. V. Stalin în opoziţie, în luptă cu teoriile idealiste.

Această tratare combativă, necruţătoare faţă de devierile ideologice şi politice, această opoziţie fermă şi ascuţită între materialism şi idealism, pe care o aflăm în opera lui I. V. Stalin trebue să stea drept model istoriei filosofiei din ţara noastră. Nu vom putea înţelege rolul istoric al lui Balcescu, dacă nu-l vom privi în luptă cu ideologia feudală; nu vom putea înţelege rolul lui Gherea şi al revistei „Contemporanul", dacă nu-l vom considera în lumina luptei pe care a dus-o împotriva lui Maiorescu şi împotriva „junimismului", expresie ideologică a coaliţiei burghezo-moşiereşti; nu vom putea aprecia importanţa istorică a uriaşei acţiuni de pătrundere în masse a ideologiei marxist-leniniste a Partidului Comunist din România care a combătut cu dârzenie ideologia fascistă dacă nu o

---

1) I. V. Stalin: „Problemele leninismului", Ed. II-a P.M.R., p. 837.
2) Idem, p. 859—60.
3) A. A. Jadanov, op. cit., pag. 9.
4) I. V. Stalin: Opere, vol. I, Ed. P.M.R., pag. 318.

www.dacoromanica.ro

vom studia în luptă cu valul de scrieri în care ideologii burghezi se străduiau să apere exploatarea şi să propage misticismul şi ura de rasă.

In acelaş timp, cercetările asupra gândirii filosofice din ţara noastră, trebue să scoată în evidenţă, străduinţele acelor spirite progresiste cum au fost naturaliştii şi medicii din Moldova încă din 1833, trebue să valorifice acţiunea meritoasă de răspândire a ştiinţei în massele largi, prin periodice, precum şi concepţia filosofică a oamenilor de ştiinţă, ca de pildă, Dr. Victor Babeş, Dr. Gh. Marinescu, Dr. Racoviţă, Aurel Vlaicu, Dr. C. I. Parhon şi alţii.

Concepţia materialistă, atitudinea curajoasă, patriotică, a unui savant ca Dr. Babeş, lupta lui însufleţită împotriva celor care prin exploatare nemiloasă condamnau poporul nostru la degenerare fizică şi morală, precum şi faptul de a fi legat problema sănătaţii poporului de chestiunea socială ca de o chestiune primordială ne arată că adevăratul om de ştiinţă îmbină rodnic teoria cu practica, concepţia materialistă cu setea de dreptate socială.

Tot în privinţa obiectului istoriei filosofiei trebue să subliniem teza lui I. V. Stalin, pe care ne îndrumă Partidul Muncitoresc Român şi care are un rol deosebit în orientarea cercetărilor noastre.

Istoricii burghezi ai filosofiei româneşti au vrut ca istoria filosofiei să se ocupe aproape exclusiv de istoria concepţiilor ontologice, gnoseologice, logice, etice, estetice, iar în ce priveşte concepţiile sociale şi politice ele urmând să fie tratate tangenţial, pe motivul că nu intră în cadrul „filosofiei pure"..

Aceasta intenţionată ruptură între teorie şi lupta poporului, această izolare nemotivată între concepţiile asupra naturii şi gândirii de o parte — concepţiile asupra societăţii de altă parte, are la rădăcină poziţia de clasă a burgheziei.

Voind să ascundă problemele sociale, să înăbuşe interesul faţă de aceste probleme, istoriografii burghezi au căutat să treacă pe cât cu putinţă mai repede şi mai superficial peste ideile sociale şi politice, falsificându-le şi decretând că ele n'au ce căuta în cadrul istoriei filosofiei.

„Teoria — ne învaţă însă I. V. Stalin — este experienţa mişcării muncitoreşti din toate ţările, experienţă luată sub aspectul ei general" [1]).

Din învăţătura stalinistă rezultă dela început o nouă orientare a cercetărilor asupra gândirii filosofice din ţara noastră. Manifestările de nemulţumire ale masselor oprimate care au îmbrăcat forme religioase; platformele ideologice ale mişcarilor revoluţionare din Ardeal, Moldova şi Ţara Românească; activitatea de răspândire a ideilor socialiste utopice; sau încercările de aplicare a socialismului utopic ale unui Teodor Diamand; în sfârşit hotărîtoarea perioadă a răspândirii socialismului ştiinţific şi a aplicării lui la problemele de viaţă ale poporului nostru, aproape toate aceste teme sunt necercetate ştiinţific, unele cu totul noi în istoria filosofiei noastre.

Ele nu puteau trezi interesul istoriografilor burghezi, decât în sens negativ, — în sensul de a le ascunde şi înăbuşi sub tăcere. Dar astăzi, după ce clasa muncitoare i-a răsturnat pe patronii ideologilor şi istoriografilor reacţionari, se deschide un vast câmp de cercetări, menite să desvălue importanţa istorică, teoretică şi practică a ideilor sociale şi politice progresiste pentru viaţa poporului român.

2

După ce am văzut sumar cum învăţătura stalinistă ne permite luminarea obiectului istoriei gândirii filosofice din ţara noastră, putem trece la a doua problema centrala a istoriei filosofiei, ca ştiinţă socială, care este problema corelaţiei dintre existenţa socială şi conştiinţa socială. Filosofia, fiind una din formele de manifestare ale conştiinţei sociale, iar nu individuale, cum susţin idealiştii — istoria ştiinţifică a filosofiei nu poate rezolva altfel această problemă decât considerând că „...isvorul formarii vieţii spirituale a societăţii, isvorul originii ideilor sociale, al teoriilor sociale, al concepţiilor politice, al instituţiilor politice, trebue căutat nu în înseşi ideile, teoriile, concepţiile şi instituţiile politice, ci în condiţiunile de

1) I. V. Stalin: „Problemele leninismului", Ed. II P.M.R., pag. 29.

www.dacoromanica.ro

viață materială a societății, în existența socială a cărei oglindire sunt aceste idei, teorii, concepții" [1]).

In opoziție cu idealiștii, și feluriți sociologi burghezi, I. V. Stalin arată că existența socială nu poate fi identificată cu conștiința socială. Stalin face deosebirea — hotărîtoare pentru științele sociale — între viața socială, viața materială care există independent de voința și conștiința oamenilor și care este factorul prim, și viața spirituală a societății, care este factor secund, derivat din viața materială, care este oglindirea în conștiința socială a existenții sociale.

Pe baza învățăturii marxist-leniniste, I. V. Stalin desvălue falsitatea teoriei care izolează metafizic desvoltarea vieții spirituale de evoluția existenței sociale, de luptele de clasă. In desvoltarea societății, condițiile vieții materiale sunt cheia înțelegerii nașterii, evoluției și luptei dintre ideile filosofice. Ca să putem cerceta științific istoria filosofiei, nu ne putem mărgini la analiza și expunerea ideilor cronicarilor, ale lui Cantemir, ale lui Bălcescu, ale lui Maiorescu sau Gherea, ale ideilor filosofice din literatura Partidului Comunist din România, ci trebue să studiem baza economică, condițiile vieții materiale care se află la baza concepțiilor mai sus citate.

Istoricii idealiști ai filosofiei nu pot și nu vor niciodată să explice decе și cum este legată gândirea cronicarilor de condițiile istorice, ale vremurilor în care au trăit, gândirea lui Cantemir de condițiile istorice ale sec. XVII-XVIII,, decе și cum sunt legate concepțiile lui Gherea și Maiorescu de condițiile istorice de lupta de clasă dela sfârșitul sec. XIX sau legătura între ideile filosofice din literatura Partidului Comunist din România, și lupta eroică dusă de acest Partid pentru progresul țării noastre.

I. V. Stalin ne învață că ideile nu sunt expresia unei „Rațiuni" absolute, a unui spirit care plutește în stratosferă, desprins de baza materială a societății, ci dimpotrivă, viața spirituală oglindește în ultimă analiză nivelul mai ridicat sau mai scăzut al forțelor de producție. Altfel n'am putea explica decе gândirea revoluționar-democratului Bălcescu este superioară gândirii școlii ardelene și decе gândirea socialismului științific reprezintă un salt calitativ față de vederile lui Bălcescu. Deosebirile acestea nu se pot explica nici prin deosebirea de inteligență, nici numai prin cea a cunoștințelor acumulate de autorii de mai sus, ci prin progresul mijloacelor de producție, care au determinat, în ultimă instanță, din veac în veac, schimbarea temelor și a modului de gândire.

I. V. Stalin, combătând concepțiile greșite ale sociologilor burghezi arată că în cadrul condițiilor vieții materiale a societății, trebue să socotim modul de producție drept factor hotărîtor, iar nici decum densitatea populației sau mediul geografic înconjurător. Incercările istoricului englez Buckle din sec. XIX sau ale nazistului Oswald Spengler în sec. XX, de a „explica" caracterul gândirii orientale, antice sau moderne prin „peisajul" în care au trăit filosofii respectivi, au fost ridicule. Argumentul științific care răstoarnă geografismul ni-l dă I. V. Stalin, arătând că într'un mediu geografic, care rămâne aproape acelaș timp de milenii, se perindă cele mai variate și cele mai opuse concepții filosofice. Influența factorului geografic nu poate fi determinantă asupra ideilor, deoarece înșeși „schimbările și desvoltarea societății au loc incomparabil mai repede, decât schimbările și desvoltarea mediului geografic" [2]).

Intr'o istorie științifică a filosofiei din țara noastră nu vor avea ce să caute explicații metafizice și idealiste care vor să lege direct și mecanic „specificul" gândirii românești de cadrul geografic în care s'a desvoltat poporul român. In spiritul ideologiei reacționare, s'au făcut încercări de a hotărî că „specificul" atitudinii poporului român față de viață ar fi fatalismul, supunerea, închinarea neputincioasă și resemnată în fața soartei. L. Blaga a decretat că „specific ro-

1) I. V. Stalin: „Cursul scurt de Istorie a Partidului Comunist (bolșevic) al Uniunii Sovietice, Ed. III-a, P.M.R., pag. 160.

2) I. V. Stalin: Op. cit., pag. 164.

www.dacoromanica.ro

mânismului" este „retragerea din istorie", adică retragerea într'o „viață anistorica". După Blaga, poporul român s'a retras din istorie până la constituirea României sub monarhia prusacă, deabia atunci a „revenit" în evoluția istorica"...

In lumina acestei concepții reacționare, luptele maselor populare pentru liberate, lupta împotriva oprimatorilor dinăuntrul și dinafara țării, luptele maselor populare conduse de Decebal, Mircea, Ștefan, Doja, Horia, Cloșca și Crișan, Tudor Vladimirescu nu înseamnă nimic, ele sunt „anistorice". Deabia aducerea de către coaliția burghezo-moșierească a monarhului prusac înseamnă după Blaga o „revenire la evoluția istorică"!

„Această teorie — scrie Prof. L. Răutu — a contribuit și ea la pregătirea atmosferei poltiice și morale propice pentru înscăunarea dictaturii fasciste, pentru transformarea României într'un satelit al Germaniei hitleriste și împingerea poporului român în dezastruosul și criminalul razboi antisovietic" [1]).

Particularitățile culturii — inclusiv ale gândirii filosofice din țara noastră — nu poate fi explicate prin noțiunea mistică a orizontului „subconștient" (L. Blaga) sau a cadrului geografic, ci prin particularitățile desvoltării istorice a poporului român, pornind dela studiul concret al vieții materiale și anume dela studiul istoric. Apariția și evoluția ideilor filosofice din cele mai vechi timpuri — dela credințele Dacilor — trebue tratată din punct devedere al condițiilor de loc, timp și împrejurări. Căci „...fără o astfel de concepție istorică a fenomenelor sociale, existența și desvoltarea științei istorice sunt imposibile, căci numai o atare concepție ferește știința istorică de a fi prefăcută într'un haos de întâmplări și într'o grămadă de greșeli din cele mai absurde" [2]).

Această teză a lui I. V. Stalin, fundamentală pentru studiul istoriei societății, este fundamentală și în studiul istoriei filosofiei din țara noastră. Nu există un „spirit românesc" sau un „românism" desprins de condițiile de loc, timp și împrejurare. Nu există o gândire românească determinată de vreun misterios factor rupt de condițiile concrete istorice ale desvoltării poporului nostru, ci istoria gândirii filosofice din țara noastră este o luptă permanentă între acele concepții care oglindesc aspirațiile maselor și acele concepții care oglindesc interesele claselor reacționare.

3.

Chipul în care au desvoltat Lenin și Stalin tezele fundamentale asupra raportului dintre conștiința socială și existența socială este științific și totodată partinic. Lenin vede forța teoriei marxiste tocmai în faptul că ea „...îmbină un sever și înalt spirit științific (reprezentând ultimul cuvânt al științei sociale) cu spiritul revoluționar..." [3]).

Criticând obiectivismul burghez care pretinde a fi deasupra claselor, dar care în fond nu-i decât încercarea ideologilor burghezi de a propaga apolitismul și de a abate atenția dela lupta de clasă, Lenin și Stalin au arătat că spiritul de partid în știință și filosofie este una din cele mai ascuțite arme ale proletariatului împotriva clasei exploatatoare. I. V. Stalin a legat întotdeauna elaborarea filosofiei marxiste de sarcinile practice ale Partidului Bolșevic. Operele „Anarhism sau socialism?" și „Despre materialismul dialectic și materialismul istoric" sunt modele strălucite de filosofie însuflețită de spirit partinic bolșevic, de luptă pentru înfrângerea idealismului și desvoltarea marxism-leninismului. In lucrarea „Despre materialismul dialectic și materialismul istoric", I. V. Stalin a nimicit diferitele curente revizioniste și anti-marxiste care încercau să introducă confuzii asupra materialismului și să-l „adapteze" ideologiei burgheze. I. V. Stalin a continuat

1) L. Răutu: „Impotriva cosmopolitismului și obiectivismului burghez în științele sociale". „Lupta de clasă", Seria V-a Nr. 4, pag. 68.

2) I. V. Stalin: Cursul scurt de Istorie a Partidului Comunist (bolșevic) al Uniunii Sovietice, Ed. III, P.M.R., pag. 152.

3. V. I. Lenin: „Opere", vol. II, pag. 18, Ed. rusă, citat de Vostricov: „Lenin și Stalin în lupta pentruspiritul partinic al filosofiei marxiste".

www.dacoromanica.ro

lupta lui Lenin împotriva agenților ideologici ai burgheziei, care se străduiau să îmbine socialismul cu idealismul lui Kant, care urmăreau deci subminarea bazelor gnoseologice materialiste ale materialismului istoric. Totodată, în formularea trăsăturilor metodei dialectice marxiste, I. V. Stalin a desvăluit caracterul reacționar al metafizicii. Aplicând tezele metodei dialectice marxiste la istoria societății, I. V. Stalin a dat în același timp o lovitură sdrobitoare agenturei reformiste, social-democrate de dreapta, prin care burghezia nega și defăima legitimitatea luptei de clasă și a revoluțiilor proletare.

Lupta lui I. V. Stalin împotriva oportunismului, împotriva reformismului, este o pildă clasică de spirit de partid în filosofie:

„Pentru a nu greși în politică, trebue să fii revoluționar, iar nu reformist.

„Pentru a nu greși în politică trebue să ducem o intransigentă politică proletară de clasă, iar nu o politică reformistă de armonie între interesele proletariatului și cele ale burgheziei, nu o politică de conciliere, de integrare a capitalismului în socialism" [1]).

Opera lui I. V. Stalin este și în studiul istoriei filosofiei un îndreptar din punct de vedere al partinității. Combaterea stalinistă a dușmanilor marxismului ne învață ce atitudine să luăm în judecarea concepțiilor filosofice, ne învață ca în această judecare să ne așezăm totdeauna deschis pe poziția de clasă a proletariatului. Până astăzi, istoriografii burghezi ai filosofiei românești au practicat o pseudoștiință pătrunsă de spiritul de apărare a intereselor claselor exploatatoare. Negând partinitatea filosofiei și științei, declamând tirade seci despre „știința universală", proclamând dogma „obiectivității", istoriografii burghezi au vrut să ascundă lupta de clasă pe plan ideologic. Obiectivismul lor n'a fost decât o încercare nereușită de a ascunde această luptă.

In „Istoria filosofiei românești" la pag. 238–240, autorul N. Bagdazar elogiază un oarecare scrib legionar, pentru originalitatea gândirii lui care „...este o reflectare liberă asupra problemelor, emancipată de spiritul de erudiție, este încercarea de a le soluționa fără a ține prea mult seama de alții, urmându-și drumul lui personal...". Scribul legionar, care a alimentat cu nenumărate „esseuri" oficina ideologică fascistă numită „Gândirea", avea idei de o „originalitate" într'adevăr „impresionantă" pentrucă vedea în etnicul „pur" „existența profundă împletită în urzeala cosmică" și în logica modernă „ceva venetic în lume"... Înțelegem acum deçe merita aplauze „originalitatea" scribului legionar: fiindcă încerca să introducă rasismul până și în logică!

Istoriografii burghezi au elogiat în mod nerușinat pe apologeții misticismului și fideismului (Blaga, Petrovici) și pe dascălii fasciști (Nae Ionescu), au practicat deci partinitatea în slujba claselor exploatatoare. Noi trebue să militâm fățiș de pe poziția clasei muncitoare, împotriva ideologiei imperialiste și pentru triumful ideologiei clasei muncitoare care chezășuiește construirea socialismului și desvăluie profunda gândire filosofică a adevăraților oameni de știință și cultură din țara noastră.

4.

O altă teză stalinistă extrem de importantă pentru studierea istoriei filosofiei este acea despre ro'ul maselor în istorie.

Impotriva concepțiilor idealiste I. V. Stalin a demonstrat rolul maselor popu'are și al claselor înaintate în istorie. I. V. Stalin a arătat că „...istoria desvoltării sociale este istoria, înseși a producătorilor de bunuri materiale, istoria maselor celor ce muncesc" [2]).

1) I. V. Stalin: Cursul Scurt de Istorie a Partidului Comunist (bolșevic) al Uniunii Sovietice, Ed. III-a, PM.R., pag. 153—154.

2) Idem pag. 168.

www.dacoromanica.ro

Sintetizând experienţa de importanţă mondială a popoarelor din Rusia, şi a luptei revoluţionare din întreaga lume, I. V. Stalin a dat o lovitură sdrobitoare teoriilor voluntare, subiectiviste, care prin anarhişti, troţchişti şi fascişti, preamăreau „personalitatea", negând rolul maselor.

Dar cum concepe I. V. Stalin rolul maselor?

Alături de V. I. Lenin, I. V. Stalin a dat lovituri sdrobitoare atât economiştilor care se ploconeau în faţa „spontaneităţii" mişcării muncitoreşti, cât şi anarhiştilor, care negau rolul maselor. Impotriva economiştilor Stalin scrie: „Teoria spontaneităţii este ideologia trade-unionismului... Teoria spontaneităţii este teoria diminuării rolului elementului conştient în mişcare, ideologia „codismului", baza logică a oricărui oportunism" [1].

I. V. Stalin a arătat că mişcarea spontană — mişcarea fără teorie socialistă — duce la subordonarea ei faţă de ideologia burgheză, „iar subordonarea faţă de ideologia burgheză înseamnă înlăturarea ideologiei socialiste, dat fiind că ele se neagă una pe alta" [2].

I. V. Stalin arată deci care este primejdia ce stă ascunsă în acceptarea spontaneităţii în negarea rolului teoriei, căci „mişcarea muncitorească fără socialism înseamnă a bate pasul pe loc, în cadrul capitalismului, înseamnă a bâjbâi în jurul proprietăţii private" [3].

Din opera lui I. V. Stalin desprindem deci încă trei puncte importante în studiul istoriei filosofiei din ţara noastră: rolul maselor, justa apreciere a personalităţii şi cum trebue valorificate pe plan ideologic mişcările maselor înainte şi după îmbinarea acestor mişcări cu socialismul ştiinţific.

Istoricii burghezi şi filosofii burghezi români n'au vrut să dea atenţie manifestărilor ideologice ale poporului român şi ale naţionalităţilor conlocuitoare. Istoricii burghezi au dat puţină atenţie maselor şi mai puţină factorului muncitoresc. „Se cuvine ca acei istorici care se gândesc serios să întocmească o adevărată istorie naţională a României, să aprofundeze rolu şi însemnătatea factorului muncitoresc în perioada României moderne" [4].

Dacă restabilim factorul popor la rangul ce i se cuvine în chip firesc, istoria filosofiei din ţara noastră trebue să includă şi manifestările ideologice ale maselor, chiar când acestea au îmbrăcat diferite forme religioase. Aşa, de pildă, va trebui cercetat chipul în care lupta împotriva catolicismului a ţăranilor necatolici din Ardeal, începând din sec. XIII-XIV, a oglindit, pe plan ideologic, lupta ţărănimii exploatate şi oprimate împotriva feudalilor şi a apărătorilor lor — reprezentanţii Bisericii catolice, care înfiorea din munca iobagilor. Căci „pentru a stăpâni massele de iobagi, între marii feudali şi biserică exista o alianţă de interese" [5].

Trebue deasemenea studiată atitudinea poporului român faţă de problemele de viaţă, chiar când baza filosofică a acestei atitudini s'a cristalizat în producţii literare (balade, proverbe, poveşti, etc.). Studiul ereziilor care au circulat pe teritoriul patriei noastre, ne va arăta deasemenea că în trecut, ereziile, la noi ca şi în altă parte, au format expresia ideologică a atitudinei de ostilitate şi protest împotriva clasei dominante.

Este dela sine înţeles că ce crescută importanţă ni se va înfăţişa în istoria gândirii filosofice din Republica Populară Română rolul maselor în care începe să fie introdusă conştiinţa socialistă. Din acest moment, clasa muncitoare promovează principii care reprezintă interesele întregului popor muncitor. In timp ce burghezia trăda principiile progresiste pe cari le ridicase în 1848, „...în acel moment critic de lipsă de principialitate, apare din rândurile slabelor cercuri mun-

1) I. V. Stalin: „Problemele leninismului", Ed. II-a, P.M.R., pag. 31.
2) I. V. Stalin: „Opere", vol. I, Ed. P.M.R., pag. 99.
3) Idem, pag. 98.
4) M. Roller: „Probleme de Istorie", Ed. II-a, P.M.R., 1949, pag. 13.
5) Istoria României, „Manual unic pentru clasa XI medie", 1948, pag. 107.

www.dacoromanica.ro

citoreşti începutul semnalului de alarmă, dat de gazeta „Socialistu" din 1877, care spune:

„Determinaţi-vă în fine a avea principii, a lucra pentru binele tuturor" [1].

Datorită existenţii şi luptei clasei muncitoare din România, care a continuat tradiţia de luptă a poporului nostru pentru progres şi libertate, s'a ridicat nivelul politic şi cultural al ţării noastre, propagându-se în masse în a doua jumatate a secolului XIX revendicările general-democratice: votul universal, libertăţi democratice, drepturile femeii, arta şi ştiinţa în slujba poporului, etc. Fără a studia deci rolul clasei muncitoare, nu putem înţelege şi valorifica fluxul de idei noi, progresiste, de importanţă istorică, revoluţionară, idei care încep să pătrundă în ţara noastră în ultimul sfert al veacului trecut.

Invăţătura lui I. V. Stalin despre raportul dintre masse şi personalitate ne orientează şi în istoria filosofiei, în ce priveşte valorificarea personalităţilor filosofice. I. V. Stalin ne învaţă că numai acei oameni politici joacă un rol istoric pozitiv, care oglindesc în chip just nevoile şi aspiraţiile maselor, care se sprijină pe masse, care conduc lupta lor pentru scopuri progresiste.

Faptul acesta este perfect valabil şi în valorificarea realizărilor pe tărâm ideologic. Nu cantitatea volumelor şi gradul de subtilitate terminologică trebue să constitue pentru noi criteriul aprecierii realizărilor filosofice, ci chipul în care teoreticienii reflectă lupta poporului, chipul în care el prelucrează, desvoltă şi aplică la realităţile din ţara noastră concepţia marxist-leninistă.

5

Teza marxist-leninistă, genial desvoltată de I. V. Stalin şi deosebit de importantă atât în activitatea politică cât şi pentru istoria filosofiei este aceia despre **rolul ideilor şi teoriilor sociale înaintate.**

Impotriva duşmanilor marxismului, care dădeau o interpretare simplistă, vulgară, materialismului istoric, susţinând că marxismul concepe numai determinismul de jos în sus, dela baza economică spre idei, I. V. Stalin a arătat că trebue deosebită chestiunea originii de chestiunea rolului ideilor şi teoriilor.

In lucrarea „Despre materialismul dialectic şi materialismul istoric", I. V. Stalin arată că ideile oglindesc viaţa materială a societăţii, dar că materialismul istoric nu numai că nu neagă, ci dimpotrivă subliniază rolul şi însemnătatea deosebită a ideilor în viaţa societăţii. I. V. Stalin arată că există două feluri de idei şi teorii, având roluri deosebite: „există idei şi teorii vechi care şi-au trăit traiul şi care servesc interesele forţelor societăţii pe cale de dispariţie. Insemnătatea lor constă în faptul că ele frânează desvoltarea societăţii, progresul ei. Există idei şi teorii noi, progresiste, care servesc interesele forţelor progresiste ale societăţii. Insemnătatea lor constă în faptul că ele înlesnesc desvoltarea societăţii, progresul ei, şi capătă o însemnătate cu atât mai mare, cu cât reflectă mai exact nevoile desvoltării vieţii materiale a societăţii" [2].

Aceasta înseamnă că în studiul istoriei gândirii filosofice din ţara noastră, va trebui să deosebim cu fermitate caracterul progresist şi caracterul reacţionar al ideilor şi teoriilor care s'au manifestat în cultura noastră. Expunerea „neutrală", pasivă, obiectivistă, a concepţiilor filosofice, aşa cum a fost practicată de către istoriografii burghezi, ascunde rolul pe care l-au jucat ideile în desfăşurarea luptei de clasă, ascunde rolul pozitiv sau negativ pe care l-au marcat aceste idei în desvoltarea istorică a poporului nostru, în anumite condiţii istorice date. Căci sunt idei şi teorii care, într'un anumit moment istoric pot juca un rol pozitiv, dar care mai târziu, în condiţii obiective mai avansate, nu mai pot juca un rol pozitiv, ci au un rol negativ. La începutul veacului XIX, în condiţiile luptei

1) M. Roller: „Probleme de istorie", Ed. II-a P.M.R., pag. 12.

2) „Cursul Scurt de Istorie a Partidului Comunist (bolşevic) al Uniunii Sovietice", Ed. III-a P.M.R., pag. 161.

www.dacoromanica.ro

burgheziei românești împotriva feudalismului pentru formarea statului național, pentru scuturarea jugului otoman, ideile național burgheze au jucat un rol pozitiv.

Prin formarea coaliției burghezo-moșierești și transformarea burgheziei în forță contrarevoluționară, ideile național-burgheze devin contrarevoluționare și slujesc burghezia și moșierimea în lupta contra clasei muncitoare, devenită forța conducătoare care pe baza comunismului științific exprimă cele mai înaintate idei, adevăratul patriotism care se îmbină armonios cu frăția între popoare.

Învățătura stalinistă despre opoziția dintre ideile progresiste și ideile reacționare este menită să imprime o atitudine partinică consecventă în judecarea, apreci rea sau condamnarea concepțiilor filosofice din țara noastră.

Deaceea, este cu deosebire necesar să se scoată în relief importanța pe care a acordat-o ideilor, mișcarea muncitorească, studiindu-se acțiunea dusă de seria I-a „Contemporanul", „Critica socială", gazeta „Drepturile omului", „Muncitorul", „Desrobirea", „Munca", „Lumea nouă", etc. în sec. XIX apoi „România Muncitoare", „Viitorul Social", „Socialismul" (1918-1924), „Lupta de clasă", „Scânteia", „Cultura proletară", „Era nouă", România Liberă" (ilegală), etc. în sec. XX.

În procesul luptei de clasă din sec. XX, muncitorimea din țara noastră a crescut în forțe și ideologia marxist-leninistă a devenit din ce în ce mai mult firul călăuzitor al acțiunilor sale.

La Congresul din 1921, s'a hotărît constituirea Partidului Comunist din România pe bazele teoriei marxist-leniniste, Partid hotărît să se conducă în toate acțiunile sale după principiile științei făurite de Marx, Engels, Lenin și Stalin.

„Trăgând învățăminte din experiența Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, făurită de marele Partid Bolșevic al lui Lenin și Stalin, mișcarea muncitorească din România a putut să rupă cu elementele oportuniste ce erau în sânul ei și să pună prin crearea Partidului Comunist din România la baza partidului clasei muncitoare concepția marxist-leninistă". [1]).

În toate etapele luptei sale Partidul Comunist din România, iar azi Partidul Muncitoresc Român a pus și va pune cel mai mare preț pe răspândirea și difuzarea în masse a științei celei mai înaintate, știința marxist-leninistă. Eforturile necunoscute până azi în țara noastră făcute în această direcție de Partid prin presă, reviste, broșuri și cărți sunt expresia atenției pe care Partidul Muncitoresc Român o acordă „ridicări de cadre verificate și pregătite ideologicește, înarmate cu teoria marxist-leninistă, capabile să se orienteze în situațiuni complexe... Călăuziți de măreața învățătură a lui Marx-Engels-Lenin-Stalin, P.M.R. va ști să se achite cu cinste de misiunea sa de forță conducătoare a democrației românești și să cucerească noui izbânzi pe calea adâncirii democrației populare și a făurii temeliilor orânduirii socialiste" [2]).

6

Dacă teoria trebue să fie legată de practică, dacă istoria filosofiei trebue să participe la sarcinile importante ale științelor sociale, se pune întrebarea: cum trebue realizată o istorie a gândirii filosofice din țara noastră care să aibe consecințe practice pozitive?

Și în această privință vom afla răspunsul în opera lui I. V. Stalin. Căci această operă se caracterizează prin legătura indestructibilă dintre teorie și practică.

La baza teoriei staliniste se află practica luptei de clasă a proletariatului pentru lichidarea claselor exploatatoare pentru construirea socialismului și comunismului. Forța teoriei staliniste constă în faptul că ea își trage seva din practică din experiența de luptă a proletariatului pentru ca totodată să călău-

1) I. Chișinevschi: Însemnătatea istorică universală a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, Ed. P.M.R., 1949, pag. 50.

1) Rezoluția Congresului Partidului Muncitoresc Român, ținut în zilele de 21—23 Februarie 1948, Ed. P.M.R., pag. 15—16.

www.dacoromanica.ro

zească activitatea practică prin luminarea căii ce duce spre comunism. Nu există teorie desvoltată de I. V. Stalin care să nu aibe aplicare practică în lupta politică. Forţa teoriei staliniste constă în capacitatea ei excepţională de previziune şi dirijare a evenimentelor.

Pentru istoria filosofiei ca şi pentru întreaga viitoare desvoltare a gândirii marxist-leniniste în ţara noastră, — condiţionarea reciprocă dintre teorie şi practică în opera lui I. V. Stalin este un îndreptar de arzătoare actualitate. Ideologii burgheziei au făcut toate sforţările pentru a răspândi teoria mincinoasă a „ştiinţei pentru ştiinţa", a filosofiei ca „înălţare deasupra intereselor mărunte" (Maiorescu) în scopul de a abate atenţia maselor dela lupta de clasă. Istoria filosofiei în ţara noastră dupa cum s'a vazut, a fost conceputa în sensul ascunderii sub tăcere sau p negrirrii marxismului.

Astăzi, când clasa muncit are constru şte socialismul, când duşmanul de clasă lovit mortal, dar nu nimicit, încearca să mai dea l vituri prin toate mijloacele, lupta ideologică capătă o deosebită ascuţime. După ce şi-au pierdut poziţiile p litice şi economice pe care le-au avut în ţara noastră, imperialiştii „...acordă o deosebita atenţie luptei pe tarâm ideologic, încercând pe această cale sa-şi recucerească, să-şi menţină sau chiar sa-şi lărgească poziţiile. In această ofensivă ideologică a imperialismului, cosmopolitismul — arma otrăvită a ideologiei imperialiste militante — ocupă locul de frunte. Deaceea, lupta necruţătoare împotriva cosmopolitismului trebue să fie cuvântul de ordine al tuturor celor ce activează pe tărâmul ideologiei marxist-leniniste în ţara noastră" [1].

Istoriografii burghezi au prezentat drept „filosofie românească", cele mai plate şi fade copieri servile ale sistemelor idealiste şi obscurantiste din Apus. Importanţa filosofilor revoluţionari-democraţi ruşi, ca Cernişevschi şi Dobroliubov, care au scris cu dragoste şi însufleţire despre „Unirea Principatelor" [2], ei au trecut-o sub tăcere. Importanţa uriaşă a marxism-leninismului pentru desvoltarea istorică a poporului nostru, a fost în mod voit ingnorată sau falşificată.

Pornind dela studiul operei lui I. V. Stalin, cercetatorii care vor să întocmească o istorie ştiinţifică a filosofiei din ţara noastră, trebue să fie conştienţi, în primul rând, de scopul acestui studiu: de a crea o armă ideologică în mâna poporului muncitor împotriva duşmanului de clasă, de a lichida obiectivismul şi cosmopolitismul în aprecierea istoriei gândirei filosofice din ţara noastră. I. V. Stalin ne învaţă că „...subordonarea faţă de ideologia burgheză înseamnă înlăturarea ideologiei socialiste dat fiind că ele se neagă una pe alta" [3].

Istoriografii burghezi declarau că „n'avem filosofie" şi că prin urmare trebue să ne închinăm producţiilor cosmopolite ale imperialiştilor. Noi ştim însă că cosmopolitismul înseamnă azi ideologia dominaţiei americane asupra lumii întregi, ideologia înnăbuşirii libertăţii şi independenţei popoarelor, ideologia colonizării şi aservirii tuturor continentelor.

De pe poziţia clasei muncitoare, noi trebue să lichidăm cât mai curând cu falsificarea istoriei filosofiei din ţara noastră pentru ca să putem scoate la lumină adevărata ei faţă, arătând că etapele ei principale n'au fost limitările cosmopolite, ci acele manifestări ideologice care au oglindit şi întărit lupta poporului român pentru dreptate şi libertate, prin cunoaşterea realităţii şi a mijloacelor de prefacere a acestei realităţi. Numai astfel istoria filosofiei — după pilda genialei opere staliniste — va putea servi poporului muncitor drept armă ideologică împotriva duşmanului de clasă şi pentru construirea socialismului în R.P.R.

---

1) L. Răutu: „Impotriva cosmopolitismului şi obiectivismului burghez în ştiinţele sociale", „Lupta de clasă", Seria V-a, Nr. 4, pag. 67.

2) Vezi: M. Haupt Gheorghe: „Revoluţionarii-democraţi ruşi şi „Unirea Principatelor" în „Studii", Nr. IV, Anul 2, 1949.

3) I. V. Stalin: Opere, Vol. I, Ed. P.M.R., pag. 99.

www.dacoromanica.ro

DOI ANI DELA PROCLAMAREA REPUBLICII POPULARE ROMÂNE

de Prof. S. ANGHEL

Timp de multe secole munca populației noastre, numeroasă, săracă, a fost jefuită de către proprietarii bogați, care formau „lumea mare", „aleasă" și „cultă". Ei se dădeau drept ocrotitorii poporului, dar tot ei striveau poporul sub greutatea silniciei, a dijmei și clacii, a robiei salariate. Ei au lăsat poporul, sărac, să moară de foame și de boală și l-au ucis în războaie duse pentru poftele lor hrăpărețe. Când nu a mai putut și-a îndrăznit să-și ridice capul, temnițele, spânzurătorile, roata de tortură, execuția în massă, l-a arătat cât de sălbatecă este furia stăpânilor când nu mai sunt lasați să-și „ocrotească" poporul.

Referindu-se la răscoala muncitorilor din Franța, din Iunie 1848 și la Comuna din Paris din 1871, Engels spune: „După o luptă eroică de 5 zile, muncitorii au fost învinși. Urmă o baie de sânge printre prizonierii fără apărare, cum nu se mai văzuse din zilele războaielor civile care precedaseră prabușirea republicii romane". Pentru prima oară burghezia arăta ce sete crudă de răzbunare trezește în ea proletariatul de îndată ce îndrăznește să i se opună ca o clasă cu interese și revendicări proprii.

Dar furia stăpânilor, spânzurătorile, închisorile, execuțiile, nu ar fi fost de ajuns, dacă cei asupriți, exploatați și mulți ar fi avut în vremea lor un nivel suficient de înalt al forțelor de producție pe baza căruia să făurească, împotriva stapânilor, o așezare socială nouă, fără de exploatare și asuprire. Marx și Engels au fost acela cari au arătat că lupta robilor și a iobagilor nu a avut suportul necesar pentru realizarea unei astfel de alcătuiri, că lupta lor putea să ducă și a dus numai la grabirea coacerii acelor condițiuni materiale, fără de care nu se poate spulbera definitiv îngenunchierea celor mulți în fața tiraniei stăpânilor. Marx și Engels au arătat că aceste condițiuni se realizează în societatea capitalista, iar Lenin și Stalin au arătat că ele sunt coapte deplin în epoca imperialistă a capitalismului, în vremea capitalismului monopolist, care de aceea și este ajunul revoluției socialiste. Sarcina de a făuri această transformare radicală în istoria omenirii a revenit proletariatului, care din lumea mare a celor asupriți și exploatați constituie clasa cea mai exploatata, cea mai înaintata și cea mai revoluționara, singura în stare să conducă lupta pentru înălțuirea a ceeace, milenii dearândul, exploatații nici nu au îndrăznit să viseze. Uriașele forțe sociale de producție modernă formează baza solidă, pe temelia căreia se poate construi noua orânduire socială. Aceasta societate a și fost construita, după victoria Marei Revoluții Socialiste din Octombrie, pe a șasea parte a globului, — în U.R.S.S. sub conducerea genială a lui Lenin și Stalin.

www.dacoromanica.ro

Sub conducerea lui Lenin şi Stalin, Uniunea Sovietică s'a ridicat ca o forţă uriaşă, purtătoare a steagului luptei de eliberare a tuturor asupriţilor şi exploataţilor, sprijinul şi garanţia succesului luptei lor de eliberare.

Dacă pentru victoria revoluţiei socialiste, a fost nevoie de un proces istoric îndelungat, în cursul căruia s'au creat premizele ei materiale, construirea socialismului pe a şasea parte a pamântului a creiat o noua premiza materiala, a victoriei socialismului, un nou şi puternic suport al luptei exploataţilor, chezăşia victoriei apropiate a luptei lor de eliberare pe scară mondiala.

Alaturi de celelalte popoare din sud-estul şi centrul Europei, alaturi de popoarele Chinei şi Coreei, poporul nostru a simţit de curând şi continuă să simtă ce înseamnă să te poţi bucura de sprijinul direct şi neprecupeţit al marei şi puternicei Uniuni Sovietice.

Capitaliştii şi moşierii care au guvernat ţara noastră, exploatând crud poporul muncitor, au pus totodată bogăţiile ţării la dispoziţia imperialiştilor, care au jefuit-o la rândul lor ca pe o semicolonie. Ca simbol şi garanţie a unirii burgheziei şi moşierimii împotriva poporului, ei au adus pe tronul României familia de Hohenzollern care a patronat şi a întărit silnicia şi jefuirea poporului. Ultima lor acţiune „patriotică" a fost măcelărirea a 600.000 ţărani şi muncitori în războiul tâlhăresc dus împotriva marei, puternicei şi frumoasei Uniuni Sovietice, ţara scumpă a muncitorilor şi ţăranilor, patria celor ce muncesc de pretutindeni.

Dar victorioasa Armată Sovietică a înfrânt armatele fasciste ale lui Hitler, şi a eliberat multe popoare, printre care şi poporul nostru. In condiţiunile create de victoria Armatei Sovietice, clasa muncitoare din ţara noastra în alianţă cu massa celor ce muncesc şi condusă de Partidul Comunist din România, a zdrobit, pas cu pas, puterea politică a burgheziei şi moşierimii şi la 30 Decembrie 1947, adică acum doi ani, a instaurat dictatura proletariatului, dictatura majorităţii muncitoare împotriva minorităţii exploatatoare, puterea clasei muncitoare ca hegemon al tuturor celor ce muncesc. Puterea politică milenară a exploatatorilor a fost în felul acesta definitiv sfărâmată şi la noi în ţara, şi poporul muncitor a devenit stăpân în ţara sa.

„Istoria oricărei societăţi de până azi, este istoria luptelor de clasă", spun cu drept cuvânt Marx şi Engels în „Manifestul Partidului Comunist".

Dar Marx şi Engels nu s'au ocupat numai de trecut. Ei au aratat nu numai ca lupta de clasa a fost motorul istoriei dela descompunerea comunităţilor primitive până în ziua de azi, ci şi faptul — şi în aceasta constă însemnătatea uriaşă a descoperirii lor — că ea este astăzi motorul transformarii societaţii capitaliste bazate pe exploatarea omului de către om, pe jaf şi silnicie, pe robie salariata, în societatea socialistă, în care este desfiinţată pentru totdeauna orice fel de exploatare. Lupta de clasă este astăzi, în condiţiile existenţei unor forţe uriaşe de producţie care nu mai pot funcţiona decât dacă sunt puse în stăpânirea societăţii, mijlocul desfiinţării claselor de exploatatori, şi prin aceasta însaşi a luptei de clasă. Arma principală a claselor dominante este statul (armata, birocraţia, poliţia, închisorile, etc.). Arma principala a clasei muncitoare este partidul ei care îşi bazează activitatea şi lupta sa pe ştiinţa marxist-leninistă, pe ştiinţa legilor de desvoltare a societaţii.

Aşa a fost exceptând perioada Comunei din Paris până în Octombrie 1917. De atunci, clasa muncitoare din toată lumea mai are o armă, are şi ea un stat, anume statul socialist. Statul este instrumentul prin care o clasă îşi asigura dominaţia ei asupra alteia. El este dictatura clasei dominante. Atâta timp cât într'o ţară statul este al burgheziei, instrumentul dominaţiei sale fiind dictatura sa, proletariatul, şi cu el, celelalte masse muncitoare, nu pot fi decât niste clase asuprite şi exploatate. Lupta de clasă a proletariatului trebue sa ducă şi duce în mod inevitabil la zdrobirea instrumentului de dominaţie şi de exploatare al burgheziei, la stărâmarea statului burghez, a dictaturii burgheze. In locul său, proletariatul îşi construeşte instrumentul său de dominaţie, statul său, dictatura proletariatului

In „Manifestul Partidului Comunist", Marx şi Engels spuneau:

www.dacoromanica.ro

„...Primul pas în revoluția muncitorească este ridicarea proletariatului la rangul de clasă stăpânitoare..."

„Ridicarea proletariatului la rangul de clasă stăpânitoare" însemnează instaurarea dictaturii proletariatului, adăuga Lenin. In „18 Brumar al lui Louis Bonaparte", Marx arată că proletariatul nu poate pune mâna pur și simplu pe mașina de stat burgheză, ca el trebuie să o sfărâme.

In scrisoarea sa către Ioseph Weydemeyer din 5 Martie 1852, Marx precizează și mai categoric esența teoriei sale a claselor și a luptei de clasă:

„...In ce mă privește, nu mie îmi aparține meritul de a fi descoperit existența claselor în societatea modernă, nici lupta dintre ele. Cu mult înaintea mea, istoricii burghezi au expus desvoltarea istorică a acestei lupte între clase, iar economiștii burghezi anatomia economică a claselor. Ceeace am făcut eu nou a constat în a dovedi: întâi, că existența claselor e legată numai cu anumite faze istorice de desvoltare a producției; al doilea, că lupta de clasă duce în chip necesar la dictatura proletariatului; al treilea, că această dictatură însăși formează numai trecerea la desființarea tuturor claselor și la o societate fără clase".

Statul proletar, dictatura proletariatului este o armă a luptei de clasă a proletariatului. Pe când statul burghez este arma luptei de clasă a burgheziei în vederea exploatării și asupririi altor clase, statul proletar este arma luptei de clasă a proletariatului în vederea lichidării, desființării claselor de exploatatori și a oricărei exploatări a omului de către om. Așa cum proletariatul a dus lupta sa de clasă împotriva burgheziei și atunci când nu a avut în mână aparatul de stat, când nu exista dictatura proletariatului, și burghezia continuă lupta ei de clasă și exploatarea, chiar după ce într'o țară oarecare i a fost smuls din mână aparatul de stat, cu atât mai mult că ea se sprijină pe alte state capitaliste. Izbânda proletariatului este inevitabilă deoarece ea este consecința legilor dezvoltării istorice. Lupta burgheziei răsturnate, a cărei dominație politică a fost înlăturată prin sfărâmarea aparatului ei de stat este periculoasă, furioasă, sălbatecă, ea poate duce la o restaurare vremelnică, dar în nici un caz la o victorie definitivă, deoarece ea se desfășoară împotriva legilor desvoltării sociale.

Marx a arătat, pentru prima oară, că existența claselor și a luptei de clasă nu este veșnică și de neînlăturat, așa cum socoteau istoricienii și economiștii burgheziei. El a dovedit că ea este produsul unei anumite trepte de dezvoltare a forțelor de producție ale societății și că va fi înlăturată pe o altă treaptă a dezvoltării forțelor de producție atunci când aceasta, căpătând un accentuat caracter social, nu vor mai putea funcționa decât în calitate de forțe de producție în proprietatea socială.

In măsura în care proletariatul preface proprietatea privată asupra mijloacelor de producție în proprietate socială, el lichidează prin aceasta clasele exploatatoare și exploatarea. Dar, pentru ca această prefacere să fie posibilă, el trebue să sfărâme mai întâi statul burghez, să se prefacă în clasă dominantă, să-și construiască aparatul său de stat, să instaureze **dictatura proletariatului**. Dictatura proletariatul este o armă a proletariatului, de care el se folosește într'o perioadă determinată, dela cucerirea puterii până la crearea unei societăți fără de exploatare și fără de clase. Ea este deci statul unei perioade de trecere dela ultima orânduire socială bazată pe exploatare — cea capitalistă — până la construirea societății fără de clase — cea comunistă.

„Intre societatea capitalistă și cea comunistă se află perioada prefacerii revoluționare a uneia în cealaltă. Acestei perioade îi corespunde și o perioadă de tranziție politică, al cărei stat nu poate fi decât dictatura revoluționară a proletariatului" spune Marx în „Critica programului dela Gotha"

Referindu-se la amintita scrisoare a lui Marx către Weydemeyer, Lenin spune în „Statul și Revoluția": „Cine recunoaște numai lupta de clasă, acela nu e încă marxist, acela poate să nu iasă încă din cadrul cugetării burgheze și al politicii burgheze. A mărgini marxismul la teoria luptei de clasă, înseamnă a îngusta marxismul, a-l denatura, a-l reduce la ceeace e acceptabil pentru burghezie. Marxist e numai acela care extinde recunoașterea luptei de clasă până

www.dacoromanica.ro

la recunoaşterea dictaturii proletariatului... Aceasta e piatra de încercare pentru înţelegerea şi recunoaşterea adevărata a marxismului".

Aşa dar, proletariatul nu poate lichida exploatarea omului de catre om decât daca, pe calea luptei de clasa revoluţionară, el a zdrobit în prealabil puterea burgheziei, a sfărîmat aparatul ei de stat şi a construit un nou aparat de stat — dictatura proletariaului. Dictatura proletariatului însemneaza continuarea revoluţiei, a luptei de clasă, în condiţii noi. Ea este arma făuririi soci tăţii fară de exploatare şi fără de clase, de către proletariat.

„Chestiunea fundamentală a revoluţiei este chestiunea pu'er:i" spunea Lenin. Dar cucerirea puterii de catre pro etariat nu înseamnă sfârşitul revolu,iei, ci deabía începutul ei, ne învaţă tovarăşul Stalin. Prin arma dictaturii proletariatului, clasa muncit ere trebue să înfrângă rezistenţa claselor alungate dela putere, să reprime încercările de restaurare sprijinite şi conduse de statele imperialiste, să desfiinţeze burghezia şi moşierimea ca clasă prin socializarea mijloa celor de producţie, să antreneze ţarănimea muncitoare şi pe cei alţi mici producatori, intelectualitatea înaintată, în opera de construire a socialismului.

I. V. Stalin spune:

„A învinge burghezia, a doborî puterea ei, aceasta o poate face revoluţia şi fără dictatura proletariatului. Dar a zdrobi împotrivirea burgheziei, a păstra victoria şi a păşi înainte spre victoria definitivă a socialismului, aceasta revoluţia nu mai poate s'o facă, dacă nu creează, pe o anumită treaptă a desvol'ării sale, un organ special sub forma dictaturii proletariatului ca sprijin al ei de bază".

Cucerirea puterii de către clasa muncitoare înseamnă aşa dar, de o parte, sfarâmarea aparatului de stat burghez, iar, de altă parte, construirea unui nou aparat de stat, al proletariatului, dictatura proletariatului. Dictatura proletariatului este necesară atât pentru zdrobirea încercarilor de restaurare a domniei exp'oatatorilor răsturnaţi dela putere, cu sprijinul imperialismului mondial, cât şi pentru opera de construire a socialismului. Tovarăşul Stalin ne învaţă că „revoluţia proletară începe când formele gata ale orânduirii socialiste lipsesc sau aproape lipsesc" şi că de aceea „sarcina fundamentala a revoluţiei proletare este ca, după cucerirea puterii, să clădească economia nouă, socialistă". De aceea, revoluţia proletară nu se poate încheia cu cucerirea puterii, dimpotrivă, „pentru revoluţia proletară cucerirea puterii înseamnă numai începutul ei, iar puterea este folosită ca o pârghie pentru reconstruirea economiei vechi şi pentru organizarea celei noi".

Sarcina fundamentală a revoluţiei proletare, după cucerirea puterii, este aşa dar, clădirea economiei socialiste. Aceasta nu se poate face decât în lupta împotriva economiei capitaliste, a burgheziei dela oraşe şi sate. Lenin spunea:

„Dictatura proletariatului nu înseamnă sfârşitul luptei de clasă, ci continuarea ei în forme noi. Dictatura proletariatului este lupta de clasă a proletariatului, care a învins şi a luat în mâinile sale puterea politică împotriva burgheziei învinse, dar care n'a fost nimicită, care n'a dispărut şi nu a încetat să opună împotrivire, care-şi înteţeşte împotrivirea".

In lupta împotriva burgheziei, proletariatul trebue să atragă de partea sa, trebue să antreze în opera de construire a socialismului, massa mare a celor ce muncesc.

Aceasta nu trebue să ducă la confundarea dictaturii proletariatului cu o putere care nu ar avea caracter de clasă. Instituind dictatura proletariatului clasa muncitoare nu împarte puterea cu alte clase.

„Clasa care a luat în mâinile sale puterea politică, a luat-o cu convingerea că o ia singură. Această idee e cuprinsă în noţiunea dictaturii proletariatului. Această noţiune numai atunci are un înţeles, când clasa ştie că ea singură ia în mâinile sale puterea politică şi nu se înşeala nici pe sine şi nu înşeală nici pe alţii cu vorbăria despre puterea de stat a întregii naţiuni, aleasă de toţi, consfinţită de întregul popor" (Lenin).

Dar dictatura proletariatului nu poate fi înfăptuită şi realizată până la capăt fără „o formă deosebită de alianţă între clasa proletarilor şi massele mun-

www.dacoromanica.ro

citoare ale claselor mic burgheze, în primul rând cu massele muncitoare ale țărănimii" (Stalin).

„Această formă deosebită a alianței constă în faptul că forța conducătoare a acestei alianțe este proletariatul. Această formă deosebită a alianței constă în faptul că conducătorul statului, conducătorul în sistemul dictaturii proletariatului este un singur partid, partidul proletariatului, partidul comuniștilor, care nu împarte și nu poate să împartă conducerea cu alte partide" (Stalin).

Dictatura proletariatului înseamnă, violența față de clasele exploatatoare ra turnate dela putere, față de imperialiști și de agenții lor, cari organizează comploturi împotriva puterii proletare. Dar ea nu însemnează numai violență. Ea este opera de construire, de educare și de pregatire a clasei muncitoare pentru conducerea statului, a economiei, de educare și de atragere a milioanelor de mici producători pe făgașul socialismului. I. V. Stalin formulează următoarele trei laturi fundamentale ale dictaturii proletariatului:

1. Folosirea puterii de stat a proletariatului pentru reprimarea exploatatorilor, pentru apărarea țării, pentru întărirea legăturilor cu proletarii din celelalte țări, pentru desvoltarea și victoria revoluției în toate țările.

2. Folosirea puterii de stat a proletariatului pentru ruperea definitivă de burghezie a maselor muncitoare și exploatate, pentru întărirea alianței dintre proletariat și aceste mase, pentru atragerea lor la opera de construire a socialismului, pentru a înfăptui conducerea acestor mase de către puterea de stat a proletariatului.

3. Folosirea puterii de stat a proletariatului pentru organizarea socialismului, pentru desființarea claselor, pentru trecerea la societatea fără clase, la societatea fără stat.

Dictatura proletară este o îmbinare a tuturor acestor trei laturi. Niciuna din ele nu poate fi luată ca singurul indiciu caracteristic al dictaturii proletariatului și, dimpotrivă, e destul ca măcar unul din aceste indicii să lipsească, pentru ca dictatura proletariatului să înceteze de a mai fi o dictatură în condițiile încercuirii capitaliste. Deaceea niciuna din aceste trei laturi nu poate fi exclusă fără primejdia de a denatura noțiunea dictaturii proletariatului. Numai toate aceste trei laturi luate la un loc ne dau noțiunea complectă și desăvârșită a dictaturii proletariatului.

Marx, Engels, Lenin și Stalin ne învață așa dar că lupta de clasă a proletariatului trebue să ducă neapărat la sfărâmarea aparatului de stat al burgheziei și la instituirea dictaturii proletariatului. Lenin și Stalin ne învață că în perioada dictaturii proletariatului, lupta de clasă nu se stinge, ci dimpotrivă, se ascute, că proletariatul duce de astă dată lupta de clasă de pe poziții noi, împotriva claselor exploatatoare răsturnate dela putere, dar nu nimicite, care încearcă să recucerească puterea folosind toate mijloacele de care mai dispun în interior și sprijinul capitalului internațional. In locul acestei lupte, dictatura proletariatului trebue să atragă păturile mic burgheze, în special țărănimea muncitoare în conducerea statului, în opera de construire a socialismului, de lichidare a exploatării și până la urmă la lichidare a tuturor diferențelor de clasă.

Toate acestea se referă la conținutul principal al învățăturii lui Lenin și Stalin, despre dictatura proletariatului, învățătură ce își are izvorul în experiența istorică a P.C. (b) al U.R.S.S. și tot în această experiență își găsește verificarea.

In Uniunea Sovietica, dictatura proletariatului a luat naștere sub forma sovietelor. Deși problema sovietelor este o problemă de formă de organizare a statului dictaturii proletariatului, ea nu este mai puțin importantă. Marxismul ne învață să dăm importanță și formei, deoarece ea nu este ceva independent de conținut și indiferent pentru conținut. Ea este un produs, un derivat al conținutului, dar ea are o deosebită importanță pentru dezvoltarea conținutului. Forma are și o independență față de conținut, dar numai relativă. Ea poate să rămână un timp în urma conținutului, dar până la urmă conținutul nou înlătură forma veche și își creează o formă nouă, corespunzătoare în totul conținutului. Forma nu poate fi

www.dacoromanica.ro

străină conținutului. Forma nouă ce și-o creează conținutul, este o formă necesară a desvoltării sale, fără de care creșterea și întărirea conținutului nou este imposibilă.

In concluziile sale la „Cursul Scurt de Istorie a P.C. (b) al U. S.", I. V. Stalin spune:

„Până la a doua revoluție rusă (Februarie 1917), marxiștii din toate țările porneau dela concepția că republica democratică parlamentară este cea mai rațională formă de organizare politică a societății în perioada de trecere dela capitalism la socialism. Este adevărat că Marx aratase, în anii 1870—1880, că nu republica parlamentară, ci organizația politică de tipul Comunei din Paris este forma cea mai potrivită cu scopul dictaturii proletariatului. Din nefericire însă această indicație a lui Marx n'a fost desvoltată ulterior în lucrările lui, și ea a fost dată uitării. In afară de aceasta, declarația plină de autoritate a lui Engels în critica sa asupra proiectului de program dela Erfurt, în 1891, cum că „republica democratică... este... forma specifică a dictaturii proletariatului", nu lasă loc vreunei îndoieli cum că marxiștii continuă să considere republica democratică forma politică a dictaturii proletariatului. Această teză a lui Engels devine ulterior principiu călăuzitor pentru toți marxiștii, inclusiv Lenin. Revoluția rusă din 1905 și, mai ales, revoluția din Februarie 1917, dădură însă naștere unei noi forme de organizare politică a societății: Sovietele de deputați ai muncitorilor și țăranilor. In baza studierii experienței celor două revoluții din Rusia și având ca punct de pornire teoria marxismului, Lenin ajunse la concluzia că cea mai bună formă politică a dictaturii proletariatului nu este republica democratică parlamentară, ci republica Sovietelor.

. . . . . .

Ce s'ar fi ales din partid, din revoluția noastră, din marxism, dacă Lenin s'ar fi închinat în fața literei marxismului și nu s'ar fi hotărît să înlocuiască, una din vechile teze ale marxismului, care fusese formulată de Engels, prin noua teză a Republicii Sovietelor, corespunzătoare noii situații istorice? Partidul ar fi rătăcit în întuneric, Sovietele s'ar fi desorganizat, n'am fi avut Puterea Sovietică, iar teoria marxistă ar fi suferit foarte mult. Proletariatul ar fi pierdut, iar dușmanii proletariatului ar fi câștigat".

Republica parlamentară este o formă de stat a dictaturii burgheze. Ea ascunde cel mai bine dictatura burgheziei, prezentând-o drept democrație. In realitate, ea este o democrație numai pentru cei avuți. Așa cum spunea Marx, în republica parlamentară asupriții sunt lăsați să hotărască odată la câțiva ani care anume din reprezentanții clasei asupritoare îi vor reprezenta și îi vor oprima în parlament. Rostul parlamentelor constă în aceea că ele sunt niște organe menite să ascundă caracterul de clasă, de dictatură a burgheziei, a statului burghez. De aci derivă și structura, specificul lor. Ele nu au o putere efectivă în statul burghez. Ele sunt organe de „pălăvrăgeală" (Lenin), adevărata activitate de stat desfășurându-se, așa cum arată Lenin, nu în fața publicului, ci în culise, în cabinetul prezidențial, în consiliul de miniștri, în statul major al armatei, etc. Parlamentul votează legile, dar puterea executivă este chemată să le execute iar legile sunt „interpretate" sau chiar călcate în picioare. Apoi nenumăratele îngrădiri ale dreptului de vot „exclud, înlătură săracimea din cadrul politicii, al participării active la viața democrației" (Lenin). Nu mai vorbim despre piedicile economice care stau în calea popularizării programului și a candidaților clasei muncitoare (proprietatea capitalistă a tipografiilor, sălilor de întrunire, etc.) Republica parlamentară camuflează dictatura burgheziei prin aceea că creează acest organ de „pălăvrăgeală", dând impresia că deține o putere efectivă în stat, prin aceea că formal proclamă votul universal, călcându-l însă în realitate, prin aceea că clasele exploatatoare apar pe arena vieții politice fărâmițate în diferite partide cu nume demagogice, prin aceea că se creează o „opoziție" formală și se permite uneori, alături de ea și o opoziție a clasei muncitoare, ceeace dă parlamentului o înfățișare de instituție de stat care ar sta deasupra claselor. Clasei muncitoare, votul universal nu-i dă decât un indiciu al maturității sale (Engels)

www.dacoromanica.ro

iar parlamentul, în cazul cel mai bun nu-i poate servi decât ca tribună de demascare a uneltirilor exploatat ril r

Dupa răsturnarea puterii burgheziei, clasa muncitoare nu se poate servi de vechiul aparat de stat birocratic şi militar a. burgheziei. Lenin arată că, cu ajutorul aparatului de stat, burgh zia a reuşit, oferind „slujbuliţe relativ comode, liniştite şi onorabile" sa atra ă de partea ei mica burghezie, păturile superioare ae ţarănimii (chiaburimea), micii meseriaşi etc. Cei ce posedă asemenea slujbuliţe se situează oarecum deasupra poporului şi în virtutea acestei situaţii sunt cointere aţi în reprimarea sangeroasa a proletariatului revoluţionar. Din această cauza, proletariatul nu numai că nu poate veni prin votul universal la putere, dar nici nu îşi p ate pune ca sarcină preluarea şi eventual numai „îmbunătăţirea" ac leiaşi maşini de stat burgheze. Proletariatul este silit să distrugă, să nimiceasca aparatul de stat burghez. Proletariatul nu poate să folosească republica parlamentară ca formă de initivă de stat a dictaturii proletariatului, deoarece, chiar dupa zdrobirea puterii burgheziei şi după înlăturarea tuturor restricţiilor care stateau înainte în calea accesului masselor muncitoare la viaţa politică, aceasta formă de stat este prea îngustă pentru a putea cuprinde democratia cea mai largă ce a existat în istorie, dictatura proletariatului. Dictatura proletariatului este puterea clasei muncitoare în alianţa cu ţaranimea muncitoare, alianţă al cărei hegemon este clasa muncitoare. Ea este deci puterea imensei majorităţi a celor ce muncesc, sub conducerea proletariatului.

Cum ar putea, de pildă, parlamentul burghez, o instituţie îngustă să fie forma de organizare a unei astfel de puteri ?

Apoi, cum ar putea parlamentul burghez, care am văzut că nu are putere executivă, să fie organul dictaturii proletariatului ?

Dictatura proletariatului are nevoie de organe strâns legate de poporul muncitor. în stare să-l cuprindă şi să-l antreneze în conducerea directă a statului, care sa-l antreneze în luarea de hotărîri, dar şi în executarea lor efectivă, care să controleze şi să sancţioneze abaterile dela legalitatea revolutionară, care să răspundă direct în faţa celor ce muncesc, care să asigure conducerea acestora de către clasa muncitoare. Aceste organe sunt sovietele. In această privinţă, Lenin spune: „Exploatatorii, firește, nu sunt în stare să reprime poporul fără o foarte complicată maşina, necesară pentru îndeplinirea acestei sarcini, dar poporul poate reprima pe exploatatori numai cu o „maşină" foarte simplă, aproape fără nici o „maşină", fără vreun aparat special, prin simpla organizare a masselor înarmate (precum sunt sovietele de deputaţi ai muncitorilor şi ai soldaţilor — vom nota noi cu anticipaţie)".

I. V. Stalin arată că sovietele constituesc organizaţia de stat cea mai de massă, cea mai democratică, cea mai internaţională, organizaţia care înlesneşte prin însăşi structura ei, conducerea masselor de către proletariat, care leagă direct massele muncitoare în mod permanent cu aparatul administrativ al statului, învăţându-le să conducă ţara, organizaţia în stare să prefacă armata dintr'un instrument de asuprire a poporului într'un instrument de eliberare a poporului, să sfărâme dintrodată şi să distrugă definitiv vechiul aparat de stat, să pregătească dispariţia treptată a statului în faza superioară a comunismului, bineînţeles în conoiţiuni când e înlăturată posibilitatea agresiunii imperialiste.

„Republica sovietică este, astfel, acea formă politică căutată şi în sfârşit găsită, în cadrul căreia trebue să fie înfăptuită emanciparea economică a proletariatului, izbânda deplină a socialismului.

Comuna din Paris a fost embrionul acestei forme. Puterea sovietică este desvoltarea şi desăvârşirea ei". (Stalin).

Drumul desvoltării noastre spre dictatura proletariatului şi spre întărirea ei a fost şi este în esenţă cel indicat de teoria marxist-leninist-stalinistă şi deschis de proletariatul Uniunii Sovietice sub conducerea Partidului Bolşevic.

Marxism-leninismul şi punerea sa în aplicare în Uniunea Sovietică a înarmat proletariatul cu tot ceeace teoria putea să dea în această privinţă, cu tot ceeace se putea spune esenţial în această privinţă.

www.dacoromanica.ro

Numai trădători asasini şi spioni ca Tito şi acoliţii săi pot să pretindă „descoperirea" vreunui alt drum spre socialism. Un alt drum, spre socialism deosebit în esenţă de cel al lui Marx, Engels, Lenin şi Stalin, nu există.

Teoria lui Marx, Engels, Lenin şi Stalin cuprinde tot ceeace este comun şi esenţial în drumul pe care fiecare ţară trebue să-l străbată spre socialism. Dar varietăţile drumului se deosebesc dela ţară la ţară. Lenin şi Stalin au prevăzut şi existenţa unor particularităţi în drumul, comun în esenţă, al tuturor ţărilor spre socialism. Lenin spunea:

„Tranziţia dela capitalism la comunism nu va putea să nu dea, firește, o abundenţă şi o diversitate enormă de forme politice, esenţa lor va fi însă inevitabil aceeaşi: dictatura proletariatului".

Particularităţile principale ale drumului nostru spre socialism sunt determinate de următoarele împrejurări:

a) existenţa Uniunii Sovietice, adică a dictaturii clasei muncitoare pe a şasea parte a globului.

b) schimbarea raportului de forţe între lagărul imperialismului şi cel al socialismului, în favoarea lagărului socialist în urma victoriei istorice a Uniunii Sovietice în cel de al doilea război mondial.

c) zdrobirea în cursul razboiului antifascist al Uniunii Sovietice, în afară de aparatul militar al Germaniei hitleriste, adică a forţei militare imperialiste a carei intervenţie imediată împotriva revoluţiei noastre ar fi fost cel mai mult posibilă, a aparatului militar al lui Antonescu precum şi paralizarea lui, prin prezenţa Armatei Sovetice pe teritoriul ţării noastre.

d) împletirea luptei noastre de eliberare socială cu lupta antifascistă şi de eliberare naţională de sub jugul imperialismului.

Aşa cum arată tov. Gh. Gheorghiu-Dej, semnificaţia actului dela 23 August 1944 constă în „desprinderea ţării noastre din lanţul monstruosului sistem mondial al imperialismului". 23 August este aşa dar, în primul rând, ziua eliberării noastre naţionale. Forţele motrice ale acestui mare act istoric au fost:

a) Armata Sovietică, care prin ofensiva ei furtunoasă pe frontul Iaşi-Chişinău, a spart acest front, dând o lovitură hotărîtoare armatei fasciste a lui Antonescu.

b) forţele patriotice ale poporului nostru în frunte cu clasa muncitoare, sub conducerea Partidului Comunist din România. Forţa hotărîtoare a fost aceea a Uniunii Sovietice. In condiţiunile create de lovitura zdrobitoare primită de armata fascistă a lui Antonescu, de deruta şi panica ce au cuprins lagarul fascismului şi al reacţiunii dela noi, gărzile muncitoreşti organizate de partidul nostru au arestat pe conducătorii clicii fasciste antonesciene şi au ocupat punctele strategice principale din Bucureşti, dezarmând trupele hitleriste. In această împrejurare, ostaşii români au întors armele împotriva armatelor germane. Eliberarea noastră de sub jugul imperialismului a fost începutul revoluţiei noastre. In condiţiunile imperialismului este imposibilă o eliberare naţională reală, fără a merge în acelaş timp pe drumul eliberării de exploatare. Fiecare ţară capitalistă este un inel al lanţului mondial al imperialismului. Desprinderea unei ţări de lanţul imperialist şi eliberarea ei naţională nu poate fi asigurată fără a lovi în acelaş timp clasele exploatatoare care reprezintă poziţiile imperialismului în interiorul ţării.

Eliberarea noastră naţională nu putea avea loc fără a zdrobi în acelaş timp aparatul de stat fascist al lui Antonescu, iar aceasta însemna până la urmă sfărâmarea aparatului de stat burghezo-moşieresc deoarece fascismul este o formă, e drept cea mai sălbatică, a dictaturii burgheziei şi moşierimii.

Burghezia şi moşierimea a încercat să limiteze consecinţele eliberării noastre de către Armata Sovietică şi ale victoriei forţelor patriotice, conduse de Partidul Comunist din România, numai la prăbuşirea formei militaro-fasciste a dictaturii burghezo-moşiereşti, străduindu-se din răsputeri să împiedice antrenarea în această prăbuşire a însăşi dictaturii sale. Dar stârpirea din rădăcini a fascismului nu se putea face fără nimicirea bazei sale de clasă, burghezo-moşiereşti şi Partidul nostru era conştient de acest lucru.

In cuvântarea sa la Adunarea festivă convocată cu prilejul celei de a 32-a

www.dacoromanica.ro

aniversări a Marei Revoluții-Socialiste din Octombrie, tov. Gh. Gheorghiu-Dej, spune:

„Geniala putere de previziune a lui Lenin și Stalin nu s'a limitat numai la arătarea formelor pe care va trebui sa le ia puterea de stat a clasei muncitoare după cucerirea puterii politice de către proletariat, ci și a căilor pe care trebue să ajungă la aceasta.

„In afară de țările desvoltate din punct de vedere capitalist — spune tovarășul Stalin — în care victoria revoluției va duce dintrodată la dictatura proletariatului, exista inca țari, puțin desvoltate din punct de vedere capitalist, cu resturi feudale, cu o problemă agrară specială, de tip antifeudal (Polonia, România, etc.), unde mica burghezie și mai ales țărănimea își va avea neapărat cuvântul său de spus în cazul unei izbucniri revoluționare și unde victoria revoluției, pentru a duce la dictatura proletariatului, poate necesita și va necesita cu siguranță câteva trepte intermediare, de felul, să zicem, al dictaturii proletariatului și țărănimii...

Nu avem niciun motiv să ne îndoim că Polonia și România se află în numărul țărilor ce vor trebui să treacă.... prin câteva trepte intermediare pe drumul către dictatura proletariatului".

Comentând acest citat, tov. Gh. Gheorghiu-Dej spune:

„Cu o uimitoare claritate arata tovarașul Stalin, în pasajul citat mai sus, semnificația evenimentelor pe care noi le-am trait după 23 August 1944, deși raportul din care nai am extras citatul a fost alcătuit în anul 1928".

Clasa noastră muncitoare a desăvârșit revoluția burghezo-democratică, aliându-și masa țărănimii sub conducerea ei, împotriva moșierimii și a reacțiunii în general. La cuvântul de ordine dat de Partidul nostru, reforma agrară a început să fie înfăptuită în practică de către țărănime sub conducerea proletariatului, peste capul guvernului cu predominanță burghezo-moșierească și a uneltelor sale locale. Clasa muncitoare, în alianță cu țărănimea, reușește să răstoarne guvernul burghezo-moșieresc și să instaureze la 6 Martie 1945 guvernul prezidat de Dr. P. Groza.

In guvern mai este reprezentată fracțiunea burgheză a lui Tătărăscu.

In decursul procesului revoluționar de după 6 Martie, au urmat transformări radicale. Dictatura burgheziei și moșierimii a fost sfărâmată, instaurându-se în procesul luptei revoluționare un regim de democrație populară.

In cuvântarea sa la Adunarea festivă cu prilejul celei de a 32-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, tov. Gh. Gheorghiu-Dej spune:

„Revoluția pe care o sărbătorim astăzi a avut dela început un caracter internațional. Ea a descoperit pentru întreaga clasă muncitoare din lume forma pe care trebue s'o ia puterea de stat a proletariatului".

Iar mai departe, citându-l pe tovarășul Stalin.

„Dar revoluția noastră este o revoluție sovietică, iar forma sovietică a statului proletar es'e o formă mai mult sau mai puțin obligatorie pentru dictatura proletariatului din celelalte țări".

Comentând acest citat, tov. Gh. Gheorghiu-Dej, spune:

„Democrația populară, care îndeplinește funcțiunile dictaturii proletariatului, este și ea o formă a dictaturii proletariatului, însă forma superioară a dictaturii proletariatului este forma sovietică. In procesul de desvoltare a democrației noastre populare vom desvolta și noi, din ce în ce mai larg, participarea celor ce muncesc la conducerea treburilor statului".

La noi, dictatura proletariatului s'a născut sub forma de democrație populară. In citatul de mai sus, tov. Gh. Gheorghiu-Dej indică esența deosebirii dintre forma de stat sovietică și cea de democrație populară a dictaturii proletariatului.

Prin crearea Comitetelor Provizorii ale Sfaturilor Populare, și prin alegerea Sfaturilor Populare și antrenarea în activitatea lor a maselor de muncitori și ale țărănimii muncitoare, noi evoluăm spre forma specifică și cea mai înaltă a dictaturii proletariatului. Democrația populară și sovietele sunt două forme ale

www.dacoromanica.ro

dictaturii proletariatului. Forma de democraţie populară este legată de anumite condiţiuni specifice de dezvoltare.

Aşa cum arată tov. Gheorghiu-Dej, fără ajutorul Uniunii Sovietice, mersul nostru spre socialism ar fi de neînchipuit. „Datorită asigurării independenţei noastre, noi am putut fi sustraşi sfâpânirii imperialiste şi să trecem la marea operă a construirii socialismului". Dar ajutorul Uniunii Sovietice nu numai ca face posibilă construirea socialismului la noi, dar prin ajutorul ei material, datorită experienţei sale, datorită învăţaturilor marelui Stalin, „nouă ne este mai uşor să construim socialismul" (Gh. Gheorghiu-Dej).

Anii 1948 şi 1949 au fost pentru poporul nostru mărturia vie a puterii uriaşe creatoare a oamenilor muncii, atunci cand, conduşi de clasa muncitoare şi de partidul ei, deţin în mână frânele statului şi călăuziţi de învăţătura marxist-leninistă şi de experienţa istorică a P.C. (b) al U.S., sprijinindu-se pe ajutorul Uniunii Sovietice şi al marelui Stalin, păşesc la transformarea socialistă a ţarii.

In 1947 Partidul nostru a făcut propunerile pentru îmbunătăţirea situaţiei economice şi financiare a ţării şi pentru reforma monetară. Procesul de făurire a dictaturii proletariatului la noi în ţară nu era încă definitivat, dar cea mai mare parte a poziţiilor în stat erau deja deţinute de clasa muncitoare în alianţă cu ţărănimea muncitoare. Propunerile Partidului Comunist Român nu însemnau un program economic realizabil înafara luptei de clasă şi pe deasupra claselor. Nu era vorba de măsuri economice obişnuite, realizabile pe baza relaţiilor de producţie date, capitaliste, ci măsuri care nu se puteau înfăptui decât pe calea luptei împotriva poziţiilor economice şi politice ale burgheziei. In toiul acestei lupte, s'a înfăptuit reforma monetară, s'au întocmit şi s'au înfăptuit programele de producţie, s'a echilibrat bugetul.

Pe plan politic s'au pus bazele partidului unic al clasei muncitoare, P.M.R., fără de care nu este posibilă dictatura proletariatului, a fost alungată dela putere ultima fracţiune a burgheziei. Au intrat în guvern tov. Ana Pauker şi Vasile Luca. S'a abolit monarhia şi s'a instaurat Republica Populară Română.

Tătărăscu propunea pe atunci să apelăm la un împrumut de 600 milioane dolari în U.S.A., pe preţul renunţării la cuceririle democratice ale poporului şi la independenţa naţională, ca singur mijloc de a eşi din haosul economic şi financiar în care ne găseam şi de a opri prăbuşirea noastra economică definitivă.

Astăzi poate vedea oricine, în jalnica situaţie a ţarilor „beneficiare" ale planului Marshall că aşa zisul ajutor american nu numai că ne-ar fi răpit independenţa, că ar fi dus la lichidarea poziţiilor politice cucerite de massele muncitoare, dar ar fi însemnat şi cea mai dureroasă decadere economică cunoscută vreodată. Aşa cum spune tov. Gh. Gheorghiu-Dej în raportul său la Congresul P. M. R., noi am facut în această perioadă un salt calitativ. Dela oecăderea înspăimântătoare a producţiei (circa 50% din nivelul anului 1938) am trecut pe baza programelor de producţie la un nivel care se apropie de cel al anului 1938 (între 79%) la oţel şi 100% la industria chimică de bază), dela inflaţie, haos financiar, bugete neacoperite, la stabilitatea monetei, a preţurilor, la echilibrarea pentru prima oară a bugetului pe baza veniturilor normale ale statului şi nu prin emisiunea de hârtie, care lovea să batec în nivelul de trai al oamenilor muncii.

Sub conducerea tov. Vasile Luca, secretar al P.M.R., ministerul de finanţe a reuşit pentru prima oară nu numai să acopere deficitul pe care îl lăsase moştenire clica lui Tătărăscu, dar şi să realizeze în exerciţiul bugetar 15 August 1947—31 Martie 1948 un excedent de 12 miliarde, 300 milioane lei.

Proclamarea Republicii Populare Române, a însemnat definitivarea cuceririi puterii politice de către clasa muncitoare, instaurarea dictaturii proletariatului sub forma democraţiei populare. La putere se găseşte acum un singur partid, Partidul Muncitoresc Român, partidul marxist-leninist al clasei muncitoare.

Alegerile din Martie 1948 au confirmat faptul că puterea clasei muncitoare se sprijină pe adeziunea imensei majorităţi a oamenilor muncii.

Aşa cum rezultă din cele trei laturi fundamentale ale dictaturii proletariatului, definite de I. V. Stalin, în faţa acesteia sta sarcina ca, reprimând clasele exploata-

www.dacoromanica.ro

toare alungate dela putere, aparând ţara şi strângând tot mai puternic alianţa dintre clasa muncitoare şi ţărănimea muncitoare sub conducerea clasei muncitoare să con truia ca ocialismul, să lichideze exploatarea şi sa pregatească în felul acesta şi dispariţia cla lor.

Construirea socialismului însemnează transformarea socialistă a întregii economii, a industriei, a creditului, a comerţului şi a agriculturii. Aceasta nu se poate face decât pe baza preluării mijloacelor de producţie în proprietate socială.

In „Manifestul Partidului Comunist" Marx şi Engels spuneau:

„Proletariatul va folosi dominaţia sa politică pentru ca să smulga, pas cu pas, burgheziei, întregul capital, să centralizeze toate uneltele de producţie în mâinile statului, adică în mâinile proletariatului organizat ca clasă stăpânitoare (aci Lenin face observaţia: „aceasta este dictatura proletariatului") şi să mărească, cât se poate mai repede, massa forţelor de producţie".

Anul 1948 a fost la noi, în primul rând, anul naţionalizării principalelor mijloace de producţie, de credit, de transport şi de asigurări. Prin aceasta, cea mai mare parte a industriei, creditul, transportul şi asigurarile au devenit sector socialist al economiei noastre. Exploatarea omului de către om a fost definitiv înlaturată, în sectorul nostru socialist.

A fost înlăturată în felul acesta, în cea mai mare parte, contradicţia fundamentală a capitalismului, contradicţia între producţia socială şi însuşirea privată capitalistă, izvorul crizelor de supra producţie, al şomajului, al mizeriei şi al războaielor care urmăresc capitalismul ca umbra pe om. Liberate de calitatea lor de proprietate privata capitalistă, forţele de producţie se pot dezvolta acum din plin, nestingherite. In urma naţionalizării, volumul producţiei industriale a atins în anul 1948, în toarte multe ramuri, nivelul anului 1938 şi l-a întrecut la fontă, oţel, laminate, minereu de fier şi gaze naturale. Investiţiile au crescut la 23 miliarde, 800 milioane lei.

Odată mijloacele de producţie industriale concentrate în mâna statului, producţia industriala şi-a pierdut caracterul ei haotic, spontan, anarhic, producţia şi dezvoltarea forţelor de producţie devenind activitate conştientă şi condusă de oamenii muncii, de statul lor, de dictatura proletariatului. Conducerea sectorului socialist al economiei de către stat, nu numai că a devenit posibilă, dar şi necesară. Planificarea economiei este o lege a modului de producţie socialist.

Anul 1949 a fost, în primul rând, anul planificării economiei, anul primului nostru plan.

Planul de stat pe anul 1949 punea ca sarcină ca valoarea producţiei globale să întreacă cu 40 la sută acea din anul 1948. După cum se ştie, planul a fost depăşit cu 8 la sută. Aceasta înseamnă lichidarea, în ansamblul industriei, a rămânerii în urmă faţă de 1938 şi întrecerea simţitoare a nivelului din acel an. Noua atitudine faţă de muncă, care se manifestă în elanul întrecerilor socialiste, pe baza conştiinţei muncitorilor că produsul muncii le aparţine, sunt chezăşia îndeplinirii şi supra-îndeplinirii planului.

Situaţia pe primele trei trimestre ale planului, arată că sarcinile au fost îndeplinite şi chiar întrecute. Este asigurată îndeplinirea planului chiar înainte de termen. In cadrul planului pe anul 1949, bugetul a prevăzut investiţii de 82 miliarde lei, adică de aproape patru ori mai mult ca în 1948, dar şi această sumă a fost întrecută. Investiţiile reale au întrecut suma de 100 miliarde lei, de 5 ori mai mult ca anul trecut, cifră care întrece cu mult investiţiile cele mai mari făcute în trecut pe seama împrumuturilor străine care apăsau greu pe spinarea clasei muncitoare şi cu preţul înfeudării ţării imperialiştilor americani, englezi, francezi, etc.

De doi ani de zile, bugetele noastre sunt excedentare. Cea mai mare parte a veniturilor statului provin din beneficiile întreprinderilor naţionalizate şi nu din impozitele asupra populaţiei.

Investiţiile pentru planul pe anul 1950 se vor ridica la suma de 145 miliarde lei. Planul pe 1950 prevede o creştere de 37 la sută a producţiei. Deaseme-

www.dacoromanica.ro

nea, o ridicare a productivității muncii de 20 la suta. Planul pe 1949 și cel pe 1950 sunt în acelaș timp etapele pregatitoare a unui plan de perspectiva de 5 ani.

Așa cum arată tov. Gheorghiu-Dej, planul cincinal pune accentul pe industria grea și extractivă, pe industria producatoare de mașini-unelte grele, pe electrificarea țării, pe producția de mașini și unelte agricole. In felul acesta se pun bazele îmbunătățirii nivelului de trai al oamenilor muncii și se asigura baza materiala necesară operei de transformarea socialistă a agriculturii.

In 1955 vom produce 1.250.000 tone oțel față de 276.532 tone în 1938, 1.000.000 tone fontă față de 732.681 tone în 1938, 8.000.000 tone cărbuni față de 2.395.538 tone în 1938; în trei ani vom atinge cel mai mare nivel al extragerii de țiței, ce l-am avut în trecut, pentru ca apoi să-l intrecem; producția de curent electric va fi de 4 ori mai mare ca cea din 1944, etc.

Dar construirea socialismului nu înseamnă numai construirea socialismului la orașe, numai în industrie. Tovarașul Stalin ne învață că dictatura proletariatului nu se poate rezema mult timp pe doua temelii atat de deosebite, cum sunt marea industrie socialista concentrată la oraș, și mica producție fărămițita a satelor. (La noi cele peste 3.000.000 de gospodarii sătești). Aceasta, deoarece industria mare realizează o reproducție lărgita, ceeace mărește neîncetat nevoia de materii prime agricole și de alimente necesare populației urbane, care crește și ea, în timp ce mica producție, este din ce în ce mai puțin în stare sa satisfacă aceste nevoi, deoarece ea nu reușește întotdeauna să realizeze nici macar o reproducție simplă. Construirea socialismului nu se poate face numai la oraș, ea trebue facută și la țară. Cu atât mai mult ca așa cum ne-a învățat Lenin mica producție de mărfuri naște neincetat capitalismul punând în felul acesta primejdia răsturnarii puterii clasei muncitoare.

Transformarea socialistă a agriculturii cere crearea unei puternice industrii, capabile să furnizeze mijloacele tehnice necesare producției agricole înaintate, precum și o muncă răbdătoare de convingere a țărănimii muncitoare să meargă pe drumul colectivizarii. Lenin și Stalin ne-au invațat că socializarea mijloacelor de producție în domeniul agriculturii, acolo unde predomina mica producție de mărfuri nu poate merge pe același drum cu socializarea mijloacelor de producție ale industriei capitaliste, concentrate. Concentrarea mijloacelor de producție, transformarea lor în forțe de producție sociale, crearea prin aceasta a premizelor materiale ale socialismului, în aceasta a constat însuși rolul istoric al capitalismului. Transformarea acestor mijloace de producție în proprietate, socială, odată instaurată dictatura proletariatului, este un lucru relativ ușor dat fiind caracterul lor de forțe de producție sociale. La țară, acolo unde predomină mica producție de mărfuri, adică relații precapitaliste, cum este cazul și la noi, trecerea la producția mare socialistă nu se poate face decât pe calea cooperării de bună voie a micilor gospodării țărănești, sub conducerea, îndrumarea și sprijinul material al dictaturii proletariatului, al partidului clasei muncitoare. Transformarea socialistă a agriculturii nu se poate face decât pe calea luptei de clasă. Pe acest drum, politica Partidului nostru față de țărănime, așa cum arată tov. Gh. Gheorghiu-Dej în raportul prezentat la ședința plenară a C.C. al P.M.R. din 3—5 Marie 1949, este astfel definită. „Ne sprijinim pe țărănimea săracă, strângem alianța cu țărănimea mijlocașă și ducem o luptă neintreruptă împotriva chiaburimii".

„Ceeace domină în agricultura noastră astăzi, sunt milioanele de mici gospodării individuale, spune tov. Gh. Gheorghiu-Dej. Dar cele 55 de gospodării colective reprezintă o formă superioară de agricultură, reprezintă agricultura noastră viitoare în desvoltare și deaceea noi trebue să ne îndreptăm atenția cât mai mult pentru educarea masselor țărănești, pentru lămurirea lor cu privire la importanța gospodăriei colective" (Cuvântarea la a 32-a aniversare a Marei Revoluții Socialiste din Octombrie).

Gospodăriile de stat și stațiunile de mașini și tractoare sunt și ele „pârghii puternice de transformare socialistă a agriculturii".

Legea de bază a desvoltării noastre spre socialism este ascuțirea luptei de clasă. Cei doi ani ai dictaturii proletariatului la noi ne-au dovedit aceasta cu

www.dacoromanica.ro

prisosință. Lenin spunea că rezistența burgheziei se înzecește prin răsturnarea ei: „Atâta timp cât această epocă nu s'a terminat, exploatatorii nutresc în mod inevitabil speranța într'o restaurare iar această speranță se transformă în încercări de restaurare. Și după prima înfrângere serioasă, exploatatorii răsturnați — care nu se așteptau la răsturnare, care nu credeau în ea și nu se împăcau cu acest gând — se aruncă în luptă cu o energie înzecită, cu o patimă turbată, cu o ură însutită sporită, pentru recâștigarea „raiului" care le-a fost luat, pentru familiile lor, care trăiau atât de bine și care acum sunt condamnate la ruină și mizerie sau la o muncă „simplă"' de către „prostimea mârșavă".

Această ură înzecită a exploatatorilor care nu credeau în răsturnare și nu se împăcau cu ea, apare și la noi în țară. Lupta de clasă a exploatatorilor răsturnați se desfășoară atât pe plan economic cât și pe plan politic și ideologic.

Sabotaj, speculă, svonuri, manifestări șovine, comploturi, propagarea misticismului, a superstițiilor, a neîncrederii în forțele creatoare ale poporului muncitor, eliberat de exploatarea capitalistă, a cosmopolitismului, sunt mijloacele luptei de clasă a exploatatorilor dela noi. Iar această luptă se desfășoară sub conducerea, organizarea și finanțarea capitalului internațional, în frunte cu imperialismul american. Un rol deosebit îl are în această privință spionajul din U.S.A., precum și acela al clicii tradatoare titoiste, devenite centru de spionaj, de organizare de acte teroriste și de comploturi ai imperialismului, punct înaintat al său în centrul și sud-estul Europei. De aci, necesitatea unei vigilențe de clasă cât mai ascuțita îndeosebi în țările de democrație populară, asupra cărora își concentrează imperialiștii atacurile lor, în speranța ca sprijinindu-se pe clasele exploatatoare de aci, rasturnate dela putere dar încă nu definitiv lichidate, vor reuși să le desprindă de lagarul socialismului în frunte cu Uniunea Sovietică.

Pe măsura înaintării noastre în construirea socialismului, pe măsură ce se creează premizele lichidării bazei economice a exploatatorilor dela țară, a chiaburilor, îndârjirea acestora devine mai aprigă.

Așa cum ne învață I. V. Stalin, chiaburimea este ultima și cea mai numeroasă clasă exploatatoare. De altă parte, atâta timp cât predomină la țară mica producție de mărfuri, exploatatorii din lănutrul țării și din afara ei, speră să găsească în ea o bază puternica de restaurare a capitalismului, deoarece mica producție generează capitalismul.

Lupta de clasă a proletariatului pentru cucerirea puterii a fost deosebit de aprigă. Dar atunci a fost vorba, în primul rând, numai de a smulge burgheziei instrumentul cu ajutorul căreia ea își apăra baza ei economică exploatatoare. Și dacă importanța smulgerii puterii politice din mâna ei, nu a fost sesizată de întreaga clasă capitalistă în toată ascuțimea ei și dacă unii nu au crezut în aceasta și au fost chiar surprinși, procesul de lichidare a proprietății private a mijloacelor de producție, bazate pe exploatare, este sesizat acum de fiecare capitalist în toată puterea lui. Lupta de clasă s'a apropiat de rădacinile ei economice.

Este vorba acum de a smulge însuși izvorul exploatării, al traiului îmbuibat al exploatatorilor din munca clasei muncitoare. Acest izvor economic a fost smuls în cea mai mare parte la oraș. Dar chiaburimii, celei mai numeroase clase exploatatoare, urmează deabia sa-i fie smuls. Aceasta se va face în cadrul colectivizarii agriculturii. Până atunci chiaburimea este tot mai mult îngrădită. Acestea sunt cauzele interne ale ascuțirii luptei de clasa, în perioada construirii socialismului. Mai trebue să adaogam la acestea turbarea imperialiștilor, care au suficiente motive pentru aceasta.

Cei doi ani ai dictaturii proletariatului înseamnă în acelaș timp o îmbunătățire simțitoare a nivelului de trai, material, al oamenilor muncii, desfășurarea revoluției culturale la noi în țară.

In raportul său cu prilejul celei de a 32-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, G. M. Malencov spunea:

„Spre deosebire de sistemul economiei capitaliste, socialismul — și în aceasta constă legea desvoltarii sale — nu poate fi conceput fără grija de zi cu zi a statului pentru ridicarea bunei stări materiale și a nivelului cultural al oamenilor muncii".

www.dacoromanica.ro

Aceasta se referă, desigur, la Uniunea Sovietică. Noi am început să construim numai bazele socialismului. Dar această grijă deosebită a statului pentru ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii, devine o lege și a desvoltării noastre.

In 1948, guvernul dictaturii proletariatului a efectuat 3 reduceri succesive de prețuri. Desigur, prețurile sunt încă ridicate, dar guvernul și clasa muncitoare depun toate eforturile pentru a utiliza mai bine capacitatea de producție a întreprinderilor, pentru a face economii la materii prime, la cheltueli de regie, etc. și a reduce în felul acesta prețul de cost și prețul de vânzare al mărfurilor. La noi nu mai sunt trusturi care să-și fixeze în chip monopolist prețurile la un nivel tot mai înalt, care să-și micșoreze producția sau chiar să o distrugă pentru a împiedica coborîrea prețurilor; la noi nu se devalorizează moneta, pentru a răpi în mod mascat muncitorului o parte din salariul său, nici nu se aplică programe de „austeritate" ca în țările fericite de planul Marshall. In 1948 au fost plasați 85.138 salariați în câmpul muncii și lucrările uriașe de construcție, începute — cum este canalul Dunarea-Marea Neagră — sau cele ce vor mai începe pe baza planurilor economice — asigură dreptul la muncă pentru toți cei ce doresc să trăiască din muncă. Incă de anul trecut, Partidul nostru a organizat trimiterea la aer și la bai, a unui număr important de muncitori.

Ca urmare a întrecerilor în producție, a sporit productivitatea muncii. Sporirea productivității muncii nu putea să nu aducă un spor de salarii.

Ca urmare, salariul mijlociu s'a ridicat. Dar muncitorii mai primesc o parte din venitul național pe calea diferitelor cheltueli sociale, de folos obștesc. S'a introdus învățământul absolut gratuit până în clasa 7-a elementară, s'au scăzut foarte mult taxele în școlile medii, pentru fiii celor ce muncesc. S'au dat mii de manuale gratuite copiilor salariaților. In întreprinderi se fac cheltueli pentru protecția muncii, pentru îmbunătățirea cantinelor. Incă de anul trecut bugetul Asigurărilor Sociale a fost preluat de stat, oamenii muncii fiind scutiți de orice cotizație pentru asigurări. S'au înmulțit spitalele, creșele, policlinicele, casele de naștere și instituțiile de asigurări sociale. Peste 70.000 salariați au mers anul acesta în case de odihnă și sanatorii, pe care o viață întreagă mulți nici nu le-au visat. Cum spune tov. Gh. Gheorghiu-Dej: „Tinerii din țara noastră își pot permite astăzi visurile cele mai îndrăznețe, cu siguranța că le vor vedea înfăptuite".

Oamenii de știință și artă găsesc în statul dictaturii proletariatului un sprijin cum nu au cunoscut. In urma propunerilor C.C. al P.M.R., s'au luat măsuri pentru stimularea activității științifice, literare și artistice pentru îmbunatățirea condițiunilor activității științifice, s'au pus bazele „Fondului literar al scriitorilor din R.P.R." și ale unui Fond de stat pentru încurajarea creației artistice în domeniul plasticei și al muzicei.

Situația din țara noastră confirmă cu totul cuvintele tovarășului Malencov:

„Prin urmare, se poate spune că în lume situația se prezintă acum în modul următor: treburile țărilor și popoarelor care se lipsesc de așa zisul „ajutor" american nu merg prost, și noi suntem siguri că ele vor merge și mai bine în viitor. In ce privește America și țările carora ea le acorda „ajutor", treburile merg din ce în ce mai prost".

„Republica Populară Română în plin avânt", titlul articolului tov. Gheorghiu-Dej din „Bolșevic", exprimă scurt și sugestiv rezultatele celor doi ani de dictatură a proletariatului și perspectivele sale.

Toate acestea au fost și sunt posibile, deoarece avem fericirea de a putea primi sprijinul economic și politic al Marei Uniuni Sovietice și deoarece noi urmăm pilda ei, învățătura și sfaturile Marelui Stalin.

www.dacoromanica.ro

OPERELE LUI I. V. STALIN EDITATE IN R. P. R.

de Conf. Univ. ILCA MELINESCU

Traducerea, publicarea şi difuzarea în ţara noastră a lucrărilor lui I. V. Stalin se poate împărţi în două mari perioade, 23 August 1944 constituind momentul istoric de cotitură.

Perioada de până la 23 August 1944, perioadă de ilegalitate a Partidului clasei muncitoare, oglindeşte, şi în acest domeniu, atitudinea clasei dominante de atunci din ţara noastră faţă de ştiinţă în general, faţă de ştiinţa revoluţionara a proletariatului, în special. Această atitudine isvora bineînţeles, din frica şi ura nemărginită pe care o avea burghezia şi moşierimea română faţă de proletariat. Caci burghezia ştia şi ştie prea bine ce valoare are teoria atunci când devine un bun al maselor. Burghezia ştia şi ştie că marxism-leninismul nu constitue o ştiinţă „oarecare", ci una care stă la baza luptei proletariatului, fiind în esenţa ei critică şi revoluţionară. Conştiinţa acestui pericol pentru burghezie a făcut-o ca decenii de-arândul să interzică prin toate mijloacele traducerea publicarea şi difuzarea lucrărilor lui Marx, Engels, Lenin şi Stalin.

Dar nu numai burghezia băştinaşă se opunea răspândirii operelor clasicilor marxism-leninismului. Politica „cordonului sanitar" împotriva U.R.S.S. rolul de jandarm atribuit burgheziei române de către burghezia occidentală contribuia în cea mai mare măsură la această „politică culturală".

Influenţa Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie s'a făcut puternic simţită în ţara noastră. Avântul revoluţionar al clasei muncitoare din ţara noastră a pus serios pe gânduri burghezia internaţională inclusiv şi burghezia „naţională". Aceasta este una din cauzele pentru care se deslănţuie împotriva Partidului Comunist din România o teroare sălbatecă, în cadrul căreia la noi în ţară, chiar în perioada premergătoare apariţiei fascismului, burghezia foloseşte forme ascuţite de împiedicare a luptei revoluţionare. Iar răspândirea literaturii marxist-leniniste constitue o parte integrantă, şi nu de mică importanţă, a luptei revoluţionare a proletariatului.

Dacă în general în statele burgheze, acolo unde există libertăţi democratice, această formă a luptei proletariatului este împiedicată prin însăşi faptul că majoritatea covârşitoare a mijloacelor materiale de propagandă (fabrici de hârtie, tipografii etc.) se află în mâna burgheziei, la noi se mai adăuga faptul că, începând din 1924, Partidul Comunist din România fusese ilegalizat, că libertăţile democratice au fost aproape complect desfiinţate

In anii 1926-27 puţinele posibilităţi legale care mai există sunt folosite pentru a edita unele din lucrările cele mai importante ale lui I. V. Stalin „Despre bazele leninismului", „Intrebări şi răspunsuri" şi altele.

Orientarea spre fascism şi pregătirea agresiunii antisovietice nu au făcut decât să înteţească măsurile represive şi să răpească orice posibilitate legală de editare a operelor lui I. V. Stalin.

www.dacoromanica.ro

Totuşi în ciuda tuturor restricţiunilor, în ciuda pericolelor mari care păndeau partidul revoluţionar al proletariatului, Partidul Comunist din România a tradus, publicat şi difuzat ilegal lucrări ale tovarăşului Stalin precum şi lucrări ale celorlalţi clasici ai marxism-leninismului. Mari şi nenumărate greutăţi stăteau în faţa comuniştilor: procurarea materialului original care, bineînţeles, nu se găsea nici în librării, nici în biblioteci; operaţia de traducere propriu-zisă care trebuia făcută în taină; apoi tipărirea, care comporta greutăţi speciale, dat fiind utilajul şi clădirea pe care le necesită; şi, în sfârşit, răspândirea.

Aceste greutăţi erau însă înfruntate eroic de comunişti.

Astfel, dintre operele tovarăşului Stalin, Partidul Comunist din România traduce, tipăreşte şi raspândeşte în 1935 **Raportul tovarăşului Stalin la Congresul al XVII-lea al P.C. (b) al U.R.S.S.** Aceasta, după ce fascismul cel mai agresiv se instaurase în Germania, într'o vreme când cercurile reacţionare din ţara noastră se orientau categoric spre fascism, sprijinind în mod deschis forele obscurantismului războinic.

Tezele acestui raport în care marele Stalin arăta: „Cine vrea pace... va găsi totdeauna sprijin la noi" au însemnat un uriaş sprijin pentru massele noastre muncitoare, în lupta lor.

In 1936, când partidele politice din ţara noastră respingeau propunerile P.C.R. de închegare a unui Front Popular care ar fi putut stăvili fascismul, când teroarea anticomunistă lua forme din ce în ce mai sălbatice, Partidul Comunist din România publică în traducere românească **Raportul tovarăşului Stalin asupra proectului de constituţie a U.R.S.S.** Importanţa cunoaşterii lui rezultă din însăşi aprecierea lui I. V. Stalin: „Ea (Constituţia, n. n.) va fi un document care va dovedi că ceeace au visat şi continuă să viseze milioane de oameni cinstiţi din ţările capitaliste este deja realizat în U.R.S.S.

Ea va fi un document care va dovedi că ceeace este realizat în U.R.S.S. poate fi pe deplin realizat şi în celelalte ţări"; şi mai departe „Noua Constituţie a U.R.S.S. va fi un ajutor moral şi un sprijin real pentru toţi cei care duc astăzi lupta contra barbariei fasciste".

In 1938, când dictatura regală dela noi din ţară desfiinţează şi ultima brumă de libertăţi democratice (sindicatele, organizaţiile democratice), asigurând introducerea regimului fascist în ţara noastră, P. C. R. publică în românește — ilegal, bineînţeles — „Scrisoarea tovarăşului Ivanov şi răspunsul tovarăşului Stalin" în care e pe deplin clarificata problema posibilităţii victoriei socialismului într'o singură ţară.

In 1939, când dictatura regală dela noi din ţară vindea Germaniei hitleriste bogăţiile ţării, făcând astfel un prim pas hotărîtor spre pierderea independenţei noastre naţionale, când dictatura regală sfâşia trupul ţării acceptând dictatul dela Viena, P.C.R. face să apară în traducere românească **Raportul tovarăşului Stalin la al XVIII-lea Congres al P.C. (b) al U.R.S.S.** în care I. V. Stalin defineşte politica externă a U.R.S.S. spunând: „Noi suntem pentru pace...".

Ce minunată învăţătură constituia atunci pentru proletariatul ţării noastre, ce minunată confirmare a experienţei lui ulterioare găseşte proletariatul nostru în spusele lui I. V. Stalin din acest Raport:

„Burghezia din toate ţările repetă mereu că poporul nu se poate lipsi de capitalişti şi moşieri, de comercianţi şi de chiaburi. Clasa muncitoare din ţara noastră a dovedit prin fapte că poporul poate să se lipsească foarte bine de exploatatori.

Burghezia din toate ţările repetă mereu că clasa muncitoare, după ce a distrus vechea ordine burgheză, nu este capabilă să construiască ceva nou în loc. Clasa muncitoare din ţara noastră a dovedit, prin fapte, că este pe deplin capabilă nu numai să distrugă orânduirea veche, dar şi să construiască o orânduire nouă, mai bună, orânduirea socialistă, care nu cunoaşte nici crize, nici şomaj.

Burghezia din toate ţările repetă mereu că ţărănimea nu este în stare să apuce calea socialismului. Ţărănimea colhoznică din ţara noastră a dovedit

www.dacoromanica.ro

prin fapte că ea poate foarte bine să apuce calea socialismului" *)

Tot în 1939, datorită spiritului de sacrificiu al comuniștilor, isvorît din înalta lor conștiință de clasă, s'a putut studia și în țara noastra enciclopedia marxi m-leninismului, geniala operă a lui I. V. Stalin: „Cursul scurt de Istorie a P. C. (b al U. S.".

In anii grei ai războiului antisovietic, când în țara noastră se întronează ca stăpâni atotputernici bestiile hitleriste înarmate, când Gestapo-ul operează în voie, când fasciștii români lingeau cizmele Wehrmacht-ului în numele pactului anticomintern, comuniștii s'au dovedit a fi singurii patrioți consecvenți. Convinși fiind de caracterul criminal al războiului antisovietic, având nețărmurită încredere în victoria Armatei Sovietice, luând exemplu dela neîntrecutele acte de eroism ale generației staliniste, comuniștii din România au avut curajul necesar să tipărească lucrări ale lui I. V. Stalin. Căci pentru comuniști era clar ca, în acele momente deosebit de grele pentru proletariatul internațional, numai geniul lui Stalin poate salva omenirea, numai geniul lui Stalin poate arăta calea spre victorie. Faptul că Stalin este conducătorul și eliberatorul popoarelor din lumea întreagă, și-a găsit expresia și în publicarea în limba română și în răspândirea **discursului tovarășului Stalin din 3 Iulie 1941.** Ce sprijin moral a constituit pentru toți luptătorii antihitleriști aprecierea lui I. V. Stalin că trupele hitleriste nu sunt de neînvins, aprecierea dată într'un moment când acestea mărșăluiau în voie în aproape întreaga Europă!

In Ianuarie 1942 s'a tipărit la noi în țară, în altele, **raportul făcut de tovarășul Stalin la ședința solemnă din 6 Noembrie 1941,** cu prilejul celei de a 24-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, în care pe lângă marile învățăminte pe care le găseam pentru acțiunile practice imediate, mai gaseam și perspectiva luminoasă a viitorului: „Pentru eliberarea tuturor popoarelor asuprite care gem sub jugul tiraniei hitleriste!" „Cauza noastră este dreaptă, victoria va fi a noastră!".

Tot atunci a apărut și **Discursul rostit la 7 Noembrie 1941 la parada Armatei Roșii din Piața Roșie din Moscova.** Și **Ordinul de zi din 23 Februarie 1942** se traduce și se răspândește.

Mișcarea muncitorească din țara noastră suferea loviturl prin scoaterea din *rânduri a multor luptători* de către aparatul de represiune fascist.

Dar operele lui Stalin ridicau noi luptători, educau cadre.

Tot în același timp apare și **Ordinul de zi al tovarășului Stalin din 7 Noembrie 1942 și Răspunsurile tovarășului Stalin la întrebările corespondentului Agenției americane „Asociated Press" din 13 Noembrie 1942.**

In 1943, **Ordinul de zi al tovarășului Stalin din 23 Februarie** desvăluie minciunile comunicatelor militare germane în privința orașului-erou, a orașului care poartă cu cinste numele celui mai mare erou al epocii noastre — Stalingradul.

Ordinul de zi al tovarășului Stalin din 1 Mai 1943 confirmă din nou victoria istorică asupra mașinii de războiu germane. Se vedea încă odată importanța geniului militar al lui I. V. Stalin și a educației pe care a făcut-o el oamenilor sovietici transformând U.R.S.S. într'o forță de neînvins.

Din **Raportul făcut la 6 Noembrie 1943,** aparut în românește în condițiunile pe care le-am arătat mai sus, aflăm excepțional de îmbucurătoarea și încurajatorea apreciere a lui I. V. Stalin că anul 1943 a însemnat anul cotiturii radicale în desfășurarea războiului, că „Germania fascistă se află în fața catastrofei".

Bucuria și încurajarea au fost confirmate odată cu apariția **Ordinului de zi din 7 Noembrie 1943 a tovarășului Stalin.** Cuvintele simple: „Succesele noastre sunt cu adevărat mărețe" — spuse de I. V. Stalin în condițiile neînchipuit de aspre ale războiului, sintetizau eroicele acțiuni trecute și viitoarele acte de vitejie ale popoarelor sovietice.

Dar aceste întrebări nu aveau numai darul să îmbărbăteze în luptă, ci ele constituiau și un îndreptar în acțiunile Partidului nostru.

— —

*)I. V. Stalin. „Problemele leninismului" Ed. a II-a, P.M.R. pag. 960.

www.dacoromanica.ro

Până la 23 August 1944 au mai apărut la noi **Ordinul de zi din 23 Februarie 1944 şi cel din 1 Mai 1944.** Cu acestea s'a încheiat perioada grea a tipăririi şi răspândirii în ilegalitate a lucrărilor lui I. V. Stalin. Trebue să mai menţionăm că presa ilegală a Partidului, atât cea în limba română, cât şi cea redactată în limbile naţionalităţilor conlocuitoare, a publicat în permanenţă. texte, fragmente, citate din operele lui I. V. Stalin.

A doua perioadă — perioada editării şi difuzării legale a început după 23 August 1944.

Fără îndoială că publicarea în ţara noastră a lucrărilor enumerate a constituit o dovadă a rolului jucat de Partidul Comunist din România în viaţa politică a ţării noastre în lupta dusă pentru eliberarea poporului român. Dar nu e mai puţin adevărat că în situaţia creată Partidului nostru după 23 August 1944, prin victoria Armatelor Sovietice, trebuia făcut şi în domeniul editorial mai mult şi mai bine.

Milioanele de oameni ai muncii din ţara noastră, ţinute veacuri dearândul în beznă, aveau nevoie de lumină, de multă lumină.

In faţa Partidului stătea aşadar sarcina umplerii unui mare gol — lipsa operelor clasicilor marxism-leninismului atât în limba română cât şi în limbile naţionalităţilor conlocuitoare.

Şi astfel vedem cum, abea ieşit din ilegalitate ,în plină luptă pentru cucerirea puterii, Partidul, răspunzând nevoilor poporului şi cunoscând rolul pe care-l joacă teoria atunci când devine un bun al masselor, trece deîndată la editarea uneia din cele mai mari comori ale ştiinţei revoluţionare: **Marxismul şi problema naţională** de **I. V. Stalin.** Intr'un moment când Maniu organiza şi trimetea la „acţiune" huliganicele lui bande de asasini împotriva populaţiei maghiare din Ardeal, Partidul nostru publica şi difuza în 20.000 de exemplare opera care avea să contribue la rezolvarea stalinistă a problemei naţionale la noi în ţară. Insuşi tirajul, necunoscut încă în România, care avea să fie apoi dublat, triplat, încincit şi uneori mai mult, arăta setea de cultură a masselor dela noi. Din această carte aveau să se tragă ulterior încă trei ediţii: în 1945, 1948 şi 1949. In 1946 şi 1948 a apărut această lucrare la noi în ţară şi în limba maghiară.

Se vădea că Partidul are de jucat nu numai rolul de forţă politică conducătoare, dar şi de factor activ primordial în opera de culturalizare a masselor. Cu cât Partidul creştea, cu atât cartea sa, cartea marxist-leninistă căpăta o răspândire mai larga. Şi acest fenomen nu numai că n'a încetat, dar este în plină desfăşurare.

Până în 1945 ,adică în 4 luni dela eliberare, din lucrările tovarăşului Stalin Partidul nostru a mai editat **„Cursul scurt de Istorie a P.C. (b) al U.R.S.S.".** Pentru Partidul nostru era limpede că numai cunoscând experienţa Partidului care a condus şi organizat revoluţia socialistă în U.R.S.S., care a condus şi organizat construirea socialismului, — numai cunoscând şi aplicând în mod just şi creator această experienţă — se poate asigura victoria asupra burgheziei.

Ediţia apărută în 1944 în 20.000 exemplare s'a dovedit insuficientă pentru nevoile mereu crescânde ale Partidului şi ale masselor. Noi şi noi oameni care până la eliberare nu citiseră nimic sau aproape nimic simţeau din ce în ce mai mult nevoia să cunoască „secretele" desfăşurării evenimentelor sociale şi politice. Şi pentru aceşti oameni începatori în ale ştiinţei, lucrările lui I. V. Stalin sunt un nepreţuit ajutor.

Cele mai complexe probleme politice şi teoretice sunt prezentate de I. V. Stalin în aşa fel, încât acestea pot fi înţelese, aprofundate de oamenii muncii. Nu de mult spunea un tovarăş muncitor: „Noi, muncitorii, înţelegem ce scrie tovarăşul Stalin, pentrucă şi el ne înţelege pe noi. Parcă ar sta cu noi, aici în fabrică, aşa ştie ce ne frământă".

„Istoria Partidului" a devenit azi în ţara noastră cea mai populară, cea mai raspândită şi cea mai iubită carte. Este cartea care poate fi găsită în casa oricărui om cinstit, este cartea cercetată mereu şi mereu de comunist, de savant, ca şi de simplul muncitor şi ţaran. Astăzi nu numai comuniştii dar oricare intelectual, oricare muncitor, ştie că fără studierea lucrărilor lui I. V. Stalin este imposibil să facă din munca sa o operă valoroasă. Aşa se explică dece lucrările

www.dacoromanica.ro

lui I. V. Stalin au fost publicate în tiraje atât de mari, ca de exemplu „Cursul scurt de Istorie a P.C. (b) al U. S." care a apărut până acum în țara noastră în circa 700.000 exemplare.

Tot în decurs-ul celor patru luni de libertate ale anului 1944 din lucrările lui I. V. Stalin sau mai editat de catre P. C. R. „Despre Marele Război al Uniunii Sovietice pentru Apărarea Patriei" și „Cuvântarea la a 27-a aniversare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie"

In anul 1945 se trece la editarea în traducere românească precum și în limba maghiară a altei lucrări monumentale a lui I. V. Stalin, „Problemele leninismului".

Impreună cu „Istoria P. C. (b) al U. S." și „Scurta biografie a lui I. V. Stalin", această lucrare devine cea mai populară, cea mai iubită carte a poporului muncitor din țara noastră.

Deasemenea s'au publicat lucrări ale lui I. V. Stalin și în limba germană.

In anul 1948, C.C. al P.M.R. a instituit o comisie specială pentru traducerea în limba română a „Operelor" tovarășului Stalin. Și apariția „Operelor" a fost un prilej de manifestare a dragostei și interesului pe care-l poartă poporul nostru pentru lucrările lui I. V. Stalin. In ziua apariției, librăriile au fost pur și simplu asaltate.

In opera de culturalizare a masselor, în revoluția culturală care se desfășoară în țara noastră din inițiativa, sub conducerea și îndrumarea Partidului, operele lui I. V. Stalin, publicate în limba română și în limbile naționalităților conlocuitoare, constituie fără îndoială un ajutor uriaș. Prin publicarea oprerelor lui I. V. Stalin, opera de culturalizare a masselor, revoluția culturală din țara noastră a luat un avânt mai mare spre binele poporului muncitor din R. P. R.

www.dacoromanica.ro

AL DOILEA VOLUM AL OPERELOR LUI I. V. STALIN

(1907—1913)

de Prof. Dr. C. DIMITRIU

Volumul al doilea al Operelor lui I. V. Stalin, conține lucrările scrise mai ales între a doua jumătate a anului 1907 și anul 1913

Activitatea revoluționară a tovarășului Stalin în acești ani se desfășoară în două perioade importante: perioada din Bacu și perioada din Petersburg.

Lucrările cuprinse în acest volum tratează problemele următoare:

1. Tactica bolșevicilor în perioada primei revoluții ruse;

2. Lupta împotriva menșevicilor lichidatori, pentru menținerea și întărirea partidului marxist revoluționar, ilegal:

3. Intărirea organizatorică a partidului în anii 1911-1913—perioada noului avânt revoluționar al mișcării muncitorești.

4. Teoria și programul bolșevic în chestiunea națională.

In acest volum se oglindește cu toată claritatea, lupta pe care I. V. Stalin o duce alături de V. I. Lenin pentru apărarea liniei bolșevice a hegemoniei proletariatului în revoluție, a alianței cu țărănimea revoluționară, a izolării burgheziei liberale de țărănime.

Tovarășul Stalin are o atitudine consecventă, necruțătoare față de poziția menșevicilor lichidatori. Demascarea lichidatorilor, a tuturor șovaelilor și devierilor acestora se împletește cu lupta împotriva țarismului și burgheziei pentru unitatea, menținerea și întărirea partidului revoluționar ilegal.

In perioada noului avânt revoluționar 1912—1914, I. V. Stalin desfașoară o activitate uriașa pentru întarirea partidului, pentru unirea într'un singur tot a organizațiilor locale de partid, pentru lichidarea metodelor primitive de muncă si înlocuirea lor cu metode organizatorice închegate.

Opera tovarășului Stalin „Marxismul și chestiunea naționala" a fost programul marxist al Partidului Bolșevic în problema națională. Acest program a adus o contribuție hotărîtoare la stavilirea influenței ideologiei burgheze a naționalismului și la înarmarea maselor populare cu principiile înalte ale internaționalismului proletar.

★

Imprejurarile istorice în care I. V. Stalin scrie lucrările cuprinse în prima parte a volumului doi din „Opere", sunt acele caracterizate prin ofensiva reacțiunii, care în frunte cu țarul — exploatează frica de revoluție a burgheziei liberale, șovaielile țărănimii, concentrându-și atacul principal împotriva proletariatului, împotriva revoluției.

După avântul revoluționar din anul 1905 marcat prin greva politică generală din Octombrie urmată apoi de un șir neîntrerupt de greve care izbucneau pe tot întinsul Rusiei țariste, de întinderea uriașă a mișcării țărănești care cuprindea mai mult de o treime din întinderea țării, de răscoalele din unele unități ale armatei și flotei, de răscoala

www.dacoromanica.ro

înarmată din Decembrie 1905 a urmat contraofensiva guvernului țarist. Încheind pacea cu Japonia reacțiunea își concentrează focul împotriva muncitorilor și țăranilor. Prin înfrângerea răscoalei din Decembrie 1905 se marchează începutul refluxului revoluției. Concesiunile smulse țarului înfricoșat de lupta poporului încep a fi retrase pe masură ce teroarea, pogromurile, expedițiile de reprimare sunt tot mai sângeroase. Pentru a stinge razboaiele țaranești guvernul țarist încearcă o nouă lovitură prin convocarea unei Dume noi, Duma „legislativa" deosebita de vechea Dumă a lui Bulighin „consultativă".

Represiunile cresc, Duma I de Stat nu mai pare destul de supusa guvernului și este disolvată.

Bolșevicii trebuiau să conducă lupta în aceste condițiuni grele agravate și de atitudinea burgheziei liberale care sub masca unui „democratism" ipocrit încerca să devieze mișcarea țărănească de pe drumul revoluției, și de poziția menșevicilor care urmareau în fond disolvarea Partidului Muncitoresc Social-democrat și înlocuirea acestuia printr'un „congres muncitoresc". Menșevicii urmăreau înfrângerea revoluției prin hegemonia burgheza liberala, prin raspândirea lozincilor burgheziei liberale în rândurile muncitorimii.

Toate aceste împrejurari puneau în fața partidului proletariatului sarcina de a executa o retragere ordonată fară panică, a-și economisi cadrele, a-și strânge rândurile pentru a trece din nou la ofensivă în împrejurari favorabile. In anii revoluției (1905 1907) clasa muncitoare și țărănimea căpătaseră o bogată experiență revoluționară. Țarismul își aratase fața adevărată, se dovedise dușmanul neîmpăcat, al poporului. Burghezia liberală se arătase unealta a țarismului. Trebuia dusă o luptă necruțătoare împotriva menșevicilor care vedeau ca forță conducătoare în revoluție burghezia și nu proletariatul, care credeau că tarismul poate fi reformat, „îmbunătățit". Menșevicii se transformaseră vădit în agenții burgheziei, din sânul clasei muncitoare.

Problemele tacticei bolșevicilor sunt tratate în special în următoarele lucrări ale tovarășului Stalin:

„Prefață la ediția georgiană a broșurii lui K. Kautsky", „Forțele motrice și perspectivele revoluției ruse", „Lupta electorala la Petersburg și menșevicii", „Proletariatul luptă, burghezia încheie alianță cu guvernul", „Congresul dela Londra al Partidului Muncitoresc social-democrat din Rusia", etc.

In toate aceste lucrări, problema de bază este aceea a rolului proletariatului în revoluție: „cine va uni în jurul său elementele nemulțumite ale poporului: burghezia sau proletariatul? Va merge proletariatul în coada burgheziei cum s'a întâmplat în Franța, sau burghezia va urma proletariatul?".

I V. Stalin desvoltând tezele leniniste din lucrarea „Două tactici ale social-democrației în revoluția democratică", demască tezele contrarevoluționare ale menșevicilor, care susțineau ca față de faptul că revoluția din 1905—1907 este o revoluție burghezo-democratică, repetare a revoluției burgheze din Franța, forța conducătoare în aceasta, nu poate fi decât burghezia.

In tot timpul reacțiunei stolîpiniste I. V. Stalin activează la Bacu, unde conduce lupta revoluționară. Perioada de activitate dela Bacu are o importanța deosebită:

„Activitatea revoluționară timp de 2 ani printre muncitorii din industria petroliferă m'a calit ca luptător practic, devenind astfel unul dintre conducătorii practici. Aflându-mă în contact cu muncitorii înaintați din Bacu, ca de pildă Vațec, Laratoveț și alții, pe de o parte, și în mijlocul furtunii celor mai adânci conflicte dintre muncitorii și industriașii petroliști, pe de altă parte, am aflat pentru prima dată ce înseamnă a conduce masse mari de muncitori. Acolo, la Bacu, mi-am primit astfel al doilea botez revoluționar de luptă" (Scurtă biografie, p. 25).

Tactica pe care tovarășul Stalin o imprimă proletariatului din Bacu stă ca o mărturie de înțelegere și aplicare strălucită a liniei leniniste de coordonare a muncii ilegale cu cea legală.

Massele în aceea perioadă nu mai puteau fi antrenate în grevele politice generale sau în răscoale înarmate. Trebuia să se țină seama de oboseala clasei muncitoare și de întărirea contrarevoluției în perioada de descreștere a mișcării revoluționare.

www.dacoromanica.ro

Dela ofensivă era necesar să se treaca la defensivă. Trebuia să se înceapă activitatea ilegală a partidului şi îmbinarea acesteia cu posibilităţi legale de manifestare pe care le ofereau organizaţiile muncitoreşti.

Tovarăşul Stalin e în fruntea acestei lupte indicând calea de strângere a legăturilor cu massele, folosindu-se toate pretextele legale şi recomandând metode noi de munca, pentru întarirea partidului.

Tovarăşul Stalin demască încercarea guvernului ţarist de a se apropia de ţărănime cu ajutorul Dumei. Eşecul acestei tactici a ţarismului a făcut necesară disolvarea Dumei a II-a sub pretextul pregătirii unui complot militar. Tovarăşul Stalin arată în articolul „Disolvarea Dumei şi sarcinile proletariatului" că:

„Sforţările regimului ţarist nu fac decât să agraveze criza. Străduinţa burgheziei liberale de a despărţi pe ţărani de proletari nu face decât să întărească revoluţia. Este limpede că fără răsturnarea puterii ţariste şi fără convocarea unei Adunări Constituante a întregului popor nu pot fi satisfăcute cerinţele masselor largi ale muncitorilor şi ţăranilor. Tot atât de limpede este şi faptul că numai prin alianţă cu ţărănimea, împotriva puterii ţariste şi a burgheziei liberale, se vor putea rezolva problemele esenţiale ale revoluţiei". (pag. 47).

Poziţia bolşevică în ceeace priveşte rolul conducător al proletariatului şi necesitatea alianţei cu ţărănimea revoluţionară a stat la baza luptei revoluţionare din întreaga perioadă între 1905 şi 1907.

In articolul „Congresul dela Londra al P.M.S.D.R." (Insemnările unui delegat) publicat în 1907, tovarăşul Stalin spune hotărît:

„Singurul conducător al revoluţiei noastre, având interesul şi fiind în stare să ducă după sine forţele revoluţionare ale Rusiei la asalt împotriva absolutismului ţarist, este proletariatul. Numai proletariatul va strânge în jurul său elementele revoluţionare ale ţării, numai el va duce până la capăt revoluţia noastră. Sarcina social-democraţiei este de a face tot ce-i stă în putinţă spre a pregăti proletariatul pentru rolul conducător al revoluţiei". (pag. 65).

Invăţătura lui Lenin şi Stalin asupra tacticei partidului clasei muncitoare, a stat şi stă şi astăzi la baza activităţii partidelor comuniste şi muncitoreşti în lupta lor pentru apărarea pacii pentru libertate, şi împotriva exploatarii.

Invaţătura leninistă-stalinistă asupra tacticei a călăuzit P.C.R. în lupta sa revoluţionara în anii grei ai teroarei burghezo-moşiereşti.

Detaşamentul de avantgardă al clasei muncitoare din ţara noastră a stat în fruntea luptei masselor pentru libertate şi progres.

In această luptă a ştiut să folosească scurtele răgazuri de activitate legala şi să-şi întărească armele în timpurile de neagră reacţiune.

Vorbind despre perioada de după primul război mondial când cercurile reacţionare se desmeticesc după primul val de luptă populară din anii 1916—1920 şi caută să lovească în Partidul Comunist, tov. Gh. Gheorghiu-Dej [1]) spune:

„Astfel în 1932, Congresul al V lea al Partidului Comunist Român a avut marele merit de a trasa calea rezolvării problemelor fundamentale ale Partidului şi ale desvoltării politice a ţării noastre.

Astfel se precizează rolul ţărănimii în lupta revoluţionară şi sprijinul pe care ţaranimea trebue sa-l primească din partea proletariatului subliniindu-se necesitatea ca Partidul să stea în fruntea acestei lupte".

Datorită liniei tactice juste, Partidul Comunist Român a reuşit sa dobândească o serie de succese importante în lupta împotriva fascizarii ţarii şi pregătirilor războinice.

„Evenimentele din Ianuarie-Februarie 1933 — spune tov. Gh. Gheorghiu-Dej — au dat prilej Comitetului Central al Partidului să verifice justeţea liniei sale politice şi să constate că aceasta a devenit un bun al întregii clase muncitoare şi al masselor largi". (pag. 25).

Succesele de mai târziu, în anii 1936 1937 concretizate în închegarea unui front democratic de luptă, sau în rezultatele alegerilor parţiale din Hunedoara, Mehedinţi, Bucureşti, Iaşi din anul 1937, ca şi închegarea Frontului Pa-

1) Conferinţa naţională a Partidului Comunist Român. Raportul politic al Comitetului Central.

www.dacoromanica.ro

triotic antihitlerist la începutul anului 1943 în condiţiile grele ale războiului şi dictaturii antonesciene sunt rezultate ale aplicării în mod just a liniei tactice leninist-staliniste.

Învăţătura lui Lenin şi Stalin asupra rolului conducator al clasei muncitoare în frunte cu partidul ei în desăvârşirea revoluţiei burghezo-democrate, asupra alianţei cu ţărănimea, sub conducerea clasei muncitoare, asupra îmbinării activităţii legale cu cea ilegală, asupra legaturii cu massele a stat la baza întregei lupte a partidului clasei muncitoare, forţa conducatoare în Republica noastră, care construeşte socialismul.

★

Lupta împotriva menşevicilor a fost o sarcină de bază a P.M.S.D.R. „în această luptă dusă în contra a numeroşi duşmani — se spune în „I. V. Stalin — Scurtă biografie" — „Stalin a fost tovarăş de luptă credincios lui Lenin, sprijin sigur în lupta pentru crearea unui partid marxist revoluţionar, a Partidului Bolşevic". (pag. 27).

I. V. Stalin a arătat că „principala sarcină a bolşevicilor este de a contribui la educarea în spirit de clasă şi la lupta de clasă a proletariatului".

Pentru desfiinţarea exploatării şi conducerea revoluţiei burghezo-democratice din Rusia, bolşevicii trebue „să ducă în toate cazurile o politică proletară proprie de clasă".

„Fracţiunii bolşevice nu-i este îngăduit în nici un caz să renunţe la această sarcină de dragul menţinerii acţiunilor opoziţioniste comune cu alice fel de partide sau grupe politice la Duma". (pag. 82).

In condiţiile grele ale teroarei lui Stolâpin, Partidul Cadeţilor (burghezia liberala) era trup şi suflet legată de ţarism. Poziţia contrarevoluţionară a cadeţilor nu mai era un secret pentru nimeni. Nici ei înşeşi nu-şi dădeau nici o osteneală să şi-o ascundă, caci încheiaseră în mod făţiş o înţelegere cu Stolâpin. Ei binecuvântau deschis „această putere, singura care cu baionetele şi închisorile sale ne ocroteşte încă pe noi (adică pe burghezii liberali) de furia poporului"[1]).

Pe de altă parte în rândurile partidelor mic burgheze, în rândurile „tovarăşilor de drum" ai revoluţiei, desagregarea şi descompunerea erau tot mai intense.

In această epocă, o bună parte a menşevicilor părăseau lozincile revoluţionare, aruncau peste bord programul partidului, urmărind astfel să termine cu partidul, să-l lichideze.

Atitudinea acestora a fost numită lichidatorism.

Tovarăşul Stalin era alături de Lenin pentru schimbarea tacticei, dar pentru apărarea cu străşnicie a programului revoluţionar bolşevic.

Menşevicii nu admiteau să activeze altfel, decât în cadrul legal. Aceasta însemna părăsirea programului şi desconsiderarea singurei tactici eficace pentru ţelurile revoluţiei, tactica îmbinării activităţii legale cu cea ilegală.

Această poziţie menşevică însemna în fond desfiinţarea activităţii partidului, trădarea luptei clasei muncitoare.

Tovarăşul Stalin descrie pe larg în articolul „Insemnarile unui delegat", „atitudinea lichidatoristă a menşevicilor", la Congresul al V-lea dela Londra al P. M. S. D. R. Menşevicii propuneau „Transformarea partidului într'un aşa zis „congres muncitoresc" format din diferite grupări politice, un „larg" partid muncitoresc mic burghez care nu ţine seama de existenţa luptei de clasă, care nu are program.

In faţa strădaniilor menşevice de a dovedi inexistenţa partidului de a deruni partidul o organizaţie „care trebue depusă la arhivă" împotriva războiului menşevic de distrugere a partidului, poziţia bolşevicilor a fost netă pentru apărarea partidului. „Noi suntem devotaţi partidului" — spuneau ei — „noi ne iubim partidul şi nu vom îngădui unor intelectuali obosiţi să-l discrediteze". (pag. 79).

Tovarăşul Stalin dovedeşte că adevărata pricină pentru care diverşi cadeţi şi decembrişti îi laudă cu atâta zel pe menşevici pentru agitaţia ce o fac, nu este decât urmărirea de către menşevici a lichidării partidului.

Alături de genul de oportunism reprezentat de menşevici, este combătut cu necruţare, o altă varietate de opor-

1) Cursul Scurt de Istorie a P.C. (b) al U. S. Ed. III-a P.M.R. pag 116.

www.dacoromanica.ro

tuniști care încercau să-și acopere oportunismul cu fraze „de stânga". Ei se opuneau oricărei forme de activitate legală a partidului (Duma de Stat, sindicate, etc.). Aceștia erau numiți „otzoviști", dușmani ascunși ai partidului.

Deasemeni tovarășul Stalin combate pe trotchiști, care sub masca împăciuitorismului, a poziției „deasupra fracțiunilor" susțineau linia menșevicilor lichidatori, susțineau interesele micii burghezii în rândurile partidului.

In articolele istorice staliniste „Scrisori din Caucaz" se găsește o critică sdrobitoare a lichidatorilor menșevici.

Analizând situația din Caucaz, care era asemănătoare cu aceia din restul Rusiei țariste, tovarășul Stalin arată importanța hotărîtoare a luptei împotriva menșevicilor.

„...Munca social-democraților revoluționari pe tărâmul educării în spirit socialist a proletariatului din Bacu va lua foarte des și în mod inevitabil, forma unei lupte pe tărîm ideologic împotriva menșevismului". (pag. 199).

I. V. Stalin arată necesitatea luptei împotriva atitudinei menșevicilor, împotriva atmosferei pe care aceștia o creează și care e lichidatoristă „nu numai pe plan organizatoric, dar și în tactică și în program". (pag. 199).

In această grea perioadă de luptă se desfășoară munca de pregătire a partidului de tip nou, marxist-leninist, a Partidului Bolșevic, factorul hotărîtor în uriașa victorie a întregii omeniri muncitoare, Marea Revoluție Socialistă din Octombrie.

Invățătura lui Lenin, experiența de luptă și operele lui I. V. Stalin au călăuzit și călăuzesc partidele comuniste și muncitorești din toată lumea în lupta lor împotriva oportunismului, dușmanul perfid al mișcării muncitorești din totdeauna și de pretutindeni.

Folosind învățătura lui Lenin și Stalin, partidele comuniste și muncitorești au putut să ducă o luptă necruțătoare împotriva oportunismului Internaționalei a II-a, și astăzi împotriva slujitorilor imperialismului, social-democrației de dreapta.

Inarmat cu învățătura lui Lenin și Stalin, Partidul Comunist Român a dus din prima clipă a înființării sale, lupta pentru unitatea politică și de acțiune a clasei muncitoare. Astfel P.C.R. a demascat elementele trădătoare de dreapta din fruntea Partidului Social-Democrat.

A reușit de multe ori și în multe locuri să stabilească o unitate de acțiune a clasei muncitoare peste capul elementelor de dreapta trădătoare și compromise din fruntea Partidului Social-Democrat.

Partidul Comunist Român, pătruns de învățătura stalinistă care lămurește că „izvorul fracționismului în partid îl constituesc elementele lui oportuniste" a luptat împotriva oportunismului din propriile sale rânduri, eliminând elementele fracționiste care provocau frământări în partid în împrejurările cele mai grele ale luptei ilegale, tocmai atunci când unitatea de luptă a Partidului trebuia să fie mai puternică ca oricând.

★

Cauzele care duseseră în Rusia la izbucnirea revoluției din 1905 rămăseseră în picioare.

Deaceea bolșevicii erau siguri că va veni un nou avânt de mișcări revoluționare.

Pentru a duce deopotrivă lupta cu succes, în condițiunile cele mai grele cât și atunci când apăreau condițiuni favorabile, era necesară „Uniunea efectivă a muncitorilor înaintați din întreaga Rusie într'un singur partid, sub steagul social-democrației revoluționare". (p. 150).

In articolul „Criza din partid și sarcinile noastre" (scris în August 1909) tovarășul Stalin a arătat măsurile ce trebue luate pentru ca partidul să-și poată îndeplini cu succes rolul de conducător al proletariatului.

Organizațiile locale ale partidului trebuiau să aibă legături cu masele largi. Era necesar ca aceste organizații să fie legate între ele și să aibă legături cu Comitetul Central al partidului. Pentru a se ajunge la aceste legături, tovarășul Stalin propune să se înființeze un ziar central „care să lege organizațiile locale de Comitetul Central al partidului, unindu-le într'un singur tot". (pag. 165).

Pe lângă ziarul central, tovarășul Stalin propune înființarea unui „Centru practic (conducător) care să activeze regulat în Rusia și să unească în

www.dacoromanica.ro

mod real organizaţiile locale în r'un partid unic". (pag. 208).

„Dupa părerea mea" — arată tovarăşul Stalin, — „sarcina noastră imediată, care nu suferă amânare, este organizarea unui grup central (rus) care sa reunească munca ilegala, semilegală şi legală, deocamdată în centrele principale (Petersburg, Moscova, Ural, Sud). Numiţi-l cum vreţi — „secţiunea rusa a Comitetului Central" sau grupul auxiliar de pe lângă C.C. — aceasta n'are importanţă. Un asemenea grup însă ne trebue ca aerul, ca pâinea. In prezent domneşte pretutindeni printre activişti un sentiment de nesiguranţă, de singurătate, de izolare, sunt deprimaţi cu toţii Acest grup însă ar putea să înviioreze munca, să clarifice lucrurile, ceeace ar deschide drum unei reale folosiri a posibilităţilor legale. După părerea mea, de aici va şi porni regenerarea partidului". (pag. 221).

Conferinţa dela Praga din 1912 hotărăşte punerea în practică a sarcinilor pe care tovarăşul Stalin le arătase în lucrările : „Criza din partid şi sarcinile noastre", „Scrisori din Caucaz", „Scrisoare adresata C.C. al partidului din locul de deportare Solvâcegodsc".

Astfel a luat naştere Centrul practic revoluţionar (Biroul rus al C.C.) în fruntea căruia e pus tovarăşul Stalin la propunerea lui Lenin.

Conferinţa dela Praga rupe unitatea forţată a bolşevicilor cu menşevicii. Lichidatorii sunt izgoniţi din partid. Bolşevicii formează acum un partid independent, Partidul Muncitoresc Social-Democrat (bolşevic) din Rusia.

In pregătirea realizării acestui partid, un rol hotaritor l-au avut lucrările lui Lenin: „Ce-i de făcut". „Un pas înainte, doi paşi înapoi", „Două tactici ale social-democraţiei în revoluţia democratică", „Materialism şi empiriocriticism".

Alături de Lenin, tovarăşul Stalin prin activitatea sa ideologică şi practică, în fruntea luptei revoluţionare, a adus o contribuţie esenţială la făurirea Partidului leninist, Partidul Bolşevic.

Manifestul „Pentru partid!" scris de I. V. Stalin după conferinţa dela Praga a fost răspândit în toată Rusia. In această lucrare se arată cum se desvolta interesul maselor pentru viaţa politică, cum lupta împotriva mizeriei, împotriva cruzimilor reacţiunii stolâpiniste, trebue dusă până la capăt, până la răsturnarea din temelii a întregului edificiu ţarist.

„Şi cum să răsturnăm guvernul ţarist cu toate rămăşiţele feudale" — se întreabă tovarăşul Stalin — „dacă nu printr'o largă mişcare revoluţionară populară în frunte cu conducătorul ei recunoscut de istorie, proletariatul socialist". (pag. 225).

In acest timp, tovarăşul Stalin conduce ziarul bolşevic săptămânal „Zvezda" din Petersburg în care publică „O etapă nouă", „Viaţa învinge", „Ei lucrează bine", „A pornit", „Concluzii", îndrumând activitatea proletariatului, pe drumul revoluţiei.

La 5 Mai 1912 prin apariţia ziarului „Pravda" se realizează şi propunerea pe care o făcuse tovarăşul Stalin cu privire la înfiinţarea unui ziar central.

Articolul „Ţelurile noastre" scris în primul număr al ziarului „Pravda" este un îndemn la unitatea în lupta proletariatului. Ţelurile „Pravdei" arătate de tovarăşul Stalin la începutul acestui articol au constituit temelia activităţii organului central al Partidului Bolşevic.

„Ţelurile pe care le va urmări „Pravda" — scrie tovarăşul Stalin — „vor fi să proiecteze lumina social-democraţiei internaţionale asupra drumului mişcării muncitoreşti ruse, să semene printre muncitori adevărul asupra prietenilor şi duşmanilor clasei muncitoare, să vegheze asupra intereselor cauzei muncitoreşti". (pag. 260).

Un rol considerabil în campania electorală pentru Duma IV-a de Stat, campanie care s'a terminat cu victoria partidului l-a jucat manifestul intitulat „Mandatul dat de muncitorii din Petersburg deputatului lor muncitor".

In acest „mandat" tovarăşul Stalin trasează linia politică şi sarcinile deputaţilor clasei muncitoare.

„Am dori" — spune „Mandatul" — „ca dela înălţimea tribunei Dumei să răsune puternic glasul membrilor fracţiunii socialdemocrate, ca ei să vorbească despre scopul final al proletariatului, despre revendicările din 1905, care trebue să rămână intacte, neciuntite, despre clasa muncitoare rusă, conducătoarea mişcării populare, despre ţărăni-

www.dacoromanica.ro

me, aliatul cel mai sigur al clasei muncitoare, despre burghezia liberală, trădătoare a „libertății poporului" (pag. 264).

★

Opera „Marxismul și problema națională" a fost scrisă de I. V. Stalin la Viena, pe la sfârșitul anului 1912 și începutul lui 1913. Este publicată întâi în revista „Prosvețcenie" („Luminarea").

Această operă apare pe deoparte într'o perioadă când încrederea maselor în unirea tuturor forțelor revoluționare indiferent de naționalitate, scăzuse în urma ofensivei sălbatice a reacțiunii.

„In suflete s'a strecurat îndoiala și oamenii au început să se împrăștie pe la căminele lor naționale: fiecare să se bizue numai pe sine însuși. „Problema națională" înainte de toate!" (pag. 305).

Pe de altă parte valul naționalismului războinic pornit de sus stârnise un contraval de naționalism care cuprindea masele, luând diferite forme brutale de șovinism.

„Valul naționalismului se ridica tot mai puternic amenințând să cuprindă masele muncitoare și cu cât descreștea mișcarea de eliberare, cu atât mai îmbelșugat se deschideau florile naționalismului" (pag. 306).

In fața acestei situații sarcina social-democrației era „să respingă naționalismul, să ferească masele de „molima" generală". Acest obiectiv putea fi atins... „opunând naționalismului arma încercată a internaționalismului, unitatea și indivizibilitatea luptei de clasă". (pag. 306).

Pentru unitatea de luptă a tuturor naționalităților din Rusia, li se cerea o fermitate deosebită, în special social-democraților din regiunile de periferie, regiuni cu diferite naționalități.

Nu toți social-democrații se arătau a fi la înălțimea sarcinilor în această direcție, și aceasta însemna că „vederile social-democrației din Rusia în problema națională nu sunt încă limpezi pentru toți social-democrații".

„E nevoe fără doar și poate, scrie I. V. Stalin, a se discuta serios și sub toate aspectele problema națională. E necesar ca social-democrații consecvenți să ducă laolaltă o muncă neobosită împotriva cetei naționalismului, de oriunde ar veni ea". (pag. 307).

Lenin în articolul „Despre programul național a P.M.S.D.R." arătând importanta problemei naționale în acea perioada scrie: „In literatura marxistă teoretică această stare de lucruri și bazele programului național al social-democrației au fost deja lămurite în ultimul timp (aici trebue indicat în primul rând articolul lui Stalin)".

Deasemeni Lenin se ridică împotriva celor ce voiau să critice lucrarea tovarășului Stalin: „Desigur, suntem absolut contra. Articolul este foarte bun. E o chestiune arzătoare și nu vom ceda câtușî de puțin din poziția principiala în fața canaliilor de bundiști".

„Marxismul și problema națională" cuprinde teoria marxistă și programul Partidului Bolșevic în problema națională.

Importanța acestei opere e neprețuită. Calea arătată de I. V. Stalin în rezolvarea problemei naționale a fost una din armele cele mai ascuțite îndreptata împotriva dușmanilor leninismului, a călăuzit Partidul Bolșevic în lupta lui împotriva țarismului și apoi a stat la baza rezolvării problemei naționale în U.R.S.S. Deasemeni a fost și este un îndreptar pentru partidele comuniste și muncitorești din țările cu democrație populară în construirea socialismului, ca și pentru partidele comuniste și muncitorești care, stau în fruntea luptei pentru libertate și democrație acolo, unde mai domnește jugul colonial și exploatarea capitalistă.

Opera aceasta a tovarășului Stalin este un exemplu strălucit de aplicare creatoare a dialecticii marxiste.

I. V. Stalin arată că „...rezolvarea problemei naționale nu este posibilă decât în legătură cu condițiile istorice luate în desvoltarea lor..."

„...Dacă e o problemă care trebue pusă în mod dialectic, apoi este tocmai această problemă națională" (pag. 330).

In această operă sunt înfățișate în luptă acele două concepții, cele doua metode, cele două programe pentru rezolvarea problemei naționale: cea a Internaționalei a II-a și cea a leninismului.

Teoriile oportuniste și dogmele Internaționalei a II-a în problema națională sunt nimicite.

www.dacoromanica.ro

Împotriva social-democraților austriaci și a diferitelor varietăți de naționaliști, tovarășul Stalin a formulat definiția clasica a națiunii.

„Națiunea este o comunitate stabilă de oameni, istoriceşte constituita şi care a luat ființă pe baza comunității de limbă, teritoriu, de viață economică şi de factură psihica ce se manifestă în comunitatea culturii". (pag. 312).

Această definiție ține seama de desvoltarea istorică a națiunilor şi de legile ştiințifice ale desvoltării lor. Ea cuprinde toate caracteristicile națiunii.

„Este necesar" — spune tovarășul Stalin — „să subliniem că niciunul din semnele distinctive arătate, luate în parte, nu este deajuns pentru definirea națiunii. Mai mult, e deajuns să lipsească fie chiar una din aceste trăsături, pentru ca națiunea să înceteze de a fi națiune..."

„Numai prezența tuturor trăsăturilor caracteristice, luate împreună, formează națiunea". (p. 313).

Tovarășul Stalin a analizat problema caracterului național care nu este unicul semn distinctiv al națiunilor, (după cum susținea Springer şi Bauer), ci unul dintre semnele lor distinctive.

„Dar ce altceva este caracterul național" — scrie tovarășul Stalin — „dacă nu o oglindire a condițiunilor de viață, dacă nu o sinteză a impresiilor căpătate în mediul înconjurător? Cum te poți mărgini numai la caracterul național, izolându-l şi rupându-l de terenul care i-a dat naştere?" (pag. 316).

Acest „caracter național" sau „factura psihică" se formează din generație în generație ca urmare a condițiilor de existentă deosebite. El se modifică cu conditiile vieții. El se exprimă în originalitatea culturii comune națiunii, deaceia este perceptibil şi nu poate fi ignorat.

Această definire a „caracterului național" este o lovitură dată teoriilor neştiințifice reacționare naționaliste pe care burghezia le lansează şi susține pentru a-şi adânci şi întinde mai uşor exploatarea.

Totodată precizările tovarășului Stalin lovesc şi în partizanii nihilismului național, sunt îndreptate împotriva dispretului față de tradițiile şi particularitățile naționale, față de aportul pe care fiecare popor îl aduce culturii.

Această învățătură înarmează clasa muncitoare împotriva încercărilor cosmopolite, care la adăpostul unor formule sonore — (cultură universală, cetățenie a lumii, etc.), negând particularitățile istoriei şi culturii naționale a popoarelor, nu urmăresc decât să netezească drumul cotropitorilor imperialişti.

I. V. Stalin a analizat desvoltarea istorică a națiunilor, demonstrând că națiunea nu e o simplă categorie istorică ci categoria istorică a unei anumite epoci, a epocii capitalismului ascendent.

In timpul lichidării feudalismului şi al desvoltării capitalismului se desvoltă şi procesul constituirii oamenilor în națiuni.

Acesta este drumul formării națiunilor în Europa Apuseană. Acesta e drumul formarii națiunilor burgheze.

„...Englezii, Francezii, Germanii, Italienii, etc., scrie tovarășul Stalin, s'au constituit în națiuni în cursul marşului triumfal al capitalismului, care a biruit fărămițarea feudală". (pag. 319).

In răsăritul Europei (Austro-Ungaria şi în Rusia), naționalitățile mai puțin desvoltate nu au răgazul să se consolideze în națiuni unitare, ci sunt împinse pe planul al doilea de către națiunile mai desvoltate din punct de vedere politic şi care determină procesul de formare a Statelor mari centralizate, multinaționale.

Națiunile împinse pe planul al doilea nu se mai pot constitui în state naționale independente.

„...Ele întâmpină în drumul lor o foarte mare împotrivire din partea păturilor conducătoare ale națiunilor dominante ajunse de mult în fruntea Statului. Întârziaseră!..."

Burghezia națiunii dominante la o serie de măsuri economice restrictive împotriva burgheziei de alt neam. Măsurile economice restrictive țintesc ca burghezia națiunii dominante să-şi desfacă mărfurile mai bine decât a celorlalte.

„Piața, scrie I. V. Stalin, este cea dintâi scoală în care burghezia învață nationalismul". (p. 321).

Aceste măsuri economice restrictive se completează cu altele privitoare la folosirea limbii materne, drepturile electorale, etc. Astfel opresiunea se întinde şi asupra proletariatului care poate

www.dacoromanica.ro

fi antrenat de burghezie în lupta ei.

Aparent lupta are acum un caracter „național", rămânând însă burgheză, în esența ei.

Proletariatul conștient trebue să aibă steagul său propriu, nu are de ce să se rânduiască sub steagul burgheziei, dar aceasta nu înseamnă că nu trebue sa lupte împotriva politicii de asuprire a naționalităților.

În această privință, tovarășul Stalin arată primejdia prigonirilor naționale care deviază atenția masselor dela lupta de clasă, îndreptând efortul acestora către problemele „comune" proletariatului și burgheziei pe terenul „armoniei de interese".

Această „armonie" constitue un obstacol în calea unirii muncitorilor de toate naționalitățile. În măsura în care formula stăpânilor: „desbină și stăpânește" prinde teren, în aceiași măsură se îngreunează lupta de eliberare a muncitorilor.

„Muncitorii trebue să lupte într'o mare armată internațională unică deaceia „...muncitorii luptă și vor lupta împotriva politicii de asuprire a națiunilor, sub toate formele ei, dela cele mai rafinate până la cele mai brutale, precum și împotriva politicii de aţâțare, sub toate formele ei" (pag. 326).

I. V. Stalin arată că proletariatul trebue să lupte pentru dreptul națiunilor la autodeterminare și împotriva autonomiei culturale naționale susținută de către social-democrații austriaci (Springer și Bauer).

„Dreptul la autodeterminare" — scrie I. V. Stalin — „înseamnă că națiunea poate să-și organizeze viața după cum socoate de cuviință. Ea are dreptul să-și organizeze viața pe principiul autonomiei, are dreptul să stabilească raporturi federative cu alte națiuni, are dreptul să se despartă complect de Statul respectiv. Națiunea este suverană și toate națiunile sunt egale în drepturi". (pag. 326).

Prin dreptul la autodeterminare se ajunge ca națiunea singură să-și hotărască soarta. Proletariatul însă nu poate susține orice revendicare a națiunii. Tovarășul Stalin atrage atenția asupra datoriei proletariatului de a combate obiceiurile și instituțiile dăunătoare acestei națiuni, întotdeauna de pe pozițiile îndatoririlor de clasă ale proletariatului.

Proletariatul luptând împotriva asupririi naționale nu poate desființa lupta naționala. În cel mai bun caz poate reduce la minimum lupta între națiuni: „Dispariția definitivă a mișcării naționale nu este posibilă decât odată cu căderea burgheziei". (pag. 327).

Un rol hotăritor îl au condițiunile istorice concrete în care se duce lupta națională.

„Națiunea" — spune tovarășul Stalin — „are dreptul să se organizeze în mod autonom. Ea are chiar dreptul să se despartă. Dar aceasta încă nu înseamnă că trebue s'o facă în orice împrejurări, că autonomia sau separarea vor fi peste tot și întotdeauna folositoare națiunii, adică majorității ei, păturilor ei muncitoare". (pag. 328).

Condițiile istorice trebue să constitue punctul de plecare al rezolvării problemei naționale. Metoda-șablon de „rezolvare" a problemei naționale bazate pe „programul" național, reacționar al social-democraților austriaci trebue combătut.

Lozinca autonomiei cultural naționale lansate de Springer și Bauer se baza pe o definire greșită a națiunii ca o uniune de persoane, independentă de un teritoriu anumit.

Preconizând unirea indivizilor de aceiași naționalitate se trecea peste realitățile luptei de clasă, rezultatele la care se ajungea puteau să fie cel mult o serie de drepturi „culturale".

Părăsind lupta dreaptă pentru autodeterminare și militând pentru autonomie național-culturală se ajunge la părăsirea pozițiilor de clasă ale proletariatului, la subordonarea acestuia domniei spirituale a burgheziei.

„Autonomia cultural-națională a lui Springer și Bauer" — scrie tovarășul Stalin — „este o formă rafinată a naționalismului". (pag. 346).

I. V. Stalin examinând situația din Rusia arată măsurile concrete care duc la o rezolvare justă a problemei naționale

„Minoritatea este nemulțumită nu de lipsa unei uniuni naționale, ci de lipsa dreptului de a folosi limba maternă. Lăsați-o să folosească limba maternă, și nemulțumirea va dispare dela sine.

„Minoritatea e nemulțumită nu de

www.dacoromanica.ro

lipsa unei uniuni artificiale, ci de lipsa de şcoli în limba maternă. Daţi i asemenea şcoli, şi nemulţumirea nu va mai avea niciun temei.

„Minoritatea e nemulţumită nu de lipsa unei uniuni naţionale, ci de lipsa libertaţii de conştiinţa (libertatea de confesiune), a libertaţii de a-şi alege domiciliul, etc. Daţi-i aceste libertăţi, şi va înceta de a mai fi nemulţumita.

Aşa dar, **egalitatea în drepturi a naţiunilor, sub toate formele ei (limbă, şcoala, etc.), ca punct necesar în rezolvarea problemei naţionale.**

„Este deci necesară o lege generala de Stat, dată pe baza democratizarii complecte a ţării şi care să interzică, fără excepţie, orice fel de privilegii naţionale şi orice fel de asuprire sau îngrădire a drepturilor minorităţilor naţionale". (pag. 381-382).

Principiile leninist-staliniste privitoare la „problema naţională" au stat la baza rezolvării acestei chestiuni în Uniunea Sovietică, Stat socialist multinaţional. Aplicarea acestor principii au cimentat, după Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie egalitatea popoarelor Uniunii Sovietice în războiul civil şi a intervenţiei imperialiştilor, a făurit minunata forţă motrice a desvoltării Statului Socialist Sovietic: patriotismul oamenilor sovietici. Taria acestei forţe a fost verificată în perioada construirii socialismului în Uniunea Sovietică, în Marele Război pentru Apărarea Patriei şi se verifică acum în perioada noului avânt de reconstrucţie, când oamenii sovietici construesc comunismul.

★

In ţara noastră, Partidul Comunist Român a dus o luptă fermă pentru rezolvarea justa, leninist-stalinistă a problemei naţionale.

De pe poziţiile internaţionalismului proletar, P.C.R. dela înfiinţarea sa, a luptat împotriva asupririi naţionale, împotriva şovinismului, împotriva celor care militau pentru o „autonomie cultural-naţională".

Unul din motivele însemnate ale ilegalizarii P.C.R. în timpul perioadei burghezo-moşiereşti, era şi poziţia justă a acestuia în chestiunea naţională.

Congresul al V-lea al P.C.R. a clarificat poziţia partidului în problema naţională, ţinându-se seamă de condiţiile istorice concrete. Tov. Gh. Gheorghiu-Dej, spunea în 1945 în Raportul Politic al Comitetului Central expus la Conferinţa Naţională a Partidului Comunist Român:

„Călăuzit de principiul marxist că „un popor nu poate fi liber dacă asupreşte alte popoare". Congresul al V-lea a fixat ca o sarcină de bază a Partidului, lupta împotriva asupririi naţionale, pentru egalitatea complectă în drepturi a naţionalităţilor conlocuitoare, din punct de vedere economic, politic şi cultural".

Pe baza aplicării hotărîrilor Congresului al V-lea al P.C.R. naţionalităţile conlocuitoare din România au putut avea posibilităţi organizatorice de a participa la lupta partidului pentru desăvârşirea revoluţiei burghezo-democratice. Astfel s'au creat organizaţii de massă ale acestor naţionalităţi care ţineau legătura cu partidul şi erau conduse de către acesta în spiritul internaţionalismului proletar.

Partidul Comunist Român călauzit de învăţatura lui Lenin şi Stalin a demascat tradarea claselor exploatatoare care au acceptat diktatul dela Viena şi a condus demonstraţiile muncitorilor şi ostaşilor împotriva diktatului.

Bazată pe principiile internaţionalismului proletar comuniştii au luptat împotriva politicii de vrajbă între naţionalităţi pentru rezolvarea democratică a problemei naţionale.

După 23 August 1944 şi mai ales după 6 Martie 1945, Partidul Comunist Român a avut succese dintre cele mai importante în rezolvarea problemei naţionale.

După 30 Decembrie 1947, când clasa muncitoare în alianţă cu ţărănimea muncitoare, sub conducerea Partidului cucereşte integral puterea politica în Stat, rezolvarea problemei naţionale după principiile marxist-leniniste-staliniste este asigurată în condiţiile existenţei regimului de dictatură a proletariatului.

Succesele realizate în rezolvarea problemei naţionale la noi în ţară sunt mari, lupta însă nu s'a terminat.

„Ar fi o greşală" — spune Rezoluţia Biroului Politic al C.C. al P.M.R. în chestiunea naţională — „dacă am subaprecia existenţa manifestărilor de na-

www.dacoromanica.ro

ționalism, a influenței ideologice burgheze naționaliste, atât în rândurile populației românești cât și ale naționalităților conlocuitoare.

Aceste manifestări sunt provocate și cultivate de dușmanii de clasă interni și din afară, de elementele exploatatoare dela orașe și sate, de agenții imperialismului anglo-american, între care agenții Vaticanului". (pag. 16).

★

Pavăza împotriva cosmopolitismului și împotriva șovinismului, călăuză sigură în rezolvarea justă a problemei naționale, învățătura marxistă desvoltată de către Lenin și Stalin este un factor esențial în lupta pe care întreaga omenire muncitoare în frunte cu partidele comuniste și muncitorești o duce pentru pace, democrație și socialism.

Aparitia în limba româna a celui de al doilea volum al Operelor lui I. V. Stalin, volum care cuprinde și genialа lucrare „Marxismul și problema națională", este un eveniment deosebit de important pentru toți ziditorii conștienți ai socialismului.

www.dacoromanica.ro

AL TREILEA VOLUM AL OPERELOR LUI I. V. STALIN

(1917 Martie—Octombrie)

de Prof. Gr. COTOVSCHI şi Conf. Univ. P. DAN

Apariţia în limba română a volumului trei din Operele lui I. V. Stalin reprezintă pentru lupta pe frontul ideologic un eveniment de mare însemnătate.

Volumul trei conţine articole şi discursuri ale lui I. V. Stalin, dedicate pregătirii Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie, Revoluţie, care a deschis o eră nouă în istoria omenirii.

Puţine zile ne despart de ziua când popoarele Uniunii Sovietice — şi alături de ele popoarele din lumea întreagă — au sărbătorit cu însufleţire cea de a 32 aniversare a Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie. Aceşti 32 de ani reprezintă o perioadă scurtă în raport cu mileniile de istorie omenească. Insă aceşti ani care s'au scurs de la instaurarea Puterii Sovietice în fostul imperiu al ţarilor ruşi au dus la schimbări hotăritoare în soarta lumii. Revoluţia Socialistă din Octombrie este pragul care desparte preistoria de istoria adevărată a omenirii. La 7 Noembrie 1917 începe istoria omului liber.

Este clar că pentru a realiza ceeace popoarele din Rusia au realizat, nu era deajuns doar elanul clasei muncitoare, dorinţa milioanelor de muncitori şi ţărani de a scăpa de exploatare, mizerie şi foamete. Trebuia o forţă conştientă, organizată, consecventă, înarmată cu viziunea clară a lucrurilor, care să ducă poporul pe drumul greu dar glorios, care avea să transforme vechea Rusie — rămasă cu sute de ani înapoia celorlalte ţări, — într'un stat industrial modern, într'o mare putere, cu cea mai înaintată industrie, agricultură şi cultură, într'un stat socialist. Această forţă a fost şi este Partidul Comunist bolşevic al Uniunii Sovietice.

Marele Lenin a înarmat partidul clasei muncitoare cu teoria posibilităţii victoriei socialismului într'o singură ţară, cu planul genial de luptă pentru trecerea dela revoluţia burghezo-democratică la revoluţia socialistă, expuse în istoricele Teze din Aprilie, şi în alte lucrări. Acestea au însemnat un gigantic pas înainte în desvoltarea creatoare a marxismului.

Ideia principală a lucrărilor lui I. V. Stalin în volumul al treilea al Operelor este tocmai lupta pentru realizarea teoriei lui Lenin asupra revoluţiei socialiste, teoria posibilităţii victoriei socialismului într'o singură ţară.

Scrierile şi cuvântările lui I. V. Stalin din această etapă desvoltă în mod creator teoria şi tactica pregătirii şi înfăptuirii revoluţiei socialiste.

Impreună cu V. I. Lenin, I. V. Stalin a condus partidul, clasa muncitoare, la asalt împotriva capitalismului. Ca discipol cel mai apropiat al lui Lenin, I. V. Stalin a stat nemijlocit în această perioadă, în fruntea activităţii politice şi militare, a Partidului Bolşevic, a condus lucrările Congresului al VI-lea al Partidului, a stat în fruntea „Centrului de Partid" creiat în ajunul lui Octombrie, care a pregătit şi înfăptuit trecerea puterii din mâinile burgheziei în mâinile clasei muncitoare, aliată cu ţărănimea muncitoare. Despre activitatea sa în această perioadă, I. V. Stalin a

www.dacoromanica.ro

relatat mai târziu: „Îmi amintesc anul 1917, când în virtutea voinței Partidului, după pribegii prin închisori și deportări am venit la Leningrad. La Leningrad în mijlocul muncitorilor ruși, în apropierea imediată a tovarășului Lenin, marele dascăl al proletarilor din toate țările, în vâltoarea unei mari încăerări dintre proletariat și burghezie, în împrejurările războiului imperialist, am putut pentru prima dată să înțeleg ce înseamnă a fi unul din conducătorii marelui partid al clasei muncitoare. La Leningrad, în mijlocul muncitorilor ruși, eliberatori ai popoarelor asuprite și inițiatori ai luptei proletare a tuturor țărilor și popoarelor mi-am primit al treilea botez revoluționar de luptă. La Leningrad, în Rusia, sub conducerea lui Lenin, am devenit unul din maeștrii artei revoluției". (I. V. Stalin, Scurtă biografie, pag. 52—53).

Operele lui I. V. Stalin cuprinse în volumul trei au jucat un rol enorm în educarea revoluționară a maselor în pregătirea lor pentru asaltul împotriva puterii burghezo-moșierești, pentru instaurarea dictaturii proletariatului.

★

Victoria revoluției burghezo-democratice din Rusia—Februarie 1917,— a însemnat, că platforma bolșevicilor în ceeace privește înlăturarea absolutismului țarist a fost realizată.

Situația creată după înlăturarea țarismului a fost cât se poate de complicată, grea și contradictorie. Puterea țaristă a încetat să funcționeze, însă forțele reacțiunii n'au fost doborîte. Puterea n'a fost preluată de clasa muncitoare. Pe ruinele țarismului, burghezia imperialistă rusă cu ajutorul menșevicilor și social-revoluționarilor a format puterea sa. S'a creat o împletire specifică a două puteri: *a)* guvernul provizoriu burghez și *b)* soviete de deputați ai muncitorilor, soldaților și țăranilor, create în primele zile ale revoluției din Februarie, ca putere a poporului.

In această situație complicată, o justă orientare a Partidului în principalele probleme care se puneau la ordinea zilei, avea o importanță excepțională.

O asemenea problemă vitală, o problemă care interesa în mod nemijlocit, massele, era problema războiului. Analizând în mod multilateral această problemă, I. V. Stalin a reușit să demaște până la capăt caracterul imperialist al războiului dus de Cherenschi et. Co., nimicind orice încercare de a prezenta acest război sub etichela unui război just, revoluționar. Legând problema caracterului războiului de caracterul Guvernului Provizoriu, I. V. Stalin scrie fără echivoc: „Războiul actual este un război imperialist. Principalul său scop este cotropirea (anexarea) de teritorii străine)". (pag. 145).

Astfel I. V. Stalin avertizează massele că situația din acea vreme a Rusiei nu îndreptățește să se dea alarma și să se proclame „Libertatea este în primejdie, trăiască războiul" și demască blocul „defensiștilor" dela liberali la menșevici — care strigând patetic „Libertatea este în primejdie" caută de fapt să antreneze massele la un război împotriva propriilor lor interese.

I. V. Stalin indică clar cele două linii în problema păcii și a războiului.

„Burghezia liberală și capitaliștii anglo-francezi, vroiau să facă în Rusia o *mică* revoluție în genul celeia a junilor turci, pentru ca, însufleținд massele populare, să folosească această însuflețire în vederea unui *mare* război, puterea capitaliștilor, și a moșierilor rămânând însă în esență neclintită.

O mică revoluție în vederea unui mare *război*!

Dimpotrivă, muncitorii și țăranii voiau o schimbare totală a vechii orânduiri, adică ceeace se numește la noi o mare revoluție, pentru ca, răsturnând pe moșieri și punând frâu burgheziei imperialiste să termine războiul, să asi gure pacea.

O mare revoluție și pacea!" (pag. 182—183).

Ca în toate problemele importante ale revoluției și în problema războiului I. V. Stalin nu se mulțumește numai cu analiza acestuia și indicarea scopului de atins. Ca conducător viu al mișcării vii el indică și drumul de urmat.

In acest cadru I. V. Stalin ne dă o ascuțită și foarte actuală analiză a pacifismului burghez, care căuta din răsputeri (conferința din Stockholm și alte acțiuni) să canalizeze voința fermă a masselor de a pune capăt războiului imperialist pe o cale inofensivă pentru burghezie. I. V. Stalin își bate joc cu toată puterea ironiei sale de „pacifismul sterp", arătând că „este neîndoielnic că lozinca stearpă „jos războiul!" nu poate fi nicidecum un mijloc practic,

www.dacoromanica.ro

deoarece, nedepăşind cadrul propagării ideii de pace în general, nu influenţează şi nu poate influenţa practic forţele beligerante în sensul încetării războiului". (pag. 7).

Că, dimpotrivă, lozinca „jos războiul" poate să servească scopului revoluţionar de a pune capăt războiului numai dacă ea va fi susţinută de masele de muncitori ţărani şi soldaţi, prin meetinguri şi manifestaţii cerând în mod *concret* Guvernului Provizoriu să treacă la *fapte „să încerce pe faţă şi în văzul tuturor să convingă toate puterile beligerante de a începe imediat tratative de pace pe baza recunoaşterii dreptului naţiunilor la autodeterminare"*. (pag. 8).

Aceasta desigur împotriva Guvernului Provizoriu prin presiunea maselor.

Această linie politică s'a dovedit a fi cu totul justă. Ea a ajutat masele să se convingă pe baza propriei lor experienţe de faptul că Guvernul Provizoriu nu este un guvern al lor, nu este un guvern al păcii, ci un guvern burghez al unui război imperialist.

Astfel masele s'au putut ridica pe baza propriei lor experienţe până la înţelegerea şi acceptarea lozincilor bolşevice, ele au pornit la luptă înţelegând că „Drumul păcii nu trece prin Stockholm, drumul păcii este drumul luptei revoluţionare a muncitorilor împotriva imperialismului" (pag. 212).

★

Mutând discuţia depe terenul vorbelor pe cel al faptelor, confruntând lozincile partidelor cu acţiunea lor politică concretă, I. V. Stalin a dat în scrierile cuprinse în volumul III al Operelor sale o profundă analiză a atitudinii, diferitelor clase şi partide faţă de revoluţia care se desfăşura, adâncind analiza până la *rădăcinile* profunde ale acţiunii şi atitudinii claselor.

Principalele clase care se înfruntau, erau burghezia, mica-burghezie (inclusiv ţărănimea) şi proletariatul.

Burghezia s'a manifestat în această perioadă pe faţă ca o forţă contrarevoluţionară. S'a dovedit pe deplin justeţea tezei marxist-leniniste conform căreia, pe măsura ce proletariatul apare pe scena istoriei ca forţă de sine stătătoare, burghezia trece în tabăra contrarevoluţiei, caută alianţa cu rămăşiţele feudale.

Experienţa primei revoluţii burghezo-democratice din Rusia (1905—1907), politica Guvernului Provizoriu în 1917 — Guvern născut după expresia lui I. V. Stalin „nu pe baricade ci pe lângă baricade" — a dovedit că interesele burgheziei sunt împotriva revoluţiei Că politica partidelor burgheze — şi mici burgheze — ducea către „îngheţarea revoluţiei, către neîndeplinirea sarcinilor sale cu caracter burghezo-democratic, către consolidarea puterii exploatatorilor şi înfeudarea şi mai mare a Rusiei capitalului străin.

I. V. Stalin demască atât „coaliţia monstruoasa" a burgheziei ruse cu resturile feudale, cât şi „sfânta alianţă" încheiată de ea cu capitalul din Apus, împotriva revoluţiei ruse.

Referitor la „coaliţia monstruoasă" I. V. Stalin scrie: „Devine clar că alianţa cu cadeţii este o alianţă cu moşierii împotriva ţăranilor, cu capitaliştii împotriva muncitorilor, cu generalii împotriva soldaţilor.

Devine clar că cine se înţelege cu Miliucov se înţelege implicit cu Cornilov şi trebuie să se ridice împotriva revoluţiei, căci Miliucov şi Cornilov sunt „tot un drac". (pag. 303).

I. V. Stalin arată masselor că „patriotica" şi „naţionalista" burghezie rusă caută să provoace în fel şi chip o intervenţie armată a puterilor imperialiste apusene cărora s'a vândut trup şi suflet. Legăturile tăinuite cu grije sunt demascate. „Acum—scrie I. V Stalin la 19 August 1917 — ni se înfăţişează un tablou şi mai grăitor, în clipa în care revoluţia rusă îşi încordează toate forţele pentru a-şi apăra cuceririle iar imperialismul se străduieşte s'o doboare, capitalul american furnizează miliarde coaliţiei Cherenschi-Miliucov-Ţereteli, pentru ca punând definitiv frâu revoluţiei ruse, să torpileze mişcarea revoluţionară crescândă din Apus.

Acesta-i adevărul.

Se poate deci spune că Apusul exportă în Rusia nu atât socialismul şi eliberarea cât robia şi contrarevoluţia". (pag. 258).

Iar la 25 August, în articolul „Uniunea galbenă" I. V. Stalin scrie: „Există o Uniune a imperialiştilor autohtoni şi europeni pentru a folosi, prin calomnierea soldaţilor insuccesele militare dela Riga *împotriva* revoluţiei ruse care sângerează... Muncitorii şi soldaţii să ţină minte acest lucru!... Să

www.dacoromanica.ro

ştie toate acestea şi să depună toate eforturile pentru a opune uniunii galbene a imperialiştilor, uniunea roşie a muncitorilor şi soldaţilor revoluţionari din toate ţările". (pag. 268—9).

Analiza pe care I. V. Stalin o face burgheziei, Guvernului Provizoriu, partidului cadet, arată clar că burghezia a devenit o clasă contrarevoluţionară, că massele nu trebue să urmeze burghezia.

Dictaturii burgheze I. V. Stalin îi opune lozinca dictaturii proletariatului. In articolele „Guvernul dictaturii burgheze" şi „Complotul împotriva revoluţiei" I. V. Stalin dă o profundă analiză a celor două noţiuni. El arată că dictatura burgheziei este dictatura minorităţii asupra majorităţii înfăptuindu-se prin violenţa faţă de majoritate „şi necesită războiul civil împotriva majorităţii", că este o dictatură din culise, mascată, care rezolvă principalele probleme „fără ştirea şi participarea masselor", pe când dictatura proletariatului e o dictatură făţişă a majorităţii asupra minorităţii „o dictatură a voinţei masselor" care fără îndoială că se sprijină pe violenţă, dar care „poate foarte bine să se înfăptuiască fără război civil".

Dar câştigarea masselor pentru lozinca dictaturii proletariatului nu era o treabă tocmai uşoară. Ea avea o piedică extrem de serioasă în existenţa partidelor mic burgheze — menşevici, socialişti-revoluţionari, etc., care se târau la remorca burgheziei.

Partidele mic burgheze au reuşit la un moment dat să influenţeze nu numai o bună parte a ţărănimii dar chiar şi sovietele şi anumite pături ale clasei muncitoare.

Cum se explică această situaţie? De ce au reuşit menşevicii şi social revoluţionarii să câştige influenţă în rândurile clasei muncitoare? Răspuns la această întrebare ne dă I. V. Stalin în „Cursul scurt al Istoriei P. C. (b) al U. S." în analiza profundă marxistă a situaţiei de atunci din Rusia. Pentru prima dată în istoria Rusiei, revoluţia din Februarie 1917 a trezit la viaţa activă milioane de oameni, dintre care majoritatea mici proprietari, meseriaşi, muncitori veniţi de curând dela ţară. O mare parte a proletariatului a fost mobilizată pe front, iar în fabrici şi uzine, pentru a scăpa de front, s'au angajat un număr mare de mici meseriaşi, negustori, chiaburi. Acest uriaş val mic burghez a cuprins şi influenţat şi din punct de vedere ideologic o parte însemnată a muncitorilor. Aceasta a făcut ca partidele mici burgheze, împăciuitoare, menşevicii şi social revoluţionarii să câştige influenţă în sânul masselor largi. Ei urmau aceste partide crezând în mod naiv în politica lor, crezând, aşa cum susţineau menşevicii, că odată cu înlăturarea ţarului s'a schimbat şi caracterul războiului, că acum războiul este dus în interesul Rusiei revoluţionare, că trebue susţinut Guvernul Provizoriu al burgheziei şi a rămas numai de aşteptat convocarea adunării constituante.

Intr'o astfel de situaţie, partidele mic burgheze constituiau cel mai mare pericol pentru revoluţie. Politica partidelor burgheze şi mic burgheze urmărea împiedicarea cu orice preţ, a desvoltării mai departe a revoluţiei.

Iată de ce I. V. Stalin a acordat în lucrările cuprinse în volumul III al Operelor o atât de mare atenţie analizei micii burghezii şi a partidelor sale.

După minunata expresie a lui I. V. Stalin, partidele mic burgheze duceau o politică fără de principiu „politica de furişare printre clase", care corespundea întru totul caracterului şovăitor al micii burghezii şi convenea în acelaş timp de minune burgheziei mari.

De fapt, — arată I. V. Stalin — diferenţa dintre cadeţi şi partidele mic burgheze nu este o diferenţă de principii, ci una de tactică. Partidele mic burgheze cer burgheziei să camufleze politica sa anti-populară cu lozinci care pot înşela massele.

Ele sunt ca şi cadeţii pentru război „însă nu în vederea cotropirii (doamne fereşte!) ci în vederea... unei „păci fără anexiuni şi contribuţii".

Şi ei sunt pentru o disciplină de fier, dar desigur nu contra soldaţilor ci chiar în interesul lor.

Şi ei sunt împotriva ocupării fabricilor de către muncitori, dar numai pentru a nu speria pe capitalişti, numai în interesul revoluţiei.

„Pe scurt ei sunt cu toţii pentru aceleaşi măsuri practice ca şi cadeţii, însă cu mici rezerve şi aforisme, despre „libertate", „revoluţie", etc. — (pag. 22) ei sunt pentru revoluţie în măsura în care e acceptabilă pentru burgheziei.

www.dacoromanica.ro

Aceşti oameni, aceste partide, nu pot să nu ajungă — conform legilor obiective ale revoluţiei, — la remorca burgheziei „Cine caută să se opreasscă în cursul revoluţiei va rămâne inevitabil în urmă, iar cine rămâne în urmă nu este cruţat: revoluţia îl va împinge în lagărul contrarevoluţiei" (pag. 65).

Analiza şi previziunea lui Stalin s'au adeverit întocmai. In scurt timp menşevicii şi social revoluţionarii s'au transformat în „social-temniceri", într'un paravan al burgheziei.

„Cei zece miniştrii socialişti — scrie I V. Stalin mai târziu — sunt un paravan îndărătul căruia burghezia imperialistă va lucra pentru a-şi consolida dominaţia asupra muncitorilor, ţăranilor şi soldaţilor.

Ceeace voise să realizeze Cornilov direct şi simplu în maniera generalilor, se va strădui să realizeze „noul" guvern, treptat şi fără sgomot, cu mâinile „socialiştilor înşişi" (pag. 332).

Izolarea acestor partide care în momentele nodale ale revoluţiei se situau din ce în ce mai deschis pe poziţiile reacţiunii celei mai negre, deveni o sarcină esenţială fără îndeplinirea căreia muncitorii nu puteau obţine victoria în lupta pentru putere.

„Să ţină minte muncitorii — scria I. V. Stalin — că pentru a lua puterea, trebue să îndepărteze pe conciliatori, socialiştii revoluţionari şi menşevici, massele de ţărani şi soldaţi, unindu-se în jurul proletariatului revoluţionar". (pag. 290).

Deosebita importanţă a distrugerii acestor partide sub aspect politic rezultă de acolo că Rusia era o ţară cu peste 100 de milioane ţărani. Marea lor majoritate, mici burghezi în mediu rural. In bună parte aceştia urmau politica conciliatoare a trudovnicilor, narodnicilor, etc.

Dar, arată I. V. Stalin. această situaţie se poate schimba. Mica burghezie şi în special ţărănimea nu e un tot. In sânul ei are loc procesul diferenţierii. Satul se împarte în pături superioare, gata să urmeze partidele mic burgheze şi prin ele burghezia şi în ţărănimea săracă care este în opoziţie cu Guvernul Provizorlu, şi care e gata să urmeze lozincile bolşevicilor (ocuparea cu forţa a pământurilor, etc,).

I. V. Stalin arată că această diferenţiere nu poate să nu ducă la diferenţierea şi distrugerea partidelor care reprezentau ţărănimea. Ceeace s'a şi întâmplat.

Destrămarea partidului socialiştilor revoluţionari de exemplu, a devenit deosebit de vizibilă cu prilejul votului în preparlament în problema pământului, când „socialiştii revoluţionari de stânga s'au pronunţat *pentru* trecerea imediată a pământurilor în mâinile ţăranilor, socialiştii revoluţionari de dreapta s'au declarat *împotriva* acestei măsuri, iar Cernov cu centrul... *s'a abţinut* cu un aer serios.

Drept răspuns soldaţii au părăsit în massă partidul socialist revoluţionar". (pag. 347).

Devenea din ce în ce mai vădit faptul că ţărănimea săracă şi în parte şi ţărănimea mijlocaşă putea fi scoasă de sub influenţa partidelor mic burgheze, putea să fie transformată într'o rezervă a proletariatului.

Revendicările ţărănimii sărace trebuiau să preocupe în cel mai înalt grad partidul proletariatului.

I. V. Stalin dedică acestei probleme articolul de extremă importanţă „Pământ ţăranilor". In concluzia acestui articol I. V. Stalin arată că partidul proletariatului trebue să sprijine revendicările ţărănimii sărace, să atragă „în jurul revoluţiei milioane de ţărani săraci", deaceea „forţele de bază ale revoluţiei noastre sunt muncitorii şi ţăranii săraci; îmbrăcaţi datorită războiului în mantale soldăţeşti".

Deosebit de instructive sunt acele articole ale lui I. V. Stalin în care el înfăţişează partidele burgheze şi mici burgheze cu ocazia bătăliilor electorale: „Campania municipală" „In jurul alegerilor pentru Adunarea Constituantă" şi altele.

In aceste articole I. V. Stalin, desvăluie cu intransigenţă bolşevică tot putregaiul ce se ascunde în dosul firmelor frumos lustruite ale partidelor burgheze şi mic burgheze. El demască cu aceiaşi tărie grupurile burgheze care în faţa maturizării politice a poporului căutau să se salveze agăţându-şi de circumstanţă firma „fără de partid".

La fel de ascuţit analizează I. V. Stalin şi rezultatele alegerilor. Astfel în articolele „In jurul rezultatelor alegerilor municipale din Petrograd" el dă un adevărat *model* de felul în care trebuesc analizate rezultatele unei alegeri.

Din simplele rezultate numerice, ale

www.dacoromanica.ro

alegerilor municipale din Petrograd I. V. Stalin trage concluzii pentru întreaga desfășurare a revoluției. Din 800000 voturi cadeții au primit 160.000 țără a obține majoritatea în vreo dumă de sector, blocul mic burghez al „defensiștilor" a luat 400.000, iar bolșevicii au luat 160.000 voturi, cucerind majoritatea absolută în cel mai important sector proletar al capitalei — cartierul Vâborg.

In aparență blocul mic burghez a obținut victoria și și-a consolidat poziția. Dar geniala analiză stalinistă ne arată cu totul altceva.

Ne arată că „alegătorul din massă s'a îndepărtat *deja* de cadeți, dar nu s'a apropiat încă de partidul nostru, s'a oprit la jumătatea drumului. In schimb în jurul partidului nostru s'au strâns *deja* elementele cele mai hotărîte: proletarii revoluționari și soldații revoluționari". Deci *direcția mișcării* e dela cadeți la bolșevici. *Tendința desvoltării* e dela cadeți la bolșevici, massele s'au oprit la partidele mic burgheze nu pentru a rămâne acolo, ci deoarece n'au putut face *deodată* cotitura radicală către bolșevici, *victoria adevărată este a bolșevicilor,* care la Petrograd au 23—25000 membrii, difuzează 20.000 exemplare din „Pravda" și au obținut 160 000 de voturi, care *au reușit să determine în sânul masselor un curent în favoarea lor.*

Și I. V. Stalin consideră atât de hotărîtoare această deplasare spre stânga a masselor încât arată că „alegerile au pus concret problema puterii în țară".

Dintre toate partidele care se înfruntau pe arena politică numai Partidul bolșevic a privit mult înainte, ținând în mod consecvent cursul desvoltării mai departe a revoluției. Numai acest partid, Partidul lui Lenin și Stalin a obținut victoria.

In lucrările lui I. V. Stalin din această perioadă găsim o bogată caracterizare a partidului bolșevic, a strategiei și tacticii sale.

Astfel în articolul „Campania municipală" I. V. Stalin expune cu sinceritate bolșevică în fața masselor caracterul și scopurile Partidului. „Partidul nostru, scrie Stalin, este partidul muncitorilor revoluționari, dela orașe și sate... Revendicările noastre sunt cunoscute. Drumul nostru e limpede" (pag. 72). Partidul este împotriva războiului de jaf și pentru o pace generală și democratică, împotriva guvernului provizoriu, care „prelungește războiul, agravând criza și foametea" și vrea să împiedice massele să-și spună cuvântul în conducerea țării, apărând interesele exploatatorilor. „Suntem — scrie I. V. Stalin — pentru predarea întregii puteri în mâinile muncitorilor, soldaților și țăranilor revoluționari".

Același program este expus și mai pe larg de I. V. Stalin în articolul „In jurul alegerilor pentru Adunarea Constituantă".

In această luptă pentru putere, hegemonia trebuia să-i revină proletariatului în frunte cu Partidul său. *Muncitori!* scrie I. V. Stalin în articolul „Către toți oamenii muncii" „vouă vă revine rolul de cinste de a fi conducătorii revoluției ruse. Strângeți massele în jurul vostru și adunați-le în jurul Partidului nostru".

La Congresul al VI-lea al Partidului, I. V. Stalin poate constata că lozincile Partidului au cuprins massele, că sub aspectul organizării în partid revoluționar de clasă, proletariatul din Rusia a întrecut proletariatul din orice altă țară.

Lupta pentru hegemonia proletariatului în revoluție și în general lupta pentru continuarea revoluției până la trecerea întregii puteri în mâinile clasei muncitoare a găsit adversari bine camuflați și în interiorul Partidului.

La Congresul al VI-lea și în diverse articole I. V. Stalin trebue să combată „schema puerile" a lui Bucharin — schemă care ar fi dus la căderea Revoluției, a trebuit să apere linia leninistă a posibilității victoriei revoluției socialiste într'o singură țară. Unitatea Partidului trebuia apărata, „Căci numai un Partid unit poate duce poporul spre victorie", dar ea—unitatea Partidului trebuia apărată nu cu orice preț, ci câștigând membrii Partidului, clasa și massa pentru revoluția socialistă.

Trebuiau sfărâmate vechile tipare. Se creiau situații noi pentru care nu existau răspunsuri în manualele lui Kautsky, Partidul trebuia condus în această situație de pe pozițiile marxismului creator. E tocmai ceeace a făcut alături de V. I. Lenin, I. V. Stalin.

Accentuând asupra caracterului internațional al revoluției, asupra faptului că „ea este o parte din măreața mișcare a proletarilor din toate țările, me-

www.dacoromanica.ro

nită să surpe înseşi temeliile capitalismului mondial, asupra faptului ca ea poate conta pe sprijinul proletariatului mondial, I. V. Stalin arată totodată „A cere ca Rusia „sa aştepte" cu transformările socialiste până ce „va începe" Europa, ar fi un pedantism nedemn. „Incepe" ţara cu cele mai multe posibilităţi". Partidul proletariatului în Rusia trebuia să se orienteze spre ducerea până la capăt a revoluţiei.

★

Numai cunoscând analiza precisă şi multilaterala facuta de I. V. Stalin claselor participante la revoluţie, putem să ne dam seama de enorma importanţa practică pe care scrierile cuprinse în volumul III al Operelor au avut-o în perioada 1917 Martie—Octombrie.

Majoritatea acestor lucrări au apărut în „Pravda" sau ziarele care-l înlocuiau. Deasemenea au intrat în acest volum şi lucrările Congresului al VI-lea al Partidului bolşevic.

Citind acest volum ne putem da seama de întreaga importanţă a legăturii teoriei de practica revoluţionară, de întreaga măestrie cu care I. V. Stalin ştia să înveţe dela masse, arătându-le în acelaş timp calea care ducea la victorie.

Operele lui I. V. Stalin cuprinse în acest volum ne dau o imagine profundă a întregului mers al revoluţiei. Toate evenimentele, cât de cât importante, îşi găsesc în ele oglindirea şi explicarea marxist-leninistă.

Din primele articole ale volumului avem o imagine precisă a situaţiei aşa cum ea se prezenta după victoria Revoluţiei burghezo-democratice din Februarie.

Scrierile şi cuvântările lui I. V Stalin cuprinse în al treilea volum au contribuit la clarificarea situaţiei complicate de atunci în Rusia şi la mobilizarea tuturor celor ce muncesc la lupta pentru trecerea de la prima fază a revoluţiei la cea de a doua fază, la revoluţia socialistă.

Incă până la sosirea lui Lenin în Petrograd, Stalin întors de curând din deportare, a trasat linia politică consecventă a bolşevicilor, de neîncredere în Guvernul Provizoriu, împotriva menşevicilor şi social revoluţionaţilor şi a dus o luptă activă pentru pace, împotriva războiului imperialist. In articolele scrise atunci, I. V. Stalin a demascat conţinutul real al politicii Guvernului Provizoriu — ca piedică principală în calea desvoltării revoluţiei ruse. In articolul „Despre război" I. V. Stalin demască caracterul imperialist al Guvernului Provizoriu, explicând că, caracterul imperialist al războiului nu se schimbă prin faptul că locul guvernului ţarist a fost ocupat de Guvernul Provizoriu şi că, sub acest guvern, caracterul războiului a rămas acelaş, război imperialist de jaf. I. V. Stalin a apelat la muncitori, soldaţi şi ţărani să se unească şi să se angajeze în lupta hotărîtă împotriva războiului, să întărească puterea revoluţionară din Rusia şi Sovietele de deputaţi, ai muncitorilor şi soldaţilor. „Să întărească aceste Soviete, să creeze Soviete pretutindeni, să le lege între ele, în frunte cu Sovietul Central al deputaţilor muncitorilor şi soldaţilor ca organ al puterii revoluţionare a poporului. Iată în ce direcţie trebue să lucreze social democraţii revoluţionari", (pag. 2).

Cu o claritate şi măestrie genială, I. V. Stalin a arătat că drumurile proletariatului în revoluţia din Rusia sunt cu totul opuse burgheziei, că burghezia nu este interesată în desăvârşirea revoluţiei burghezo-democratice, că ea voia o mică revoluţie în vederea unui mare război, pe când massele populare doreau o mare revoluţie şi pacea.

„Această contradicţie fundamentală — scrie I. V. Stalin — a stat la baza desvoltării revoluţiei noastre şi a tuturor crizelor de regim".

Incă din primele sale articole, I. V. Stalin atrage atenţia asupra faptului că numai alianţa muncitorilor şi ţăranilor sub conducerea Partidului bolşevic va putea duce la transformarea revoluţiei într'o revoluţie socialistă.

Mânuind maestru tactica bolşevică, analizând situaţia concretă de atunci şi constatând că Guvernul Provizoriu se bucură încă de încrederea maselor, Lenin şi Stalin n'au chemat massele la înlăturarea imediată a Guvernului Provizoriu, Lenin şi Stalin au cerut ca printr'o muncă intensă de clarificare a maselor, bolşevicii să cucerească majoritatea în Soviete, iar prin Soviete să fie schimbată compoziţia şi politica Guvernului. „Aceasta a însemnat o orientare spre desvoltarea paşnică a revoluţiei". (Stalin).

www.dacoromanica.ro

Aceasta n'a însemnat însă că bolșevicii au rămas pasivi față de politica imperialistă, războinică a Guvernului. I. V. Stalin în articolele publicate în ziarele Partidului, cuprinse în volumul trei a demascat această politică. „Se vorbește despre încrederea în Guvern, în Guvernul Provizoriu, despre necesitatea acestei încrederi. Insă cum se poate avea încredere într'un guvern care el însuși nu are încredere în popor, atunci când este vorba de cea mai importantă și esențială problemă? Suntem în război, într'un război care se duce pe baza unor tratate cu Anglia și Franța, încheiate de țar, fără știrea poporului și consfințite de Guvernul Provizoriu fără asentimentul poporului. Poporul are dreptul să cunoască conținutul acestor tratate, muncitorii și soldații au dreptul să știe pentru ce se varsă sânge. Ce răspuns a dat Guvernul Provizoriu cererii muncitorilor și soldaților de a se publica tratatele?... Spuneți și dv., putem sprijini într'o epocă revoluționară un guvern care dela începutul existenței sale frânează revoluția"?

Caracteristica situației creată după revoluția din Februarie constă în „dualitatea puterii", în împletirea dictaturii burgheziei (Guvernul Provizoriu) cu cea a muncitorilor și țăranilor (Sovietele). Dualitatea puterii e definită în scrierile lui I. V. Stalin, ca o „**împărțire în fapt a puterii între Guvernul Provizoriu și Sovietul de deputați ai muncitorilor și soldaților din Petrograd**".

Dualitatea puterii era însă o situație care trebuia să devină intolerabilă. Ea trebuia să ducă neapărat la „crize de regim", adică perioade de timp mai scurte caracterizate prin „lupta încordată și fățișă a claselor pentru putere".

Această situație creată după Februarie e analizată în articolele „Despre Sovietele de deputați ai muncitorilor și soldaților", „Despre război", „Despre condițiile victoriei revoluției ruse", „Ori, ori", „Pământ țăranilor", etc.

In discursul intitulat „Despre Guvernul Provizoriu" ținut la 1 Mai — stil nou — la un meeting depe insula Vasilevschi, I. V. Stalin atrage deja atenția masselor că burghezia vrea să tranșeze problema dualității puterii în favoarea sa, că „în țară are loc mobilizarea forțelor contrarevoluționare" (pag. 43), „că muncitorii și soldații trebue să se orienteze cu toată puterea spre Soviete".

In aceste condiții — în condițiile tocmelii pe față a partidelor burgheze și mic burgheze în vederea unui acord și preluarea puterii (vezi articolul „Despre conferința dela palatul Marinschi") — la a VII-a Conferință a P.M.S.D. (b) din Rusia I. V. Stalin apără și desvoltă cu succes *linia* leninistă.

In cuvântările dela Conferință și scrierile de după conferință, I. V. Stalin accentuiază asupra necesității unității Partidului, asupra necesității desvoltării mai departe a revoluției și leagă în mod concret problema aliaților proletariatului (problema țărănească, problema națională) de problema cuceririi puterii.

Urmează alegerile municipale din Petrograd — ale căror pregătiri și rezultate sunt analizate în mod magistral, — și o ascuțire a situației, o criză a revoluției. Impotriva contrarevoluției care se organizează, masele ies în stradă sub lozincile bolșevicilor, sub lozinca: „Toată puterea Sovietelor!".

I. V. Stalin acordă o atenție deosebită conducerii efective a acestor demonstrații, a îndrumării lor, iar după evenimentele din Iulie, trage toate concluziile necesare pentru a fixa linia partidului.

In cuvântarea rostită la conferința extraordinară a organizației din Petrograd a P.M.S.D. (b) din Rusia (16—20 Iulie) 1917, I. V. Stalin constata: „Perioada de desvoltare pașnică a revoluției s'a încheiat. A început o nouă perioadă, perioada de conflicte violente, de încăerări, de ciocniri. Viața va clocoti, crizele se vor ține lanț. Soldații și muncitorii nu vor tăcea" (pag. 127), iar în cuvântul de încheiere I. V. Stalin declară: „Nu trebue să uităm că în prezent, una din condițiile preluării puterii este victoria asupra contrarevoluției cu ajutorul insurecției armate" (pag. 132)

Era vorba de victoria asupra contrarevoluției care s'a organizat, s'a întărit și a trecut la ofensivă, atingând cu succes vremelnic: desființarea dualității puterii, concentarea puterii în mâinile contrarevoluției. „Guvernul Provizoriu, ca unică putere, iată ce au obținut cadeții" (pag. 154). Sovietele au ajuns la remorca Guvernului Provizoriu.

Articolele lui I. V. Stalin scrise în această perioadă reflectă calmul desăvârșit al revoluționarului bolșevic, mult încercat, și deplină încredere în masse, în victoria revoluției.

www.dacoromanica.ro

In acest spirit a condus I. V. Stalin Congresul al VI-lea al Partidului, Congres de o importanţă deosebită. La acest Congres, I. V. Stalin desvoltă raportul de activitate al C.C. şi Raportul asupra situaţiei politice, accentuând că „Revoluţia pune nemijlocit chestiunea necesităţii transformărilor socialiste" că proletariatul din Rusia nu trebue să aştepte Europa ci să păşească, cu curaj înainte.

Dictatura burgheziei va fi răsturnată printr'un nou şi puternic avânt al maselor. „Acest avânt va veni în mod inevitabil, datorită întregului mers al desvoltării ţării, datorită împrejurării că niciuna din problemele fundamentale ale revoluţiei n'a fost rezolvată — n'a fost rezolvată problema pământului, a controlului muncitoresc, a păcii şi a puterii"... „Forţele principale ale noii mişcări vor fi proletariatul orăşenesc şi păturile sărace ale ţărănimii. In caz de victorie, ele vor fi acelea care vor lua puterea în mâinile lor". Dar proletariatul rus prin aceasta va „înălţa steagul revoluţiei muncitoreşti, deschizând era revoluţiei socialiste în Europa". (pag. 188—189).

Pe această cale victorioasă au condus Lenin şi Stalin proletariatul rus. Această cale nu a fost uşoară. Contrarevoluţia se organiza (Conferinţa dela Moscova), sprijinită de „Uniunea galbenă" a imperialiştilor apuseni, trece la provocări, căutând să arunce insuccesele depe front în spinarea bolşevicilor.

Intregul complot — inclusiv participarea „socialiştilor"—e demascat până la capăt în lucrările lui I. V. Stalin. In acelaş timp el constată că „al doilea val", valul care trebuia să ducă la victoria proletariatului a sosit ,sub forma reacţiunii violente a masselor împotriva politicii provocatoare şi trădătoare a Guvernului Provizoriu. La 17 Septembrie, I. V. Stalin lansează în „Pravda" din nou lozinca *„Toată puterea Sovietelor"*.

Sovietele au fost considerate de I. V. Stalin dela înfiinţarea lor ca organe ale puterii revoluţionare a poporului, ca organe în care se înfăptueşte alianţa muncitorilor, ţăranilor şi soldaţilor sub conducerea clasei muncitoare (Articolul despre Sovietele de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din 14 Martie 1917). In această perioadă Partidul era pentru lozinca „Toată puterea Sovietelor". După evenimentele din Iulie, dovedindu-se că Sovietele au ajuns vremelnic sub influenţa menşevicilor şi a socialiştilor revoluţionari, lozinca a trebuit retrasă. Dar în focul bătăliei împotriva complotului contrarevoluţiei, Sovietele care agonizau, renasc la o viaţă nouă, devin din nou capabile să joace rolul de organe ale puterii poporului.

Analizând această evoluţie a Sovietelor în articolul „Puterea Sovietelor" din 13 Octombrie 1917, I. V. Stalin ne dă în continuare o expunere măiastră a rolului pe care vor avea să-l joace Sovietele.

I. V. Stalin arată că o simplă schimbare de guvern nu este suficientă. E necesar ca toată puterea să treacă în mâna Sovietelor, iar „Puterea în mâna Sovietelor înseamnă dictatura proletariatului şi a ţărănimii revoluţionare" (pag. 395) o dictatură a voinţei maselor.

Trecerea puterii în mâna Sovietelor va însemna în acelaş timp sfărâmarea vechiului aparat de stat, crearea unui nou aparat de stat.

In istorica şedinţă a C.C. din 16 Octombrie 1917, I. V. Stalin rosteşte o cuvântare de o importanţă excepţională. Rezumând situaţia din ţară, el trage concluzia „Trebue să pornim... ferm şi irevocabil pe calea insurecţiei" (pag. 408).

Ultimul articol din acest volum al operelor lui I. V. Stalin „Ce ne trebue" a apărut în numărul din 24 Octombrie 1917 al gazetei „Rabocii Puti"; în acest articol I. V. Stalin analizează în linii generale desvoltarea revoluţiei din Februarie până în Octombrie, expune pe scurt scopurile Partidului şi cheamă masele să pornească *imediat* la insurecţia armata. In deplină concordanţă cu părerea lui Lenin, I. V. Stalin atrage atenţia masselor revoluţionare că a sosit „un moment când orice tărăgănare ameninţă să ducă la pieire întreaga cauză a revoluţiei".

A doua zi, alături de Lenin, Stalin, conducea insurecţia armată victorioasă.

★

Experienţa Partidului Comunist (bolşevic) al Uniunii Sovietice în perioada luptei pentru putere, sintetizată de I. V. Stalin în volumul trei al Operelor constituie o armă ascuţită pentru proletariatul din întreaga lume şi pentru

www.dacoromanica.ro

Partidele sale comuniste şi muncitoreşti.

Ea arată că linia justă a Partidului, lozinci juste care sa antreneze la luptă cele mai largi masse, nu pot fi stabilite fără o analiză profundă marxistă a situaţiei concrete, fără aplicarea creatoare a experienţei revoluţionare.

Ea ne arată că Partidul clasei muncitoare trebue să-şi construiască tactica fără a pierde nici un moment din vedere obiectivul principal care trebue atins, astfel ca să găsească totdeauna formele cele mai nimerite de a mobiliza massele pentru atingerea obiectivului principal.

Aceasta este posibil dacă între masse şi comunişti există încrederea reciprocă de care vorbéa Lenin.

Aceasta este posibil dacă comuniştii pot ridica massele la însuşirea lozincilor Partidului pe baza propriei lor experienţe.

Tocmai pentrucă lucrările lui I. V. Stalin cuprinse în volumul trei al Operelor conţin aceste învăţături şi dau în acelaş timp un exemplu măestru de felul în care ele trebue aplicate, ele şi-au păstrat şi îşi vor păstra întru totul actualitatea.

Dacă luăm numai două din problemele cele mai importante care preocupă în clipa de faţă omenirea şi încă vom vedea uriaşa însemnătate şi actualitatea învăţăturilor staliniste şi a experienţei Partidului Comunist (bolşevic) din acea perioadă.

Prima problemă este lupta pentru pace, problema centrală a prezentului.

Atitudinea diferitelor clase, partide şi guverne faţă de problema luptei pentru pace, împotriva aţâţătorilor la război poate fi analizată de partidele comuniste pe linia trasată de I. V. Stalin în volumul trei al Operelor.

Pe baza acestor învăţăminte Partidele comuniste pot aduce diferitele clase şi guverne în situaţia să ia o atitudine faţişe în această problemă — atitudini care nu pot fi răstălmăcite — atitudini care să ajute massele să poată cântări guvernele respective după faptele lor şi nu după declaraţii pompoase.

Uniunea Sovietică prin lupta sa dela ONU dă cel mai bun exemplu în această privinţă. Oare refuzarea propunerilor sovietice în ceeace priveşte dezarmarea, interzicerea folosirii bombei atomice, condamnarea propagandei aţâţătorilor la un nou război, refuzarea încheierii unui pact al păcii, n'a arătat în faţa lumii întregi faptul că imperialismul, în frunte cu cel american, e interesat în declanşarea unui nou război mondial şi pregăteşte un asemenea război? Oare nu sunt acestea fapte cari nu pot fi răstălmăcite? Oare demascarea aţâţătorilor la război în faţa lumii întregi n'a fost ea însăşi o victorie a frontului păcii, care a adus în acest front sute de milioane de oameni? Fără îndoială, că da.

In acelaş timp partidele comuniste din Franţa, Italia, Anglia şi alte ţări, ridicând în parlamentele respective problema încetării înarmărilor, a războaielor coloniale, etc., silesc guvernele şi partidele burgheze să ia o poziţie faţişe, să se auto-demaşte în faţa masselor.

Mai mult, partidele social-democrate de dreapta din aceste ţări au fost şi sunt puse şi ele în situaţia — ca agenţi ai imperialismului în sânul clasei muncitoare, obişnuiţi să mascheze atitudinea lor prin fraze sonore — de a nu se mai putea furişa între clase, de a trebui să-şi dea arama pe faţă. Faptele unor Moch, Attlee, Bevin, Saragat, reducerea salariilor, reprimarea sângeroasă a mişcării muncitoreşti nu mai pot fi mascate cu nici un fel de fraze.

Această justă politică stalinistă de a demasca aţâţătorii de război pe bază de fapte concrete, de a ajuta massele să înţeleagă lozincile Partidului pe baza propriei lor experienţe, a adus în imensul lagăr al pacii sute de milioane de oameni, întărind în acelaş timp rolul de conducător al clasei muncitoare, al partidelor comuniste, al Uniunii Sovietice, în cea mai largă mişcare de masse a timpurilor noastre.

Invăţăturile lui I. V. Stalin despre strategia şi tactica Partidului Comunist (bolşevic) din perioada luptei pentru preluarea puterii au însemnat un ajutor imens pentru Partidul Comunist Chinez, care în mod creator şi cu deplin succes a ştiut să aplice aceste învăţături la realităţile din China. Invăţătura stalinistă a fost un far luminos care a luminat drumul glorios al luptei de peste 25 de ani al Partidului Comunist Chinez pentru putere. Lozincile juste ale Partidului Comunist Chinez au fost urmate în această

www.dacoromanica.ro

luptă de poporul chinez, aproape un sfert din populaţia globului.

In diferitele etape de flux şi reflux al revoluţiei, Partidul Comunist Chinez a ştiut sa nu piarda din vedere obiectivul principal şi să asigure victoria asupra claselor exploatatoare din China şi a imperialismului anglo-american, atunci când victoria Uniunii Sovietice în cel de-al doilea razboi mondial a creiat condiţiuni optime acestei victorii.

Victoria poporului chinez constituie o înfrângere dureroasa pentru întreg sistemul imperialist, o victorie uriaşa a frontului pacii, democraţiei şi socialismului, o victorie care a rasturnat vechile raporturi de forţe pe plan mondial, însemnând un uriaş pas înainte în lupta pentru desfiinţarea exploatarii omului de către om.

★

Invăţaturile lui I. V. Stalin şi experienţa Partidului bolşevic au fost aplicate cu succes de Partidul Comunist din România în lupta pentru cucerirea puterii.

Astfel, în adâncă ilegalitate, învăţăturile lui I. V. Stalin au ajutat pe comuniştii din România să demaşte caracterul criminal al războiului de jaf antisovietic, sa pregătească condiţiunile unirii tuturor forţelor patriotice anti-hitleriste.

După 23 August ele au ajutat comuniştii din România să explice masselor caracterul just al războiului anti-hitlerist şi să asigure participarea activă a Armatei şi masselor la *acest* război împotriva voinţei guvernelor reacţionare, Sanatescu, Rădescu, etc.

Deosebit de importante au fost învaţaturile lui I. V. Stalin pentru clasa muncitoare din ţara noastră pentru perioada grea şi complicata a luptei pentru putere, 23 August — 6 Martie.

Trebuiau izolate partidele burgheze şi mic burgheze care operau cu arma demagogiei, şi trebuia câştigată încrederea întregului popor muncitor.

Pentru aceasta era necesar să se dovedească în fapte ca numai comuniştii, în fruntea forţelor patriotice, puteau sa salveze ţara din impasul în care se afla, că problemele vitale ale poporului nu vor putea fi rezolvate până când nu va fi doborîtă puterea claselor exploatatoare.

Şi la noi s'a pus — şi încă cu o deosebita ascuţime — problema demascării şi izolarii acelor partide care mai aveau oarecare influenţă în masse şi care mascau faptul că reprezentau interesele burghezo-moşierimii şi imperialismului anglo-american, prin fraze demagogice. Era vorba în primul rând de fostul partid naţional-ţărănesc. Aceasta a fost o sarcină grea şi trebuia îndeplinită în aşa fel, încât massele să înţelagă pe baza propriei lor experienţe ce se ascunde în dosul frazelor demagogice.

Partidul a ştiut să găsească tactica justă în această privinţă: confruntarea vorbelor şi a faptelor.

Aceasta s'a făcut în primul rând în problema războiului anti-hitlerist susţinut în vorbe şi sabotat în fapte de partidele „istorice".

Această tactică a fost aplicată cu deosebit succes în problema pământului. Lansând lozinca „Pământul este al celor ce muncesc" şi ridicând problema unei reforme agrare imediate şi revoluţionare, arătând pe faţă ca este pentru asemenea reformă, Partidul Comunist din România a obligat partidul pretins „ţărănesc" să ia o atitudine faţişă în această problemă.

Declarându-se împotriva reformei agrare, punând jandarmii să păzească conacurile moşiereşti — şi nu putea să ia altă poziţie — partidul „ţărănesc" s'a auto-demascat în faţa ţărănimii muncitoare, el şi-a dat arama pe faţă. Iar massele ţărăneşti au trecut la aplicarea în practică a lozincilor Partidului Comunist la exproprierea pământurilor moşierilor şi criminalilor de război, încă înainte de 6 Martie, creindu-se o bază de masse la sate pentru 6 Martie.

Mulţumită justeţei lozincilor sale staliniste, Partidul a reuşit, în condiţiunile eliberării ţării noastre de către Armata Sovietică, să mobilizeze massele largi ale poporului pentru preluarea puterii. Partidul a ştiut să folosească din plin condiţiile favorabile creiate prin eliberarea noastră de Armata Sovietică.

Partidul a ştiut să lege revendicările concrete ale masselor de problema puterii, a ştiut să lucreze în aşa fel încât massele să înţeleagă că problema esenţială a revoluţiei noastre ca şi a oricărei revoluţii — este problema puterii, că de rezolvarea acestei pro-

www.dacoromanica.ro

bleme depinde rezolvarea tuturor celorlalte probleme.

In aceasta luptă pentru putere Partidul a ştiut să creieze curele de transmisie către masse (în Ianuarie 1945, C.G.M. a avut deja 500.000 membrii!) a ştiut să mobilizeze toate rezervele. Un rol important a jucat în această privinţă justa politică a Partidului în problema naţională.

Lozincile juste ale Partidului au cuprins massele, s'au transformat în forţă materială, au dus la ocuparea prefecturilor, primăriilor, etc., şi până la urmă la cucerirea puterii.

Şi pentru etapa de după 6 Martie a revoluţiei noastre învăţăturile lui I. V. Stalin cuprinse în volumul III al Operelor au fost de un imens ajutor în menţinerea, consolidarea şi lărgirea poziţiilor câştigate.

Lupta pentru consolidarea şi lărgirea puterii cucerite a fost o luptă grea. Ea necesita apărarea hotărîtă a unităţii Partidului împotriva tuturor duşmanilor dinăuntrul şi dinafara Partidului.

In această luptă, Partidul s'a condus după învăţătura lui I. V. Stalin, „Cu duşmanul nu te tocmeşti, ci te lupţi" refuzând orice compromis neprincipial, combătând orice deviere dela linia leninist-stalinistă. După procesele banditilor Rajk şi Kostov, relese şi mai clar în evidenţă întreaga însemnătate, pentru consolidarea regimului democraţiei populare în ţara noastră, a demascării trădătorului Pătrăşcanu.

Invăţătura marxistă-leninistă expusă şi desvoltată de I. V. Stalin, că dictatura proletariatului nu este o simplă schimbare de cabinet, ci necesită distrugerea vechiului aparat de stat burghezo-moşieresc şi înlocuirea lui cu un aparat nou, proletar, a îndrumat şi îndrumează Partidul Muncitoresc Român în crearea organelor dictaturii proletariatului — Sfaturile Populare.

Datorită condiţiilor specifice ale naşterii regimurilor de democraţie populară — şi anume existenţa Uniunii Sovietice — a fost posibil ca la noi distrugerea vechiului aparat de stat să se facă treptat. Astfel la noi Sfaturile Populare nu s'au născut ca Sovietele, ca organe ale cuceririi puterii, ci ca organe ale unei puteri deja constituite, îndeplinind însă cu succes funcţiunile organelor dictaturii proletariatului.

★

Desigur în cadrul unei recenzii nu pot fi nici măcar enumerate toate domeniile în care putem şi trebuie să aplicăm în ţara noastră învăţăturile cuprinse în acest volum al Operelor lui I. V. Stalin.

Studierea acestui volum şi însuşirea învăţăturilor cuprinse în el ne ajută să rezolvăm cu succes problemele grele şi complicate ce stau în faţa noastră în opera de construire a socialismului.

www.dacoromanica.ro

AL PATRULEA VOLUM AL OPERELOR LUI I. V. STALIN

(Noembrie 1917—1920)

de Conf. Univ. V. A. VARGA

Volumul IV al operelor genialului clasic al marxism-leninismului I. V. Stalin cuprinde lucrările, articolele şi scrisorile sale din perioada dintre 7 Noembrie 1917 şi 1920, perioadă de o însemnătate istorică mondială, când proletariatul rus condus de Partidul Bolşevic al lui Lenin şi Stalin a asigurat victoria Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie.

Perioada dintre victoria Marii Revoluţii Socialiste şi 1920, activitatea lui V. I. Lenin şi I. V. Stalin din această perioadă, are o importanţă deosebită pentru popoarele sovietice şi pentru întreaga omenire muncitoare. Această perioadă aduce confirmarea istorică a ideilor revoluţionare, a analizelor politice şi previziunilor ştiinţifice cu care Lenin şi Stalin au înarmat clasa muncitoare din Rusia şi avantgarda ei revoluţionară, Partidul Bolşevic, în cele două decenii premergătoare Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie.

„In epoca noastră de revoluţie proletara, când fiecare lozincă a Partidului, fiecare frază a conducătorului este verificată în practică, proletariatul prezintă conducătorilor săi cerinţe speciale" — scrie I. V. Stalin în articolul „Lenin organizatorul şi conducătorul P. C. din Rusia" (pag. 333).

In acelaş timp, amploarea schimbărilor permanente şi rapide ale situaţiei revoluţionare, amploarea problemelor noi au cerut zilnic orientări noi şi juste proletariatului revoluţionar din Ţara Sovietelor. Şi aceste orientări noi se verificau deasemenea imediat în focul practicei, în focul evenimentelor revoluţionare.

Volumul al patrulea al Operelor tovarăşului I. V. Stalin demonstrează pagină cu pagină, siguranţa revoluţionară cu care, alături de V. I. Lenin, I. V. Stalin a stăpânit toate problemele noi survenite în această situaţie revoluţionară, plină de enorme greutăţi şi complicaţii neprevăzute. „Partidul Bolşevic s'a izbit de noi condiţiuni şi a trebuit să rezolve noi sarcini uriaşe. Se schimbă radical şi formele luptei clasei muncitoare", constată „Scurta biografie" a lui I. V. Stalin (pag. 55).

După victoria Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie se pune în primul rând în faţa Partidului Bolşevic sarcina consolidării Puterii Sovietice. Această sarcină e concretizată în proiectul redactat de către I. V. Stalin, şi adoptat de Comisia pentru elaborarea Constituţiei Republicii Sovietice. In proiectul adoptat la 19 Aprilie 1918 se defineşte ca o sarcină principală instaurarea dictaturii „reprezentată prin viguroasa putere sovietică a Rusiei, în scopul de a reprima complect burghezia, de a desfiinţa exploatarea omului de către om şi de a instaura socialismul" (pag. 81).

Câteva luni mai târziu, în lucrarea „Logica lucrurilor", criticând „Tezele" înşelătoare ale menşevicilor, I. V.

www.dacoromanica.ro

Stalin precizează categoric că nu poate fi vorba de alte forme de guvernare: sau dictatura proletariatului sau dictatura burgheziei. I. V. Stalin respinge manevrele menşevice cu privire la Adunarea Constituantă în scopul desfiinţării dictaturii proletariatului şi spune: „Bolşevicii nu se îndoiau că parlamentarismul burghez şi republica burghezo-democratică reprezintă o etapă depăşită a revoluţiei" (pag. 141).

Evenimentele au verificat pe deplin justeţea acestor teze leniniste-staliniste. În legătură cu aceasta, o importanţă deosebită are analiza profundă a lui I. V. Stalin în raportul făcut la şedinţa solemnă a Sovietului din Bacu la 6 Noembrie 1920. În acest raport intitulat „Trei ani de dictatură proletară" I. V. Stalin împarte primii ani ai dictaturii proletariatului în trei perioade. Prima perioadă se începe dela Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie şi merge până la înfrângerea imperialismului german. Perioada a doua ţine dela începutul revoluţiei germane până la data la care ofensiva contrarevoluţionară a lui Denichin a ajuns cu ajutorul imperialiştilor, până la oraşul Tula. În amândouă aceste perioade se afirmă puterea Ţării Sovietelor bazată pe dictatura proletariatului. Aceasta se vede şi mai clar în schimbările intervenite în perioada a treia. „Perioada a treia — spune I. V. Stalin — este cea prin care trecem acum, când nu numai că suntem luaţi în seamă ca o putere socialistă, nu numai că suntem recunoscuţi în fapt, dar suntem şi temuţi" (pag. 404). I. V. Stalin explică astfel cauza esenţială a acestei schimbări fundamentale în raporturile de forţe: duşmanii au început să se teamă de Rusia, deoarece au simţit că Rusia devine o mare putere populară socialistă, care nu va lăsa să se dispună de ea. Au trebuit să înţeleagă aceasta atât imperialiştii înfrânţi în repetate rânduri de către puterea sovietică cât şi dusmanii dinăuntrul ţării, reprimaţi cu vigoare de către dictatura proletariatului. Deaceea, făcând bilanţul, a trei ani, cu drept arată I. V. Stalin că „trecând prin foc şi vifelii, Rusia a devenit o măreaţă putere socialistă mondială" (pag. 413)).

*

Volumul IV al Operelor tovarăşului I. V. Stalin este extrem de bogat în analiza ştiinţifică a problemei naţionale, analiză legată de problema construcţiei statului sovietic, de problema puterii şi de interesele proletariatului internaţional.

În primele luni ale anului 1918 n'a putut fi vorba decât de organizarea Republicii federative ruse. Dar în convorbirea lui I. V. Stalin cu un colaborator al ziarului „Pravda" din 3—4 Aprilie 1918 se întrevăd acele principii care vor sta mai târziu — în Decembrie 1922 — la baza unirii Republicilor Sovietice într'o singură uniune statală: Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice. „Toate forţele poporului trebuiau să fie unite în vederea construirii socialismului. Trebuia să fie organizată o puternică apărare a ţării. Trebuia să fie asigurată desvoltarea din toate punctele de vedere a tuturor naţionalităţilor patriei noastre". (Cursul Scurt de istorie a P.C. .b) al U.S., pag. 348).

I. V. Stalin arată în volumul IV că acest proces „va însemna eliberarea acestor teritorii şi a popoarelor care le locuesc de vechiul jug imperialist" ...„că fiecare regiune îşi alege limba sau limbile care corespund componenţei populaţiei din acea regiune, asigurându-le depline drepturi egale pentru toate limbile, atât ale minorităţilor cât şi ale majorităţilor, în toate instituţiile sociale şi politice" (pag. 72).

Făcând o comparaţie cu Statele Unite ale Americii şi cu Elveţia, I. V. Stalin arată că federalizarea acestora s'a făcut cu forţa (războiul dintre Statele de Sud şi cele de Nord ale Americii şi războiul Sonderbundului cu celelalte cantoane din Elveţia), iar organizarea vieţii de stat se află sub conducerea burgheziei imperialiste, pe când în Rusia Sovietică e vorba de procesul unirii liber consimţite a popoarelor în condiţiile când „organizarea politică se află sub conducerea proletariatului, duşmanul de moarte al imperialismului" (pag. 70).

Una din preocupările principale ale reacţiunii internaţionale era tocmai împiedecarea prin orice mijloc a acestei uniuni liber consimţite şi antiimperialiste a popoarelor de pe teritoriul Rusiei vechi, eliberată de proletariatul victorios. Reacţiunea din Rusia şi cea mondială au căutat din primul moment, perseverent, desmembrarea Ţării Sovietice.

I. V. Stalin demască pe rând toate aceste uneltiri, îmbogăţind cu multe

www.dacoromanica.ro

aspecte noi analiza marxist-leninistă a problemei naționale. Lucrarea „Revoluția din Octombrie și problema națională", scoate la iveală firul călăuzitor în problema națională, I. V. Stalin stabilește că „fiind numai o parte din problema generală a transformării orânduirii în ființă, problema națională este determinată în întregime de condițiile sociale, de caracterul orânduirii din țară și în general de întregul mers al desvoltării sociale" (pag. 159).

După aceasta, I. V. Stalin trece la analiza mișcărilor naționale de pe teritoriul Rusiei din timpul revoluțiilor din 1917 și de după Revoluția Socialistă din Octombrie. I. V. Stalin demonstrează că în perioada revoluției burghezo-democratice din Februarie 1917, dreptul națiunilor la auto-determinare era interpretat ca fiind dreptul burgheziei naționale din regiunile periferice de a lua puterea în mână și de a folosi revoluția din Februarie pentru a constitui un stat „național" propriu (pag. 160). Burghezia aceasta nici n'a dorit desvoltarea mai departe a revoluției.

Aceasta era — cum arată I. V. Stalin — una din contradicțiile revoluției din Februarie. A fost clar că era nevoie de o nouă revoluție, o revoluție socialistă, care în Octombrie a și rezolvat „dintr'o singură lovitură contradicțiile revoluției din Februarie" (pag. 163). In același timp era logic că revoluția, învingând la centru, trebuia inevitabil să se extindă și la periferie unde „revoluția burgheză s'a înfăptuit anterior cu mâinile muncitorilor și țăranilor în folosul exploatatorilor" (pag. 163-164). Dar „guvernele naționale" burgheze prin natura lor, nu voiau câtuși de puțin să dărâme vechea ordine burgheză. Ele au declarat război guvernului socialist devenind focare ale contrarevoluției, în timp ce muncitorii și țăranii naționali dela „periferie" au luptat pentru triumful socialismului.

In această luptă și după înfrângerea lor, așa numitele „guverne naționale" au cerut ajutor dela imperialiștii din Anus împotriva propriilor muncitori și țărani.

Atât în lumina evenimentelor de atunci cât și a evenimentelor actuale din Grecia, India, Indonezia, Coreea de Sud, etc., se evidențiază cu o tărie deosebită concluzia tovarășului I. V. Stalin: „Abia acum a devenit evident pentru toată lumea că burghezia națională nu tinde la eliberarea „poporului său" de asuprirea națională, ci la libertatea de a stoarce profituri din munca lui, la libertatea de a-și menține privilegiile și capitalurile. Abia acum a devenit clar că eliberarea naționalităților asuprite nu este posibilă fără ruperea cu imperialismul, fără răsturnarea burgheziei naționalităților asuprite, fără trecerea puterii în mâna maselor muncitoare ale acestor naționalități" (pag. 166).

S'a dovedit pe deplin justețea acestei teze pentru prima oară în Țara Sovietică, unde masele muncitoare dela centru și dela „periferii" se ajutau reciproc în anii revoluției și intervențiilor, consolidând pe baza principiului internaționalismului proletar, puterea sovietică și eliberarea lor comună națională.

Se știe că Puterea Sovietică a învins mai întâi contrarevoluția în Rusia centrală. Dar apoi s'a lovit tot mai mult de guvernele burghezo-naționaliste din regiunile periferice, mai ales când Antanta imperialistă, alarmată de influența crescândă pe care Puterea Sovietică o exercita asupra coloniilor Antantei, a început să sprijine fățiș guvernele burghezo-naționaliste cu scopul de a sugruma Rusia-Sovietică.

„Antanta, luptând împotriva separării Indiei, Egiptului, Arabiei și altor colonii, luptă în același timp pentru despărțirea regiunilor periferice de Rusia", arată I. V. Stalin. „Iar comuniștii, luptând pentru separarea coloniilor de Antantă, nu pot să nu lupte în același timp împotriva separării regiunilor periferice ale Rusiei. Este evident că problema despărțirii trebue rezolvată potrivit cu împrejurările internaționale concrete, potrivit cu interesele revoluției" (pag. 394).

Această dublă luptă — dusă împotriva încercărilor mârșave de desmembrare a țării sovietelor și pentru ajutorarea eliberării popoarelor coloniale asuprite — deschide popoarelor perspective ne mai văzute.

„Rusia Sovietică face o experiență cum n'a mai cunoscut lumea, experiență de organizare a colaborării unui șir întreg de națiuni și neamuri în cadrul unui stat proletar unitar, pe bază de încredere reciprocă, de acord frățesc liber consimțit" (pag 383).

Acest acord sincer și liber consimțit al popoarelor asuprite în trecut se sprijină pe politica socialistă a Puterii

www.dacoromanica.ro

Sovietice, care asigură drepturi depline tuturor popoarelor în toate împrejurările. In schimb este o regulă că, guvernele burgheze se hotărau la unele mici concesii numai „când erau slăbite şi aveau nevoie de simpatia popoarelor lor" (pag. 424 şi 431)

Eliberarea este legată de opera de ridicare a popoarelor înapoiate.„Puterea Sovietică ştie că întunericul este cel mai mare duşman al poporului. In consecinţă „trebue create mai multe şcoli şi organe de conducere în limbile locale" (pag. 418).

In volumul IV al „Operelor" sale I. V. Stalin combate cu energie şi concepţiile defetiste după care popoarele înapoiate nu vor fi în stare să se guverneze din cauza lipsei de cadre. La congresul popoarelor din regiunea Terec, I. V. Stalin afirmă cu hotărîre şi prevede în mod genial că „nu se pot afirma într'o singură zi dintre localnici elemente cu experienţă în conducerea ţării. Dar nu vor trece decât 2-3 ani şi veţi participa din plin la conducerea ţării voastre, ridicând din mediul vostru învăţători, cadre în domeniul economiei, al aprovizionării, ingineri hotarnici, militari, magistraţi şi în general activişti de partid şi în aparatul sovietic. Şi atunci veţi vedea că aţi învăţat să vă conduceţi" (pag. 429).

Au trecut numai câţiva ani de când I. V. Stalin spunea aceste cuvinte (17 Noembrie 1920) şi din sânul popoarelor sovietice au crescut din belşug cadre minunate în toate domeniile vieţii sociale, au crescut oameni de tip nou, cu o pregătire superioară, oameni sovietici înarmaţi cu cunoştinţele cele mai înaintate ale conducerii de stat şi cu cultura cea mai avansată din lume — cultura sovietică.

I. V. Stalin ne mai învaţă că această eliberare a popoarelor prin Puterea Sovietică are o însemnătate mondială: „Rusia Sovietică este făclia care luminează tuturor popoarelor din lume drumul eliberării de sub jugul asupritorilor" (pag. 417).

In legătură cu aceasta, volumul al patrulea al Operelor lui I. V. Stalin, conţine unele indicaţiuni preţioase asupra ideilor desvoltate mai târziu în opera sa „Despre bazele leninismului".

I. V. Stalin defineşte însemnătatea mondială a Revoluţiei din Octombrie cu privire la problema naţională, prin aceea că: 1) a lărgit cadrul problemei naţionale, transformând-o dintr'o problemă particulară legată de lupta împotriva asupririi naţionale în Europa, în problema generală a eliberării popoarelor asuprite din colonii şi semicolonii de sub jugul imperialismului; 2) a deschis posibilităţi largi şi căi reale pentru această eliberare, ceeace a uşurat simţitor cauza eliberării popoarelor asuprite din Occident şi Orient, aducându-le pe făgaşul comun al luptei victorioase împotriva imperialismului; 3) prin aceasta a fost aruncată o punte între Occidentul socialist şi Orientul robit, constituindu-se un nou front al revoluţiei împotriva imperialismului mondial dela proletarii din Occident prin Revoluţia din Rusia, până la popoarele asuprite din Orient" (pag. 170).

Dar rezolvarea problemei naţionale în cadrul dictaturii proletariatului nu înseamnă că burghezia renunţă la această armă a ei pe care o reprezintă desbinarea popoarelor prin şovinism şi alte forme ale naţionalismului.

In cuvântarea sa ţinută la 10 Mai 1918 la conferinţa pentru convocarea Congresului Constitutiv al Republicii Sovietice Tătaro-Başchire, I. V. Stalin a subliniat că „naţionalismul este ultima poziţie care trebue smulsă burgheziei pentru a o învinge definitiv", că naţionalismul burghez este „ultimul sprijin la imperialismului" (pag. 92 şi 93).

In spiritul acestei concepţii staliniste Rezoluţia Biroului Politic al C.C. al P.M.R. în Chestiunea Naţională arată că: „Politica naţionalismului burghez este o politică de desbinare, de subjugare şi de asuprire a popoarelor. Naţionalismul este cel mai primejdios duşman al unităţii celor ce muncesc în lupta pentru interesele lor de clasă, pe când internaţionalismul proletar este arma cea mai puternică a clasei muncitoare şi a tuturor oamenilor muncii împotriva oricărei asupriri naţionale şi exploatări de clasă" (pag. 9).

★

In primii ani după victoria Revoluţiei Socialiste din Octombrie, I. V. Stalin, Comisar al Poporului pentru Afacerile Naţionalităţilor, mai îndeplineşte concomitent şi alte sarcini deosebit de importante. O asemenea sarcină a fost aprovizionarea Republicii Sovietice în anul 1918, în perioada când aceasta era izolată de Ucraina şi Siberia. Această

www.dacoromanica.ro

sarcină I. V. Stalin o rezolvă în mod strălucit depunând o vastă muncă militară şi de organizare în regiunea oraşului Ţaritin (Stalingrad) în calitate de conducător general al muncii de aprovizionare în Sudul Rusiei. De eforturile şi realizările sale excepţionale dau dovadă scrisorile din 7 Iunie, 7 şi 10 Iulie şi 4 August 1918, adresate lui Lenin.

Această sarcină, I. V. Stalin o îmbină cu organizarea apărării Ţaritinului, oraşul pe care-l consideră ca un punct-cheie al situaţiei militare. Geniul militar al lui I. V. Stalin se evidenţiază încă de atunci. El reuşeşte să salveze Ţaritinul ameninţat de armatele contrarevoluţionare. La 6 Septembrie 1918 I. V. Stalin poate anunţa lui Lenin: „Ofensiva trupelor sovietice din sectorul Ţaritin a fost încununată de succes" (pag. 132).

Importanţa deosebită a operaţiunilor militare, conduse la Ţaritin de I. V. Stalin, reiese şi din convorbirea sa cu corespondentul ziarului „Pravda" (30 Octombrie 1918) apărut în volumul IV al Operelor, sub titlul „Cu privire la Sudul Rusiei". In cursul acestei convorbiri I. V. Stalin demonstrează cu o clarviziune extraordinară, dece este Ţaritin „punctul cel mai atacat de adversar" şi desvălue toate planurile strategice ale contrarevolutionarilor, legate tocmai de luarea Ţaritinului. După ce descrie situaţia militară şi analizează capacitatea forţelor militare de amândouă părţile, I. V. Stalin declară categoric în încheiere: „Aventura din Sud se va încheia la fel cu cea dela Samara" (pag. 155).

Lupta masselor muncitoare din Ţara Sovietelor condusă de Partidul Bolşevic sub steagul lui Lenin şi Stalin a mers mână în mână cu făurirea şi întemeierea Armatei Roşii. I. V. Stalin începe discursul său, referitor la problema militară (21 Martie 1919) la Congresul al VIII-lea al P.C. (b) din Rusia: „Toate problemele atinse aici se reduc la una singură şi anume: Va avea Rusia o armată regulată şi perfect disciplinată sau nu?".

I. V. Stalin subliniază că deşi după destrămarea armatei ţariste s'a format o armată voluntară, totuşi Ţara Sovietică are nevoie de „o armată regulată, pătrunsă de spiritul disciplinei, având o secţiune politică bine organizată" (pag. 263).

I. V. Stalin mai atrage atenţia insistent şi asupra rezolvării altor probleme militare de primă importanţă. In darea de seamă amănunţită din Decembrie 1918 a Comisiei C.C. al Partidului şi a Consiliului Apărării cu privire la cauzele căderii oraşului Perm, I. V. Stalin spune: „Trebue să înceteze a se mai duce război fără rezerve, e necesar să se pună în practică sistemul rezervelor permanente fără de care nu se poate concepe nici folosirea succeselor obţinute" (pag. 216).

Combătând atitudinea trădătoare a lui Trotchi, I. V. Stalin declară cu un an şi jumătate mai târziu (la 30 August 1920) Biroului Politic al C.C. al Partidului Bolşevic: „Răspunsul lui Trotchi, cu privire la rezerve este un răspuns formal. In telegrama precedentă a lui Trotchi, la care se referă în răspunsul său, nu se vede nici măcar o aluzie la un plan de creare a unor rezerve, la necesitatea unui astfel de plan: când trebue scoase din luptă diviziile şi în care regiuni; în ce interval de timp trebue terminată complectarea diviziilor, instrucţia trupelor de complectare, sudarea lor — toate aceste chestiuni (care sunt departe de a fi chestiuni de amănunt) au fost ocolite" (pag. 367).

I. V. Stalin subliniază toată seriozitatea acestor probleme spunând: „Dacă C.C. nu vrea să se trezească în faţa unei noi catastrofe, trebue să cunoască şi să controleze întreaga activitate a organelor Departamentului Militar, inclusiv aceea de pregătire a rezervelor de luptă şi a operaţiunilor militare" (pag. 368).

In acelaş timp trece ca un fir roşu prin volumul al patrulea subliniereа unei alte condiţii esenţiale pentru ducerea cu succes a operaţiunilor militare. Aceasta este, rolul spatelui frontului, unul din cei mai importanţi factori permanenţi ai ducerii războiului.

Luptele interventioniste abia începuseră când I. V. Stalin a arătat în numărul din 30 Octombrie 1918 al „Pravdei": „Armata nu poate exista timp îndelungat dacă nu are un spate de front solid. Pentru a avea un front puternic, armata trebue să primească regulat din spatele frontului complectări, muniţii şi provizii" (pag. 154).

www.dacoromanica.ro

Ca una din cauzele căderii oraşului Perm, I. V. Stalin releva în „Darea de seama" susmenţionată, că „spatele frontului nu era deloc asigurat" (pag. 203). În cadrul acestei dări de seamă este închinat acestei probleme un capitol întreg, sub titlul „Insuficienta asigurare a spatelui frontului şi activitatea instituţiilor de partid şi a celor din aparatul sovietic" (pag. 222). Victoriile Armatei Roşii şi organizarea sa inspirată şi condusă de I. V. Stalin au schimbat apoi radical aceasta situaţie.

La 26 Decembrie 1919, după înfrângerea contrarevoluţiei denichiniste, I. V. Stalin arată că aceasta era cauzată în primul rând tocmai de „şubrezenia spatelui frontului armatelor contrarevoluţionare". Şi mai departe: „şubrezenia spatelui frontului armatelor contrarevoluţionare se explică prin caracterul social al guvernului Denichin-Colceag care a creat aceste armate. Denichin şi Colceag aduc cu ei nu numai jugul moşierului ci şi a capitalistului anglo-francez" (pag. 301). În schimb, în acel timp, cu totul altfel se prezintă situaţia din partea Armatei Roşii, fiind asigurată o strânsă legătură între front şi spatele frontului Rusiei Sovietice. „Este suficient — spune I. V. Stalin — ca Guvernul Sovietic să lanseze o chemare de a se veni în ajutorul frontului, pentru ca Rusia să dea cât ai clipi o întreagă avalanşă de noi regimente" (pag. 305).

Această legătură devine tot mai indisolubilă dând în cel de al doilea război mondial un înalt exemplu al legăturii desăvârşite între Armata Sovietică şi spatele frontului.

Cuprinderea tuturor problemelor militare de către I. V. Stalin, iniţiativele şi actiunile sale geniale se întrevăd în nenumărate opere din volumul IV.

O importanţă deosebită şi istorică are scrisoarea lui I. V. Stalin adresată către Lenin la 15 Octombrie 1919 de pe frontul de Sud, în care se demască caracterul primejdios şi trădător al planului lui Trotchi, după care lovitura principală trebuia să-i fie dată lui Denichin — prin stepele Donului. I. V. Stalin arată că directia principală a ofensivei nu poate fi decât spre Harcov — bazinul Donetului — Rostov (pag. 289—292). Se ştie că aplicarea acestui plan genial a asigurat apoi sdrobirea armatelor lui Denichin.

Deasemenea, în timpul războiului împotriva agresorilor panilor polonezi, I. V. Stalin analizează adânc şi ştiinţific situaţia militară demascând greşelile, lipsurile şi iniţiaza totodata soluţiile necesare şi urgente pentru obţinerea victoriei.

★

Victoriile succesive ale Armatei Roşii pun la ordinea de zi lupta economica pentru reconstrucţia ţarii, pustiită în urma războaielor. Alaturi de Lenin, I. V. Stalin stă şi în această privinţa în fruntea organizării muncii. În calitate de preşedinte al Consiliului Armatei Muncii din Ucraina, el spune în ordinul de zi adresat către luptatorii din divizia 42, transformata într'o armată a muncii: „Nu uitaţi că pentru Rusia carbunele este tot atât de important ca şi victoria asupra lui Denichin" (pag. 311).

In linia acestor noi necesităţi se încadrează şi discursul lui I. V. Stalin din 15 Octombrie 1920 ţinut la deschiderea primei conferinţe a cadrelor de raspundere din Inspecţia Muncii oreasca-Ţărănească. In acest discurs I. V. Stalin subliniază nevoia unui organ special de stat care să studieze lipsurile, „care să le înlăture şi care să ajute organele noastre de stat să meargă înainte pe drumul perfecţionării" (pag. 387). Acest organ, Inspecţia Muncitorească-ţărănească, a şi fost creat sub conducerea lui I. V. Stalin.

★

Sarcina întăririi dictaturii proletariatului şi a construirii Statului Socialist, rezolvarea problemei naţionale, sarcinile grele ale situaţiei militare, problemele complicate pe tărâmul economic — toate acestea şi celelalte probleme şi sarcini ale conducerii statului au putut fi rezolvate de clasa muncitoare revoluţionară a Rusiei, condusă de Partidul Bolşevic şi îndrumată de conducatorii săi V. I. Lenin şi I. V. Stalin.

In acei ani de grele eforturi, I. V. Stalin a pus un accent categoric pe unitatea practicei revoluţionare cu teoria marxist-leninistă. In lucrarea sa din volumul IV „Raspuns tovarăşilor ucrainieni din spatele frontului si de pe front", I. V. Stalin demască duplicitatea duşmănoasă a Radei ucrainiene, prefăcută într'un organ „socialist", prevăzând că

www.dacoromanica.ro

acea ta din urmă o să treacă fățiș de partea reacțiunii imperialiste.

I. V. Stalin arata în această lucrare, că „socialist își zice și Cherenschi și cu t ate acestea el a condus trupele împotriva Petrogradului revoluționar. „S ciali t" își zice și Goț și cu toate ace tea el a ridicat pe iuncheri și ofițeri împotriva soldaților și marinarilor din Petrograd. „Socialiști" își zic și s cialiștii revoluționari și cu t ate ac stea ei au introdus pedeapsa cu moartea pentru soldații de pe front. Socialiștii trebue judecați nu după spusele lor, ci dupa faptele lor" (pag. 12).

Toat a estea reamintesc cu tărie minciunile mârșave ale bandei fasciste a lui Tito, care ar vrea d asemenea să și acopere activitat a cu cuvântul „socialism" fiind în acelaș timp dușmanul de moarte al desființarii exploatării și u ealta mârșavă a imperialiștilor anglo-americani ațâtat ri la război.

Tot la spionii și asa inii din conducerea „Partidului Comunist din Iugoslavia" și la soarta care-i așteapta, trebue să ne gândim, citind verdictul i toric ro tit de I. V. Stalin la 15 Decembrie 1917: „Rada, sau mai exact, secretariatul general al acesteia, este un guvern de tradatori ai socialismului, care, pentru a înșela massele, își zic socialiști... Nu ne îndoim că guvernul Radei va fi și el r sturnat prin ef rturile muncitorilor și soldaților din Marina" (pag. 22). Așa s'a întâmplat în t craina și aceeași soartă • va avea banda de criminali și spioni a lui Tito

In lupta dusă împotriva dușmanilor interni și externi ai Puterii Sovietice, I. V. Stalin îndeamnă Partidul Bolșevic și proletariatul internațional, la o vigilență ascuțită de clasă. Pe plan intern el demască hotărît pe menșevicii care după înfrângerea lor definitivă au mai încercat — în Octombrie 1918 — să reapară pe arena politică sub masca unei frazeologii radicale. Necesitatea vigilenței ascuțite e arătată și prin demascarea a așa ziselor „soviete naționale" și a altor manevre ale dușmanului de clasă. I. V. Stalin spune că „experiența ne-a învățat să nu-i credem pe oameni pe cuvânt; ne-am deprins să nu judecăm partidele și grupările nu numai după rezolutiile lor ci în primul rând, după faptele lor" (pag. 147).

In acelaș timp I. V. Stalin știe să desvălue complect și necruțător firea adevărată a dușmanilor imperialiști, care sunt gata să folosească orice mijloc mârșav pentru scopurile lor meschine.

Dar uneltirile imperialiștilor de a tunci și de azi nu se limitează numai la încercari de a mai folosi pentru scopurile lor astfel de creaturi respinse definitiv de poporul lor și condamnate de istorie. Organizatorii războaielor de intervenție eșuate de atunci și ațâțătorii la un nou război mondial de astazi, nu se dau înapoi nici dela mijloacele cele mai bestiale pentru a împiedeca construirea unei lumi eliberata de orice exploatare și asuprire.

Deaceea constată I. V. Stalin, în articolul „Lumina vine dela Rasarit" scris la 15 Decembrie 1918 că: „Apusul cu canibalii lui imperialiști, a devenit lagarul robiei și întunerecului" (pag. 186).

Ca un exemplu al acestui canibalism imperialist, I. V. Stalin, în articolul „In legatură cu împușcarea celor 26 din Bacu de către agentii imperialismului englez" desvălue documentat și arunțit crima bestială a imperialiștilor care au asasinat mișelește pe cei mai buni fii ai proletariatului din Bacu în timpul ocupației orașului. Tot aceiași imperialiști și slugile lor poartă răspunderea în prezent pentru omorîrea conducătorilor comuniști în Irac, Indonezia, Iugoslavia, Grecia, pentru prigonirea sălbatică a conducatorilor Partidului Comunist din U. S. A. Asemenea „oameni" au provocat și merită pe deplin caracterizarea făcută de I. V. Stalin că „numai canibalii imperialiști, care sunt complect putrezi și care au pierdut orice urmă de bun simț moral, pot recurge la asasinate săvârșite din umbră și la atacuri tâlhărești împotriva unor militanți politici neînarmați din lagărului advers" (pag. 268).

In legatură cu metodele mârșave ale imperialiștilor mai trebue reținută o altă particularitate a volumului al IV-lea, I. V. Stalin, venind în luna Mai 1919 pe Frontul dela Petrograd anunță pe Lenin de descoperirea unui vast complot din regiunea Kronstadtului. El arată rolul imperialiștilor englezi și al unor legații străine în acest complot.

Acestea îndeplineau atunci acelaș rol josnic la care s'au dedat în prezent o serie de ambasade americane, iugoslave și alți oameni ai trusturilor, ducând un spionaj nerușinat în alte țări sub masca funcțiilor diplomatice.

www.dacoromanica.ro

In articolul „Două lagăre" I. V. Stalin — la data de 22 Februarie 1919 — constată că: lumea s'a împărțit hotărît și fără putință de întoarcere în două lagăre: lagărul imperialist și lagărul socialist. In acel timp puterea sovietică era amenințată de contrarevoluție și războaie intervenționiste organizate de cele 14 țări capitaliste pentru nimicirea tânărului stat socialist. Și totuși tocmai în aceste momente ale primejdiei mari I. V. Stalin încheie articolul său cu concluzia sigură „începe să ardă pământul sub picioarele imperialismului" Imperialismul e inevitabil sortit pieirii (pag. 24).

In unul din articolele volumului al patrulea, închinate personalității lui Lenin și anume în articolul „Lenin, organizatorul și conducătorul P.C. din Rusia", I. V. Stalin arată și principalul factor al sdruncinării și pieirii imperialismului. Vorbind despre planul tactic al lui Lenin desvoltat în „Două tactici ale social-democrației în revoluția democratică" și „Victoria cadeților și sarcinile partidului muncitoresc" I. V Stalin fac următorul bilanț istoric: „Meritul acestui plan constă în faptul că formulând direct și hotărît revendicările de clasă ale proletariatului în epoca revoluției burghezo-democratice din Rusia, el înlesnea trecerea la revoluția socialistă și purta în el germenul ideii dictaturii proletariatului. In lupta pentru acest plan tactic, majoritatea practicienilor ruși l-am urmat pe Lenin cu hotărîre și în mod deviniiv. Victoria acestui plan a pus fundamentul tacticei revoluționare, mulțumită căruia Partidul nostru sdruncină astăzi din temelii imperialismul mondial" (pag. 332).

Lenin și Stalin au dus la victorie proletariatul rus prin aplicarea magistrală a strategiei și tacticii luptei de clasă. La victoria cucerită se cimentează puternic în perioada dintre 7 Noembrie 1917 și 1920. Volumul al patrulea al Operelor lui I. V .Stalin este un tezaur imens pentru această cimentare multilaterală. Volumul al patrulea conține învățăminte de neprețuit pentru Republica noastră Populară, în condițiile consolidării dictaturii proletare din țara noastră, pentru opera construirii socialismului, care se realizează urmând drumul stalinist al popoarelor sovietice

www.dacoromanica.ro

Intreprinderea Industrială de Stat „Universul"
www.dacoromanica.ro

www.dacoromanica.ro

LEI 100.